

DR. TÖRÖK BÉLA EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY,
ÓVODA, ÁLTALÁNOS ISKOLA, SZAKISKOLA, KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA,
FEJLESZTŐ NEVELÉS-OKTATÁST VÉGZŐ ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Hatályos: 2024. szeptember 1.

Tartalom

1. Iskola Nevelési Programja	9
1.1. A pedagógiai program jogszabályi háttere	9
1.2. Történetünk	10
1.3. Az intézmény szervezeti felépítése, jellemzői	12
1.4. Az iskola jövőképe	12
1.5. Küldetésnyilatkozatunk	12
1.6. A nevelő-oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	14
1.6.1. Pedagógiai alapelvek, célok	14
1.6.2. Az iskola célkitűzései, feladatok, eszközök és eljárások	14
1.7. Munkarend	16
1.8. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	16
1.9. Teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatai	18
1.9.1. Teljeskörű egészségneveléssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	18
1.9.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	20
1.10. Iskolapszichológiai és mentálhigiénés ellátás	21
1.11. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	23
1.11.1. Tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok	23
1.11.2. Szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai	24
1.11.3. Diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai	25
1.12. Pedagógusok és osztályfőnökök feladatai	26
1.12.1. A pedagógus feladatai	26
1.12.2. Az osztályfőnök feladatai	27
1.13. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	28
1.13.1. A tehetség azonosítása, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	28
1.13.2. Tehetségfejlesztés	28
1.13.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok	29
1.13.4. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása	29
1.13.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	30
1.14. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje	31
1.15. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	31
1.15.1. Kapcsolattartás a szülőkkel	31
1.15.2. Kapcsolattartás a tanulókkal	32
1.15.3. Intézményünk partnerkapcsolat rendszere	33

1.16. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	33
1.16.1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja	33
1.16.1.1. Vizsgatípusok	35
1.16.2. Az értékelés rendje	37
1.16.3. Magasabb évfolyamba való lépés feltétele:	37
1.17. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	37
1.18. Felvételi eljárás különös szabályai	39
2. Intézmény helyi tanterve	40
2.1. Választott kerettanterv megnevezése:	40
2.2. Alkalmazott tantervek	41
2.3. Választott kerettanterv óraszámjai	41
2.4. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása.....	41
2.5. Oktatásban alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei	43
2.6. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása ...	44
2.6.1. Az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakasza (1.-4. osztály)	44
2.6.2. Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza (5.-8. osztály)	45
2.6.3. Szakiskolai és készségfejlesztő iskolai szakasza (9-12)	46
2.6.4. Kompetencia alapú oktató-nevelő munka pedagógiai elvei.....	47
2.6.5. Sajátos pedagógiai módszerek	47
2.7. Mindennapos testnevelés.....	49
2.8. Választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógus választás szabályai	49
2.9. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	49
2.10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái .	52
2.10.1. Az értékelés rendje	54
2.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	55
2.12. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei	56
2.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	56
2.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei	57
2.14.1. Az iskola egészségnevelés elvei.....	57
2.14.2. Az iskolai környezeti nevelés elvei	57
2.14.3. Környezeti nevelés az erdei iskolában	58
2.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának, értékelésének elvei	58
2.15.1. Magatartás értékelésének elvei.....	59
2.15.2. Szorgalmi jegyek megállapításának elvei	60

2.15.3. A jutalmazás, a fegyelmezés iskolai elvei.....	61
3. Összintézményi munkaközösségek	63
4. Könyvtár - pedagógiai program	63
4.1. iskolai könyvtár rövid bemutatása.....	63
4.2. Könyvtárhasználati ismeretek oktatásának helye a NAT-ban.....	64
4.3. A könyvtárpedagógiai tevékenységek lehetőségei.....	64
5. Óvodai nevelés	65
5.1. Óvodai nevelési program:	65
5.1.1. Gyermekkép	65
5.1.2. Óvodakép	66
5.2. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékeit, célkitűzései	66
5.2.1. Az óvodai nevelés általános feladatai	67
5.2.1.1. Az egészséges életmód alakítása.....	67
5.2.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés	68
5.2.1.3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	68
5.2.2. Óvodai ellátás	70
5.2.3. Óvodai felvétel	70
5.3. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység:.....	72
5.4. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,	72
5.5. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit	72
5.6. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket, .	73
5.7. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	74
5.8. Óvodai élet szervezésének elvei.....	74
5.8.1. Személyi feltételek	74
5.8.2. Tárgyi feltételek:	74
5.8.3. Szervezeti és időkeret.....	75
5.8.4. A foglalkozások ajánlott rendszere:	76
5.9. A óvodai élet tevékenységi formái és a pedagógus feladatai	77
5.9.1. Játék.....	77
5.9.2. Verselés, mese	78
5.9.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	79
5.9.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	79
5.9.5. A külső világ tevékeny megismerése	79
5.9.6. Mozgás	80

5.9.7. Munka jellegű tevékenységek	80
5.9.8. Tevékenységben megvalósuló tanulás	81
5.10. Az óvodai nevelés végére elérendő célok, követelmények	81
5.11. A Hallássérült gyermekek óvodai nevelési programja.....	83
5.12. Megkésett és akadályozott beszédfejlődésű gyermekek óvodai nevelése.....	83
5.13. Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek óvodai csoportja	84
5.14. Halmazottan sérült gyermekek óvodai ellátásának sajátosságai:.....	86
6. Kollégiumi nevelés.....	88
6.1. A kollégiumi intézményegység szervezeti egységei és felépítése:	88
6.2. A kollégiumi intézményegység tanulói	88
6.3. A kollégium alapfeladata	89
6.4. A kollégiumi nevelő-oktató munka alapelvei	90
6.5. A kollégiumi nevelő-oktató munka értékei	90
6.6. A kollégiumi nevelés célkitűzései.....	90
6.7. A kollégiumi nevelés feladatai	91
6.8. Személyi feltételek	94
6.9. Kollégium tevékenységrendszer.....	95
6.9.1. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei	95
6.10. A kollégiumi tanulás rendje	96
6.11. A kollégium által biztosítandó foglalkozások	96
6.11.1. Tanulást segítő foglalkozások:	96
6.12. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	98
6.12.1. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	98
6.12.2. Kollégiumi étkezés	99
6.13. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve	99
6.14. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység	100
6.15. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái.....	101
6.16. A kollégium hagyományai	101
6.17. A kollégium kapcsolatrendszere	102
6.17.1. A pedagógusok együttműködésének formái	102
6.18. Tematikus csoportfoglalkozások keretterve és óraszám.....	102
6.19. A kollégiumi nevelés eredményessége	104
7. Intézményegységek	105

7.1. Általános iskolai intézményegység	105
7.1.1. Rákospatak utcai székhelyintézmény	105
7.1.1.1. A székhelyintézmény általános iskolai nevelő-oktató munka céljai, feladatai, sajátos pedagógiai módszerei	106
7.1.2. Az oktatás-nevelés szakaszai	110
7.1.2.1. Az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakasza (1.-4. osztály)	110
7.1.2.2. Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza (5.-8. osztály)	111
7.1.3. Hagyományaink, értékeink.....	112
7.1.4. Rákospatak utcai székhelyintézmény helyi tanterve	113
7.1.5. A tanulók tanulmányi munkájának számonkérése	114
7.1.5.1. Értékelés alsó tagozaton	114
7.1.5.2. Értékelés felső tagozaton.....	116
7.1.6. Az írásbeli ellenőrzés és értékelés módja.....	116
7.1.7. Szöveges értékelés.....	118
7.2. Szőnyi úti intézményegység.....	119
7.2.1. A hatályos szakmai alapidokumentum szerint ellátott alapfeladata	119
7.2.2. A tanulói összetétel:	119
7.2.3. Tanulók neveltségi szintje:.....	120
7.2.4. A szülőkkel és közösségeikkel való együttműködés az ellenőrzés-értékelés tevékenységében.....	120
7.2.5. A magatartás és a szorgalom értékelésének, minősítésének formái.....	120
7.2.6. A tanulók tanulmányi munkájának számonkérése	120
7.2.7. A tanulók magasabb évfolyamra való lépésének feltételei	121
7.2.8. Oktatásban alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei	121
7.2.9. Az enyhe értelmi sérült gyermekeket nevelése-oktatása.....	121
7.2.10. Középsúlyosan értelmi sérült (értelmileg akadályozott) tanulók nevelése-oktatása	126
7.2.11. Általános iskolában alkalmazott speciális módszereink	130
7.2.12. Súlyos - halmozottan sérült gyermekeket fejlesztő nevelése-oktatása.....	132
7.2.12.1. A fejlesztő iskolai oktatás alapelvei	132
7.2.12.2. Az alapelvekből adódó feladatok	132
7.2.12.3. A fejlesztés területei	133
7.2.13. A fejlesztő nevelés-oktatás	133
7.2.14. Az értékelés rendszere.....	135
7.2.15. A következő fejlődési szakaszba történő lépés feltétele	136

7.2.16. Átjárhatóság az iskola többi osztályába	136
7.2.17. A tanulói jogviszony megszűnése	136
7.2.18. A fejlesztő iskolai nevelés-oktatás szervezeti és időkerete	136
7.2.19. Szőnyi úti óvodai ellátás	138
7.2.20. Óvodai fejlesztési program sajátosságai.....	138
7.3. Újváros parki intézményegység	142
7.3.1. Hatályos alapdokumentum szerinti alapfeladata.....	142
7.3.2. A telephely középiskolai nevelő-oktató munkából adódó sajátos céljai, feladatai és módszerei	142
7.3.3. Az Újváros parki iskola helyi tanterve	144
7.3.3.1. Az Újváros parki Szakiskola képzése, tantervi rendszere, szakmai programja	145
7.3.3.2. Az Újváros parki Szakiskolai képzés közismereti és szakmai óratervei.....	146
7.3.3.3. A szakiskolai tagozatra való belépés, felvételi eljárásrend	152
7.3.3.4. A szakiskola értékelési rendszere, a tanulmányi munka ellenőrzésének általános és speciális jellegzetességei	153
7.3.3.5. A szakiskolai tanulók magasabb évfolyamra való lépésének feltételei	154
7.3.3.6. A szakiskolai oktatásban alkalmazott tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei	154
7.3.4. Készségfejlesztő iskola	154
7.3.4.1. Az Újváros parki Készségfejlesztő Iskola tantervi rendszere, szakmai programja	154
7.3.4.2. Az Újváros parki Készségfejlesztő iskolai képzés óraterve.....	155
7.3.4.3. A készségfejlesztő iskolai tagozat felvételi eljárásrendje	156
7.3.4.4. A készségfejlesztő iskola speciális nevelési elvei.....	158
7.3.4.5. A készségfejlesztő iskola értékelési rendszere, a továbbhaladás feltétele	158
7.3.5. A kollégiumi nevelési program sajátosságai az Újváros parki feladatellátási helyen	159
7.4. Utazó intézményegység.....	160
7.4.1. Az ellátásban részesülők köre:	161
7.4.2. Hálózati területek	161
7.4.3. Az utazótanári hálózat tevékenységrendszer	161
7.4.4. Tevékenységeink részletes ismertetése	162
7.4.5. A befogadó többségi intézmények együttnevelési gyakorlatának megsegítése...	163
7.4.6. Családközpontú gyermekkori intervenciós tevékenységeink.....	163
7.4.7. Szakemberek kompetenciájának bővítése, professzionalizálódás az együttnevelési gyakorlat érdekében	165

8. Zárórendelkezés	167
1. számú függelék – A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei	169

1. Iskola Nevelési Programja

1.1. A pedagógiai program jogszabályi háttere

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (NAT)
- 368/2011.(XII.31.) Kormányrendelet az államháztartás működési rendjéről
- 1042/2019. (11. 18.) Korm. határozat a nemzeti identitás erősítését célzó programokról
- A nevelés-oktatás kereteit meghatározó, a Pedagógiai Program utolsó módosítása óta életbe lépő jogszabályok, előírások, eljárásrendek, ajánlások hatályos előírásai
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei:
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Kerettantervek https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

1.2. Történetünk

Intézményünk története azonos a hazai nagyothalló-oktatás történetével. 1925-ben Dr. Török Béla, fülész –audiológus professzor kezdeményezésére nyílt meg a nagyothalló gyermekek első hazai iskolája fővárosunkban.

Dr. Török Béla, az 1871-ben született kiváló orvos tudományos munkái már igen korán határkövet jelentettek a fülészet magyarországi, sőt, európai fejlődésében. Műtétei során szembesült a nagyothallás, a siketség egyéni tragédiájával. Felismerte a siket gyermekek és a nagyothalló gyermekek meghatározó különbözőségeit. Hihetetlen szívóssággal elérte, hogy 1921-ben Budapest Főváros Tanácsa engedélyezze a nagyothalló gyermekek saját önálló iskolájának megnyitását.

1925. december 19-én ünnepélyes keretek között megnyílt a megálmodott iskola a Toldy Ferenc utca 64. alatt. A megnyitón az iskolaalapító már nem lehetett jelen, huszonnégy nappal a kapunyitás előtt elhunyt. Az első iskola nevelőotthonnal még nem rendelkezett, így csak budapesti gyermekeket fogadhatott.

Budapest Székesfővárosa a megalakulás után rövid idővel elrendelte, hogy az iskola az alapító nevét viselje. A későbbiekben az intézménynek azonban meg kellett válni ettől a névtől. 1990. július 4-én a Budapest Főváros Tanácsa Végrehajtó Bizottsági ülésén elfogadta, hogy a Rákospatak utca 101, alatti Óvoda, Általános Iskola és Diákotthon felvegye Dr. Török Béla nevét.

1965-ben épült fel a XIV. kerület Rákospatak u. 101. sz. alatt a - már diákotthont is biztosító - új létesítmény. Az új iskola már vidéki gyermekeket is befogadhatott, így országos jelleggel óvodát, általános iskolát és diákotthont biztosított a nagyothalló gyermekek számára. A Nagyothallók Általános Iskolája és Nevelőotthona ebben az időben még csak ép értelmű gyermekeket fogadott be.

1980-ban intézmény feladatköre új profillal bővült a halmozottan sérült (enyhe fokban értelmi fogyatékos és nagyothalló) gyermekek nevelésének - oktatásának biztosításával. A halmozottan sérült gyermekek iskolája a Pesti út 117. szám alatt működött.

1988/1989. tanévtől a halmozottan sérült nagyothalló óvodás és általános iskolás gyermekek és tanulók nevelése-oktatása és kollégiumi ellátása intézményünk Szőnyi úti telephelyén történik.

Intézményünk alapfeladata 1989-től a halmozottan sérült nagyothalló tanulók szakiskolai nevelésével és oktatásával bővült, amely alapfeladat ellátása az Újváros parki telephelyünkön kezdődött meg.

2012/2013. tanévtől Rákospatak utcai székhelyintézmény óvodai feladatellátása egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, és 2013/2014. tanévtől a hallássült gyermekek óvodai nevelése mellett beszéd-fogyatékos (logopédia) nevelésével egészült ki.

2015/2016-os tanévtől a székhelyintézmény általános iskolai alapfeladatellátása beszéd-fogyatékos (logopédiai osztályok) tanulók nevelésével-oktatásával, a szakiskolai feladatellátása pedig készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatással bővült

Intézményünk alapfeladata 1989-től a halmozottan sérült nagyothalló tanulók szakiskolai nevelésével és oktatásával, majd 2016-tól pedig készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatással bővült, amely alapfeladat ellátása az Újváros parki telephelyünkön folyik. A nevelés-és oktatás mellett a kollégiumi ellátás is biztosított a tanulók részére.

2023/2024. tanévtől a székhelyintézmény alapfeladatai kiegészült az egyéb pszichés fejlődési zavart mutató tanulók általános iskolai nevelésével.

Változást, fejlődést hozott az intézmény életébe az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése. 1980-as években indult el a hallássérült tanulók többségi intézményben való tanulás iránti igénye. Ekkor kezdődő „utazó tanári” tevékenység csak az integrációban lévő gyermekek nyomon követésére, illetve tanácsadói feladatokra szorítkozott. Az integráció tudatos tervezése 1993-tól kezdődött el. 2005-ben jött létre egy új, jól felszerelt központ, amely biztosítani tudta az integráltan nevelt és oktatott tanulók ellátását.

Egységes gyógypedagógiai módszertani intézményként az érzékszervi fogyatékos -hallási fogyatékos gyermekek, tanulók integrált oktatását segítő módszertani központ és utazó szakember hálózat elsősorban a közép-magyarországi régióban látja el feladatát.

A feladatellátás keretében nagy hangsúlyt kap az együttnevelés, az integráció segítése, a szülők és a többségi pedagógusok segítése, szakmai támogatása és képzése. Így intézményünk nagy számú szakmai együttműködést épített ki a óvóakkal, általános iskolákkal és középfokú oktatást-nevelést folytató intézményekkel.

Az intézményünk kiemelkedően fontos hagyománya Dr. Török Béla Emléknapp, amikor Dr. Török Bélára intézményünk alapítójára emlékezünk.

Ezen a napon kerül sor az 1990-ben alapított Dr. Török Béla Emlékérem, és a Dr. Török Béla Emléklapok kiosztására a hallássérült- és általános pedagógia, kutatómunka, pedagógiai irányításban kiemelkedő munkát végzők részére.

1.3. Az intézmény szervezeti felépítése, jellemzői

Iskolánk a Főváros XIV. kerületében helyezkedik el. Az iskola tevékenységét három feladatellátási helyen látja el. A székhelyintézmény és az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése a Rákospatak partján, míg a szakiskola és készségfejlesztő iskolai ellátás az Örs Vezér térhez közeli Újváros parkban, a halmozottan sérült általános iskolai feladatellátás a Szőnyi úton működik.

- **Székhelyintézmény:**

Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium, 1142 Budapest, Rákospatak utca 101.

- **Telephelyek:**

Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium Szőnyi út 26/b., Telephely címe: 1142 Budapest, Szőnyi út 26/b.

Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium Újváros park 1. Telephely címe: 1144 Budapest, Újváros park 1.

Iskolánk több feladatellátási hellyel működő állami fenntartású köznevelési intézmény.

A jogszabályi környezet adta keretek között a társadalmi igényekhez alkalmazkodva sokszínű lehetőséget biztosítunk a tanulók képességeinek, tehetségének kibontakoztatására, szükség szerinti felzárkóztatására, fejlesztésére, rehabilitációjára.

Nevelési és oktatási módszereink megválasztásakor a már bevált hagyományok mellett befogadói vagyunk mindazoknak az innovációknak is, melyeket hatékonyaknak tartunk a tanulók fejlődése érdekében.

1.4. Az iskola jövőképe

A Közép-Pesti Tankerületi Központ fenntartásában működő intézményeként mind a székhelyen, mind feladatellátási helyen egyénre szabott, magas színvonalú nevelő-oktatómunkával biztosítani kívánjuk tanulóink számára, hogy a saját képességeik, adottságaik, igyekezetük alapján sikeresen felkészülhessenek életük további szakaszaira.

1.5. Küldetésnyilatkozatunk

A Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégiumában arra törekszünk, hogy nevelésünk és oktatásunk által olyan fiatalokat engedjünk ki az iskolánkból, akik a kor kihívásainak megfelelni tudó tudással gyorsan tudnak alkalmazkodni a társadalmi kihívásokhoz, munkavégzésükkel a társadalom által megbecsült értékeket tudnak teremteni és saját személyiségük minél teljesebb kibontakoztatásával képesek lesznek az egyéni céljaikat is sikeresen megvalósítani.

Nevelő-oktató munkánk során a komplex személyiségfejlesztés érdekében a következő értékeket tartjuk elsődlegesnek:

- őszinteség
- rugalmasság
- reális önértékelés
- egyéni felelősségvállalás és kötelességtudat
- önállóság és öntevékenység
- együttműködési készség
- hagyománytisztelet, hagyományápolás
- az önművelés igénye
- képesség a problémák érzékelésére és megoldására.

Úgy gondoljuk, hogy küldetésünket akkor teljesítjük:

- ha tanítványainkat olyan ismeretekhez, képességekhez, készségekhez juttatjuk, amelyeket hasznosítani tudnak rövid és hosszú távon, szűkebb- és tágabb környezetükben egyaránt,
- ha a tanulók, a pedagógusok, szülők és partnereink elfogadják alapelveinket, alapértékeinket és érzik, hogy közös céljainkat és érdekeinket csak összefogással érhetjük el.

1.6. A nevelő-oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.6.1. Pedagógiai alapelvek, célok

Az alapelvek az intézmény legfontosabb értékei, amelyek áthatják a teljes nevelési rendszer - a pedagógiai koncepció és a nevelő - oktató munka folyamatának az egészét. Pedagógiai kultúráját áthatják az emberi magatartás általános értékei. Ennek szellemében fontosnak tartjuk az egyéni bánásmódot, az emberközpontú, egymás tiszteletén, a másság elfogadásán alapuló nevelő-oktató munkát. Az életkornak, a gyermek/tanulók hallás- és beszédállapotának megfelelő követelmények támasztásával felszabadult, szorongásmentes légkörben juttatjuk el tanulóinkhoz a szellemi értékeket. A tudás átadása során nagy hangsúlyt helyezünk a személyiség fejlesztésére.

Intézményünk alapvető célja

A tanulók és gyermekek képességeinek és személyiségének sokoldalú kibontakoztatása, olyan szilárd, biztos ismereteket nyújtó tudás átadásával, amely egyaránt biztosítja a többségi társadalomba való eredményes beilleszkedést, a sikeres továbbtanulást, a munkába állást, a helyes alkalmazkodás képességét, akikre jellemző a kötelességtudat, rendelkeznek a helyes alkalmazkodás képességével.

A nevelés-oktatás kiemelt célja az esélyteremtés, egy olyan gyermekközpontú, a gyermekek képességeit, hallás- és beszédállapotát, terhelhetőségét maximálisan figyelembe vevő oktatói-nevelői légkör kialakítására, amelyben az integráltan nevelt gyermek és tanuló képességfejlesztése a legeredményesebben valósulhat meg a többségi intézményi keretek között.

Céljaink és feladataink megvalósításának biztosítója a minőségi és összehangolt nevelő és oktató munka, a megfelelő módszerek, eszközök alkalmazása, a személyes példaadás. A célok elérésének és a feladatok megvalósításának színterét a tanórák és az iskolán kívüli tevékenységek jelentik.

Kiemelt figyelemmel vagyunk hagyományaink ápolására. Az összetartozás érzését, az iskolához való kötődést színvonalas iskolai rendezvényekkel, közös szabadidős és sportprogramokkal tesszük élményszerűvé.

1.6.2. Az iskola célkitűzései, feladatok, eszközök és eljárások

- Tanulóközpontúság: Az egyik legfontosabb alapelv, amely szerint a tanulók állnak a középpontban. Ez azt jelenti, hogy a pedagógusok figyelembe veszik a tanulók egyéni szükségleteit, képességeit, érdeklődését és tanulási stílusát, és azokhoz igazítják az oktatást.
- Sokszínűség: a pedagógusok tiszteletben tartják és értékelik a különböző kulturális, etnikai, nyelvi és egyéb háttérrel rendelkező tanulókat.
- Nevelés és oktatás egysége, elválaszthatatlansága, a nevelési célok elérésére való törekvés teljes jelenléte az oktatás minden mozzanatában.
- Az integráció eszméjének és gyakorlatának elfogadása, érvényesítése a teljes nevelő-oktató rendszerben. A halló társadalomba való sikeres beilleszkedés segítése, a befogadás sikerének minden eszközzel való előmozdítása. Ennek a szemléletnek és gyakorlatnak révén a rehabilitáció és az esélyegyenlőség megvalósítását segítő sajátos

programok, tantervi elemek, tanítási segédanyagok beépítése a nevelés-oktatás tervébe, és a szociális tanulás folyamataiba.

- A gyermekközpontúság, a tanulók individuusként történő kezelése, mely a fejlesztés során a sérülés-specifikus adottságokat figyelembe veszi.
- A tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembe vétele az oktatás és nevelés folyamatában.
- A magyar nyelv törvényszerűségeinek megfelelő anyanyelvi szint kimunkálására való folyamatos törekvés. Biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, alapvető képességek, készségek elsajátítása. Az anyanyelvi kulcskompetencia fejlettsége döntően befolyásolja a többi kulcskompetencia működését, így fontos szerepet tölt be a tanulási és fejlődési folyamatokban. Jól fejlett anyanyelvi készségek segítik a hatékony kommunikációt, a megértést és a kifejezőkészséget, ami alapvető a tanuláshoz és a személyes fejlődéshez.
- A differenciált oktatási- fejlesztő- korrekciós eljárások előtérbe helyezése a hatékonyabb személyiségfejlesztés, a tudásanyag minél mélyebb elsajátítása és a kudarcok elkerülése érdekében. Az ehhez szükséges hatékony tanulásszervezési formák alkalmazása.
- A komplex személyiségfejlesztés, melyben nem csupán a saját érték és egyenjogúság felismerését és elfogadását tartjuk fontosnak, hanem a toleranciára, empátiára, együttműködésre való nevelést, a gyűlölködés, a rasszizmus elutasításának kialakítását a gyermekek gondolkodásában és cselekvésében. Komplex személyiségfejlesztő programok segítségével a szociokulturális hátrányok kompenzálása.
- Közösség és együttműködés: Fontos az együttműködés és a közösség építése a tanulók között, a pedagógusok és a tanulók, valamint a pedagógusok és a szülők között. Ez lehetőséget ad arra, hogy a tanulók támogassák egymást, és egy pozitív, támogató tanulási környezetet hozzanak létre.
- Értékközpontúság és etikus viselkedés: A pedagógusoknak példát kell mutatniuk az etikus viselkedésre és az értékek tiszteletére. Fontos, hogy az oktatás során a tanulók értékekre épülő döntéseket hozzanak, és fejlesszék az empátiát és a toleranciát mások iránt.
- A demokratikus szellemiség elve, melynek alapján igyekszünk felkészíteni tanulóinkat a felelős állampolgári szerepre. Segítünk, hogy szabadon kifejezhessék véleményüket, önálló döntéseket hozzanak, vállaljanak felelősséget önmagukért, tetteikért és azok következményeiért.
- Önálló tanulásra szoktatás, önművelés iránti igény felébresztése, segítségnyújtás az önálló tanulási technikák megismerésében.
- Pályaorientációs tevékenység: a tanuló képességeinek megfelelő továbbtanulási lehetőség felé orientálás.
- az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar szakmai gyakorlóléhelyeként a gyógypedagógus hallgatók felkészítésében.

- A nemzeti érzelmek és a történelmi értékek tiszteletén és minél teljesebb megélésén túl az európai népek közösségébe való tartozás fontosságának tudatosítása, az ezzel kapcsolatos gondolat- és ismeretkör folyamatos bővítése.
- A magyar és az egyetemes kultúra alapvető értékeit hordozó ismeretek elsajátítása a tanulók életkori sajátosságainak, képességeinek megfelelően. Életkori sajátosságaiknak, egyéni adottságaiknak megfelelően fejleszteni kell a tanulók alapkészségeit (írás, olvasás, matematika, kommunikáció) személyiségjegyeit. A sikeres tankötelezettség teljesítése.

A célok és feladatok megvalósításának színterét a tanórák és a tanórán kívüli tevékenységek jelentik. Céljaink és feladataink megvalósításának garanciája a megfelelő stratégia alkalmazása mellett a minőségi és összehangolt nevelő-oktató munka, valamint a személyes példaadás. Kiemelt figyelemmel vagyunk hagyományaink ápolására, amely az együvé tartozás, az intézményhez tartozás erősítését segíti. Mindezt közös szabadidős és különböző sportprogramokkal tesszük élményszerűvé.

1.7. Munkarend

Az intézményben a nevelés-oktatás nappali rendszerű iskolai oktatás munkarendje szerint történik. A nappali munkarendszerű iskolai oktatás a miniszteri rendeletben, az évfolyamra, az időtartamra, tanulók felügyeletére vonatkozó részletszabályok meghatározásával történik. Az oktatásért felelős miniszter meghatározhatja a tantermen kívüli, digitális oktatás munkarendjét. Az eltérő munkarend esetén is az iskola helyi tantervében meghatározottak alapján történik a kötelező tanórai foglalkozások megszervezése, valamint az intézmény házirendje szabályozza a tanulói munkarendet.

Az eltérő munkarend esetén intézményünk alkalmazza az ezzel kapcsolatos központi eljárásrendet, protokollt és módszertani ajánlásokat. A tantermen kívüli digitális munkarendben a nevelés-oktatás elsősorban digitális eszközök alkalmazásával történik.

1.8. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Intézményünk nevelő-oktató munkájának meghatározó feladata, hogy a tanulók személyiségét a sokféle iskolai tevékenység megszervezésével széleskörűen fejlesszük. A személyiségfejlesztés minden vonatkozásában meghatározó az iskola arculata, hagyományai, belső környezete és légköre.

Az iskolában folyó személyiségformálás, nevelés színtereit, szervezeti kereteit a tanórák, a tanórán kívüli foglalkozások, rendezvények, versenyek, szabadidős programok, a diákönkormányzat szervezései adják.

Az iskolai tevékenységeknek és programoknak támogatniuk kell a tanulók személyiségfejlesztését, és lehetőséget kell biztosítaniuk számukra arra, hogy teljes potenciáljukat kibontakoztathassák. Fontos, hogy az iskola minden területén és az intézményi kultúrában is érvényesüljenek ezek az elvek és tevékenységek. Az iskola különböző tanulási stílusokhoz és személyiségtípusokhoz igazodó módszereket alkalmaz. Ez lehetőséget ad arra, hogy a tanulók erősségeiknek és érdeklődési területeiknek megfelelően tanuljanak és fejlődjenek. Amennyiben az iskola következetesen, reálisan értékeli a tanulói teljesítményt és a tanulók önértékelésében is segíti elkerülni a „beskatulyázás” veszélyét, akkor jelentősen átalakul a tanulók értékelése, és inkább a tanulási folyamat értékelésére, és a fejlesztő

értékelésre helyeződik a hangsúly. A számonkérés nem ismeretközpontú, hanem a mindennapi élethelyzetekhez való alkalmazkodást és helytállást tekinti célnak.

Az önismeret fejlesztése kiemelkedő fontosságú a tanulók személyiségfejlesztésében és életvezetési készségeik fejlesztésében. Az önreflexió és az önismeret segíti a tanulókat abban, hogy jobban megértsék saját erősségeiket és gyengeségeiket, céljaikat és értékeiket. Az önreflexió segít nekik azonosítani az erősségeiket, fejlesztésre szoruló területeiket és céljaikat az életben.

Fontos, hogy olyan közösségi lehetőségeket biztosítsunk, amelyek segítik a tanulókat abban, hogy kapcsolatokat építsenek egymással, és megtanulják az együttműködés és csapatmunka fontosságát. A személyiség és közösségfejlesztéshez kiemeltük a csoportmunka és a pármunka szervezeti formák alkalmazását.

Az iskola az értékrendek és erkölcsi alapelvek átadásában és megélésében értékorientált neveléssel segíti a tanulóinkat az erkölcsi döntéshozatalban, az empátia és az önzetlen viselkedés fejlesztésében, valamint az értékes kapcsolatok kialakításában.

Fontosnak tartjuk a tanulás iránti motiváció fejlesztését, a megismerési vágy fenntartását. Mindezt olyan tanulásirányítási módokkal teremtjük meg, amelyben minden gyerek megtalálja a kedvére való elfoglaltságot, felhasználva ehhez az egyes tantárgyakban rejlő lehetőségeket is. Megvalósítjuk a tantárgyak közti merev határrendszer megszüntetésével a komplex fejlesztést, oktatás és nevelés egységes feladatellátását, kihasználva a tantárgyi bontás nélküli oktatás személyiségfejlesztő, és képességfejlesztő lehetőségeit.

Célunk továbbá, hogy tanulóinknál elősegítsük az egyéni képességek kibontakoztatását, a tehetségek felismerését és fejlesztését, a hátrányok kompenzálását.

1.9. Teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatai

1.9.1. Teljeskörű egészségneveléssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A felnőveő nemzedék egészségtudatos magatartásának alakítása, formálása stratégiai feladat a jövő egészséges felnőtt társadalma szempontjából. A gyermekek/tanulók az életmódbeli szokások egy részét otthonról hozzák, más részét az iskolákban alakítjuk ki. Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek kialakítását az oktatás-nevelés valamennyi színterén érvényesíteni kell ahhoz, hogy a felnőttkorra a fiatalok rendelkezzenek az egészség tudatos magatartási formákkal. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére is. Kiemelten fontos, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód alapelveit, amelyek mindenki által gyakorolhatók és könnyen megvalósíthatók (táplálkozás, mozgás, levegő, pihenés).

Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Egészségnevelés

Az iskolai egészségnevelés általános célja:

Olyan egészségfejlesztő program kidolgozása és alkalmazása, amely hatásaként erősödnek a személyiségfejlesztő hatások, csökkennek az ártó tényezők, és az iskola befejezésekor a tanulók saját életükre alkalmazni tudják az elsajátítottakat.

Tudatosítani a tanulóknak, hogy a teljes emberi élet elengedhetetlen feltétele az ember egészségének megóvása. Felismertetni, hogy az ember egészsége olyan érték, amelyért mi magunk vagyunk felelősek. Az egészségnevelési program további célja a civilizáció társadalmi, környezeti összefüggései révén a tudatos életvezetés megismerése, a toleráns személyiség kifejlesztése, a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása, a helyes önértékelés, a konfliktuskezelés. A képzési ciklus végén a nevelőmunka eredményeként az egészségesen szocializálódó iskolai terepen – egy egészséges személyiségfejlődést megvalósítani, a harmonikus élet értéként való tisztelésére nevelni.

Az iskola egészségnevelési alapelve

Az iskolai egészségnevelés folyamatában nem egy „iskolás” „tankönyvszagú” programot kell adnunk, hanem olyan élő gyakorlatot, amelyben változik magatartásuk, viselkedésük, attitűdjük.

Ezért a program az iskola valamennyi színterén folyamatosan jelen van, de túl az iskola falain kívül is folytatódik. Nagyobb hangsúlyt kapnak az érzelmi azonosulást kiváltó indirekt nevelő hatások, azok érvényesülése.

Környezeti nevelés

Az iskolai környezeti nevelés általános célja

Az iskola környezeti nevelés programjának általános célja: elősegíteni a tanulók környezettudatos magatartását az élő természettel, az épített, a társadalmi környezettel kapcsolatosan, valamint a saját életvitelük tekintetében. Megismertetni a tanulókkal az élővilágot, benne az embert veszélyeztető környezeti válsággal, globális problémákkal, lakóhelyükön is fellelhető környezeti gondokkal. Felébreszteni a felelősségérzetet, a tenni akarást a környezeti értékek megőrzésére. Megtanítani növendékeinket a természetben, a környezetben eligazodni, felelős döntéseket hozni életére, családjá jövőjére és tágabb

közösségére vonatkozóan. Képesé tenni a sérült tanulókat arra, hogy bekapcsolódjanak a természet, a társadalom, a gazdaság terén mutatkozó válságkezelésbe, modernizációs folyamatokba a szűkebb környezetükben, a lakóhelyükön.

Az iskolai környezeti nevelés alapelve

Konkrét példákon keresztül bemutatni a környezet állapotát, folyamatait:

- megértetni, hogy az ember életét, személyes biztonságát milyen veszélyek fenyegetik,
- megtanítani, személyes tapasztalatot szerezni a környezeti konfliktusok kezelésére,
- érzékennyé, motiválttá tenni a feladatok elfogadásában.

A Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium folyamatosan törekszik arra, hogy az iskola a tanulás és a munka egészséges színtere legyen, és a környezetét ennek megfelelően fejlessze. E cél elérése érdekében iskolánk minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti:

- a tanulók egészségének védelmét, a sikeres tanulás előfeltételét,
- a pedagógusok, szülők, diákok és az egészségügyi szakemberek együttműködését,
- az egészséges környezetet, az iskolai egészségnevelést és egészségügyi szolgáltatás zavartalan működését továbbá, hogy
- megismerjék a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit,
- megismerjék a különböző függőséghez vezető szokásokat (alkohol, dohányzás stb.)
- felnőtt életükben képesek legyenek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

Az iskolaegészségügyi feladatokat az iskolaorvos és a védőnő együtt látja el. Feladataik a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, az érzelmi és intellektuális fejlődés követését, és a kóros elváltozások korai felismerését.

Az iskolapszichológus a lelki eredetű problémák feldolgozásában segíti a tanulókat. Szakmai ismeretei révén olyan területeken adhat segítséget, amelyek felismerése, problémakezelése speciális felkészültséget követel, és amivel az iskola pedagógusai többnyire nem rendelkeznek.

Az egészséges életmódra nevelés nem csak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot megélésére az egészség értéként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok feladata, hogy készítsék fel a gyermekeket, tanulókat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

Az egészséges életmód és magatartásformák kialakítását az oktatás valamennyi szintjén érvényesíteni kell.

Évenként legalább 10 osztályfőnöki órát célszerű fordítani az egészséges életre nevelést szolgáló foglalkozásokra. Ez adhat alkalmat arra, hogy a többféle tantárgy keretében tanultak ötvöződjének, s további beszélgetésekkel elmélyíthetők legyenek.

Az egészséges életmód és életszemlélet, magatartás területei az iskolánkban

a) önmagunk és egészségi állapotunk ismerete,

- b) a mozgás fontossága,
- c) a testi higiénia,
- d) az étkezés, táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- e) a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- f) személyes krízishelyzetek felismerése és stratégiák ismerete,
- g) a tanulás és a tanulás technikái,
- h) a szenvedélybetegségek elkerülése (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer használatának megelőzése),
- i) személyes biztonság (közlekedés),
- j) a tanulási környezet alakítása,
- k) a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége, a környezeti ártalmak elkerülése,
- l) a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat),
- m) a hallássérüléssel és hallókészülék használatával kapcsolatos ismeretek

1.9.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegélynyújtás a végleges szakellátás megkezdése előtti egészségügyi beavatkozás, amelyet bárki végezhet. A szakszerű első beavatkozás emberi életet menthet ezért az elsősegélynyújtás alapjait mindenkinek fontos ismernie. Az alapismereteket a tanulók tanórai keretek között tanulják meg. Ez elméleti elsajátítást jelent.

Intézményünkben a tanórai és az egyéb foglalkozások során az intézmény sajátosságaira figyelemmel kialakítjuk a tanulóknak a biztonságos intézményi környezet megteremtésének képességét, elsajátítatjuk a baleset-megelőzési ismereteket a főbb közúti közlekedési balesetek, a mérgezés, fulladás veszélyei, az égés, az áramütés, valamint az esés témakörében.

A tanultak elsajátítása után a diák életkorának megfelelően a tőle elvárható szinten képes lesz:

- Az elsősegélynyújtás szükségességének felismerésére
- Az életveszély tüneteinek megszüntetésére
- A keletkezett sebek, törések kezelésére
- A gyakoribb rosszullétek elsősegélyére
- Helyes segélykérésre

Az egészséget támogató ismeretek és készségek, baleset-megelőzéssel és elsősegélynyújtással kapcsolatos ismeretek és a személyi higiéné kialakítás fejlesztése egészségfejlesztési feladatok ellátásába az iskolaorvos ajánlásával külső egészségügyi szakembert is be lehet vonni.

1.10. Iskolapszichológiai és mentálhigiénés ellátás

Intézményünk székhelyén és telephelyein is alkalmazunk iskolapszichológust.

Az iskolapszichológus alkalmazásának fő célja az, hogy szakértelmével támogassa az iskola nevelő-oktató tevékenységének hatékonyságát, segítse a pszichológiai ismeretek átadását az oktatási intézményen belül, valamint hozzájáruljon a tanulók személyiségfejlődéséhez és lelki egészségének védelméhez.

Az iskolapszichológus a diákok alapvető érdekeinek védelmét szolgálja, és segít konkrét célokat kitűzni a nevelés terén. Fontos szerepe van a megelőzés terén is.

Az iskolapszichológus a pedagógusok és a szülők közötti konzultációs kapcsolatokon keresztül fejti ki személyiségformáló hatását.

Kiszűri és irányítja azokat, akik mentálhigiénés problémáik miatt egyéni, intenzív, tartós pszichológiai beavatkozást igényelnek.

Az iskolapszichológus előzetesen konzultál az érintett pedagógussal az általa tartott csoport vagy osztály szintű foglalkozások (például osztályfőnöki órák) tekintetében. A foglalkozások során az iskolapszichológus hivatalosan vezeti azokat és dokumentálja a tartalmat. A pedagógus jelenléte biztosítja a foglalkozások hatékony lebonyolítását és a megfelelő nyomon követést.

Feladatai:

- csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben, kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit,
- a gyermek fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatokat és a személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatokat végez, melyekkel a gyermek jobb megismerését és a pedagógiai munka differenciálását segíti elő,
- pszichológiai tanácsadást nyújt egyéni helyzetben gyermeknek, tanulóknak vagy gyermek- és tanulócsoporthoz,
- megszervezi a mentálhigiénés preventív feladatokat a nevelési-oktatási intézményben,
- megszervezi és kezeli a nevelési-oktatási intézményben a személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos pszichológiai témájú feladatokat,
- tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervezhet a szülők és pedagógusok számára,
- szükség esetén segíti az iskolában a pályaválasztási és pályaaorientációs tanácsadást,
- támogatja a diákok mentális egészségét és jólétét az oktatási intézményekben,

Célok:

- segítsen azonosítani és kezelni a diákokban felmerülő mentális problémákat,
- valamint megelőzni azok kialakulását,
- nemcsak a problémák kezelése, hanem az is fontos, hogy elősegítse a pozitív mentális egészséget és jólétet az oktatási környezetben,
- az önismeretet és az érzelmi intelligencia fejlesztése

Hallássérült gyermekeknél a hallássérüléshez gyakran társul egyéb zavar: figyelemzavar, hiperaktivitás, érzelmi- és viselkedési zavarok, mentális retardáció, tanulási zavar, autizmus. A hallássérülés nemcsak egy érzékszerv csökkent működését jelenti, hanem befolyással van a nyelv fejlődésére, és ezzel együtt az egész személyiség - a gondolkodás, az érzelmi élet, az empátia, a kapcsolatképeség, a frusztrációtűrés, az agresszió-, indulatkezelés, az önértékelés stb. - alakulására. Mindezek miatt különösen fontos a hallássérültek mentálhigiénés, pszichés támogatása.

Intézményünk pszichológusainak leggyakoribb feladatai közé tartozik: a személyiségzavar, magatartászavar, hiperaktivitás, figyelemzavar, pszichoszomatikus problémák, akut krízis (válás, gyász, egyéb trauma), beilleszkedési nehézségek, iskolai vagy családi, ill. szociális háttérből fakadó konfliktusok, autisztikus problémák, valamint a hallássérüléssel kapcsolatos nehézségek kezelése, ellátása, mely a gyermekeknek szervezett egyéni és csoportos foglalkozások mellett szülőkonzultációt, pedagóguskonzultációt és tanácsadást is jelent. A halmozottan sérült tanulók esetében a gyermek kezelését ellátó pszichiáterrel való kapcsolattartás is feladat.

A Szakértői Bizottság által jelzett fejlesztési javaslatok mellett figyelemmel kísérik az intézményünk által ellátott gyermekek pszichés állapotát. Feltárják a problémák hátterében meghúzódó okokat, illetve az azok kezelését segítő erőforrásokat. Szükség esetén megfelelő szakemberhez irányítják a gyermeket és kapcsolatot tartanak a szakemberekkel. A feltárt állapot alapján fejlesztő vagy terápiás beavatkozást végeznek. Terápiás jellegű egyéni és csoportfoglalkozásokat tartanak a gyerekeknek. Játékdiagnosztikát, játékterápiát, egyéni játékos mozgásterápiát, serdülőkonzultációt is végeznek. Teljesítmény problémák, tanulási zavar esetén feltárják a lehetséges okokat, és javaslatokat tesznek azok kezelésével kapcsolatban. Intézményváltáskor segítik a megfelelő intézmény kiválasztását, óvodásoknál az iskolakezdést, nagyobbaknál a továbbtanulást, a pályaválasztást. Szükség esetén támogatják az integrációt, re-integráció esetén a szerzett sérülések, kudarcok feldolgozását. Megelőző foglalkozásokat szerveznek a sérültségük miatt fokozottan befolyásolható tanulóink számára a veszélyeztető hatások kiszűrésére a szexuális felvilágosítás, a drogmegelőzés és a biztonságos internethasználat stb. terén. Az iskolai élet során felmerülő problémák kapcsán teamben, közös együttműködéssel dolgoznak a pedagógusokkal. Segítik őket az iskolai konfliktusokat feldolgozó vagy a közösség működését pozitívan befolyásoló csoportos megbeszélések/foglalkozások előkészítésében, közreműködnek azok lefolytatásában.

Az egyéni tanácsadás a tanóra ideje alatt lehetőséget nyújthat arra, hogy a diákok személyes problémáikról beszéljenek, és támogatást kapjanak azok megoldásához. A privát vagy csoportos tanácsadási lehetőségek segítenek a diákoknak megbirkózni a stresszel, az érzelmi nehézségekkel, a tanulási problémákkal vagy más személyes kihívásokkal. Azáltal, hogy rendelkezésre áll az egyéni tanácsadás lehetősége a diákoknak és megoszthatják érzéseiket, hatékonyabban tanulják meg stresszkezelési technikákat, és hatékonyabban fejleszthetik az érzelmi intelligenciájukat.

Az iskolapszichológus jogai és kötelességei az iskolában

- önálló helyiséggel és a munkai igényeknek megfelelő bútorzattal, anyagokkal, a minőségi munkavégzéshez szükséges eszközökkel rendelkezzen,
- lássa el a munkaköri leírásában rögzített feladatait,
- vegye figyelem munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek, tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul,
- a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezze munkáját különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit illetően,
- munkájának megvalósításában támaszkodjon az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra.

1.11. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskola közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatai létfontosságúak az iskolai légkör és tanulói közösség erősítésében. Ennek érdekében széles körű intézkedéseket és tevékenységeket hajtunk végre, amelyek segítik a tanulók személyes és szociális fejlődését, valamint elősegítik az egészséges és támogató iskolai környezet kialakítását. Az osztályközösség építő tevékenységek révén lehetőséget teremtünk a diákok közötti kötelékek erősítésére és az osztály összetartozás tudatosítására. A közösség és az egyén egymást erősítve és támogatva fejlődik. Emellett aktívan támogatjuk a diákönkormányzat működését és ösztönözzük a tanulók kezdeményezéseit a közösség fejlesztésére. Rendszeresen szervezünk közösségi projekteket és eseményeket, melyek összehozzák az iskolai közösséget és erősítik az együttműködést. Ezek az események és projektek lehetőséget teremtenek a tanulók számára az aktív részvételre és az értékes tapasztalatok szerzésére. Fontosnak tartjuk az iskolai közösségi értékek és normák kialakítását és kommunikálását, melyek segítik az egészséges iskolai kultúra kialakítását és fenntartását. Az iskolai élet minden területén - tanóra, szünet vagy délutáni foglalkozások - lehetőséget teremtünk a tanulók részvételére és bevonására. A közösségi sportesemények vagy kulturális rendezvények mind olyan lehetőségek, amelyeken keresztül a tanulók megismerhetik egymást és részt vehetnek az iskolai közösség életében.

Az iskolai közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok folyamatos monitorozása és értékelése segíti az iskola céljainak hatékonyabb elérését és a tanulók szükségleteire való jobb reagálást.

Az iskolába lépés pillanatától kezdve tehát olyan folyamat zajlik, amely a tanulók integrációjától a közösség megerősítéséig terjed, és az iskolai élet minden szegmensében jelen van. A közösségfejlesztés az iskolai környezet alapvető eleme, amely hozzájárul az egészséges és támogató tanulási közösség kialakításához és fenntartásához.

A közösség és az egyén egymást erősítve és támogatva fejlődik. Fontos, hogy az iskola olyan környezetet teremtsen, amelyben az egyének szabadon kifejezhetik magukat és részt vehetnek a közösségi életben, miközben támogatást és lehetőségeket kapnak saját személyes fejlődésükhöz.

1.11.1. Tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A tanórák keretein belül megvalósítható közösségfejlesztő feladatok területei közé tartoznak a szociális kompetenciák fejlesztése, a kölcsönös támogatás gyakorlása és az önállóság kialakítása. Ezek az elemek alapvető fontosságúak a tanulók közötti kapcsolatok építésében és az osztályközösség erősítésében.

A szociális kompetenciák fejlesztése során olyan feladatokat lehet megvalósítani, amelyek segítik a tanulóknak az empátia, az együttműködés és az érzelmi intelligencia kialakulását. A szerepjátékok vagy csoportos beszélgetések lehetőséget adnak a tanulóknak arra, hogy gyakorolják az érzelmek felismerését és kezelését, valamint megtanulják, hogyan kell hatékonyan kommunikálni és együttműködni másokkal.

A kölcsönös támogatás gyakorlása kulcsfontosságú az osztályközösség összetartásának és a tanulók szociális kapcsolatainak erősítésében. A tanulókat ezért bevonjuk olyan feladatokba, amelyek során segítséget nyújthatnak egymásnak, például csoportos tanulási tevékenység során. Ez nemcsak a tanulók közötti bizalmat és kötelékeket erősíti, hanem fejleszti az együttműködési készségeket és a segítőkészséget is.

Az önállóság kialakítása fontos cél a közösségfejlesztés során, hiszen ez segíti a tanulókat abban, hogy megtanulják saját döntéseiket meghozni és felelősséget vállalni cselekedeteikért. Ennek érdekében olyan feladatokat kapnak a tanulók, amelyek lehetőséget adnak arra, hogy önállóan dolgozzanak egy adott feladaton vagy projekten, és megoldást találjanak a felmerülő problémákra -önálló kutatómunka vagy egyéni prezentáció készítése- ennek során fejleszthetik problémamegoldó készségeiket és megtanulhatják hogyan kell hatékonyan időt és erőforrásokat kezelniük.

Ezeknek a területeknek az integrálása a tanórákba lehetővé teszi a közösségfejlesztő tevékenységek hatékonyabb és tudatosabb megvalósítását, valamint hozzájárul az osztályközösség egészséges fejlődéséhez és az egyéni tanulói szükségletek kielégítéséhez.

1.11.2. Szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

Az iskolai szabadidős tevékenységeknek kiemelkedő szerepe van a közösségfejlesztésben és a tanulók személyes fejlődésének támogatásában. Ezek a programok lehetőséget kínálnak arra, hogy a tanulók kötetlenebb környezetben tanuljanak és fejlődjenek, miközben erősítik az osztályközösséget és kialakítják az egészséges tanulói közösség alapjait. Az iskolai szabadidős tevékenységek, mint például a szakkörök, sportprogramok vagy kulturális események, kiemelkedő fontosságúak az osztályközösség erősítésében és a tanulók személyes fejlődésének támogatásában. Ezek a tevékenységek lehetőséget kínálnak arra, hogy a tanulók közösségben dolgozzanak és tanuljanak, miközben új képességeket és készségeket fejlesztenek ki. A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő szerepe továbbá segíti a tanulók önállóságának és felelősségvállalásának fejlesztését is. A diákok részvétele és aktív tevékenységük az ilyen programokban lehetőséget ad arra, hogy saját érdeklődési körüket és szenvedélyeiket felfedezzék és kibontakoztassák, miközben tanulnak az együttműködés és az egyéni felelősség fontosságáról.

Közösségfejlesztést szolgáló rendezvényeink

- Tanévnyitó ünnepély
- Megemlékezés az Aradi vértanúkról október 6-án
- Nemzeti ünnep október 23-án
- Diákönkormányzati nap
- Pályaorientációs nap
- Mikulás ünnepség
- Karácsonyi ünnepség
- Farsang
- A kommunista és egyéb diktatúrák áldozataira emlékezés február 25-én
- Nemzeti ünnep március 15-én
- Szalagavató
- A holokauszt áldozataira emlékezés április 16-án
- A Nemzeti Összetartozás Napja emlékezés június 4-én
- Ballagás
- Tanévzáró ünnepély
- Tanulmányi és osztálykirándulások, táborok, erdei iskola, ezekre akkor kerülhet sor, amennyiben annak anyagi fedezetét pályázat, külső források, szülői hozzájárulások vagy önrész, illetve a fenntartó vagy a működtető előzetes egyeztetés alapján biztosítja. Az iskolai keretek között szervezett utazással járó eseményeknél kiemelt figyelmet kell

fordítani az utazók biztonságos, egészséget nem veszélyeztető utazásának megszervezésére. Be kell tartani az erre vonatkozó tankerületi központi, EMMI stb. előírásokat, állásfoglalásokat, útmutatókat, irányelveket és ajánlásokat. A külföldi személyszállítás során a szállítást végző szolgáltatóval szerződést kell kötni, illetve nyilatkozatban szükséges rögzíteni a hatályos jogszabályoknak, okmányoknak, műszaki előírásoknak való megfelelés tényét, a kötelező pihenőidőn túl az éjszakai pihenőidőt, az utazók adatait, az utazás célját, helyszínét, az utasok és hozzátartozóik elérhetőségeit. Tanulmányi és közösségi kirándulásokat a főigazgatóval a szervezés megkezdése előtt történt előzetes egyeztetés alapján lehet szervezni, ha annak, jogi, munkajogi, szakmai, pénzügyi és egyéb feltételei ismertek, vállalhatók, szabályszerűek és szakszerűek.

1.11.3. Diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai

A diákönkormányzat a tanulók irányító, önszervező közössége, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval (vagy pedagógus közösséggel) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten intézik saját ügyeiket. Olyan szervezet, amely lehetőséget biztosít a tanulóknak arra, hogy részt vegyenek az iskolai döntéshozatalban, és aktívan hozzájáruljanak az iskolai közösség fejlődéséhez. Közösségfejlesztő feladatai az iskolai közösség erősítésében és a diákok bevonásában az iskolai életbe kiemelkedő fontosságúak.

A diákönkormányzat demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

Feladatai:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,
- megtanítani a tanulókat mások és saját maguk jogainak tiszteletére,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.
- A tanulóközösség megbízása alapján a jogszabályban meghatározott esetekben gyakorolja az egyetértési, javaslattevési és véleményezési jogokat.

1.12. Pedagógusok és osztályfőnökök feladatai

1.12.1. A pedagógus feladatai

- Az intézményben dolgozó pedagógusok és osztályfőnökök felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglalt keretein belül az óvodai nevelési programban foglaltak, valamint iskolai tantárgyfelosztáson meghatározott munkarend alapján. A pedagógusok részletes feladatait a személyre, feladatra szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.
- A pedagógusok feladatai: tanórára és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül, nagy gondot fordít a módszertani innovációra, a rendelkezésre álló idő optimális kihasználására;
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak, haladási tempójának megfelelően differenciáltan szervezi, végzi,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok összeállítása és értékelése,
- jogszabály szabályozásban adta lehetőségekre figyelemmel maga választja meg a felhasználni kívánt eszközöket és módszereket,
- munkája során nagy hangsúlyt helyez a kommunikáció fejlesztésére,
- rendszeresen ellenőrzi a tanulók hallókészülékének, adó-vevő készülékének működőképességét, az illesztékek állapotát, figyelemmel kíséri a készülékek javítását,
- gondot fordít a tehetséges tanulókkal való foglalkoztatásra,
- a hallássérült, illetve megkésett és akadályozott beszédfejlődésű gyermekek fejlődését sokoldalú szemléltetéssel segíti,
- rendszeresen ellenőrzi és értékeli a gyermekek tanulmányi munkáját, törekszik arra, hogy az motiváló hatású legyen,
- félévkor és tanév végén értékeli a tanulók teljesítményét, és a szülőknek is tájékoztatást ad erről,
- az értékelésben törekszik az írásbeli és szóbeli formák egyensúlyának megtartására gondot fordít arra, hogy az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyban legyen,
- írásbeli feladatokat ellenőrzi, javítja vagy a tanulókkal együtt értékeli,
- az írásbeli számonkérést a következő tanórára, de legkésőbb 10 munkanapon belül köteles kijavítani,
- a tanítás-tanulás folyamatában a gyermekek személyiségfejlesztésére törekszik,
- megismeri az általa foglalkoztatott tanulókról szóló szakvéleményeket és szakértői véleményeket, annak ajánlásait figyelembe veszi és mérlegeli az érintett gyermekek tanításkor és osztályzásakor,
- fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti és betartatja velük az iskola házirendjét,
- megtanítja és gyakoroltatja az iskolai élet minden mozzanatában a kulturált emberi viselkedés szabályait,
- felelős a rábízott gyermekek tanulmányi és erkölcsi fejlődéséért,
- mindennapi munkáját az intézmény általános céljai alapján tervezi, és ezek szolgálatában szervezi,
- a lemaradó, valamint a súlyos beszédtanulási nehézségekkel küzdő tanulók számára a tantárgyfelosztásban biztosított órakeretben, egyéni segítségnyújtással biztosítja továbbhaladásukat;
- biztosítja tanulóik számára, hogy nyugodt légkörben, türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek,
- a tanulásban rejlő örömforrások felfedeztetése, a gyermekek spontán érdeklődésének

fenntartása, fejlesztése,

- a tanítási órákon és tanórákon kívüli foglalkozásokon különös hangsúlyt fordít a tanulók együttműködési készségeinek, önállóságának, öntevékenységének kialakítására,
- figyelmet fordít a mindennapos testmozgás megvalósítására a tanórai és a szabadidős foglalkozások megtartása során,
- a gyermekek megfelelő felkészítése az iskolai ünnepélyekre,
- szakmai munkaközösségben aktívan vesz részt,
- állandó jelleggel gyarapítja szakmai és pedagógiai tudását, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények megismerésére törekszik, és a módszertani fejlesztések körében tájékozódik,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleten, megbeszélésen,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzésen,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények szervezése,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- szertárrendezés, szakleltárok és szaktantermek rendben tartása,
- osztályterem rendben tartása, a tanterem és folyosó dekorációjának kialakítása,
- osztályozó, javító vizsgák lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- szülői értekezletek, fogadóórák lebonyolítása
- tanulók felügyelete óráközi szünetekben.

1.12.2. Az osztályfőnök feladatai

- az iskola pedagógiai programjára figyelemmel neveli osztályának tanulóit, maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire,
- segíti az osztályközösség alakulását,
- segíti és az osztályban tanító pedagógusok munkáját, figyelemmel kíséri a tanulók és az osztály fegyelmi helyzetét,
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket. az osztálynapló vezetése, statisztikai lapokhoz szükséges adatok beszerzése, hiányzások, igazolások ellenőrzése,
- szülői értekezletek tartása,
- bizonyítványok megírása,
- továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése,
- tanulókat tájékoztatja az iskolai feladatokról, azokra mozgósít,
- tanulmányi előrehaladás folyamatos nyomonkövetése,
- tanév elején az osztályterem berendezése, előkészítése a gyermekek fogadására,
- a diákok felelősi munkájának megszervezése, értékelése,
- a DÖK és az osztály DÖK képviselője munkájának figyelemmel kísérése, segítése,
- a házirend betartásának ellenőrzése, számonkérése (pl. a mobiltelefonok biztonságos elzárása),
- osztálykirándulások szervezése,
- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére,
- kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra,
- a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók azonosítása, nyomonkövetése,
- kapcsolattartás a szülőkkel, családdal,
- kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével,

- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát minősíti javaslatát a tantestület elé terjeszti.,
- a hallássérült szülőkkel meg kell teremtenie a kommunikáció megfelelő formáit. (Jeltolmács segítsége, SMS-ek, írásos üzenetek küldése, üzenőfüzet használata)
- kapcsolattartás intézményünk gyermekorvosával, audiológusával,
- hallókészülékekre való odafigyelés.
- felmerülő egészségügyi problémák jelzése.

1.13. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4.§ 13. és 14. pontjai alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
- ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
- ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Intézményünk tanulói összetétele heterogén, mind a családok anyagi helyzetét, mind a gyermekek képességeit nézve. Ezért mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás jelen van mindennapi tanítási gyakorlatunkban. A tehetséggondozás nem csak iskolai, hanem nemzeti ügy is.

1.13.1. A tehetség azonosítása, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Célunk, hogy egyetlen tehetség se vesszen el. A tehetséges gyermekeknek lehetőséget biztosítani, hogy adottságaikat felismerjék, hogy képességeiket kibontakoztassák. Figyelmet fordítunk a tehetséges tanulók (köztük hátrányos helyzetű tehetségek) elmaradó részképességeinek szakszerű fejlesztésére is.

Tehetségazonosítás lépései:

- tehetségazonosítás (Tehetséges tanulók felkutatása megfigyelés során kialakított pedagógus vélemény alapján)
- tanulmányi eredmény
- versenyeredmények

1.13.2. Tehetségfejlesztés

- az egyéni képességekhez igazodó munkaformák,
- a kiscsoportos tanulás-szervezés,
- tehetségfejlesztő foglalkozások kiscsoportban,
- szakkörök szervezése
- versenyekre, vetélkedőkre, bemutatókra való felkészítés (tantárgyi, sport, kulturális, stb.),
- szabadidős foglalkozások (színház, múzeumlátogatások, stb.) valamint az iskolai könyvtár, és az intézmény más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használatának biztosítása.

1.13.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése (egyénre szabott differenciálás)

- Tanórák szervezése – szükség szerint – csoportbontásban is.
- A délutáni felkészülésen egyéni segítségnyújtás.
- Tantárgyi felzárkóztató foglalkozások.
- Egyéni foglalkozások a halmozott tanulási zavart mutatók esetében.
- Egyéni felkészítések (súlyos lemaradás, halmozottan jelentkező zavarok, autisztikus tünetek, stb. esetén).
- Felzárkóztató foglalkozások iskolán belüli/kívüli, tanulást segítő helyszínek rendszeres látogatása (könyvtárak, múzeum).

Hangsúlyozottan jelentkeznek a problémák azoknál a tanulóinknál, akik – gyakran több éves – sikertelen integrációt követően kerülnek hozzánk.

Tevékenységi formák:

- szülők/családok nevelési gondjainak enyhítése – pszichológus segítségével, az otthoni tanulás, kiemelten a kommunikáció fejlesztésének segítése (gyakorlatias jellegű, ötleteket adó évfolyamfüggetlen szülőklub szerű szülői értekezletek)
- mentálhigiénés szakember bevonása
- az egyéni képességekhez igazodó tanulás megszervezése
- képességcsoportok kialakítása egyes tantárgyak oktatásában
- differenciált segítségnyújtás a napközis, illetve kollégiumi felkészülés folyamatában
- a továbbtanulás irányítása, segítése (szülőkkel közös iskola/munkahelylátogatások)

Pedagógusaink szakmai kompetenciájának bővítéséhez, a pályázati lehetőségek kihasználásával, szakmai tapasztalatszerző intézménylátogatásokat szervezünk.

1.13.4. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

Intézményünk tevékenységében kiemelt szerepet kap a gyermek - és ifjúságvédelmi feladatok ellátása.

Az iskolai gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenység elsődleges célja, hogy megelőzze a gyermekek veszélyeztettségét, csökkentse vagy megszüntesse azt a rendelkezésére álló eszközök segítségével.

Alapvető és legfontosabb feladata a prevenciók eljárások kidolgozása, a tanulók veszélyeztettségének megelőzése, probléma esetén annak megszüntetése, vagy jelzése az illetékes szervezeteknek. A gyermek és ifjúságvédelem minden pedagógus feladata. A gyermekvédelmi feladatok ellátásában kiemelt feladata van az osztályfőnököknek, ő koordinálja az osztályban tanító pedagógusok jelzéseit. Vezeti a tanulói mulasztást, eljár az igazolatlan hiányzások tekintetében. Segíti a tanulók közösségben való beilleszkedését, továbbtanulását. Kiemelt figyelemmel kíséri a halmozottan hátrányos helyzetű és a magatartási nehézséggel küzdő tanulókat.

A megelőzés alapfeltételei:

- Minden tanuló számára biztosítani kell a fejlődéséhez, hátrányainak leküzdéséhez, képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához szükséges feltételeket.
- A tanulót/gyermeket nem érheti hátrányos megkülönböztetés származása, bőrszíne, neme, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, vagy bármilyen más ok miatt.

- A tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartása.
- A diákönkormányzat működésének támogatása, a tanulói jogok megismertetése és a tanulók vélemény-nyilvánításának biztosítása.
- Az iskola rendszeres kapcsolata a szülőkkel.
- Biztonságos, kulturált és egészséges környezet megteremtése a nevelés-oktatás számára.
- A rászorulóknak ingyenes, illetve kedvezményes étkezés, minden tanulónak ingyenes tankönyvellátás.

A hátrányos helyzet, illetve veszélyeztetettség feltárását, megszüntetését az alábbi tevékenységek segítik:

- tehetséggondozó, felzárkóztató és egyéb délutáni foglalkozások,
- differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése (pályaorientációs foglalkozások),
- egészségvédő, és mentálhigiénés programok,
- szabadidős tevékenységek szervezése, ajánlása,
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a gyermekjóléti, családsegítő szolgáltatásokról,
- a gyermekvédelemmel foglalkozó más intézményekkel, hatóságokkal való együttműködés.
- a tanulók szociális helyzetének javítása,
- kapcsolattartás iskolaorvossal, védőnővel.

1.13.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Tanítványaink szociális háttere igen szélsőséges képet mutat. Feladataink tervezésénél figyelemmel kell lennünk éppúgy a szerényebb vagy jobb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyereket nevelő, esetleg csonka családokra.

Továbbá a szociálisan hátrányos helyzetű tanulóakra, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben, adottságaik kibontakoztatásában. Kiemelten nagy a felelősségünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatásában-nevelésében.

Alapvető feladatunk a problémák minél korábbi feltárása. Fontos, hogy a hátránnyal küzdő tanulók/gyermek differenciált fejlesztése segítse őket az előrehaladásban, a hátrányok mérséklésében, vagy az esetleges felszámolásában.

Tevékenységek

- A nem kötelező tanórai foglalkozásokra fordítható órakeret optimális felhasználása a tehetséggondozásban és felzárkóztatásban. A felzárkóztató és tehetséggondozó programok módot adnak a magasabb szintű tudás megszerzésére, az egyéni haladási ütem a felzárkózásra.
- Az iskolai órakeret maximális kihasználása szakkörök, versenyfelkészítő foglalkozások szervezését is lehetővé teszi.
- A törvények, rendeletek alapján működő szociális támogató rendszer, pl. étkezési támogatás, ingyenes tankönyvellátás igénybe vétele.
- Az osztályfőnöki munka része a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, szükség esetén a támogatás formáinak megkeresése.
- A pályaválasztás elősegítése pályaorientációs foglalkozással, intézménylátogatással.
- Információk átadása fogadóórákon, szülői értekezleteken.

Eszközök, eljárások:

- Reggeli ügyelet biztosítása
- Egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés
- Felzárkóztató, differenciáló foglalkozásokon való részvétel biztosítása
- Tehetséggondozás
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményének eszközeinek egyéni vagy csoportos használata, tankönyvek kölcsönzése
- Iskolai étkeztetés biztosítása
- Tájékoztatás szabadidős programokról, táborozási lehetőségekről
- Az egészséges életmód szabályainak megismertetése tanulóinkkal.

1.14. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 48. § (3) pontjában foglaltak alapján a tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzat hozható létre.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 120§ (2) pontjában foglaltak szerint a diákönkormányzat döntési jogköre kiterjed:

- saját működésére és hatásköre gyakorlására,
- a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználására,
- a tanév során egy tanítás nélküli munkanap programjára (iskolai diáknapi)
- tájékoztatási rendszerének létrehozására és működtetésére,
- vezetőinek, munkatársainak megbízására.

A diákönkormányzat a saját hatáskörébe tartozó döntések meghozatala előtt - a diákönkormányzatot segítő pedagógus közreműködésével - az főigazgató vagy főigazgató-helyettes útján kikéri a nevelőtestület véleményét.

1.15. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

1.15.1. Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülőkkel való kapcsolattartás kiemelkedő fontosságú az iskolai közösség egészséges működéséhez és a diákok sikeres fejlődéséhez. Az iskolai kommunikáció és együttműködés különböző formáit alkalmazzák az intézmények, hogy megfeleljenek a szülők és diákok igényeinek, és biztosítsák a hatékony információáramlást.

A kapcsolattartás hivatalos formája a Köznevelési Regisztrációs és Tanulmányi Alaprendszer (KRÉTA) e-napló és a Köznevelési Elektronikus Ügyintézési Rendszer ügyintézés, üzenetek felülete, illetve az ezekben megadott e-mail fiók elérhetőségei.

Az egyik legfontosabb eszköz a szülők tájékoztatása és bevonása az iskolai életbe a szülői értekezletek és tájékoztatók rendszeres szervezése. Ezek az események lehetőséget biztosítanak az iskola vezetésének és tanárainak arra, hogy közvetlenül kommunikáljanak a szülőkkel, megoszthassák az iskolai terveket és programokat, valamint válaszoljanak a szülők kérdéseire és aggályaira.

Az egyéni konzultációk is kulcsszerepet játszanak a szülők és az iskola közötti kapcsolatban. Ezek az alkalmak lehetőséget adnak a szülőknek, hogy részletesen megvitassák a gyermekük

fejlődését, tanulmányi eredményeit és egyéb kérdéseket az osztályfőnökökkel vagy más tanárokkal. Az ilyen személyes találkozók lehetővé teszik az egyéni figyelem és támogatás nyújtását, és segítenek az esetleges problémák időben történő azonosításában és kezelésében.

Az online kommunikációs platformok, például az iskolai weboldalak, e-mailek és alkalmazások, további lehetőséget kínálnak a folyamatos kapcsolattartásra és információáramlásra. Ezek a platformok gyors és hatékony módon teszik lehetővé az iskolai hírek, események, fontos dátumok és más releváns információk megosztását a szülőkkel.

A szülői munkaközösségek szintén fontosak az iskolai közösség megerősítésében és a szülők aktív részvételének ösztönzésében. Ezek a csoportok lehetővé teszik a szülők számára, hogy közvetlenül hozzájáruljanak az iskola életéhez és programjaihoz, valamint segítsenek önkéntes tevékenységekben és események szervezésében.

A kollégák az üzenőfüzetben rendszeresen küldenek jelentéseket és értékeléseket a szülőknek a gyermekük tanulmányi teljesítményéről és viselkedéséről, hogy segítsék őket gyermekük fejlődésének követésében és támogatásában. Ezek a rendszeres visszajelzések lehetővé teszik a szülők számára, hogy kövessék a gyermekük haladását az iskolában, és szükség esetén reagáljanak az esetleges problémákra vagy kihívásokra.

A nyílt napok nagyszerű lehetőséget kínálnak a szülőknek arra, hogy betekintést nyerjenek gyermekeik tanulmányi munkájába és iskolai fejlődésébe. Ezek segítik a szülőket abban, hogy támogassák és ösztönözzék gyermekeiket az iskolai sikerek elérésében, valamint lehetőséget biztosítanak a szorosabb együttműködésre az iskola és a szülők között a diákok tanulmányi előrehaladásának támogatása érdekében.

1.15.2. Kapcsolattartás a tanulókkal

A tanulói közösséget érintő kapcsolattartási formák széles skálája lehetővé teszi a diákok számára, hogy aktívan részt vegyenek az iskolai életben, támogassák egymást és együtt dolgozzanak közös célok eléréseért. Az iskola többféle lehetőséget biztosít a diákoknak a kapcsolattartásra és az összetartozás érzésének kialakítására, hogy egy erős és pozitív tanulói közösség alakulhasson ki.

Az egyik leghagyományosabb kapcsolattartási forma az osztályfőnökök által vezetett osztályfőnöki órák. Ez lehetővé teszi a tanulóknak és az osztályfőnöknek a rendszeres találkozásra, megvitassák az osztályban felmerült kérdéseket vagy problémákat, és együttműködjenek az osztályközösség erősítésére irányuló tevékenységekben.

A tanulókkal való kapcsolattartás formái:

- osztályközösségek és tanulócsoporthok
Információk áramoltatása az osztályfőnök illetve a szaktanárok segítségével
- DÖK
A tanulók érdekeit képviseli, véleményt alkot a diákokat érintő kérdésekben

1.15.3. Intézményünk partnerkapcsolat rendszere

Az iskola partnerkapcsolat rendszere kiemelkedő fontosságú az intézményünk számára az oktatási – nevelési célok elérésében. Az az iskola tud igazán eredményes lenni, aki partnerközpontú, és figyelemmel van az iskolafelhasználók igényeire. A sikeres nevelő-oktató munka egyik legfontosabb feltétele a tantestület és szülők sokféle kapcsolatrendszerének kialakítása és működtetése, amely kölcsönös bizalmon alapuló, számos kooperatív tevékenységet magába foglaló, hatékony együttműködés.

Iskolánk partnerkapcsolat rendszere

- a szülőkkel való kapcsolattartás,
- együttműködés a szakértői bizottsággal,
- együttműködés más oktatási intézményekkel,
- együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal,
- együttműködés a pedagógiai szakmai szolgáltatókkal,
- együttműködés civil szervezetekkel,
- együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal.

1.16. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

1.16.1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja

A vizsgaszabályzat célja a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása a 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet ide vonatkozó paragrafusainak (7.§ (1) a) ai) 64.§-72.§) figyelembevételével.

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozóvizsgákra,
- javítóvizsgákra,
- pótlóvizsgára
- különbözeti vizsgára vonatkozik.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat hatálya kiterjed:

- az intézmény valamennyi tanulója,
- aki osztályozóvizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- akinek pótlóvizsgát kell tennie, mert neki fel nem róható okok (betegség) miatt távolmaradt az osztályozó, különbözeti vagy javítóvizsgáról,

intézmény olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő,
- aki az intézményen belül más iskola típusba kerül és ennek feltételeként különbözeti vizsga letétele szükséges,
- akik vendégtanulóként osztályozóvizsgát szeretnének intézményünkben letenni,

- az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.
- A különbözeti-, osztályozó-, illetve javítóvizsgák mindig bizottság előtt folynak.

Minden vizsga írásbeli és/vagy szóbeli és/vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai Programja alapján.

A tanulmányok alatti vizsgák tervezett ideje:

Minden vizsgázónak a vizsgák megkezdése előtt 15 perccel meg kell jelenni.

- Osztályozó vizsga időpontja:

az adott tanév első félévének utolsó 2 hete, a második félév utolsó 2 hete , ettől eltérő időpontban is szervezhető rendkívül indokolt esetben kérelem alapján.

- Javítóvizsga letételére

minden évben augusztus 15-31. közötti munkanapokon van lehetőség az iskola által megjelölt napokon.

- Pótlóvizsga időpontját az főigazgató határozza meg.

A tanulmányok alatti vizsgák időpontjáról a szülő a vizsga előtt legkésőbb 2 héttel levélben értesítést kap.

A vizsgabizottság minimum 3 főből áll:

- elnök
 - felel a szabályok betartásáért,
 - ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet, ha kell szavazást rendel el
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár
 - lehetőség szerint szakos tanár

Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért. Az elnöki teendőket az igazgató vagy a megbízottja látja el. A vizsgán az elnökön és kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.

A vizsgák rendje 20/2012 EMMI rendelet 64.§-72.§ szerint:

- Vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként 60 perc. A Szakértői Bizottság szakvéleményével alapján az igazgató engedélye alapján az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb 30 perccel meg kell növelni, illetve lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz használatát. Továbbá a vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát, illetve szóbeli vizsgát írásban teheti le (mindkét esetben két vizsgatételt kell húzni).
- Egy vizsganapon legfeljebb három írásbeli, illetve szóbeli vizsgát lehet megtartani.
- Szóbeli feleletet megelőzően legalább 30 perc felkészülési időt kell biztosítani. Ez idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, és ezt követően kell elmondania.
- Egy-egy tantárgyból a feleltetés időtartama 15 percnél nem lehet több.
- Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján vizsgázó számára a gondolkodási időt legfeljebb 10 perccel meg kell növelni.

- A tantárgyi feleletek között legalább 15 perc pihenőidőt kell biztosítani, amely idő alatt elhagyhatja a vizsgahelyiséget.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel tekintetében tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- A vizsgára való felkészüléshez az intézmény tantárgyanként tematikát biztosít.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, azt az igazgató a vizsga folytatásától eltiltja, a vizsga eredménye: elégtelen.
- Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli: indokolt vizsga megszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
- A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel. A jegyzőkönyvben minden vizsgázót, külön jegyzőkönyvnyomtatványon kell vezetni.
- A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák a szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és a jegyzetelés céljára kapott feladatlapot és a jegyzetelés céljára kapott papírlapot az iskola bélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésére, egyeztetett időpontban a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthez, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, amelyet jegyzőkönyvbe kell venni.
- Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell alkalmazni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékkal be kell vezetni. A vizsgaeredmény kihirdetése legkésőbb a bizonyítvány osztás napja.

1.16.1.1. Vizsgatípusok

Osztályozóvizsga

A hatályos jogszabályok alapján a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- ha az Oktatási Hivatal a szülő kérelmére a diáknak egyéni munkarendet engedélyez,
- a törvény által meghatározott időnél (250 óra, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30%-a) többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet. A tanuló írásban, szóban, ill. gyakorlati vizsga keretében adhat számot tudásáról
- ha a tanuló mulasztásainak száma, már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt értékelhető.

Sikeres osztályozóvizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha az osztályozóvizsgán a tanuló számára fel nem róható ok miatt nem jelenik meg, a főigazgató illetve intézményegység-vezető engedélyével egyszer megismételhető. Ha a szabályosan megtartott osztályozóvizsga eredménye elégtelen, a tanulónak tanévet kell ismételni. Osztályozóvizsgát a munkaterv szerint meghatározott időpontban lehet tenni.

A vizsgák ideje a félév, illetve a tanítási év vége, illetve rendkívüli esetben kérésre bármely

időpontban megszervezhető. Pontos napjáról az igazgató legalább két héttel előtte értesítést küld. Ha az egyéni munkarend szerint tanuló külföldön tartózkodik - a szülő írásbeli kérelmére - a vizsgaidőszaktól eltérő időpontban is vizsgázhat. Az egyéni munkarend szerint teljesítőnek a magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni. Az osztályozóvizsgák módját, tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeit a Pedagógiai Program 2. függeléke tartalmazza.

Az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, akkor az intézmény vezetője értesíti a felmentést engedélyező szervet és a tanuló a következő felvétől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

Különbözeti vizsga

Iskolaváltoztatás, iskolatípus váltás, vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. Ugyancsak különbözeti vizsgát kell tenni a nem tanult tantárgyakból is.

A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének illetve a intézményegység-vezetőnek határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

A vizsga letétele feltétele lehet az adott évfolyamon, adott iskolatípusban/osztályban a következő évfolyamba lépésnek.

Pótló vizsgával kapcsolatos szabályok

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból késik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A távolmaradást, késést hivatalos (pl. orvosi) igazolással kell igazolni. A pótlóvizsga időpontját az főigazgató határozza meg.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Amennyiben a javítóvizsga sikertelen, a tanuló évisméltésre kötelezhető.

Javítóvizsga az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban szervezhető. A vizsganapot az aktuális tanév munkaterve határozza meg. A javítóvizsga indokolt esetben - igazgatói engedéllyel - október 31-éig tehető le.

A javítóvizsga követelményeiről, témaköreiről a tanuló a vizsgára utalást követő két héten belül, de legkésőbb július 5-ig írásbeli tájékoztatást kap. A tájékoztatás formája lehet honlap, e-mail, e-napló vagy papír alapú értesítés.

A vizsga pontos időpontjáról a vizsgázó, illetőleg a szülő a vizsga előtt minimum két héttel értesítést kap (e-napló, vagy honlap, vagy papíralapú értesítés).

1.16.2. Az értékelés rendje

A vizsgák követelménye a helyi tantervben szereplő, az adott tanévre vonatkozó tananyag.

Az iskolai vizsgakövetelményekre épülő vizsgatárgyak írásbeli feladatlapjait, továbbá a feladatok megoldásához szükséges segédanyagokat és a javítási, értékelési útmutatókat, valamint a szóbeli vizsga kérdéssorait a szakmai munkaközösségek készítik el.

Az írásbeli feladatokat legkésőbb a vizsgát megelőző munkanapon a vizsgázók számának megfelelő mennyiségben sokszorosítani kell.

A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.

A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja, valamint a diák szóbeli felkészülés alatti jegyzetei. Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlat) céljára kapott papírlapot az iskola körbélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban a vizsgálónak jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthez, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.

A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni. Az a tanuló, aki a szóbeli vizsgán teljes tájékozatlanságot mutat, feladatát nem tudja megoldani, még egy feladatot kap (húz), további felkészülési idővel. Végző osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.

A vizsgabizottság tagjai a húzott témakörrel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel. A vizsgák érdemjegyeit a bizottság tagjai állapítják meg a kérdező tanár javaslata alapján.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

1.16.3. Magasabb évfolyamba való lépés feltétele:

A tanuló magasabb évfolyamra akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket, mind a kötelező, mind a választott tantárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette. Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a 250 tanítási órát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át a tanév végén meghaladja a nevelőtestület határozata alapján osztályozó vizsgát tehet, ha a tanév közti tanulmányi eredménye alapján nem értékelhető. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, a tanulmányait évfolyamismétléssel kell folytatnia. Amennyiben a tanuló legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, akkor javítóvizsgát tehet. Ha a tanuló a javítóvizsgán elégtelentől különböző/jobb osztályzatot kap, akkor magasabb évfolyamba léphet. Ellenkező esetben az évet meg kell ismételnie.

Osztályozó vizsgát kell tennie annak a tanulónak, akit felmentettek a tanórai foglalkozáson való részvétel alól (a fejlesztő nevelés-oktatásban részt vevő tanulók kivételével).

Egyéni munkarendű státuszt kérelmezni és a kérelmet indokolni kell. Az egyéni munkarendű tanuló a tanév végén a jogszabályban meghatározott tantárgyakból, az adott évfolyamon osztályozó vizsgát köteles tenni. Az értékelés, minősítés és tovább haladás rendje ebben az esetben is azonos az általános eljárás rendjével. A tanköteles egyéni tanrendes tanuló felkészítéséhez – amennyiben szülői kérés alapján történt az egyéni tanrend megállapítása – az iskola segítséget nyújthat.

1.17. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Intézményünkbe felvétel vagy átvétel útján lehet bejutni. A tanulói jogviszony létesítése

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsága (a továbbiakban: Bizottság) által kiállított szakvéleménye és behelyezési javaslata alapján történik (az intézmény un. bemenetszabályozott). A Szakértői vélemény megléte szükséges iskolai felvétel mellett ahhoz, hogy a hallássérült gyermek a sajátos nevelési igényeknek megfelelő ellátásban, fejlesztésben és kedvezményekben részesülhessen.

A súlyos nyelvfejlődési zavarral küzdő, megkésett és akadályozott beszédfejlődésű, sajátos nevelési igényű gyermekek a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Beszédvizsgáló, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő, Oktató és Gondozó Tagintézménye szakvéleménye és javaslata alapján kerülhetnek intézményünkbe.

Amennyiben az iskolában a nevelés-oktatásban részesülő gyermek/tanuló előrehaladása tekintetében elmaradást tapasztalunk abban az esetben szintén a Bizottság segítségével lehet azonosítani a tanuló/gyermek speciális oktatási-nevelési szükségletét, a számára megfelelő támogatási és fejlesztési stratégiát. Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a gyermek fejlődése jobban szolgálná egy másik intézményben történő fejlesztés, akkor javaslatot tesznek arra, hogy mely intézmények lehetnek a legmegfelelőbbek a gyermek számára. Ez lehet például egy másik iskola, ahol speciális oktatási programok vagy támogató struktúrák állnak rendelkezésre a gyermek számára. A Bizottság szülőkkel együttműködve segíti az új intézménnyel való kapcsolatfelvételt és az átmenet zökkenőmentességének biztosítását.

A Szakértői Bizottság döntése abban az esetben is szükséges, ha az intézmény un. "belső áthelyezést" kezdeményez. A belső áthelyezés lehetőséget nyújthat arra, hogy a fogyatékos gyermek, ép értelmű tantervvel tanuljon tovább, egy másik osztályba vagy csoportba kerüljön ugyanabban az iskolában. Ennek a folyamatnak a célja az, hogy megfelelőbb támogatást és környezetet biztosítson a gyermek számára annak érdekében, hogy sikeresen folytathassa tanulmányait.

A belső áthelyezés során a szakértői bizottság és az iskola vezetősége veszi figyelembe a gyermek igényeit és azokat az erőforrásokat, amelyek az adott intézményben rendelkezésre állnak. Fontos, hogy a gyermek szülei és a tanárok is részt vegyenek a döntéshozatalban, és hogy mindenki számára egyértelmű legyen, hogy mi a cél és hogyan segíthet az áthelyezés a gyermek fejlődésében és tanulmányi sikereiben. Ugyanezen eljárás szükséges lefolytatni, akkor, ha ép értelmű gyermeknek/tanulónak a fogyatékos tanterv szerinti nevelése-oktatása szerinti fejlesztése javasolt. Az ép értelmű gyermek/tanuló esetében fogyatékos tanterv szerinti tanulás akkor javasolt, ha a gyermeknek olyan speciális oktatási igényei vannak, amelyeket az alapvető tanterv nem képes kellőképpen kielégíteni. Ezek az igények lehetnek például kommunikációs nehézségek, tanulási nehézségek, viselkedési problémák vagy más olyan kihívások, amelyek megnehezítik számukra az általános oktatási környezetben való sikeres részvételt.

A SNI tanterv célja, hogy a tanulási folyamatot az adott gyermek szükségleteihez és képességeihez igazítsa, és különféle támogató módszereket és eszközöket kínáljon a tanulás elősegítésére. Ez lehet például speciális oktatási technikák alkalmazása, differenciált tanulási célok vagy egyéb személyre szabott fejlesztési tervek.

A szakértői bizottság véleményét szükséges beszerezni, ha gyermek többségi iskolába (integráció) történő elhelyezését javasoljuk.

Az általános iskolai tanulmányok befejezése után a tanulóknak lehetőségük van az intézményen belül folytatni tanulmányaikat a Szakiskolában és Készségfejlesztő Iskolában. Az

intézményen belüli továbbtanulás esetén is a középfokú felvételi eljárásrendnek megfelelően kell eljárni.

1.18. Felvételi eljárás különös szabályai

Az iskola 1. évfolyamára történő felvételi feltétele a kormányhivatal által meghatározott időpontban történő beíratás.

Az 1. osztályba való beiratkozáshoz az alábbi dokumentumok szükségesek:

- A gyermek személyi azonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági igazolvány, továbbá:
 - a szülő személyazonosságát igazoló igazolványa,
 - a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye,
 - a gyermekvédelmi kedvezményt igazoló határozatra, ha jogosultak a kedvezményre,
 - a gyermekorvos vagy szakorvos véleményére, ha szűrővizsgálat gyógy- vagy könnyített testnevelésre utalja/javasolja,
 - ha a szülői felügyeleti jog gyakorlója nevelőszülő, gondozó, gyám, illetve különélő szülő, akkor a kijelöléséről/távoltartásról/elhelyezésről stb. szóló bírósági vagy gyámhivatali határozatra/jegyzőkönyv,
 - halmozottan hátrányos helyzetet/hátrányos helyzetet igazoló határozat,
 - az óvoda, az iskola vezetője vagy a szülő kezdeményezésére az iskolaérettségi vizsgálat alapján hozott szakértői bizottsági határozat.

A tanulói jogviszony az iskolába történő beíratás napjával jön léte. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja. Jogsabály, továbbá az iskola házirendje egyes jogok gyakorlását az első tanév megkezdéséhez kötheti.

A szakiskolai felvételi eljárás különös szabályait a 7.3.3.3. és a 7.3.4.3. pontok tartalmazzák.

2. Intézmény helyi tanterve

2.1. Választott kerettanterv megnevezése:

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet mellékleteként kiadott és jóváhagyott kerettantervet alkalmazza:

- Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyama számára
- Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára
- Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 1-4. évfolyam
- Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára 5-8. évfolyam
- Kerettanterv a közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók számára 1-8. évfolyam
- Közismereti kerettantervek a szakiskolák számára:
 - Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyamának kerettanterve
 - Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók két évfolyamos szakiskolai szakmai oktatásához, képzéséhez alkalmazandó 9–10. évfolyamos közismereti kerettanterv
 - Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók négy évfolyamos szakiskolai szakmai oktatásához, képzéséhez alkalmazandó 9–12. évfolyamos közismereti kerettanterve
- Két évfolyamos szakiskolai oktatás, képzés szakmai kerettantervei
 - Számítógépes adatrögzítő EF
 - Szobafestő EF
 - Kerékpárszerelő EF
- Négy évfolyamos szakiskolai oktatás, képzés szakmai kerettantervei
 - Népi kézműves (Szőnyegszövő szakmairány) EF
 - Burkoló EF
- Közismereti kerettantervek a készségfejlesztő iskolák számára:
 - A közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 9–10. évfolyamának közismereti kerettanterve
 - Közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó készségfejlesztő iskola 11–12. évfolyamának közismereti kerettanterve
- Készségfejlesztő (gyakorlati) kerettantervek a készségfejlesztő iskolák számára
 - Agyagtárgy készítő készségfejlesztő kerettanterv
 - Árufeltöltő készségfejlesztő kerettanterv
 - Háztartástan – életvitel készségfejlesztő kerettanterv
 - Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulók részére készségfejlesztő kerettanterv
 - Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére készségfejlesztő kerettanterv
 - Irodatechnikai eszközök használata készségfejlesztő kerettanterv
 - Kisegítő takarító készségfejlesztő kerettanterv
 - Palántanevelő készségfejlesztő kerettanterv
 - Szövött-tárgy készítő készségfejlesztő kerettanterv
 - Udvaros készségfejlesztő kerettanterv

2.2. Alkalmazott tantervek

Az intézményünk által alkalmazott kerettantervek az Oktatási Hivatal honlapján elérhető NAT 2020-hoz illeszkednek.

2.3. Választott kerettanterv óraszámai

A választott kerettantervek a NAT 2020 által meghatározottak alapján készültek. A választott kerettanterv óraszám a szabadon tervezhető órákkal kiegészítve az intézményegységeknél jelenítettük meg.

2.4. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok megvalósítása

A kitűzött célok és a pedagógiai alapelvek elérését szolgáló, az Intézmény valamennyi területét érintő főbb feladataink:

Tanulóink nevelésében a Nemzeti Alaptantervben leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

Fejlesztési területek - nevelési célok:

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése: Célunk, hogy segítsük tanulóinkat abban, hogy elfogadják sérüléseikből eredő gyengeségeiket, miközben felismerik meglévő erősségeiket. Ezáltal egészséges és pozitív önértékelést alakíthatnak ki, és kiegyensúlyozott személyiségekké válhatnak. Fontos, hogy sikeresen beilleszkedjenek a társadalomba, ezért megismerjék az érzelmek és indulatok kifejezésének elfogadott módjait, mind verbálisan, mind nonverbálisan. Emellett tanulják meg, hogy felelősek saját sorsuk és életpályájuk alakításában.

Erkölcsei nevelés: Az iskolai közösség és a tanárok példamutató viselkedése kulcsfontosságú a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztésében. Az iskolai élet során megalapozódik és fejlődik olyan fontos értékek és készségek, mint például a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, valamint a korrupció elleni fellépés. Ezek az értékek és készségek nemcsak az iskolában, hanem később, a felnőtt életben és a munkahelyen is segítik a helytállást. Emellett fontos a tanulók hozzáállásának kialakítása a tanuláshoz, beleértve az önfegyelmetől az intellektuális érdeklődésig terjedő skálát is, mivel ezek az attitűdök hosszú távon hatással vannak életükre és szakmai pályafutásukra.

Médiatudatosságra nevelés: A vizuális csatorna kiemelkedően fontos az ismeretszerzésben, ugyanakkor lehetőséget nyújt a társadalmi kapcsolatok építésére és fenntartására is. Fontos, hogy az ilyen módon szerzett ismeretek valóság-hűek legyenek, és elősegítsék a fogalmi általánosításokat és az árnyaltabb kommunikációt. A média használata során elengedhetetlen az eltérő térbeli, időbeli és tartalmi összefüggések felismerése. Ezek az aspektusok kihívást jelenthetnek a kommunikációjukban akadályozott tanulók számára. A szókinccs és fogalmak bővítése, valamint a nonverbális kommunikáció fontos része az egyéni igényekre szabott fejlesztésnek. Kiemelt jelentősége van a hallássérültek számára készült feliratozott műsorok és filmek használatának.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: Az identitástudat formálása kulcsfontosságú a kulturális örökségek megismerése révén, melyet életkoruknak megfelelő, gyakorlatias módszerekkel valósítunk meg, például tárgyi emlékekkel és múzeumlátogatásokkal. Fontos, hogy kommunikációs készségeiket fejlesszék, és kapcsolatot teremtsenek társaikkal a szélesebb közösségben, például az interneten, pályázatokon, szabadidős tevékenységekben és kulturális

eseményeken keresztül. Az ismeretek szemléltetése érdekében közvetlen tapasztalatokat kell nyújtani a külföldi kulturális kincsek megismeréséhez.

Fenntarthatóság, környezettudatosságra nevelés: A korai évektől kezdve aktív részvétellel és megfigyeléssel kell hatékonyan eljuttatni a tanulókat a környezet alakításának, megővésének és fontosságának felismeréséhez. Ehhez interaktív tananyagokat alkalmazunk és az intézményi környezet kihasználásával sok időt töltünk a természetben. Tudatos pedagógiai támogatással biztosítanunk kell, hogy a tanulók képesek legyenek vizuálisan jól érzékelhető, saját élményeken alapuló ismereteket gyűjteni.

A tanulás tanítása: A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. A tanulási folyamatot lényegesen nehezíti tanulóink különböző mértékű kommunikációs akadályozottsága. Az egyén sajátos képességstruktúráját, emlékezetét, dysphasiás jellemzőit, részképességzavarait stb. figyelembe véve tervezhető meg az egyénre szabott fejlesztés. Az iskolai évek során a tanulók megtanulják önálló tanulásukat támogató eszközök (például számítógép, internet, elektronikus könyvtár) készség szintű használatát. A hatékony tanulási módszerek elsajátítása magában foglalja a csoportos tanulás technikáit, a kooperatív tanulási módszert. Olyan tanulást kell kialakítani, amelyet a tanulók képesek új helyzetekben is alkalmazni.

A testi és lelki egészségre nevelés: A tanulóknak meg kell érteniük, mi okozza sérülésüket vagy annak következményeit. A hallássérült tanulókat meg kell tanítani a hallásjavító eszközök használatára, valamint az egészségügyi ismeretekre, amelyek segítik hallásmaradványuk aktív felhasználását. Fontos számukra, hogy komplex kommunikációs képességeiket fejlesszék, ideértve a hallásmaradvány kihasználását, a szájról olvasást és a pontos jelnyelvi ismereteket. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulóinkat a káros függőséghez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Az értékek megismerése segíthet nekik helyes életmódi döntéseket hozni. A mozgás és a testedzés lehetőséget ad számukra, hogy kommunikációs nehézségeikkel szemben is sikereket érjenek el, és segíthet a belső feszültségek kezelésében is. A hallássérült tanulóknál a mozgás és a testedzés segíthet az esetleges egyensúlyproblémák kezelésében. Mivel nyelvi korlátaik miatt kevesebb információval rendelkeznek a világról, fontos, hogy megkapják a szexuális nevelést, részt vegyenek a szenvedélybetegségeket megelőző programokban, és megismerjék a biztonságos internethasználatot. A pozitív és negatív érzelmek, belső feszültségek nehezen verbális kifejezése miatt fontos, hogy lehetőségük legyen ezek nem verbális módon való kifejezésére, legyen az a művészetek vagy a sport területén.

Pályaorientáció: Reális énképük, pozitív önértékelésük kialakítása, a társadalmilag elfogadott viselkedésminták elsajátítása lehetővé teszi számukra majdani munkahelyi közösségükbe való beilleszkedésüket. A szakmák világában való széleskörű tájékozódásuk biztosítása segíti a képességeiknek megfelelő pályaorientáció kialakítását, majd a munka világába, azon keresztül a társadalomba való beilleszkedésüket. Mindehhez olyan kidolgozott integrációs programra van szükség, amelynek keretében célzott kompetenciafejlesztés folyik, emellett megismerhetik a hallók világát (pl. kapcsolattartás halló közösséggel, kommunikáció gyakorlása „természetes” közegben, illemszabályok, írott és íratlan törvények megismerése) is.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: A tapasztalatok hiánya és a gyakran kialakuló másoktól függő életforma miatt kiemelt fontosságú a terület fejlesztése. Az életkoruknak megfelelő gazdasági és pénzügyi ismeretek tanítása elősegíti a tanulók sikeres beilleszkedését a későbbiekben.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: Az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók megismerjék az alapvető állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A felelősség az önálló cselekvés, a megbízhatóság és a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják olyan tanítási és tanulási módszerek amelyek tanulók aktív részvételére építenek.

Családi életre nevelés: A család kulcsfontosságú szerepet tölt be a gyerekek és fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, valamint testi és lelki egészségének formálásában. Az iskolánk fontos feladata, hogy harmonikus családi mintákat közvetítsen és támogassa a családi közösségek megbecsülését. Az által, hogy felkészítést nyújtunk a családi életre, segítséget nyújtunk a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetítünk a családi életben felmerülő konfliktusok kezelésére.

Felelősség vállalás másokért: Célunk, hogy a tanulóknak kialakítsuk a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenységet és segítő magatartást.

2.5. Oktatásban alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyv, a tanulmányi segédletek és taneszközök tartalmi követelményei:

- szerepeljen a hivatalos tankönyvrendelési listán,
- tartalmazza a tantervben előírt ismeretanyagot,
- elégítse ki a didaktikai követelményeket,
- alkalmazkodjon a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez,
- feleljen meg az iskola helyi tantervének.

Speciális szempontok:

Tanulóink szövegértési nehézségeit figyelembe véve a tankönyvek kiválasztásánál elsődlegesen a következő szempontokat igyekszünk szem előtt tartani:

- amely több éven keresztül használható,
- a tankönyv szövege legyen tagolt, áttekinthető,
- a kiemelések segítsék a szövegben való tájékozódást,
- az ábrák, képek legyenek szemléletesek, kifejezőek, esztétikusak,
- a tankönyv szövege legyen lényegre törő,
- mondatszerkesztése egyszerű,
- szókincse segítse tanulóink szókincsének bővítését, de ne haladja meg túlzottan azt.

További szempontjaink:

- olyan taneszközöket választunk, amelyeket a tanév során többször használunk, illetve több éven keresztül használhatók,
- egymásra épülő tankönyvcsaládok, tantárgyi rendszerek, sorozatok tagjai,
- megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre hozzájuk (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló), illetve rendelkezésre áll hozzájuk digitális tananyag,

- minőségükkel, megjelenésükkel alkalmasak a tanulók esztétikai érzékének fejlesztésére, az igényességre nevelésre, pontos munkavégzésre,
- az SNI tanulók számára készült tankönyvek közül alsó tagozaton a magyar nyelv és irodalom tantárgy esetében a diszlexia prevencióra épülő kiadványokat részesítjük előnyben.

A tankönyv, a tanulmányi segédletek és taneszközök szolgálják eredményesen az adott osztálytípus, tagozat sajátos céljait. Az iskola a tankönyveket - jogszabályban meghatározottak szerint, elektronikus formában - a könyvtárellátó felületén keresztül rendeli meg. Az iskola az iskolai tankönyvrendelés keretében a Nat szerinti kerettantervi tantárgyhoz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat.

A munkaközösségek és szaktanárok a tankönyvjegyzék alapján évente döntenek a felmenőrendszer és az iskolai könyvtár állományának figyelembe vételével a kiválasztásról. A munkaközösségek javaslatát az iskolavezetés, az iskolaszék és az iskolai szülői szervezet együttesen hagyja jóvá.

2.6. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az intézményünk helyi tantervének hangsúlyozottan fontos célja, hogy az átlagos képességű, szociális háttérű, motivált és haladási tempójú diákokat hatékonyan támogassa. Ez egy kiegyensúlyozott megközelítés, amely az átlagos feltételek mellett kiemeli a taníthatóságot, az életközeli tanulást, a gyermekközpontúságot és a tanulók aktív részvételét.

Kezdő szakaszban különösen fontos az erős alapok lerakása. Az átlagos adottságú tanulók jó indíttatást kapnak az önálló tanuláshoz, ami később elősegíti, hogy ne legyenek gondjaik az ismeretszerzésben. Ez azáltal valósulhat meg, hogy az oktatás életközeli példákon keresztül történik, amelyek könnyen befogadhatóak és relevánsak a tanulók számára. Emellett fontos a tanulók aktív részvétele és cselekedtetése az oktatási folyamatokban, mivel ez segít kialakítani az önálló gondolkodást és tanulást támogató készségeket.

A tanítási módszerek kidolgozásakor kiemelt figyelemmel vagyunk a tanulók egyedi szükségleteire és azokra az eszközökre, amelyek a fejlődésüket leginkább elősegítik. Ezáltal az iskola lehetővé teszi, hogy minden tanuló sikeres legyen az adott feltételek mellett.

2.6.1. Az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakasza (1.-4. osztály)

Az alapfokú nevelés-oktatás első négy évre terjedő pedagógiai szakaszának alapvető jellemzője az alapozás. Ez az időszak két különálló, eltérő képzési céllal rendelkező szakaszra tagolódik.

Az első két - helyi sajátosság, hogy az intézményben az első osztályt két év alatt végzik el a tanulók - iskolai év bevezető szakaszként funkcionál, amely előkészíti a gyermekeket az iskolai tanulmányokra. Ebben az időszakban fokozatosan vezetik át őket az óvodai játékközpontú tevékenységekből az iskolai tanulás strukturált kereteibe és módszertanába. Az első két évfolyamon a rugalmas szabályozás lehetővé teszi az egyéni különbségek figyelembevételét, amelyek különösen fontosak ebben az életkorban.

A kezdő iskolaszakaszban, az iskolakezdés 3-4. évében folytatódik a fent említett fejlesztési prioritásokra való összpontosítás, azonban a tanulás jellege fokozatosan átalakul. Az iskolai teljesítmény elvárásai által meghatározott tanulási feladatok kerülnek előtérbe, és növekszik a fejlesztési követelményeknek való megfelelés iránti igény. Ebben az időszakban, különösen a negyedik évfolyam végére, az iskolai teljesítmény elvárásai dominánsak a tanítási-tanulási

folyamatokban. A motiváció és a tanulásszervezés a nemzeti alaptanterv (NAT) fejlesztési feladataira összpontosít. A NAT az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.

Célok és feladatok:

1. A megismerés, megértés és tanulás iránti érdeklődés és nyitottság óvása és továbbfejlesztése az iskolába lépő kisgyermekben.
2. A gyermek átvezetése az óvoda játékközpontú tevékenységekből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
3. A gyermeket fogékonyra tétele a saját környezet, a természet, a társas kapcsolatok és a tágabb társadalom értékei iránt.
4. Tér adása a gyermek játék- és mozgásigényének, segítve ezzel természetes fejlődését és érését.
5. Elemi ismeretek közvetítése és alapvető képességek, készségek fejlesztése a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában.
6. A kíváncsiságra és érdeklődésre építve, motivált munkában a kisgyermek felelősség tudatának és a kitartás képességnek fejlesztése, valamint az érzelmvilág gazdagodásának fejlesztése.
7. Minta adása az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozva ezzel a tanulási szokásokat.
8. Az egyéni képességek kibontakozásának támogatása, közreműködés és a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában.
9. Célja a hátrányok csökkentése, amelyek a gyermekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű érésükből fakadhatnak.
10. Tudatosítja a gyermekben a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető erkölcsi értékeket, megerősíti a humánus magatartásmintákat és szokásokat, valamint szolgálja a személyiségének érését.
11. A pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése áll.

2.6.2. Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza (5.-8. osztály)

Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza szervesen folytatja a bevezető és kezdő szakasz nevelő-oktató munkáját, kihangsúlyozva a kulcskompetenciák, alapkészségek és képességek fejlesztését. A felső tagozat (5-8. évfolyam) fő funkciója a sikeres iskolai tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák, készség-együttesek és tudástartalmak további megalapozása.

A szakasz fejlesztési feladatainak tervezése során, figyelembe véve a gyermeki gondolkodás fejlődését és az életkori sajátosságokat, különös tekintettel arra, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása jellemzően az érzékelés útján szerzett tapasztalatokra épül. Ennek megfelelően az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés zajlik az 5-6. évfolyamokon, míg a 7-8. évfolyamon (a fejlesztő szakaszban) előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.

Az 7-8. évfolyam alapvető feladata a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, megerősítése, bővítése és finomítása, különös tekintettel a változó és egyre összetettebb tudástartalmakra. Ebben a szakaszban történik az iskolai tudás erőteljes tagolódása, ami célzott megalapozást igényel az ilyen típusú tanuláshoz szükséges kompetenciák terén.

Az előző szakaszhoz kapcsolódva az alapvető feladat az előző szakaszban már megalapozott kompetenciák fejlesztése, megerősítése, bővítése és finomítása, különös tekintettel a változó és egyre összetettebb tudástartalmakra.

Célok és feladatok:

1. Az alapfokú nevelés-oktatás második szakasza folytatja az első szakasz nevelő-oktató munkáját, különös figyelmet fordítva a készségek és képességek fejlesztésére.
2. A szakasz egységes rendszert alkot, de két pedagógiaileg elkülöníthető periódusra tagolódik, igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez és az életkori sajátosságokhoz.
3. Az iskola ebben a szakaszban különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú gyerekeket nevel együtt. Célja, hogy felkészítse őket a további tanulásra és a társadalomba való beilleszkedésre.
4. Fejleszti a tanulóknál azokat a képességeket és készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus és konstruktív kapcsolathoz szükségesek.
5. A tanulási tevékenységek és a tanulói közösségekben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzésüket és empátiájukat.
6. Gyakorlati módon igazolja a megbízhatóság, becsületesség és szavahihetőség értékét.
7. A szocializációs folyamat során az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát.
8. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, valamint ezek fontosságát a közösséghez és egymáshoz való viszonyulásban.
9. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására.
10. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, valamint a mindennapi magatartásra is.

2.6.3. Szakiskolai és készségfejlesztő iskolai szakasza (9-12)

A középfokú oktatás szakasza, ahol szakiskolai és készségfejlesztő iskolai képzés folyik a tanulók további képzését célozza meg az alapfokú oktatás után. Ez a szakasz kettő- vagy négyéves időtartamra terjed ki és különböző speciális tanulmányi területekre koncentrál. A középfokú oktatásban a közismereti tudás mellett a gyakorlati készségek és a szakmai ismereteket tanítjuk, amelyek előkészítik a diákokat a munkaerőpiacra vagy a további tanulmányokra. A diákokat a valós életbeli helyzetekkel és problémákkal is megismertetjük, hogy felkészüljenek a munkaerőpiacra való belépésre.

A szakiskola a sajátos nevelési igényekkel rendelkező tanulókat készíti fel a szakmai tudás megszerzésére és a szakmai vizsgákra. A közismereti oktatás szakiskolában az adott sajátos nevelési igény típusát figyelembe véve történik, és a tanulók iskolai oktatásához igazodó közismereti kerettantervek alapján folyik. A szakmai oktatás pedig az adott sajátos nevelési igénytől és jellemzőitől függően általános szakképzési programtervek vagy speciális kerettantervek alkalmazásával valósulhat meg. A szakiskolák fontos feladata, hogy a tanulás-tanítás folyamatában figyelembe vegyék a választott szakma, részsakma vagy szakképesítés jellegzetességeit, valamint a tanulók egyéni erősségeit.

A készségfejlesztő iskolák elsődleges célja az enyhe és közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók felkészítése az életkezdesre és a munkába állásra. Ez magában foglalja az egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását, valamint az életkezdeshez és a munkába álláshoz szükséges készségek kialakítását.

2.6.4. Kompetencia alapú oktató-nevelő munka pedagógiai elvei

A tanulási folyamatban a pedagógus irányító, segítő és támogató szerepet tölt be. Olyan tanulási programokat alkalmaz, amelyek során az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten, élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szerezhetnek, maguk fedezhetik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonhatnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazhatják. A hangsúly a hagyományos tartalomközpontú oktatásról a kompetenciákra, azaz a képességek, készségek és alkalmazás-képes tudás fejlesztésére tevődik át, hiszen elsősorban ezek révén válhat bárki képessé az egész életen át tartó tanulásra. Különösen fontos a kisiskolás korban elsajátított alapkészségek kialakítása és fejlesztése, mert ezek a későbbi sikeres tanulás és munkába állás elemi feltételei. Lehetőséget teremtünk arra, hogy a tanulók megfogalmazzák egyéni és csoportosan kialakított véleményüket, azokat meg tudják védeni érvekkel és meg tudják vitatni. Szükséges, hogy a gyermekek életkoruknak és életritmusuknak megfelelően jussanak ismeretekhez az eltéréseket figyelembe vevő pedagógiai módszerek alkalmazásával. Az egyéni különbségekhez szakszerűen alkalmazkodó, a személyre szabott fejlesztést eredményesen megoldani képes pedagógiai gyakorlat széleskörű meghonosítására van szükség.

A kompetencia alapú oktatás megvalósítására alkalmazott pedagógiai módszerek

Differenciált tanulásszervezés:

A tanulók közötti különbözőségek eltérő, differenciált tanulási feltételek biztosítását teszik szükségessé az eredményesség érdekében. A differenciálás kifejezetten fontos a szövegelemző technikákra vagy a szöveg nyelvi megformáltságára, nehézségére, amely meghatározza a pedagógus segítségnyújtásának mértékét. A differenciálásnak a tanulók egyéni képességéhez és fejleszhetőségükhöz kell igazodnia.

Kooperatív tanulásszervezés:

Az együttműködésen alapuló tanulás elve, amely a különböző képességű tanulók közös munkája a feladat sikeres elvégzése érdekében. Minden csoporttag hozzájárul a közös sikerhez, valamint kreatív és alkotó tevékenységet folytat a tanulás során.

Kompetencia alapú oktatás értékelés elvei:

- Az értékelés fő célja, hogy segítse a tanulók önismeretét, önbizalmát és önbecsülését növelni.
- Az értékelésnek az adott kompetenciákra kell összpontosítania.
- Az azonnali visszajelzés a teljesítményről sajátos formája az értékelésnek.
- Fontos szerepet játszik a csoportos értékelés, amely a csoport közös teljesítményére összpontosít

2.6.5. Sajátos pedagógiai módszerek

A fent felsorolt eljárások, módszerek, programok, az intézmény kötelező és választható tanórái, tanórán kívüli, szabadidős- és egyéb foglalkozáson való alkalmazása a nevelési-oktatási cél elérése érdekében valósítja meg.

Témahét:

Az egyik lehetőség a tananyag komplex elsajátítására amikor a tanulók az adott témát több tanítási napon, mind iskolai, mind iskolán kívüli helyszínen tanulják, rugalmas időkeretek között. Ezt változatos tevékenységek és sokféle módszertani eszköz segítségével teszik. Az intézmény a tanév során az alábbi témaheteket valósítja meg:

- „Pénz7”
- Digitális témahét
- Fenntarthatósági témahét

Iskola, napközi, tanulószobai nevelés-oktatás, délutáni bent tartózkodás

Az iskolában a nevelés-oktatás, délutáni benttartózkodás (lásd Nkt. egyéb foglalkozás: a tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozás, amely a tanulók fejlődését szolgálja) nevelés-oktatás keretében, a tanítási órai és tanórán kívüli tevékenységek összefüggő rendszert alkotnak, melynek célja a gyermekek teljes körű fejlődésének támogatása és nevelése. Az osztályokban a tanítási órák, az órákra való felkészülés és a különböző szabadidős tevékenységek egész nap folyamán zajlanak, lehetnek váltakozóak, de egy egységes rendszerbe vannak integrálva. Ez a módszer lehetővé teszi, hogy a gyermekek rugalmasan és hatékonyan tanuljanak, miközben megfelelő időt kapnak a játékokra, pihenésre és kreatív tevékenységekre is.

Ez a rendszer szoros együttműködést igényel a pedagógusok részéről, akiknek összehangoltan kell dolgozniuk azért, hogy a gyermekek számára optimális tanulási és fejlődési környezetet teremtsenek. Fontos, hogy a pedagógusok figyelembe vegyék a gyermekek egyedi szükségleteit és képességeit, valamint rugalmasan alkalmazzák az oktatási módszereket az eltérő fejlettségi szintekhez és érdeklődési területekhez igazítva.

Különös figyelmet kell fordítani az iskolába lépő kisgyermek fejlettségére, mivel ebben az életkorban nagy eltérések mutatkozhatnak az egyes gyermekek között. Fontos, hogy differenciált tanítási módszerekkel és egyéni támogatással segítsük őket az optimális fejlődésben és tanulásban. Ez lehetőséget ad arra is, hogy az oktatás rugalmas legyen, és minden gyermek számára biztosítsunk egyénre szabott fejlődési útvonalat. Azáltal, hogy tanulóink teljes napot töltenek iskolánkban, könnyíteni kívánunk a szülők terhén. A tanórán kívüli tevékenységek során lehetővé tesszük mind a felzárkóztatást, mind a tehetséggondozást a sajátos tevékenységek révén, így támogatva a hatékony pedagógiai módszereket és a képességfejlesztést.

A kötelező tanórákon túli foglalkozások lehetőséget teremtenek a művészeti nevelésre, testmozgásra vagy más, az iskola arculatához illeszkedő szakkörök és egyéb tevékenységek számára, valamint támogatják az önálló tanulást [110/2012. (VI. 4.) Korm. rend. mell.]. Az iskolai nevelés-oktatást az adott évfolyamra meghatározott kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások, valamint a napközis foglalkozások, tanulószoba, délutáni tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök, sportkörök, és egyéb tevékenységek időkeretében szervezzük meg biztosítva az egyéni foglalkozásokat is.

Az egész nap tartó iskolai nevelés-oktatás, benttartózkodás keretében biztosítjuk:

- a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,
- a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a

tananyag értelmezési problémájával küzdenek, a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 19. § (3)]

Lázár Ervin Program

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat alapján Magyarország Kormánya egyetértett azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége.

A Kormány fenti határozata alapján a Lázár Ervin Program szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

A 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozatnak megfelelően intézményünk tanulói részt vesznek a Lázár Ervin Programban.

2.7. Mindennapos testnevelés

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdése értelmében az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében. A mindennapos testnevelés 5 órájából legfeljebb 2 óra a jogszabályok szerinti feltételek megléte esetén kiváltható, az alábbiak szerint a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzészlátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi.

A heti öt órából legfeljebb heti két óra a Nat Testnevelés és egészségfejlesztés műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (úszás, néptánc, közösségi és más sportjátékok, szabadtéri sportok, természetjárás, kirándulás), vagy – az iskola lehetőségeinek és felszereltségének megfelelően – különféle más sporttevékenységekre fordítható (hagyományos magyar történelmi sportok, mozgásos és ügyességi játékok, csapatjátékok). A testnevelés tantárgyi kerettanterv részét képező Testnevelés és népi játékok témakör is lehetőséget ad a néptánc oktatására, amely szabadon választható, ingyenesen tartandó foglalkozás.

2.8. Választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógus választás szabályai

A helyi tantervben szereplő foglalkozás választásának lehetőségével minden tanuló élhet. A választás önkéntes. A választott szakkörre, sportkörre, délutáni foglalkozásokra való előjelentkezés írásban, a jogszabályi előírások és határidők betartásával történik. Az alacsony létszám miatt nem induló választott órára jelentkezett tanulók a tanév kezdetekor még módosíthatják jelentkezésüket.

A választott órát oktató pedagógus várható személyéről a tanulók a jelentkezéskor tájékoztatást kapnak, de a tantárgyfelosztás csak a tanév elején válik véglegesé. A választott óra min. 10 fő részvételével indul. A választott órán való részvétel a tanítási év végéig kötelező.

2.9. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség elősegítése az oktatásban rendkívül fontos cél és feladat és számos intézkedést foglal magában annak érdekében, hogy minden tanuló azonos esélyekkel

rendelkezzen a tanulásban és előrehaladásában. Intézményünk törekszik arra, hogy az esélyegyenlőségi intézkedések összességében hozzájáruljanak ahhoz, hogy a tanulók nem csak az iskolai életben, hanem az életben is boldoguljanak.

Céljaink:

- 1) az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése,
- 2) esélyt teremtő támogató lépések megtétele a nevelő-oktató munka minden területén,
- 3) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók nevelési-oktatási hiányainak kompenzálása,
- 4) a lemorzsolódás csökkentése, illetve megelőzése,
- 5) az oktatás hatékonyságának növelése érdekében kompetencia alapú oktatás megvalósítása,
- 6) megfelelő pályaaorientációval a sikeres pályaválasztás elősegítése,
- 7) az intézményben tanuló hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók bevonása az iskolán kívüli programokba,
- 8) együttműködés a családdal.

A tanulók esélyegyenlőségének biztosítása összetett feladat, amelyben a pedagógusok, a szülők és a gyermekvédelmi intézmények összehangolt tevékenysége kiemelt szerepet játszik. Először is, a pedagógusok és a szülők közötti szoros együttműködés alapvető fontosságú

Az iskolákban az elsődleges feladat feltérképezni a veszélyeztetett vagy hátrányos helyzetű tanulókat annak érdekében, hogy megfelelő támogatást és segítséget nyújtsunk nekik az oktatás és nevelés során, és személyes fejlődésükben.

Kompetencia alapú oktatásunk lehetővé teszi a differenciált foglalkozás alkalmazását, amely segítséget nyújt a tanulóknak hátrányaik leküzdésében, egyenlőbb esélyek lehetőségét az oktatásban. A pedagógusoknak fontos szerepük van abban, hogy alkalmazzák ezeket az elveket és módszereket a mindennapi gyakorlatban. Ezek a foglalkozások lehetővé teszik az egyéni szükségletekhez és képességekhez való igazodást a hátrányok csökkentését. A rászoruló tanulók között vannak olyanok is, akiknek tehetségük kibontakoztatása az elsődleges feladat.

Hatékony és korrekt pályaaorientálást kell végeznünk annak érdekében, hogy a mindenkori munkaerő- piaci igényeknek megfelelően tudjanak tanulóink pályát választani.

A tanulmányi munka segítése mellett a szociális hátrányok csökkentése is feladataink közé tartozik. Felhívjuk rászoruló tanulóink figyelmét az igényelhető szociális támogatási lehetőségekre, ösztöndíjakra.

Felzárkóztatást elősegítő programjaink:

- A tanórán belüli differenciált foglalkozások és a fokozott segítségnyújtás kulcsfontosságú a tanulási nehézségekkel küzdő diákok fejlődése szempontjából. Ez a támogatás segít a tanulóknak abban, hogy megbirkózzanak az akadályokkal és felfedezzék a saját erősségeiket. A tanárok alkalmazkodhatnak az egyedi tanulási stílusokhoz és szükségletekhez.
- A szakértői véleményben meghatározottak alapján pedagógiai és gyógypedagógiai asszisztens alkalmazása a tanulás segítéséhez. A pedagógiai/gyógypedagógiai asszisztens segíti a gyógypedagógust/tanárt a differenciált foglalkozások kialakításában, az egyéni tanulási terv megvalósításában, továbbá közvetlen támogatást nyújtanak a tanulóknak, magyarázatokkal, útmutatással vagy gyakorlati segítséggel.
- A tanulóinkat önmagukhoz képest értékeljük. Ez a fajta értékelés hozzájárulhat az

önbizalom és a motiváció növeléséhez, valamint segíthet abban is, hogy a diákok hatékonyabban tudjanak céljuk felé haladni. Ezáltal az ilyen típusú értékelés nem csak a tanulás eredményességét, hanem a diákok általános jólétét és önképét is támogathatja.

- Szükség esetén (további) vizsgálatokra küldjük tanulóinkat. A tanulók további vizsgálatokra küldése fontos lépés lehet annak érdekében, hogy jobban megértsük az esetleges tanulási nehézségeket vagy egyéb kihívásokat, amelyekkel szembesülünk. Ezek a vizsgálatok lehetnek pszichológiai, pedagógiai, vagy akár egészségügyi jellegűek, attól függően, hogy milyen problémákat gyanítanak a tanárok a háttérben.
- A szakértői véleményben javasolt felzárkóztató foglalkozásoknak biztosításával biztosítjuk a tanulóknak a tanulási lemaradásokat behozni, hogy lépést tudjanak tartani a tanulásban és az osztálytársaikkal
- Az intézmény pedagógusai szoroson együttműködnek más szakemberekkel (pl. iskolapszichológus, logopédus), rendszeresen megbeszélik az aktuális problémákat. Kölcsonösen tájékoztatják egymást az elért eredményekről, tanácsaikkal segítik a szülőket, pedagógusokat, a tanulási nehézséggel küzdő tanulókat segítjük az önálló tanulás szokásainak, és a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában,
- A napköziben tanulópárok kialakítása. A napköziben tanulópárok kialakítása nagyszerű lehetőség a diákoknak arra, hogy segítsék egymást, közösen tanuljanak és fejlődjenek. Ezek a tanulópárok lehetnek olyan diákok, akik különböző szinten vannak az adott tantárgyakban vagy készségeikben, így az egyik diák segíthet a másiknak a fejlődésben, miközben ő maga is előrehalad.
- Ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés. A változatos tanulásszervezés fontos annak biztosításában, hogy a diákok minden tanulási stílusban és készségben megfelelő támogatást kapjanak. Az órák és foglalkozások során különböző módszereket és eszközöket lehet alkalmazunk, például csoportos munkát, projekteket, játékokat, vagy interaktív digitális eszközöket. Ez lehetővé teszi, hogy minden diák megtalálja azt a módszert vagy tevékenységet, amely segíti őket a legjobban a tanulásban és a fejlődésben.
- A közösség nevelő hatásának elősegítése. A közösség nevelő hatásának elősegítése lehetőséget ad arra, hogy a diákok tanuljanak a különböző értékekről, mint pl. az együttműködés, az empátia és a tisztelet. Az olyan események és programok, mint az osztálykirándulások, vagy kulturális rendezvények, segíthetik a diákokat abban, hogy megértsék és értékeljék a különböző kultúrákat és nézeteket.
- A kötelező tanítási órákon kívüli foglalkozásokon, szakkörökön is lehetőséget adunk a tanulók személyiségfejlődését elősegítő tevékenységekre. Ezek a foglalkozások és szakkörök nemcsak a kreativitás kibontakoztatására és az érdeklődési körök kibővítésére nyújtanak lehetőséget, hanem segíthetnek abban is, hogy fejlesszék a szociális készségeket, az önállóságot és az önbizalmat. Ezáltal hozzájárulnak a tanulók teljes körű személyiségfejlődéséhez és sikeres életre való felkészüléséhez.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

- az egyéni képességekhez igazodó differenciált tanórai tanulásszervezés,
- egésznapos iskolai nevelés,
- a szükséges felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai könyvtár egyéni használata,
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- szoros kapcsolat a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal, iskolai szociális segítővel.

2.10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tantárgyi értékelés követelményei, nevelőtestületi feladatai:

- Kiemelten fontos, hogy tanuló tudja, értse, milyen teljesítményt, milyen irányú fejlődést várunk el tőle.
- Értékeljük a sikeres és sikertelen tanulói munkát egyaránt. A sikeres tanulói munka értékelése természetesen fontos, mert megerősíti a diákokat abban, hogy helyesen alkalmazták az oktatási anyagot és sikeresen teljesítették a feladatot. A sikertelen munka értékelése segíthet abban, hogy a diákok elfogadják és kezeljék a kudarcot, és fejlesszék a kitartásukat és problémamegoldó képességüket.
- Új tantárgynál különös gondot kell fordítani a tantárgy iránti érdeklődés felkeltésére.
- Figyelembe kell venni a tanuló adott tárgyban mutatott többletmunkáját. A tanulók adott tárgyban mutatott többletmunkájának figyelembevétele segíthet abban, hogy az értékelés igazságos legyen és tükrözze a diákok teljesítményét és elkötelezettségét.
- A tanórán való fegyelmezetlen magaviselet miatt szaktárgyi elégtelen osztályzat nem adható. Az elégtelen osztályzatnak az adott tantárgy tudásának hiányosságait kell jeleznie, nem pedig a viselkedési problémákat.
- A diákok teljesítményének időben történő értékelése és visszajuttatása a diákokhoz azt is jelzi, hogy az iskola és a tanárok komolyan veszik a tanulásukat és fejlődésüket. Ez lehetőséget ad a diákoknak arra, hogy tudják, hol tartanak az adott tantárgyban vagy képességben, és hogy megértsék, miben kell még fejlődniük vagy milyen területeken kell még dolgozniuk. Az írásbeli feleleteket 2 héten belül ki kell javítani, az értékelést el kell végezni (amennyiben a nevelő nem volt akadályoztatva pl. betegség által) és egyidejűleg rögzíteni kell az elektronikus naplóban. A szóbeli feleleteket is értékelést követően rögzíteni kell az elektronikus naplóban. Az egyéb, otthon készített beadandókat 4 héten belül értékelni kell, és az eredményt beírni az e-naplóba.
- A központilag kiadott feladatlapokat nem kerül kiosztásra a tankönyvekkel együtt.
- A különféle feladatlapokat, felméréseket, amelyek az osztályozás tárgyát képezték, egy évig meg kell őrizni.
- Az érdemjegyek e-naplóba való bejegyzése a tanár feladata
- Az osztályfőnöknek legalább havonta kötelessége a napló ellenőrzése és hiányosságok pótlására a figyelem felhívása az osztálytanítók felé.
- A témazáró dolgozatra való felkészülés komoly felkészülést igényel a tanulótól, ezért egy napon kettőnél több témazáró dolgozat nem íratható. A témazáró dolgozatot legalább egy héttel előtte be kell jelenteni.
- Az objektív értékelés nem egyeztethető össze az otthoni körülmények vagy egyéb tényezők közvetlen figyelembevételével az osztályzásnál. A hátrányos helyzetű tanulókat elsősorban a felkészülésben, az elmaradás okainak megszüntetésében vagy csökkentésében kell segíteni.
- A felső tagozaton a legalább 10-15 órát felölelő témazárónak kiemelt szerepe van a félévi és év végi osztályzatok esetében
- A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételeit a helyi tanterv releváns tantárgyi részei tartalmazzák.

Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei

Az ellenőrzés és az értékelés alapelvei az oktatásban alapvető irányelvek, amelyek segítenek biztosítani az igazságosságot, a hatékonyságot és az egyéni fejlődést. Ezek az alapelvek irányadók a tanárok és diákok tanulmányi előrehaladásának követésében és értékelésében.

1. Objektivitás és megbízhatóság: A számonkérésnek és az értékelésnek objektívnek és megbízhatónak kell lennie. Ez azt jelenti, hogy az értékelési kritériumoknak világosnak és egyértelműnek kell lenniük, és minden tanulót azonos mércével kell mérni. Az értékelésnek alaposnak és konzisztensnek kell lennie, hogy az átlátható és megbízható eredményeket biztosítsa.

2. Célhoz kötöttség: Az értékelésnek segítenie kell a diákokat abban, hogy megértsék és elérjék a tanulási célokat, és hozzájáruljon a tanulásukhoz és fejlődésükhöz.

3. Differenciálás és igazságosság: Az ellenőrzésnek és értékelésnek differenciálnia kell a tanulók különböző képességei és szükségletei szerint. Minden tanulónak egyenlő eséllyel kell rendelkeznie az értékelésben, és az értékelésnek támogatnia kell az igazságos és egyenlő bánásmódot.

4. Fejlesztésorientáltság: Az értékelésnek és az ellenőrzésnek fejlesztésorientáltaknak kell lennie, vagyis segítenie kell a diákoknak a fejlődésben és az előrehaladásban. Az értékelésnek nemcsak visszajelzést kell adnia a múltbeli teljesítményről, hanem lehetőséget kell biztosítani a tanulók számára a jövőbeni fejlődésre és tanulásra.

Ezek az alapelvek segítenek abban, hogy az értékelés és az ellenőrzés hatékony legyen, és támogassa a diákok teljesítményét és fejlődését az oktatás során.

A számonkérésnek, a tanulói teljesítmény értékelésének, minősítésének követelményei

Az érdemjegyek és minősítések célja az, hogy visszajelzést adjanak a tanulók teljesítményéről és fejlődéséről, és hogy segítsenek nekik az önfejlesztésben és a tanulásban. Az értékelésnek mindig az egyéni eredményekre és fejlődésre kell összpontosítania, és nem a versengésre vagy rangsorolásra.

- A tanév eleji diagnosztikus mérés eredményei százalékos formában kerülnek be a naplóba és a tájékoztató füzetbe, nem érdemjeggyel értékeljük.
- A számonkérés során csak azokat az ismereteket és készségeket kell értékelni, amelyeket a tanár tanított vagy irányított. Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk.
- Az értékelésnek nemcsak arra kell összpontosítania, hogy mi hiányzik a tanuló tudásából, hanem arra is, hogy milyen előrelépéseket ért el és hogy miben lehet még fejlődni. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, a hibák javítására. Az újraértékelésnek és pótlásnak olyan feltételeket kell biztosítani, amelyek támogatják a tanulók sikeres fejlődését, és nem csupán az érdemjegyek javítására szolgálnak.
- Az értékelésnek differenciált módon kell megtörténnie, azaz alkalmazkodniuk kell a tanulók egyedi szükségleteihez és készségeihez.
- Az értékeléskor és minősítéskor során törekedni kell arra, hogy az érdemjegy vagy szóveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét tükrözze.
- Jeles a tanuló félévi és év végi bizonyítványa, ha a tanulmányi átlaga eléri a 4,7-et. Ebbe nem számíthatók be a magatartás és szorgalom jegyek.
- Kitűnő a bizonyítvány, ha a tanuló minden tantárgyból jeles és magatartása, szorgalma is példás.
- Tantárgyi dicséretet kaphat az a tanuló, akinek az adott tantárgyból jeles osztályzatai vannak, és a munkához való hozzáállása motiváló hatású. Félévkor a tájékoztatóban ennek jelölése „5d”, év végén a bizonyítványba a tantárgyi dicséret záradékkal kerül bejegyzésre.

Az értékelés fajtái

- szóbeli feleltetés,
- házi feladat, füzetvezetés ellenőrzése,
- írásbeli felelet (egy anyagrészből),
- beadandó, nagyobb elmélyülést igénylő házi dolgozat, projektmunka készítése,
- röpdolgozat (bejelentés nélkül, aznapi házi feladatból),
- dolgozat (előző órán bejelentett, kisebb anyagrészből),
- gyakorlati feladat,
- órai munka,
- témazáró dolgozat (legalább egy héttel korábban bejelentett, összefoglalással előkészített, a teljes témakört felölelő),
- a tanuló produktumának ellenőrzése.

Az értékelés funkciója

Funkciói szerint lehet;

- bemeneti diagnosztikus mérések,
- folyamatba ágyazott formatív mérések,
- szummatív összegző, valamint
- kimenetei méréseket.

A mérés

- folyamatos munkára készíti a tanulókat,
- folyamatos visszajelzést ad a tanárnak az egyes tanulók, illetve az egész csoport (osztály) adott anyagrészből elért tudásszintjéről,
- a tanulók reális önértékelésének, következésképpen a reális pályaválasztáshoz vezető út megtalálásának eszköze.

Elvek

- Bejelentés nélkül dolgozatot, témazáró dolgozatot nem íratunk.
- Egy napon nem íratunk két tantárgynál több tárgyból témazáró dolgozatot.
- A teljesítmény értékelése a szakvéleményben meghatározottak szerint történik (amely tanuló esetén ez előírásra került).
- A kommunikációs nehézséggel küzdő tanulóknál azonos időben biztosítunk lehetőséget szóbeli vagy más formájú válaszadásra is, hogy ne sérüljön az egyenlőség elve.
- Az írásbeli munkák ellenőrzése során különös figyelmet fordítunk arra, hogy a diákokat megtanítsuk jegyzetelni.

2.10.1. Az értékelés rendje

A folyamatos, korrekt és ösztönző belső ellenőrzés megszervezéséért az intézmény főigazgatója, főigazgató-helyettese és intézményegység vezetője a felelős.

A pedagógust értékelő rendszer különböző célokat szolgál:

- támogatja a pedagógus – teljesítményértékelés, pedagógus-minősítés és pedagógiai szakmai ellenőrzés rendszerét,
- segít a továbbképzések ésszerű megtervezésében,
- lehetővé teszi a pedagógusok teljesítményének összehasonlítását és segít a legjobb gyakorlatok azonosításában.

Intézményi belső ellenőrzésre jogosultak köre:

- főigazgató,
- főigazgató-helyettesek,
- munkaközösség-vezetők,
- intézményegység-vezetők

Az ellenőrzés típusai:

1) Átfogó ellenőrzés

A célterület, tevékenység egészére irányul, átfogó módon értékeli a feladatok végrehajtását.

2) Célellenőrzés

A feladat egy adott szegmensére irányul, s azon belül egy vagy több feladat hatékonyságát eseti jelleggel vizsgálja.

3) Visszaellenőrzés

Egy korábban már lefolytatott ellenőrzés alapján tett intézkedések végrehajtására, illetve az eredmények felülvizsgálatára irányul.

Az ellenőrzés formái:

- tanóra ellenőrzése,
- tanórán kívüli foglalkozások ellenőrzése,
- írásos dokumentumok vizsgálata,
- beszámoltatás szóban és írásban.

Az ellenőrzések során az elért eredményeket vetjük össze a kitűzött célokkal. Az értékelés a pedagógiai folyamat egyik fontos alapszakasza, a szabályozás nélkülözhetetlen eszköze.

2.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A házi feladat célja és feladata:

- a házi feladat lehetőséget nyújt a diákoknak arra, hogy továbbgyakorolják és elmélyítsék az iskolai tananyagot otthon, ami segíti az új ismeretek rögzítését és megértését,
- a házi feladat fejleszti a diákok önálló tanulási képességeit és felelősségvállalását, mivel a feladatokat önállóan kell megoldaniuk, és határidőre kell elkészíteniük,
- a házi feladat lehetőséget ad a tanároknak arra, hogy nyomon kövessék a diákok fejlődését és az esetleges hiányosságokat az ismeretekben, és szükség esetén további támogatást nyújtsanak.

A feladatokat úgy kell megtervezni, hogy megfeleljenek az adott tanulási céloknak és az életkori sajátosságoknak, és lehetőséget adjanak a differenciált tanulási igények kielégítésére is.

Elvek:

1. Célzott és célorientált: A házi feladatnak konkrét céloknak kell megfelelnie, amelyek segítik a tanulók tananyag elmélyítését.
2. Releváns és összefüggő: A házi feladatnak kapcsolódnia kell az iskolai tananyaghoz és az aktuális tanulási célokhoz.
3. Elfogadható mennyiségű és nehézségű: A házi feladatnak realiztikusnak és megvalósíthatónak kell lennie a tanulók számára, figyelembe véve az életkori sajátosságokat és a fejlődési szintet, hogy a tanulónak naponta 5-7 órája van, és minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
4. Differenciált: A házi feladatnak alkalmazkodnia kell a diákok különböző tanulási stílusához, képességéhez. Olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására az adott tanuló képes. (Ha a csoportnak heterogén a tudásszintje, akkor a házi feladatoknak egyénre szabottan differenciált nehézségűeknek vagy választhatóknak kell lenniük.)

5. Időben megfelelő: A házi feladatnak időben megfelelőnek kell lennie, hogy a diákoknak elegendő idejük a feladat elvégzésére.
6. A diák előrehaladásának figyelembevétele: A házi feladatnak segítenie kell a diákoknak az előrehaladásukban és a tanulási célok elérésében, valamint lehetőséget kell adnia a visszajelzésre és a fejlődés követésére.
7. A hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető” elégtelennel. Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztását pedagógiai eszközökkel és módszerekkel lehet és kell büntetni. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megírása, pótfeladat kitűzése, stb.
8. Meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség miatt) mulasztotta azt el.
9. Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését - a befektetett munka arányában - jutalmazni kell.
10. Tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik órától a másikkra szokásos.
11. Országos versenyre való részvétel esetén számonkéréskor más tantárgyak esetén is figyelembe kell venni a tanuló leterheltségét és lehetőséget kell adni számára az elegendő felkészülési időre, a számonkérés későbbi időpontjára történő elhalasztásra.
12. A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, modellkészítés, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.

2.12. Csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezési elvei

Csoportbontásokat olyan tevékenységi területeken alkalmazunk, ahol csak a kisebb létszám teszi hatékonyá, továbbá Hit- és erkölcstan/etika órákon.

2.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

Az Nkt. 80. § (1) és (9) bekezdése alapján az országos mérési feladatok keretében gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról. A vizsgálatot április-május hónapok folyamán szervezzük meg iskolánkban.

A tanulók fizikai és motorikus képességének mérésére több teszt szolgál. A Netfit (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) teszt megfelel az alábbi kritériumoknak:

- a tesztek végzése semmilyen egészségkárosító hatást nem vált ki,
- megfelelnek a tudományos kritériumoknak,
- nemzetközileg összehasonlíthatók,
- az egészségben meghatározó szerepet játszó összetevőket méri,
- egyszerűen végrehajtható, kevés eszközt igényel.

A Netfit vizsgálat elemei:

Az erő-állóképesség mérése

- mellő fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás,
- helyből távolugrás,
- hason fekvésből törzsemelés – leengedés,
- hanyatt fekvésből felülés (térdérintés).

Az értékelési rendszer táblázatait az Oktatási Minisztérium által 2001-ben kiadott „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez” című kiadványban találhatók.

2.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.14.1. Az iskola egészségnevelés elvei

Az egészséges magatartási minták beépüljenek a gyermekek viselkedésébe, valamint megszerezzék azokat a képességeket, amelyek segítségével önmaguk választják az egészséges életmódot

- az egészség szempontjából kedvező környezet nyújtotta biztos alapok, az információkhoz való hozzáférhetőség, továbbá az egészséges választást lehetővé tevő képességek és lehetőségek kialakítása
- megtanítsuk diákjainkat az egészségügyi szolgáltatások helyes és célszerű igénybevételére, a szűrővizsgálatokon való rendszeres és önkéntes részvételre
- az iskolai testnevelés és sport egészségmegőrző hatásának növelése, a sport egészségmegőrző szerepének népszerűsítése, tudatosítása
- a család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé • az egészségnevelés az oktatás-nevelés valamennyi területén jelenjen meg
- erősítsük a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységben lássák az egészséges életmóddal kapcsolatos ismereteket
- a felnőttek személyes példájukkal járuljanak hozzá az egészséges életvitel megismertetéséhez
- fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját és az önálló ismeretszerzés képességét
- a tanulók lássák meg a káros szenvedélyek egészségkárosító hatását
- a diákok ismerjék meg a helyes étkezési szokásokat és a mozgás szükségességét
- az egészségneveléssel kapcsolatos hagyományaink ápolása.

2.14.2. Az iskolai környezeti nevelés elvei

Intézményi nevelésünk egyik kiemelt célja, hogy diákjainkban olyan tudatosságot és érdeklődést alakítson ki amely segíti az egészséges és környezettudatos életmód kialakítását. Fontos számunkra, hogy a tanulók képesek legyenek objektíven értékelni saját egészségügyi állapotukat, megértsék az egészségkárosító tényezők és azok veszélyeinek jelentőségét. Az egészség és a környezetvédelem fontossága kiemelt szerepet kap az értékrendjünkben, és arra törekszünk, hogy a fenntartható fejlődés elérésére irányuló tevékenységek integrált részét képezzék az oktatásnak.

Az egészség és a környezet szorosan összefonódó fogalmak. Az emberi életminőség és jólét szempontjából létfontosságú a természet és környezet védelme, mivel az ember közvetlen része a természetnek. Az emberi tevékenységek által előidézett környezetszennyezés káros hatással van saját szervezetére és egészségére is.

A környezeti oktatás-nevelés célja, hogy a diákok megismerjék a körülöttük lévő élő és nem élő környezetet, aktívan törekedjenek annak megőrzésére, és hatékonyan lépjenek fel a káros hatások ellen. Az iskolánk székhelyintézménye Ökoiskola.

Környezeti nevelésünk során a következő módszereket és tanulásszervezési formákat alkalmazzuk:

- Hagyományos tanítási módszerek az osztályteremben
- Együttműködésen alapuló tanulási technikák
- Természetjárás és erdei programok

- Tanulmányi és osztálykirándulások
- Csoportos előadások szabadidőben
- Múzeumi látogatások
- Szakkörök és foglalkozások
- Versenyek
- Témához kapcsolódó napok
- Akcióprogramok
- Gyakorlati tevékenységek a terepen
- Táborozás

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés:

- tanórán
 - minden tantárgynál, de kiemelten az osztályfőnöki, biológia, testnevelés, környezetismeret
- tanórán kívül:
 - szakkörök, sportkör, erdei iskola, kirándulások

2.14.3. Környezeti nevelés az erdei iskolában

Az erdei iskola egy olyan nevelési-oktatási tanulásszervezési forma, amely kiemelten épít a természet és a környezet adottságaira. Többnapos foglalkozások sorozataként valósul meg, és eltér a hagyományos tanórai környezettől, mivel az intézmény székhelyétől vagy telephelyétől távol, változatos helyszíneken zajlik. Ennek keretében a diákok lehetőséget kapnak a természeti környezet közvetlen megismerésére és tanulásra, az elméletben elsajátított tudás gyakorlatban történő megtapasztalására.

Az erdei iskolában interaktív, tapasztalati tanulási módszereket alkalmazunk, amelyek lehetővé teszi a tanulók számára, hogy kísérletezzenek, felfedezzenek és elsajátítsák a környezetvédelem, a fenntarthatóság és más fontos témák iránti érdeklődést. Ezek a foglalkozások játékosak, gyakorlatiasok és csoportmunkát is igényelnek, ami elősegíti a közösségépítést és a csapatmunkát is.

Az erdei iskola beilleszkedése a helyi tantervbe: erdei iskola programot 5. vagy 6. évfolyamon szervezünk. Célunk, hogy a természetismeret és földrajz órákon elsajátított ismeretanyagot a valóságos környezetben is megtapasztalja, és alkalmazni tudja.

Az erdei iskola általában öt napos programot kínál, amely során a résztvevők lehetőséget kapnak a természetben való viselkedés és annak törvényeinek megismerésére, a természeti értékek megőrzésére, a közösségépítésre, valamint az otthontól való többnapos távollét megszokására.

2.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának, értékelésének elvei

A havonta történő értékelés estében az osztályfőnök figyelembe veszi az osztályban tanító nevelők véleményét is, illetve az e-naplóba is beírt bejegyzéseket.

Az előkészítő első osztályos, első osztályos és a második osztály első félévében tanuló magatartásának és szorgalmának értékelése év közben havonta szövegesen történik.

1. táblázat Magatartás, szorgalom jegyek értékelése

Magatartás	Szorgalom
példás	példás
jó	jó
változó	változó
rossz	hanyag

A 2. osztály második félévétől - 8. évfolyamokon a magatartás- és szorgalomjegyek értékelése és minősítése havonta érdemjegyekkel történik, melyeket félévkor és év végén átlagolva át kell váltani. A félévi és év végi magatartás- és szorgalomjegyeket a nevelőtestület osztályozó értekezleten hagyja jóvá. A kitűnő tanulmányi eredménybe ezek a jegyek is beszámítanak.

2.15.1. Magatartás értékelésének elvei

A magatartási elvárásokat a házirend tartalmazza. Ezeknek az elvárásoknak a teljesítése alapján értékeljük a tanulók magatartását.

A magatartás minősítésének követelményei:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet minden körülmények között betartja,
- órai és órán kívüli magatartása kifogástalan,
- a közösség alakításában aktívan részt vesz,
- iskolai feladatokat önként vállal, illetve azokat maradéktalanul teljesíti,
- megnyilvánulásaiban őszinte, társaival és a felnőttekkel szemben tisztelettudó, együttműködő és segítőkész.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja, kisebb hibáit igyekszik javítani,
- a közösségben a rábízott feladatokat ellátja,
- fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő,
- legfeljebb szóbeli figyelmeztetésben részesült.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- a házirendet több ízben megsérti, vét a közösségi szabályok ellen,
- a közösség alakításában nincs szerepe, annak munkájában vonakodva vesz részt,
- társaival szemben közönyös, megnyilvánulásaiban esetenként durva, tanáraival tiszteletlen,
- legfeljebb osztályfőnöki megrovásban részesült.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirendet nagyon hiányosan tartja be,
- a közösség munkáját hátráltatja, szándékosan árt a közösségnek,
- a nevelésére tett erőfeszítéseket rendre elutasítja,

- társaival szemben durva, goromba,
- a felnőttekkel szemben tiszteletlen, udvariatlan, elutasító,
- igazgatói fegyelmi fokozatot kapott.

2.15.2. Szorgalmi jegyek megállapításának elvei

A szorgalom értékelése során a tanuló hozzáállását minősítjük az iskolai és tanulmányi munkához. Ez az értékelés nem feltétlenül függ össze a jó eredményű tanulási munkával, hiszen gyenge képességű tanuló is lehet szorgalmas.

A szorgalom minősítésének követelményei:

Tanulmányi munkája szerint:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik, a tanórákon többnyire aktív,
- többlet feladatot önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti,
- taneszközei tiszták, rendezettek, házi feladata, felszerelése több alkalommal hiányzik,
- a tanórákon figyel, de kevésbé aktív.

Változó (3) az a tanuló, aki:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől,
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- önálló munkájában figyelmetlen,
- a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- tanulmányi eredménye hanyagsága miatt jelentősen elmarad képességeitől,
- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg képességeihez viszonyítva,
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, feladatait többnyire nem végzi el,
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítségnyújtás ellenére · félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül többnek az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.15.3. A jutalmazás, a fegyelmezés iskolai elvei

Jutalmazás elvei:

Az iskola azon tanulóit, akik kiemelkedő teljesítményt nyújtanak tanulmányaikban, és akik kitartó munkával, illetve példamutató közösségi magatartással járulnak hozzá az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, elismeréssel jutalmazza.

- segítse az iskolai nevelési-oktatási célok elérését,
- segítse a tanuló önismeretének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre,
- minden esetben legyen személyre szóló
- vegye figyelembe a tanuló adottságokat, fejlődésben megtett utat, valamint – az életkori sajátosságok figyelembevételével – segítse a reális önértékelés kialakítását
- vegye figyelembe a sérülés következményeként megjelenő szocializációs sajátosságokat

Az iskolai jutalmazás formái

Pedagógusi (szaktanári/nevelői/fejlesztő pedagógusi) dicséret

A tanítási órákon és foglalkozásokon folyamatosan tanúsított aktivitásáért, szertárosi munkáért, szemléltető eszközök készítéséért és egyéb plusz teljesítményért. Ilyen írásbeli dicsérettel kell elismerni annak a tanulóknak a munkáját, aki a intézményegység tanulmányi, kulturális vagy sportversenyén 1-3. helyezést ért el (a gyermek képessége és a teljesítménye függvényében)

Osztályfőnöki dicséret

Az osztályban végzett közösségi munkáért, kiemelkedően jó egyenletesen végzett tanulmányi munkáért, tartósan példamutató magatartásért, az előző hónaphoz képest több tárgyból mutatkozó lényeges javításért jár. Az a tanuló, aki részt vett területi, vármegyei, országos versenyen, de eredményére való tekintettel igazgatói dicséretet vagy intézményegység-vezető dicséretet nem kapott is részesülhet ebben a jutalmazási formában. A dicséret feltétele a tisztességes helytállás.

Intézményegység-vezetői dicséret

Városi versenyeken elért 1-3. helyezéért, területi versenyeken elért 1-6. helyezéért, vármegyei versenyeken elért 4-6. helyezésekért, országos versenyen elért 7-20. helyezésekért, illetve eredményes szereplésért, továbbá tanév vége előtt több egyéb dicsérettel rendelkezők, amennyiben kiemelkedő magatartást és szorgalmat tanúsít a tanuló.

Főigazgatói dicséret

Kimagasló tanulmányi, kulturális, sport eredményekért jár. A vármegyei 1-3. vagy annál magasabb szintű tanulmányi, valamint a diákolimpiai vármegyei 1-3. vagy annál magasabb szintű sport versenyeken elért eredményekért. Országos versenyek 4-6. helyezéseiért is jár.

Nevelőtestületi dicséret

Az egész évben, több évfolyamon keresztül kiemelkedő munkát végzett nyolcadik évfolyamos tanuló általános nevelőtestületi dicséretéről az év végén a nevelőtestület dönt. Nevelőtestületi dicséretet az intézmény közössége előtt nyilvánosságra kell hozni.

Büntetés, elmarasztalás

Az a tanuló, aki tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy a házirend előírásait megszegi, rendszeresen késik a tanítási óráról, igazolatlanul mulaszt, vagy bármilyen más módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben részesül.

Az iskolai büntetések formái

- Pedagógusi (szaktanári/nevelői) figyelmeztetés

Gyakori rendzavarás, köteleességszegés, felszerelés hiánya, házi feladat hiánya.

A nevelő írásbeli figyelmeztetést adhat annak a tanulónak, aki órán nem dolgozik, aki magatartásával zavarja a tanítási óra rendjét. A vállalt feladatok hiányos teljesítése esetén.

- Osztályfőnöki figyelmeztetés

A gyakori figyelmeztetések ellenére ismételt rendzavarás, az iskolai házirend folyamatos megsértése, gyakori késések, a negyedik alkalommal kapott pedagógusi (szaktanári/nevelői) figyelmeztetés után.

- Osztályfőnöki intés

Az osztályfőnöki figyelmeztetés ellenére az iskolai házirend ismételt megszegése, iskolai rendezvényeken méltatlan viselkedés, továbbá az iskolai házirendben meghatározott igazolatlan mulasztásért.

- Intézményegység-vezetői figyelmeztetés

Az osztályfőnöki intés ellenére az iskolai házirend sorozatos megszegése, iskolai rendezvényeken méltatlan viselkedés, továbbá az iskolai házirendben meghatározott igazolatlan mulasztásért.

- Főigazgatói figyelmeztetés

Az intézményegység-vezetői figyelmeztetés ellenére az iskola házirendjének ismételt megszegése, a házirendben meghatározott számú igazolatlan hiányzásért.

- Főigazgatói intés

A házirend többszöri és súlyos megszegése, iskolához nem méltó viselkedés, szándékos rongálás, iskolán kívüli büntetendő cselekményért, a házirendben meghatározott számú igazolatlan hiányzásért.

- Nevelőtestületi figyelmeztetés

A tanuló súlyos kötelezettségszegése (agresszió; a másik tanuló bántalmazása; egészségre ártalmas szerek, testi épséget veszélyeztető tárgyak behozatala és/vagy használata; a szándékos károkozás; az iskolai nevelői, alkalmazotti emberi méltóságának megsértése; az intézményből engedély nélküli távozás)

A tanulók büntetésének elvei:

- A fegyelmező intézkedések alkalmazásánál meg kell tartani a fokozatosság elvét.
- A fokozatosság elvétől el kell tekinteni, ha a tanuló kirívóan súlyos kötelezettségszegést követett el.

- Az osztályfőnök írásbeli figyelmeztetést adhat annak a tanulónak, aki több mint két pedagógusi (szaktanári/nevelői) figyelmeztetést kapott a tanév során.
- Három osztályfőnöki figyelmeztetés után, intézményegység-vezetői figyelmeztetést, utána igazgatói figyelmeztetést kaphat a tanuló.
- Abban a hónapban, amelyikben az igazgatói figyelmeztetést vagy intést kap a tanuló, nem lehet jobb a tanuló magatartása a rossz minősítésnél.
- Az igazgatói figyelmeztetés következménye 3-as (változó), az igazgatói intés következménye 2-es (rossz) magatartás (egy félévet illetően), a nevelőtestületi figyelmeztetés, illetve intés következménye 2-es (rossz) magatartás (egy félévet illetően).

Az iskola házirendje részletesen szabályozza a jutalmazás, büntetés iskolában alkalmazott formáit, az igazolatlan mulasztások és késések következményeit.

3. Összintézményi munkaközösségek

A szakmai munkaközösségek intézményi szinten működnek tevékenységeikkel segítik az intézmény munkáját a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 118. §-ban foglaltak szerint.

4. Könyvtár - pedagógiai program

4.1. iskolai könyvtár rövid bemutatása

A székhelyintézmény iskolai könyvtárát az iskola tanulói, nevelői, adminisztratív és technikai dolgozói ingyenesen használhatják.

A könyvtár nyitvatartási rendje igazodik a tanév tanítási rendjéhez, amit évente a iskolai intézményegység-vezető és a könyvtáros együttesen határoz meg. A könyvtár a szünetekben zárva tart

Intézményünk könyvtára a tanulók nevelésének, oktatásának kíván eszközeként szolgálni. A könyvtári állomány összetételével, szolgáltatásaival az alapfokú oktatás-nevelés szakaszában a tanulók jó indíttatást kapnak ahhoz, hogy a későbbiek során ne legyenek gondjaik az önálló ismeretszerzésben, az élethosszig tartó tanulásban.

A könyvtár állományával, szolgáltatásaival igyekszünk kompenzálni az eltérő szociális háttérből, a tanulási-, beilleszkedési- és magatartási nehézségből vagy zavarból, illetve mentális problémából adódó hiányosságokat, kiemelt figyelmet fordítva a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóinkra, ugyanakkor fokozottan segítjük a tehetséggondozást is. A tanuló gyakorolhatja a kommunikációs helyzetek értelmezését, a társas kommunikációt. Folyamatosan fejlődhet szövegelemző és szövegértő képessége, kifejtheti a szövegtartalommal kapcsolatos álláspontját. Megismerheti a kommunikáció különféle (verbális, nem verbális, képi, hangzó) módjait, lehetősége van az önkifejezés többféle formájának kipróbálására, így egyre pontosabbá válhat gondolatainak, érzéseinek, véleményének kifejezése. Megtapasztalhatja az információk szűrésének, válogatásának, csoportosításának szükségességét. A tevékenységrendszer fontos területe az önálló tanulás készségeinek fejlesztése, helyes szokásainak alakítása.

4.2. Könyvtárhasználati ismeretek oktatásának helye a NAT-ban

A Nemzeti alaptanterv (NAT) a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

4.3. A könyvtárpedagógiai tevékenységek lehetőségei

- az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák révén,
- a tanuló életvitelét kedvezően befolyásoló folyamatok kialakítása,
- az alkalmazható tudás (mint az alkotó személyiséggé válás eszköze) megalapozása,
- a különböző kompetenciák fejlesztése: pl. problémamegoldás, kommunikáció, kritikai, globális látásmód, információszerzés- és kezelés, a kooperatív munkára való alkalmasság,
- információkultúra elsajátítása: az információ gyűjtésétől a rendszerezésen, tároláson át a kritikai elemzésig, valamint az információ megfelelő formába öntése, kommunikálása,
- a tanulóknak a könyvtárhasználaton alapuló önálló ismeretszerzéshez szükséges magatartásmódok, tevékenységek kialakítása,
- az oktatási egyenlőtlenségek mérséklése, az esélyegyenlőség megteremtése,
- a szociális, kulturális hátrány leküzdés e lehetőségeinek megteremtése,
- a tehetséggondozás során az érdeklődés elmélyítése, továbbfejlesztése,
- a tanulás fejlett módszereivel rendelkező, önálló ismeretszerzésre képes személyiségfejlesztés.

A könyvtár - pedagógiai program feladatai:

- felkészíteni a tanulókat a megfelelő információszerzési, tárolási, feldolgozási és átadási technikákra, valamint megismertetni velük az információkezelés jogi és etikai szabályait,
- fel kell készíteni a tanulókat az információszerzés kibővülő lehetőségeinek felhasználására, az információk elérésére, kritikus szelekciójára, feldolgozására és a folyamat értékelésére,
- az iskolai és más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismertetésével tudatos és biztos használói magatartás kialakítása,
- a könyvtár „forrásközpontként” való felhasználásával meg kell alapozni az önműveléshez szükséges attitűdöket, képességeket, tanulási technikákat,
- az informatika rohamos fejlődése a társadalmat átalakítja, ezért cél, hogy a tanulók az új körülményekhez alkalmazkodni tudjanak,
- tudatosítani kell a tanulóknak az információszerzés, - feldolgozás és felhasználás etikai szabályait is,
- szövegfeldolgozási és gondolkodási műveletek: egyszerű adatkeresés
- tanulástámogató eljárások
- biztonságos internethasználat

5. Óvodai nevelés

Óvodai nevelés a székhelyintézményben és az intézmény Szőnyi úti telephelyén valósul meg.

Székhelyintézmény:

Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium, 1142 Budapest, Rákospatak utca 101.

Telephely:

Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium

Telephely címe: 1142 Budapest, Szőnyi út 26/b.

Rákospatak úti székhelyintézményben a nagyothalló – 30–45 dB közötti, közepsúlyos 45–65 dB közötti, súlyos 65–90 dB közötti hallásvesztés – gyermekek nevelése mellett a beszéd fogyatékos és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők ellátása történik.

Szőnyi úti telephelyen: a sajátos nevelési igényű gyermekek gyógypedagógiai nevelése-oktatása (beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, érzékszervi fogyatékos – hallási fogyatékos), továbbá a halmozott fogyatékok közül az enyhe és közepsúlyos értelmi, a mozgásszervi, érzékszervi fogyatékoslátási fogyatékos gyermekek óvodai nevelése.

Mindkét helyszín inergazdag környezetet biztosít, melyben az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkörben valósul meg.

Az óvodában kis létszámú csoportokban folyik a gyermekek mindennapos nevelése.

5.1. Óvodai nevelési program:

5.1.1. Gyermekkép

A nagyothalló óvodás korú gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek. Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy anélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg.

A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében kiemelt hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, és/vagy fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szókincsfejlesztés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét. A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermek nevelését is ellátjuk intézményünkben.

A beszéd fogyatékos gyermekek anyanyelvi nevelésének középpontban az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákkal történő fejlesztés valósul meg a gyermek állapotának.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek különböző komplexitású és súlyosságú nehézséggel küzdenek. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárási okozta feszültségeket, a váratlan zajokat, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

A halmozottan fogyatékos hallássérült óvodás korú gyermekek esetében a hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más (esetenként mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara) fogyatékoság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét. A velük való foglalkozás döntően a szurdopedagógia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik. Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, a gyermeki személyiséget, mint egyedi individumot kezeli.

5.1.2. Óvodakép

Fontos számunkra, hogy a gyermekek fejlődése és fejlesztése során szorosan együttműködjünk a családokkal. Partnerként tekintünk rájuk, és közösen, kölcsönös tiszteleten és elfogadással alapuló kapcsolatban dolgozunk a közös célok elérésén és a feladatok megvalósításán. Az óvodai nevelési elveknek és a család nevelési elveinek összehangolása segíti a harmonikus fejlődés és a gyermekek számára optimális környezet kialakítását.

5.2. Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékeit, célkitűzései

Az óvodai nevelés célja az, hogy támogassa az SNI óvodások sokoldalú, összehangolt fejlődését, elősegítse a gyermeki személyiség kibontakozását, és csökkentse az esetleges hátrányokat, figyelembe véve az életkori és egyéni sajátosságokat, valamint az eltérő fejlődési ütemeket. Az SNI gyermekek adaptív nevelését és egyéni fejlesztését szem előtt tartva. A nevelés és fejlesztés célokat mindig az értékelést és a javaslatokat megfogalmazó gyógypedagógiai, orvosi és pszichológiai vizsgálat eredményeire kell alapozni.

A hallássérült, valamint a megkésett, akadályozott beszédfejlődésű gyermekek óvodai nevelésének fő célja, az általános óvodai nevelési célokon túl a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek csoportjánál az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek elérése kívánatos.

Halmozottan sérült gyermekek óvodai nevelése esetében a hallás különböző mértékű csökkenésén kívül még más (esetenként mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy a pszichés fejlődés zavara) fogyatékoság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét. A velük való foglalkozás, döntően a szurdopedagógia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik. Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.

További cél valamennyi óvodás korú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kialakítása, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével a tanulási zavarok kiszűrése, megelőzése és korrekciója. A gyermekek felkészítése az iskolai életre.

Az intézmény alapelveinek értelmében a nevelés és fejlesztés céljait és feladatait a családi nevelés kiegészítéseként, azzal összhangban fogalmazzuk meg. A speciális óvodában folyó munka nem szigetelődhet el a gyermek otthoni környezetétől. Törekszünk arra, hogy óvodánk munkatársai szoros együttműködésben, kölcsönös bizalommal dolgozzanak a családokkal a gyermekek optimális fejlődése érdekében. Ennek koordinálása a csoportvezető pedagógus irányításával történik. A gyermekek fejlődése, a hátrányaik korrekciója csak a családokkal szoros együttműködve valósulhat meg. A szülőket rendszeresen tájékoztatjuk arról, hogy mi történik az óvodában, hogy a gyermekek mindennapjaiba, otthoni tevékenységébe, más helyzetekbe integrálhatók legyenek az elért eredmények. A szülők is fontos, hasznos tanácsokat adhatnak a gyermekükkel foglalkozó pedagógusoknak a gyermek szokásairól, viselkedéséről.

A jó kapcsolat kialakítása a családokkal már a beiratkozás előtti első személyes találkozásnál megtörténik, és igyekszünk figyelemmel kísérni a gyermekek fejlődését az iskolába lépés után is.

5.2.1. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációs, fejlesztési, hátrányainak kompenzálása

5.2.1.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása és fizikai igényeinek biztosítása, beleértve a testi szükségleteket és a mozgásigényt;
- az egyensúly és összehangolt mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének támogatása;
- a gyermek egészségének megóvása, edzése és védelme;
- az egészséges életmód, testápolás, táplálkozás, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak kialakítása;
- az egészséges és biztonságos környezet biztosítása a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez;
- a környezetvédelem és megőrzéshez kapcsolódó szokások kialakítása, környezettudatos magatartás megalapozása;
- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós fizikai, mentális nevelési feladatok ellátása szakemberek bevonásával, együttműködve a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal.

5.2.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés

A nevelés során fontos cél a gyermek társadalomba való beilleszkedésének elősegítése. Ebben a folyamatban a gyermek megismeri önmagát és a társakhoz való viszonyát, valamint elsajátítja az együttélés alapvető szabályait. Ennek részeként fejlődik az együttműködés, az alkalmazkodás és a másokra való figyelem képessége, valamint kialakulnak a társas viszonyok és a viselkedési normák. A gyermek megtanulja a tevékenység közbeni megfelelő viselkedést, fejleszti társas képességeit és önértékelését, valamint megismeri a közösség szokásait és hagyományait. Fontos szempont a gyermek egocentrizmusának visszaszorítása és a kommunikációs készségek fejlesztése, valamint a kooperáció és a konszenzus elérése másokkal. Az óvodáskorú gyermekek magatartását az érzelmek vezérik. Ezért fontos, hogy óvodánkban olyan légkör uralkodjon, amely biztonságot, otthont, derűt és szeretetet sugároz a gyermekek felé.

Az óvodapedagógus feladata, hogy megteremtse a szeretetteljes és motiváló légkört az óvodában. Ennek részeként kiemelt szerepe van a későbbi iskolai közösségbe való beilleszkedéshez szükséges viselkedési normák megalapozásában és elfogadtatásában. Emellett fontos, hogy az erkölcsi tulajdonságokat, mint például az együttérzést és a segítőkészséget, erősítse a gyermekekben, és támogassa az akarati élet pozitív megnyilvánulásait. Az önkifejezés és az éntudat kialakítását is segíteni kell, miközben fejleszti az esztétikai fogékonyságot és támogatja a harmonikus érzelmi élet kialakulását. Végül, de nem utolsósorban, fontos az empátia képességének fejlesztése, hogy a gyermekek jobban megértsék és kezelni tudják mások érzelmeit és szükségleteit.

5.2.1.3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés meghatározó szerepet játszik minden óvodai tevékenységben, áthatja a nevelés teljes spektrumát. Az óvodapedagógusok fontosnak tartják a gyermek anyanyelvét, támogatják annak ismeretét, megbecsülését és szeretetét. A természetes beszéd és kommunikáció fenntartása, ösztönzése, a gyermek meghallgatása és kérdéseinek megválaszolása mind kiemelt figyelmet kap a nevelés során. Az óvodában folyó egyéni anyanyelvi nevelés munkájában logopédus és szurdopedagógus vesz részt.

Az óvodai nevelésben és fejlesztésben résztvevők a helyes beszéddel és szabályokat közvetít. Célja az, hogy a gyermek bátran és helyesen használja az anyanyelvet, gazdag szókinccsel tegyen szert és képes legyen kommunikálni. Az anyanyelv a szociális kapcsolatok kialakításának, az emberek közötti kommunikációnak fontos eszköze. Az anyanyelvi nevelés nem csupán a beszéd fejlesztését célozza, hanem a gondolkodást is elősegíti.

Az óvodai anyanyelvi nevelés átfogó folyamat, amely hozzájárul a gyermek önbizalmának, szociális kapcsolatainak kialakításához és a zökkenőmentes iskolai tanulás megkezdéséhez. Az óvodapedagógusok figyelembe veszik a gyermek otthoni nyelvi környezetét és egyéni képességeit és életszerű helyzetekben biztosítanak lehetőséget a beszédre és kommunikációra.

Az óvodai fejlesztésben részt vevők hangsúlyt helyeznek a mese, vers, bábozás és dramatikus játékok használatára a nyelvi képességek fejlesztése érdekében. Példamutató beszédük, tiszta és szép kiejtésük ösztönzést nyújt a gyermeknek a beszédre és beszédösztönzésére. Fontos, hogy figyeljenek beszédstílusukra és legyenek érthetőek, egyszerűek és világosak a gyermekek hallási képességeire figyelemmel. A gyermek beszédfejlődését folyamatosan figyelik és dicsérik, serkentve őket a beszédre.

Az óvodai nevelésben részt vevő pedagógusok teljes körű példát mutatnak a nevelőmunkában. Beszédük és kommunikációjuk összhangban van az óvodai nevelési programban meghatározott anyanyelvi neveléssel. Tudatosan ösztönzik a gyermekek egyéni és társas kommunikációját. Feladataik közé tartozik a gyermek természetes beszédkedvének fenntartása és ösztönzése, valamint arra nevelni a gyermekeket, hogy magabiztosan fejezzék ki élményeiket. Mindig figyel és meghallgatja a gyermekeket, lehetőséget biztosítva számukra a beszéd gyakorlására. Segíti a gyermeket abban is, hogy megtanulja másokat is meghallgatni, és folyamatosan bővíti a gyermek szókincsét. Segíti a gyermek beszédhallásának, beszédmegértésének és beszédtechnikájának fejlődését. Tevékenységeik során szóbeli megnyilvánulásra ösztönző, oldott légkört teremtenek, és biztosítják a gyermekek egyéni vagy kisebb csoportos beszélgetéseinek lehetőségeit. Örömmel és figyelemmel fogadják a gyermekek szóbeli kifejezéseit, bátorítva a félénkebbeket. A gyermek megszólalását kulcsszavakkal, félmondatok értelmezésével és mondásával segítik elő.

A hallássérült gyermekek esetén az óvodáskor végére jellemző, hogy a nyelvi kommunikáció megalapozása és a beszédhallás fejlesztés eredményeként – a hallássérülésük súlyosságától függően – a szájrairányultság kialakításával képesek lesznek a tudatos hangadásra, megindul a passzív és aktív szókincs fejlődése. A nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg halló társaik nyelvi teljesítményét.

A beszéd fogyatékos gyermekek esetén az óvodáskor végére jellemző, hogy a fejlesztés eredményeként csökken vagy megszűnik a nyelvi zavarából adódó nehézségek. Gondolatait és érzelmeit már mások számára is érthető formában, a beszéd fogyatékoságának súlyosságától függően, megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Bár előfordulhatnak nagy egyéni eltérések, például a fogváltással összefüggésben. Az aktív szókincs használata fokozódik. Szükségeit már érthető formában tudja megfogalmazni. Ebben az időszakban jellemzővé válik, hogy megjelennek beszédében az egyszerű és bővített mondatok is, ami az anyanyelvi fejlődés folyamatosságát és gazdagságát tükrözi.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek esetén az óvodáskor végére jellemző, hogy az aktivitációs szintjük kevésbé ingadozik, várakozás és a kivárási okozta feszültségek csökken a fejlesztések hatására. A kognitív, az emocionális-szociális képességek fejlődéséből adódóan a sikeresebb az iskolai beilleszkedés.

A halmozottan sérült gyermekek esetén az óvodáskor végére jellemző, hogy a beszédértésük és a kommunikációjuk – a fogyatékoság súlyosságának függvényében – fejlesztése eredményeként képesek a számukra előírt iskolai követelményeket gyógypedagógiai segítség mellett megsajátítani.

Értelmi, nevelési feladata:

Az óvodai nevelés középpontjában a gyermek érdeklődése és kíváncsisága áll, melyek az életkori sajátosságok fontos részei. Az óvodai nevelés ezen a felismerésen alapulva változatos tevékenységeket kínál, melyek segítségével a gyermek további élményeket és tapasztalatokat szerezhet. Az értelmi fejlesztés során az adott életkori sajátosságokra építünk, kiemelten figyelve a gyermekek tevékenységi vágyára és játékosságára. A gyermek tapasztalataira és élményeire építve a fejlesztésben részt vevők olyan témát választanak, amelyet különböző élethelyzetekben cselekvéses tanulási formában gyakorolhatnak. Az ilyen típusú tevékenységek során a gyermek átéli a megismerés örömeit, ami gazdagítja érzelmi világát és erősíti a munkához szükséges pozitív hozzáállását is.

A célunk az, hogy gyermekeink értelmi-, hallási- és beszédképességei saját magukhoz viszonyítva a legmagasabb fokban fejlődjenek az óvodában eltöltött évek során. Ennek érdekében olyan környezetet teremtünk, amelyben a gyerekek tapasztalataikat és ismereteiket rendszerezhetik és bővíthetik, mind spontán, mind pedig tervezett tevékenységek révén, különböző élethelyzetekben és gyakorlatokban. A gyermekek egyéni érdeklődésére és ismereteire építve fejlesztjük kognitív képességeiket, beleértve az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzelőerőt, gondolkodást és a kreativitást. Fontosnak tartjuk, hogy a természetes és társadalmi környezet tapasztalatait gyakorlatias módon dolgozzuk fel, és segítsük a gyermekeknek az összefüggések felismerését az érzékszerveiken keresztül. Mindezek mellett kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy környezetünk ösztönző legyen és elősegítse valamennyi értelmi képesség fejlődését kiemelten a képzelet és a kreativitás terén.

A nevelést és fejlesztést végző szakemberek kiemelten fontos szerepet játszanak a gyermekek fejlődésében. Lényeges feladatuk, hogy nyugodt, támogató környezetet teremtsenek, amelyben a gyerekek szabadon kifejezhetik magukat, és sokféle élménnyel gazdagodhatnak. Emellett arra törekednek, hogy változatos tevékenységek keretében fejlesszék a gyermekek kreativitását és érdeklődését. Aktív kommunikációval, játékos tanulással és kihívásokkal ösztönzik a gyerekeket a problémamegoldásra és a logikus gondolkodásra. A feladatok mindig megfelelő nehézségi szintűek és teljesíthetők, hogy a gyermekek magabiztosak legyenek és pozitívan értékeljék saját teljesítményüket. A pedagógusok támogatják a gyerekek érzelmi intelligenciájának fejlődését, segítik őket abban, hogy jobban megértsék önmagukat és a körülöttük lévő világot.

5.2.2. Óvodai ellátás

Az óvodai csoportok 7:00 és 18:00 között fogadják a gyermeket. Összevont ügyeletet biztosítunk reggel 7:00 – 8.00, illetve a 16:00 – 18:00 óra között. Az óvodai ellátás folyamatos, nyáron az intézmény 6 hétre zárva tart.

Az óvodánkban a vidéki gyermekek a kollégiumban kapnak elhelyezést. Bentlakás lehetőséget 5 éves kortól kínálunk az óvodások számára.

5.2.3. Óvodai felvétel

A felvétel, vagy átvétel a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Szakértői Bizottsági Tagintézménye szakvéleménye alapján történik. Az óvodai felvétel folyamatos a szakértői bizottság szakvéleménye alapján. Óvodába 3 éves kortól járhat a gyermek, amíg tankötelezettségét nem kezdi teljesíteni 6 éves, de legkésőbb 8 éves koráig. A gyermek köteles napi 4 órában részt venni az óvodai nevelésben. Óvodánkba olyan hallás, beszéd fogyatékos és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő kisgyermeket várunk, akik környezetükkel szóban vagy nonverbális csatornákon keresztül is nehezen kommunikálnak vagy súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő csoportban foglalkoztathatóak, önmagukra vagy társaikra nem jelentenek veszélyt.

Feladatok:

- a hallási figyelem, beszédészlelés, beszédértés fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése,
- az értelmi és érzelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók javítása,
- a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése,
- a rész-képesség-zavarok kialakulásának, elmélyülésének megelőzése, korrekciója speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

- az életkornak, a családiasságnak megfelelő, a gyermekek biztonságérzetét, otthonosságát, barátságosságot sugárzó teljes háttér megteremtése;
- gondos, állandó gyermekorvosi, otológiai-audiológiai ellenőrzés és évi legalább egy hallásvizsgálat, szükség esetén lehetőség van soron kívüli hallásvizsgálatra,
- az óvoda teljes koncepciójának összehangolása a szülői házzal, bevonva a szülőt a program és annak egyes feladatcsoportjai ismeretébe, és lehetőség biztosítása az egyes tevékenységekben való részvételre, módot adva a hallás-, beszédnevelés és a személyiségfejlesztés közös szülői - tanári végzésére;
- az óvoda csoportszobái és külső (játsszótéri) berendezésének hozzárendelése az általános fejlesztési feladatok segítésén és a játéktevékenységek biztosításán kívül a kommunikáció feladatrendszeréhez, leképezve a külvilág természeti és társadalmi valóságát tárgyakkal, modellekkel, stb;
- az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés általános feladatai mellett a gyermekek gátlásait, kapcsolatteremtési nehézségeit oldó individuális foglalkozások beillesztése a kötött és kötetlen tevékenységekbe;
- az óvoda egyik fő feladata az integrációra való felkészülés megalapozása, a többségi óvodába járó gyermekekkel, gyermekcsoportokkal való érintkezés, integrációs előkészítésük megszervezése és végzése, részben az óvodai nevelési tervbe iktatott Integrációs gyakorlat keretében, részben a Pedagógiai Szakszolgálattal való együttműködésben;
- a gyermeki kreativitás erőteljes kibontakoztatása különféle alkotó technikák korai megismertetésével és megszerettetésével;
- az egészséges életmódra nevelés, a higiénés szokások építése, alakítása, az óvoda és a család összehangolt együttműködése a higiénés szokások kialakításában, pl. hallássérült gyermekeknél szükség esetén a családi háttér készítése bizonyos, különösen a fül ápolásával kapcsolatos higiénés szokások elfogadására;
- a megfelelő étkezési kultúra és az azzal kapcsolatos szokás, magatartásminták korai elsajátítására való nevelés elemeinek megjelölése a programban;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- a közösségi nevelés, a szociális készség alakításának megkezdése, a társas és a csoportos együttműködés képességének fejlesztése, az önállóság, az alkalmazkodás, a barátságosság, az öntudatosság és az életkornak megfelelő, kezdeti gyermeki felelősségtudat együttes készítése.

Az óvoda hagyományait ápoló rendezvényekkel, programokkal minden évben visszatérően találkozunk.

- Hagyományos ünnepek:
 - Anyák napja, gyermeknap, tanévzáró, ballagás
- Néphagyományhoz kapcsolódó ünnepek:
 - Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét.
- Nemzeti ünnepeink
- Szülő – pedagógus találkozó
- Egészséges nap
- Családi hétvége
- Kulturális rendezvények (színház, koncertek látogatása)
- Egyéb ünnepek:
 - Madarak és fák napja, Föld napja, Víz világnapja, Projekthetek

5.3. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység:

A gyermekek és családjuk társadalmi helyzetét a rendszeres kommunikáció során, beszélgetések, környezettanulmány révén tudjuk megismerni. Célunk az, hogy feltérképezzük a gyermekek társadalmi hátrányait és minél korábban felismerjük, ha beavatkozásra van szükség. Tájékoztatást nyújtunk a rendelkezésre álló segélyekről és a hivatalos ügyintézés módjáról, valamint pályázati források felhasználásával támogatás nyújtása a gyermekek részvételéhez kirándulásokon és kulturális programokon keresztül, leggyakrabban.

Fontosnak tartjuk a társadalmi hátrányok feltérképezését és nyomon követését, valamint az érintett a gyermekvédelmi szakemberekkel történő egyeztetést. A szociális hátrányok leküzdése az óvodában komplex megközelítést igényel, amely integrálja az oktatási, pszichológiai és társadalmi szempontokat is. Ehhez olyan tevékenységeket is szervezünk, amelyek elősegítik a gyermekek közötti pozitív kapcsolatok kialakítását és erősítését, például közös játékok, csoportos projektek. Az óvoda és a szülők közötti szoros együttműködés elengedhetetlen a gyermekek támogatásában. Rendszeres kommunikáció, szülői értekezletek és programok szervezése lehetőséget biztosít a szülőknek arra, hogy megosszák aggodalmaikat és kapjanak támogatást.

A hátránykompenzációs tevékenységek fő területei közé tartozik a sokféle és változatos tevékenységek rendszerének megteremtése az oktatásban és a személyiségfejlesztésben, például projektek, témahetek vagy tantárgyak nélküli oktatás formájában. Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek egyenlő esélyeket kapjon a részvételre és az együttműködésre. Az óvodában szorongásmentes környezetet teremtünk, amely hozzájárul az önkifejezéshez és az eredményes felzárkóztatáshoz.

Az óvodai speciális fejlesztő tevékenységek célja a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentése. A hallás-, beszéd-, és mozgásfejlesztés, az önkiszolgálásra való nevelés és az egészséges életmódra való ösztönzés segíti elő a gyermekek sikeres beilleszkedését az iskolai életbe.

5.4. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,

Az óvodai gyermekvédelmi feladatunk kiemelt célja a prevenció és a veszélyeztetettség megelőzése, probléma esetén annak megszüntetése, szükség esetén az illetékes szervezeteknek való jelzés. A gyermekvédelmi feladatok ellátásában minden óvodai nevelésben résztvevőnek feladata. A gyermekvédelmi feladatok ellátásában kiemelt feladata van a csoportvezető pedagógusoknak.

5.5. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit

A munkatervben meghatározottak szerint rendszeresen szervezünk szülői értekezleteket, ahol a szülők tájékoztatást kapnak a gyermekük fejlődésével kapcsolatban.

Továbbá szülői fogadóórák is szervezünk, ahol az egyéni kérdéseiket, aggodalmaikat megvitathatják az érintett pedagógussal. Egyeztethetnek a gyermek fejlődéséről, viselkedéséről, vagy egyéb aktuális témáról.

Óvodai rendezvények és projektek olyan teret biztosítanak, ahol a szülők is aktívan részt vehetnek az óvoda életében, például közös ünnepeken, szülői munkaközösségekben vagy szülői munkacsoportokban.

Az óvoda rendelkezésére állnak különböző kommunikációs eszközök, például e-mail, online platformok vagy kommunikációs füzetek, amelyeken keresztül a szülők és pedagógusok folyamatosan kapcsolatban lehetnek egymással, és megoszthatják az információkat.

Ismerkedés az óvodánkkal, az első személyes kapcsolat felvétele, amely történhet a beiratkozáskor, vagy azt megelőzően előre egyeztetett időpontban.

Az óvodánk nyílt napot is szervez az érdeklődő szülők számára, mely időpontja az éves munkatervben kerül kijelölésre.

Ezek az együttműködési formák segítik a szülők, a gyermekek és a pedagógusok közötti hatékony kommunikációt és együttműködést az óvodai nevelés és oktatás terén.

5.6. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket,

Az egészség- és környezeti nevelés jelentős szerepet játszik a kisgyermek személyiségfejlődésében. Az óvodai nevelés mindennapi részeként az egészség fontosságát alapvető értéként kezeli, és tevékenységeiben biztosítja az esélyegyenlőséget, valamint fejleszti és korrigálja életmódbeli képességeiket.

Az egészség testi, lelki és társas jellemzői szorosan összefonódnak a személyiségfejlesztés feladatával, és annak védelme, fejlesztése elválaszthatatlan a nevelési folyamatától.

Az egészség- és környezeti nevelés hatékonysága teljes körű, amikor áthatja az óvodai élet minden területét:

- Az egészségfejlesztés és környezeti nevelés minden pedagógusra és a nevelőmunkát segítő személyzetre kiemelt felelősséget és kötelességet ró.
- Az egészségnevelés és környezeti nevelés tevékenységei valamennyi gyermek aktív részvételével valósulnak meg.
- Az egészséges életmód, testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés prioritást élvez az egészségmegőrzés és a környezettudatos magatartás belső kialakításában.
- Az egészségfejlesztés és környezeti nevelés felvilágosítással, munkavédelemmel, balesetvédelemmel, veszélyhelyzetek felismerésével és elhárításával történik.
- A tevékenységek megtervezésében, megvalósításában és értékelésében aktívan szerepet vállalnak a szülők, a civil szervezetek, valamint az óvoda társadalmi környezetéhez tartozó szervezetek, intézmények.

Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

- a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása
- rendszerszemléletre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás elsegítése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- optimista életszemlélet kialakítása
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása

Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja

Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja a gyermekek teljes körű egészségfejlesztésének – lelki, testi, értelmi, érzelmi és akarati tulajdonságaiknak – biztonságban és egészséges környezetben történő alakítása.

5.7. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség előmozdítása és az egyenlő bánásmód követelménye akkor valósulhat meg, amikor minden gyermek emberi méltóságához való jogának biztosítva van. Alapvető feladatunk, hogy minden gyermek hozzájuthasson olyan szolgáltatásokhoz, amelyek lehetővé teszik személyiségük kibontakoztatását.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell:

- a gyermeki jogok gyakorlásán keresztül,
- a neveléssel kapcsolatos juttatásokhoz való hozzáférés során,
- a tehetséges és alulteljesítő gyermek támogatásának nyújtásakor,
- a csoportok összeállításánál.

A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések célja

Az egyéni bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény szellemében a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek

- esélyegyenlőségének növelése
- egyéni szükségleteknek megfelelő speciális fejlesztés
- oktatási és társadalmi integrációjának támogatása
- hátrányaik csökkentése
- minőségi neveléshez való hozzáférésük és az integráció biztosítása
- az iskolába való átmenet segítése

5.8. Óvodai élet szervezésének elvei

5.8.1. Személyi feltételek

Az óvodai csoportokban a gyermekek fejlődését a jogszabályban előírt szakemberek biztosítják. A gyermek sérülés specifikációjának megfelelő képesítéssel is rendelkező gyógypedagógusok (szurdopedagógus) logopédusok, és óvodapedagógusok segítik a gyermekek fejlődését. Emellett mozgásfejlesztést végző terapeuta is segíti a gyermekek motoros képességeinek fejlesztését.

Az összetett feladatok ellátása érdekében elengedhetetlen a teammunka. A különböző területeken dolgozó gyógypedagógusok, gyógypedagógiai asszisztensek és iskolapszichológusok közös erőfeszítése biztosítja a fejlődéshez szükséges támogatást és segítséget. A sokféle végzettség és szakmai elhivatottság együttesen garantálja a program célkitűzéseinek hatékony megvalósítását, és lehetővé teszi, hogy minden gyermek a saját egyéni képességei szerint fejlődhessen.

5.8.2. Tárgyi feltételek:

Az óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épülete, berendezései és udvara biztosítja azt a környezetet, ami a gyermekek biztonságos, a testi és lelki fejlődéshez szükséges. A csoportszobák tágas, világos

teret biztosítanak a foglalkozások megvalósításához. A bútorzat kiválasztásánál az esztétikum mellett a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve kerülnek kiválasztásra. Tornaszoba biztosítja a mozgásfejlesztés megvalósítását.

5.8.3. Szervezeti és időkeret

2. táblázat Óvodai időkeret intézményegységenként és csoportonként

Csoport	Kiscsoport 20-25 perc/foglalkozás		Középső csoport 25-30 perc/foglalkozás		Nagycsoport 35-40 perc/foglalkozás	
	Rákospatak utca	Szónyi út	Rákospatak utca	Szónyi út	Rákospatak utca	Szónyi út
Anyanyelv	3	4	3	4	3	4
A külső világ tevékeny megismerése	5	5	4	5	4	5
Játék	4	4	4	4	4	4
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	1	1	1	1	1	1
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	2	2	2	2	2	2
Mozgás	2	2	2	2	2	2
Egyéni anyanyelvi nevelés	3	2	4	2	4	2
Gyógypedagógiai foglalkozások összesen	20	20	20	20	20	20
Óvodai nevelés összesen	50	50	50	50	50	50
Rehabilitációs óra	11	11	11	11	11	11

A fejlesztési terv tartalmi és időkeretei rugalmasan értendők. A kötelező foglalkozások ajánlott időkerete: kiscsoport: 20-25 perc, középső csoport: 25-35 perc, nagycsoport: 35-40 perc.

Az óvodában működő hallássérültek pedagógiája szakos gyógypedagógusok, illetve óvodapedagógusok heti lebontásban tervezik meg a különböző fejlesztési területek tematikáját, de a konkrét élethelyzet, illetve a gyermekek, gyermekcsoportok aktuális szituációja, sajátosságai a tervezést rugalmasan módosíthatják.

Kiemelt fontossága van a napi foglalkozások keretében a szabad játék biztosításának.

Az Egyéni anyanyelvi nevelés teljesen individualizált foglalkozás keretében valósul meg, ez alatt a többi kisgyermek szabad játéktevékenységet folytat.

Ugyancsak teljesen individualizáltak azok a foglalkozások, amelyek a prognosztizált beszédtanulási nehézségek korrigálását célozzák.

5.8.4. A foglalkozások ajánlott rendszere:

Kiemelt fontossága van a napi foglalkozások keretében, a délutáni nevelőmunkában a szabad játék biztosításának, mely főleg a gyakorló játék elemeiből épül, és a pedagógus fokozott felügyelete és irányítása mellett folyik.

A napirend olyan ajánlott időkereteket és tevékenységi formákat mutat be, melyek részben a délelőtti foglalkozások szüneteiben, részben a későbbi tevékenységek teljességében érvényesülnek. Ettől a napirendtől a helyi sajátosságok módosulása miatt, avagy a gyermekek, gyermekcsoportok egyéni sajátosságainak figyelembe vétele következtében, esetleg a szülői ház ésszerű kérésének, javaslatának hatására el lehet térni. A teljes napirenden belül ezek a fontos funkciókat segítő tevékenységek egymástól elválaszthatatlanul vannak jelen.

3. táblázat Óvodai napirend

7.00 – 8.00	Felügyelet
8.00 – 9.30	Kötelező és kötetlen foglalkozások csoportos és kiscsoportos jelleggel, játék
9.30 - 10.00	Önkiszolgálás, tizórai, beszélgetés az étkezéssel kapcsolatosan, játék
10.00 – 11.00	Kötelező és kötetlen foglalkozások csoportos, kiscsoportos és egyéni jelleggel, játék
11.00 – 12.00	Egyéni anyanyelvi nevelés, játék
12.00 – 13.00	Ebéd, beszélgetés az étkezéssel kapcsolatban, fogmosás, tisztálkodás
13.00 – 15.00	Csendes pihenő, alvás, képeskönyv nézegetése (igény szerint egyéni foglalkozás, játék)
15.00 – 15.30	Uzsonna
15.30 – 18.00	Délutáni foglalkozás, beszélgetés, játék, a bejáró gyermekek hazabocsátása

A foglalkozások időtartama és rendszeressége rugalmasan alkalmazkodik a gyermekcsoport életkorához és terhelhetőségéhez.

A délutáni óvodai ellátásban óvodapedagógusok és gyógypedagógiai asszisztensek vesznek részt. A gyermekek - jó idő esetén - szabad levegőn töltik játékidejük jelentős részét mozgásigényük kielégítése, a környezet mozgásos megismerése, és természetes mozgásuk koordinálásának érdekében.

A csoportszobákban környezetében tevékenységi szinterek vannak kialakítva, melyek lehetővé teszik, hogy a gyermekek kedvük szerint szerepjátékot szervezhessenek, alkotó tevékenységbe kezdjenek, tornázhassanak, vagy más tevékenységbe fogjanak.

A nevelők a gyermekekkel együtt végzik azokat a tevékenységeket, melyek a mindennapi életben előfordulnak. A beszélgetés a természetes beszédhelyzetet modellálva folyik. A játékszerek és a tevékenységek, a házon kívüli programok igazodnak a kiemelt témakörök helyszínéhez és eszközrendszeréhez.

Bizonyos időpontokban és helyszíneken egyes csoportok közös tevékenységeket végezhetnek.

A bejáró óvodás gyermekek a délutáni óvodai programban nem kötelesek részt venni, a szülők bármilyen időszakban hazavihetik őket.

A gyermekek a szakértői véleményben meghatározott és kijelölt speciális, kiegészítő fejlesztést, terápiát kapnak az egyéni és kiscsoportos foglalkozások keretében.

5.9. A óvodai élet tevékenységi formái és a pedagógus feladatai

Az óvodáskorú gyermekek fejlődése tevékenységeik által történik, melyek során az óvoda harmonikus személyiségfejlesztést tesz lehetővé. Fontos, hogy az egyes tevékenységek között megtaláljuk a megfelelő egyensúlyt, és ezeket a képességfejlesztés folyamatába illesszük. A tevékenységek elfogadottságát és hatékonyságát növeli, ha a játékban tanulási elemek és munkamozzanatok is megjelennek, és ugyanez igaz a tanulás és a munka során is, ahol a játék jellemző elemei is jelen vannak.

5.9.1. Játék

A 3-6-7 (8) éves gyermek számára a játék alapvető módja az önkifejezésnek, az élmények szerzésének, valamint a személyiségfejlesztésnek. A játék spontán, a gyermek által szabadon választott tevékenység, ami mentes minden külső kényszertől, és örömmérettel jár. Fontos szerepet tölt be a tájékozódásban, a pszichikum, a mozgás és az egész személyiség fejlesztésében.

A játék áthatja a gyermek életét és mindennapi rutinját, jelentős hatással van fejlődésére és növekedésére. Mind a spontán játék, mind a pedagógus által kezdeményezett játék kiemelt jelentőségű, miközben előtérbe kerül a szabad játék.

A gyermek kíváncsisága, felfedező hajlama és a felnőttekhez való hasonlítás igénye mind pszichikus szükségletek, melyek a játék fontosságát hangsúlyozzák. A játék sokoldalú fejlődést biztosít a gyermek számára, lehetővé teszi környezetének felfedezését, saját képességeinek és korlátainak felismerését. Ezen tevékenység során kialakulnak az első gondolkodási formák, fejlődik az emlékezet, a fantázia, az érzelmi világ, valamint erősödik az akarat, a kitartás és a szabálytudat, miközben fejlődnek a nagy és finommozgások is.

Fontos, hogy a játék sokféle ötletből épüljön fel, amely fejleszti a kommunikációs képességeket, a szabályokhoz való alkalmazkodást, a társas kapcsolatokat, az együttműködést, az önismeretet, az önbizalmat, a mozgást és a pszichikus funkciókat.

Azoknak a gyermekeknek, akiknek különleges figyelmet igényel az eljárás, vagy akik hátrányos helyzetben vannak, lehetőséget kell adni az örömteli játékokra. A hallássérülteknél, beszéd fogyatékosoknál, egyéb pszichés zavarral küzdőknél, valamint a halmozottan sérülteknél ez különösen fontos, hogy a játék során kompenzálják hiányosságait és részesüljenek az örömteli játékban.

A játék segít azoknak a gyermekeknek is, akiknek különleges kihívásokkal kell szembenéznük, hogy megértsék a környezetüket és a társadalmi viszonyokat.

Aktívan követjük a modern játékpedagógiai megközelítést: az óvoda- és gyógypedagógus szándékos jelenlétét és az indirekt játékvezetést.

Segítjük az élménydús, mélyreható gyermeki játék kialakulását a szükségletek és igények szerinti együttjátékkal, támogató, serkentő, ösztönző viselkedéssel.

Biztosítjuk a tudatosan megengedő, befogadó, biztonságot és bizalmat sugárzó, támogató légkört, a pedagógiai pozitívitás jelenlétét.

Lehetőséget adunk a szabad játékra és játszótárs választásra, valamint a játék „elképzelések” megbeszélésére.

Reflektív megközelítéssel támogatjuk a gyermekek játékhoz kapcsolódó jelzéseinek szinkronizálását, majd a játékkal kapcsolatos döntéseik előkészítését, részt veszünk a folyamatban potenciális partnerként.

Bátorítjuk a gyakorló, szimbolikus és építőjátékot, mint a gyermeki kreativitás legjellemzőbb színterét.

Elősegítjük a szabályjátékok szeretetét, és lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek, hogy saját szabályokat alkossanak.

Rendszeres, ismétlődő mesés élményekkel támogatjuk a drámajátékot, a bábozást a gyermekek játékában.

Különböző anyagok és eszközök biztosításával segítjük őket, hogy tárgyakat és alkotásokat hozzanak létre.

Lehetőséget teremtünk az új megoldások keresésére, az önálló gondolatok kipróbálására, az alkotás közben felmerülő akadályok leküzdésére.

Kiemelten fontosnak tartjuk a csoport elfogadott "etikai kódexének" nyelvi megfogalmazását, különös tekintettel a konfliktuskezelésre és az asszertív kommunikációs stílus kifejlesztésére.

A játék feltételei:

- Nyugodt és biztonságos környezetet teremtünk.
- Rugalmas játékidő
- Gazdag játékeszköztár

A játékeszközök kiválasztásakor figyelembe vesszük a gyermekek életkorát és a csoport összetételét. A kisebb gyermekek számára megfelelő mennyiségű gyakorló és egyszerű szimbolikus játékeszközöket biztosítunk, míg a nagyobbaknak szimbolikus játékhoz és építőjátékokhoz kapcsolódó eszközöket és képességfejlesztő játékokat kínálunk. A helyesen kiválasztott játékeszközökkel a gyerekeket cselekvésre ösztönözzük, segítjük a képességeik és érdeklődésük kibontakozását, támogatjuk az önálló kifejezést és kommunikációt, valamint a valóság átalakítását.

5.9.2. Verselés, mese

A gyermek játékos tevékenységei, mint például a mondókák, dúdolók és versek, nemcsak szórakoztatóak, de fontosak is a gyermek érzelmi biztonságának és anyanyelvi fejlődésének szempontjából. Az óvodai nyüzsgő életében a mesélés és a verselés egyfajta nyugalmat hoz, ami a gyermek mentális egészségének fontos része lehet. Ez az időszak nem csupán multság és örömforrás, hanem segít az egymásra hangolódásban is. A mindennapokban ez a tevékenység kiemelt helyet foglal el, mint a rutin tevékenységek. A mese az anyanyelv zenei és kreatív kifejezőeszköze, amely nemcsak a beszédfejlődésre, de az önértékelésre és a személyiség kialakítására is hatással van, és ez a hatás felbecsülhetetlenül fontos.

Feladatunk az, hogy biztosítsuk a gyermekek számára az igényesen összeállított, jellegzetes irodalmi tartalmak arányos jelenlétét a mindennapokban. Ennek keretében nagy figyelmet fordítunk arra, hogy magas színvonalon hallják az anyanyelvet, ezzel együtt fejlesztve kultúra iránti érzékenységüket. Valamint a hallássérült gyerekek esetében a szakpedagógiai fejlesztés is meginduljon.

Az irodalmi élmények sokféle hallás-, és -beszédfejlesztő módszerrel kerülnek átadásra, mint például a mesereprodukció, drámajáték, bábjáték, elbeszélés, képolvasás és anyanyelvi játékok, mindez segítve a gyermekek aktív részvételét és kreativitásának kibontakozását.

5.9.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A hallás és beszéd fogyatékos gyermekek zenei nevelésének célja nem különbözik a zenei nevelés általános céljaitól, de a megvalósítás azonban nehezebb, speciálisabb módszereket és eszközöket igényel.

Az óvodai zenei nevelés fejleszti a gyermekek hallását, ritmusérzékét, emlékezetét, harmonikus mozgását. Fontos alapokat ad a személyiség fejlesztéséhez.

A dalos - táncos játékok mozgásformái kedvező feltételeket teremtenek a gyermekek mozgásának fejlődéséhez.

A gyermek mozgási képességeivel egy időben fejlődnek az értelmi képességei is.

A zenei anyanyelv szorosan kapcsolódik az anyanyelvi neveléshez, hiszen ritmusában, hangsúlyában, hanglejtésében, szerkezetében azt követi.

A ritmusfejlesztés során elsődleges az egyenletes lüktetés hangoztatása, érzékeltetése. Zenehallgatás alkalmával igényes komolyzenei élményhez juttatjuk a gyermekeket.

Fontos eszközei a kultúra, a hagyományörzés átadásának, a nemzeti identitástudat kialakításának.

Mindemellett az óvodában lévő hallássérült gyermekek miatt ez az óra több feladatot ellát, mint egy többségi óvodában. Ez az óra tartalmazza a gyermekek audiológiai vizsgálatokra való felkészítését (játékaudiometria és Ling-teszt elsajátítása) valamint az intézményi audiológussal való együttműködést.

Fontos része a hallási figyelem felkeltése, hangok differenciálása és lokalizálása, megismerkedés a hangszerekkel, különféle hangokkal.

5.9.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A foglalkozás célja a gyermekek finommotorikájának és grafomotorikus képességeinek fejlesztése játékos feladatokkal. További cél az esztétikai érzék kialakítása, tárgyak pontos megfigyelése, az alkotás örömeinek megismertetése. A gyermekeknek meg kell ismerkedniük a tantárgyhoz kapcsolódó eszközökkel és egyéni képességeikhez mérten minél nagyobb önállósággal kell használniuk őket.

Ezen a foglalkozáson az anyanyelvi helyzetgyakorlat elemei jól felhasználhatók, a tervezés és a kivitelezés során számos lehetőség van a szókincs bővítésére, kommunikációs helyzetek kialakítására.

A heti témával a rajz és anyanyelvi ábrázolás óra témája összhangban van.

5.9.5. A külső világ tevékeny megismerése

A környezetet pontosan, valóságyszerűen megismerni a cselekvés, a kép, a szó egységében lehet. A külső világ (környezet, matematika) megismerésének célja, hogy a gyermeket életkorának

megfelelően minél több (mozgásos és érzékszervi) tevékenységen keresztül, természeti és társadalmi tapasztalatokhoz juttassa. A külső világ megismerése során kialakulnak a gyermekben a kulturált, biztonságos életvitel szokásai, az elfogadott viselkedési formák, az erkölcsi és érzelmi viszonyok.

Megismerkednek az egyetemes, a nemzeti kultúra értékeivel, hagyományaival, az adott tájra, helységre jellemző néphagyományokkal.

Fontos része a tárgynak természetünk megfigyelése, a változások és életünkre gyakorolt hatásainak megfogalmazása, játékos feladatokká formálása. Cél a környezettudatos nevelés, valamint a térbeli és időbeli tájékozódás.

A cselekvésbe ágyazottság kiemelten fontos ennél a tárgynál, valamint a cselekvéses helyzetgyakorlat elemei is jól beépíthetők ebbe az óratípusba, ami jó lehetőség a személyre szabott kommunikáció fejlesztésére.

A minket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában a gyermek igényeihez igazodik.

Mindent a közvetlen környezetből indítunk. Építünk a meglévő ismeretekre, tapasztalatokra. Elemi szintről kezdjük az ismeretek átadását.

A külső világ tevékeny megismerésének keretét az évkör adja. Tematikus hetek szerint haladunk, melyben a témák egymásra épülnek, valamint minden tantárgyban megjelenik a heti téma.

5.9.6. Mozgás

Intézményünkben kiemel figyelemmel vagyunk a gyermekek mozgásfejlesztésére, hiszen a mozgás- és beszédfejlesztés szorosan összefüggnek egymással. Egy-egy mozgásforma kimaradása, mint például a kúszás-mászás nagy hatással a későbbi beszédfejlődésre is.

A mozgásnevelés az elmaradt vagy károsodott tartási és mozgási funkciók fejlesztésére, javítására is irányul.

A mozgás fiziológiás szükséglet, a rendszeres mozgásnak a szokásrendbe való beépítésére ez az életkor a legalkalmasabb. Segítségével kialakul az igény, hogy minden nap szükséges rendszeresen mozogni az egészség megőrzése érdekében. Az egészséges életmódra nevelés mellett ez a gyermekek edzetségének megalapozását is segíti.

A mozgás fejleszti a gyermekek motoros képességeit (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség). Kedvező hatással van az idegrendszerre, a keringési- és légzőszervekre, a helyes testtartás kialakulására. Fejlődnek az értelmi, erkölcsi, akarati, esztétikai és szociális képességeik, valamint munkajellegű tevékenységeik.

5.9.7. Munka jellegű tevékenységek

A munka az óvodában játékos jellegű. A játék és a munka közötti különbséget az jelenti, hogy a munkának mindig konkrét célja van és többnyire külső irányítással folyik. A munka a gyermek óvodai életének szerves része, önként vállalt tevékenység. Munkavégzés közben a gyermekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat szereznek természeti, társadalmi környezetükről.

A sikerrel végrehajtott munka ösztönző, motiváló hatása a személyiség fejlődésében kiemelkedő szerepet kap (önállóság, eredményre törekvés, kitartás, fegyelmezetttség, szabályok betartása, munkamegosztás, együttműködés, figyelem). A munka elősegíti a gyermek önértékelési képességének és társas kapcsolatainak fejlődését. A közösség által elismert munka

öröme a közösségi kapcsolatok elősegítője. Az óvodában végzett munka megalapozza a későbbi munka iránti tiszteletet.

5.9.8. Tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodai nevelés alapvető feladata az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztés és a sikeres iskolai beilleszkedés elősegítése. A harmonikus személyiség szakszerű fejlesztése az óvodai nevelés komplex folyamatában a gyermeket egész személyiségében az iskolai életre teszi alkalmassá, és kialakítja a tanulási képességeit.

A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a biztonság és kölcsönösség, az elfogadás és elfogadottság élményének, a sokféle módon történő együttéléseknek a tanulása.

A tanulás folyamatában szerepe van az utánpótlásnak is. Szükséges az érdeklődés, a figyelem, az akarat, az erőfelfejtés, a tanulási szándék erősítése, a személyre szabott motiváció alkalmazása.

A tanulás a képességek-, a magatartás-, a megismerés iránti vágy-, a motiváció fejlődését és az ismeretszerzést egyaránt magában foglalja.

5.10. Az óvodai nevelés végére elérendő célok, követelmények

A játéktevékenység során: A gyermekek legyenek képesek ábrázolni a külvilágból és saját belső világukból származó benyomásaikat játékaikban, és hosszú ideig együtt játszani, együttműködni és kommunikálni. Szimbolikus játékaikban érzelmekkel teli szereplők és helyzetek jelenjenek meg, melyekhez erős képzelőerő társul. Képesek a szerepek megbeszélésére és sikeresen játszanak velük. A bábozás és dramatizálás örömmel tölti el őket, és a megismert mesék cselekvő megjelenítésére ösztönzik őket. Legyenek képesek különböző anyagokból és elemekből összetett formákat és szerkezeteket építeni. Örömmel játszanak szimbolikus játékokat, betartják a játékszabályokat, és saját szabályokat is alkotnak. Sikeresen terveznek és játszanak olyan játékokat, melyekben a kooperáció kiemelten fontos. A gyermekek egyre inkább tudnak együtt játszani társaikkal, elfogadják mások ötleteit és tiszteletben tartják mások játékát. Kibontakozik bennük a kezdeményező készség, és képesek demokratikus módon megosztani a szerepeket és feladatokat a játék során.

Verselés, mese: A gyerekek örömmel ismételtetik a verseket és mondókákat, vágyakoznak a mesék hallgatására és keresik az alkalmat rá. Szeretnek mesélni, bábozni és dramatizálni, szenvedélyesen elmerülni a fantázia világában. Képesek megjegyezni és visszaidézni a kedvenc meséiket és verseiket. Képesek saját történeteket és meséket kreálni, majd ezeket mozgással és kifejező gesztusokkal életre kelteni.

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc: A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat. Játékos mozdulataikat és tánc lépéseiket figyelmesen illesztik társaik mozgásához és énekléséhez. Az általuk vállalt szerepeket igyekeznek önállóan megoldani a játék során. Képesek megkülönböztetni a zenei fogalmakat, érezni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát, valamint élvezettel figyelni a zenehallgatásra. Rendelkeznek azzal a képességgel, hogy rögtönözzenek ritmust, mozgást és dallamot, és tapasztalatokat szerezve nyitottá válnak a zenei tevékenységek befogadására és alkotására.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka: Örömmel vesznek részt az ábrázoló tevékenységekben, melyek során kifejezik élményeiket, gondolataikat és elképzeléseiket. Alkotásaikban gazdag színhasználat és részletező formavilág jelenik meg. Rajzoláskor és festéskor a lap teljes felületét kihasználják és a képi elemek megfelelő helyre és arányba

kerülnek. Kialakul az egyedi ábrázolási stílusuk, és környezetükben felfedezik a szépséget, miközben ők maguk is törekednek az esztétikum létrehozására. Alkotásaikban az eredetiség és ötletesség nyomai fedezhetők fel. Ceruzafogásuk pontos és kezességük kialakult. Ábrázoló tevékenységeik során hosszú ideig fenntartják figyelmüket, és önállóan képesek feladatokat megoldani. Munkatempójuk megfelelő, és vizuális gondolkodásuk életkoruknak megfelelően fejlett. Kialakul a szem-kéz koordinációjuk.

Mozgás: Kialakul a gyerekek számára az igény a mindennapi mozgásra, mely megfelel az egyéni képességeiknek, legyen az szervezett vagy szabadon választott. Szeretnek mozogni és kitartóak a mozgásos játékokban. Fejlődik a tájékozódó-, differenciáló-, egyensúlyozó-, idő-, iram-, és ritmusképességük, melyek egyénenként változóak. Az életkoruknak megfelelően kialakul a gyorskoordináció és az állóképességi koordináció. Megjelenik bennük a versenyszellem és betartják a szabályokat. Figyelmük, koncentrációjuk megerősödik, és önfegyelmük is megszilárdul. Rendelkeznek azokkal a testi képességekkel, melyek az iskolai élethez szükségesek. A komplex fejlesztés révén a különleges bánásmódot igénylő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nehézségei csökkenthetők, és a tehetséges gyermekek előrelépése biztosított.

A külső világ tevékeny megismerése: A gyermek alapvető ismeretekkel rendelkezik környezetéről és önmagáról, és pozitív érzelmek kötik a természethez. Képes véleményt alkotni és összefüggéseket meglátni az általa ismert és tapasztalt tárgyokról és jelenségekről. Kialakulóban vannak olyan magatartási formák és szokások, amelyek segítik a természeti és társadalmi környezet tiszteltetését és megőrzését. Ismeri és alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, és biztonságosan közlekedik felnőttekkel együtt. Nyitottak és érzékenyek környezetük jelzéseire, és rendelkeznek azokkal az ismeretekkel és képességekkel, amelyek segítenek környezetük értékeinek megőrzésében és szükséges korrekciók végrehajtásában. Aktívan részt vesznek ezekben a tevékenységekben. A gyermekek örömmel vesznek részt matematikai játékokban és feladatok megoldásában. Képesek minőségi eltéréseket megfogalmazni és biztonsággal eligazodnak a 10-es számkörben, valamint a mennyiségi eltérések megállapításában és a tő- és sorszámolásban. Megkülönböztetik a különböző térformákat, testeket és vonalakat, és felismerik a szimmetrikus formákat. Biztonsággal tájékozódnak a térben és képesek önállóan feladatokat megoldani. Helyesen használják a névutókat és ismereteiket sikeresen alkalmazzák a hétköznapi jelenségek modellezésére. Tudják, hogyan kell a közlekedésre vonatkozó egyszerűbb szabályokat és fogalmakat alkalmazni.

Munka jellegű tevékenységek: A gyerekek vállalnak önként feladatokat és önállóan, gondosan végzik azokat. Érzik a közös munka örömét és szívesen vállalkoznak saját feladataik elvégzésére. Örömmel segítenek a kisebbeknek, és tudják részt vesznek az önkiszolgálás és környezetük munkafolyamataiban, amelyeket a helyzetnek megfelelően végeznek el. A gyerekek szeretnek együtt és egyénileg dolgozni, és képesek befejezni az elkezdett feladatokat, valamint vállalni egyéni megbízásokat. Képesek gondoskodni önmagukról, szükség szerint segíteni másoknak és segítséget kérni, miközben képesek rendben tartani személyes tárgyainkat és környezetüket. Állóképességük és teherbírásuk erősödik, fejlődnek akarati tulajdonságaik, mint a türelem, a kitartás és a kötelességtudat. Tudnak feladatokat osztani egymás között, döntéseket hozni és együttműködni, együtt dolgozni másokkal. Tisztelik egymás és mások munkáját, tapasztalatokat és ismereteket szereznek a házimunkában, kerti munkában és a környezetük óvó-védő munkájában, valamint az eszközök használatában.

Tevékenységekben megvalósuló tanulás: A gyermekek motiváltak és együttműködőek tanulási helyzetekben. Nyitottak, érdeklődőek, észlelésük, érzékelésük tovább finomodik. Megjelenik

az önkéntelen és a szándékos emlékezeti bevésés, felidézés. Emlékezetük egyre hosszabb időtartamra terjed ki, és megjelenik a szándékos figyelem. A figyelem tartalma és terjedelme növekszik, és könnyebbé válik annak megosztása és átvitele. Az elemi-fogalmi gondolkodás kialakulása tapasztalható, és gyakorolják a próba-szerencse és a késleltetett modellkövetés tanulási formáit. Erősödik bennük a vágy a tanulásra és alkotásra, és cselekvés közben érzelmeiken keresztül készségeket és jártasságokat szereznek. Problémamegoldási helyzetekben jártassággal bírnak mind egyéni, mind kooperatív feladatmegoldási módszerekben. Megjelenik a sikeres iskolai munkához szükséges testi, lelki és szociális érettség, amely előkészíti őket az iskolai tanulásra. Az óvodáskor végén a gyermek lassan átmenetet kezd az iskolába, ahol az óvodásból iskolássá válik. Az iskolaérettségi kritériumok tükrözik az iskolai intézmény elvárásait a bekerülő gyermekekkel szemben.

5.11. A Hallássérült gyermekek óvodai nevelési programja

„Mondom-hallom” (Óvodai program nagyothalló gyermekeknek – OKI97GYNÓ-1-3) jellemzése

A Rákospatak utcai hallássérült óvoda gyermekek fejlesztését, nevelését speciális óvodai fejlesztési program határozza meg, mely minősített óvodai nevelési tervként van jelen az OKI adatbankjában.

A Program kompatibilis ugyan a többségi óvodák tervével, de ugyanakkor támaszkodik a sajátos nevelési feladatokat igénylő gyermekek óvodai nevelésének irányelveire. Ebből a sajátosságából következőleg az óvoda fő fejlesztési területei (testi fejlesztés, értelmi fejlesztés, érzelmi nevelés egészséges életmódra nevelés) közé sorolja az anyanyelvi fejlesztést és a pedagógiai rehabilitációt.

A program tartalmazza a differenciált haladás, a csoporton belüli egyéniesítés terápiai lehetőségeit.

A Programban megvalósul:

- A 3-7 éves nagyothalló gyermek egészséges, harmonikus személyiségének fejlesztése
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettség kialakítása
- A gyermek hallás- és beszéd állapotának folyamatos fejlesztése, alakítása, korrigálása
- A környezet hangjainak egyre differenciáltabb felfogására és feldolgozására való nevelés, ezzel együtt zenei nevelés feladatrendszerének lehetséges mértékű megindítása
- A nagyothalló gyermekek interperszonális kapcsolatainak tartalmi-érzelmi-nyelvi fejlesztése
- A korai integrációs lehetőségek megteremtése
- A későbbi iskolai előrehaladást akadályozó fejlődési zavarok, észlelt beszédtanulási, általános tanulási nehézségek kiszűrése, a prevenció és korrekció feladatok ellátás

5.12. Megkésett és akadályozott beszédfejlődésű gyermekek óvodai nevelése

A megkésett és akadályozott beszédfejlődésű sajátos nevelési igényű gyermekeket, akiknek kiscsoportos, emelt óraszámú történő speciális fejlesztést biztosít.

A „Mondom- hallom” minősített óvodai program célkitűzéseiben, feladatrendszerében kompatibilis a megkésett beszédfejlődésű gyermekek terápiai programjával, emellett Rosta Katalin: Taníts meg engem- fejlesztő logopédiai óvodai programja szintén alapját képezi a logopédiai csoport munkájának.

A kislétszámú csoportban, egyéni fejlesztési tervek szerint történő óvodai foglalkozások logopédus képesítésű gyógypedagógus vezetésével történnek. A sérülésspecifikus beszédfejlesztést az egyéni anyanyelvi nevelés keretében szintén logopédus végzi. A mozgásfejlesztés szakképzett gyógypedagógus-mozgásterapeuta irányításával folyik.

A terápia főbb jellemzői

Az időben felfedezett megkésett beszédfejlődés jól korrigálható, az elmaradás sok esetben teljesen vagy nagyrészt behozható.

Az első és legfontosabb feladat a beszédkezdés felkeltése, melyet a szeretetteljes légkör, a játékok és a sok hangutánzás szolgál. A gyakorlatok nem a gyermek életkorától, hanem fejlettségi szintjétől függenek.

A terápia során a beszéd fejlesztése mellett a mozgás, a gondolkodás, a figyelem és az emlékezet fejlesztése is fontos feladat.

A beszédfejlesztés magába foglalja a beszédszervek ügyesítését, a szókincs fejlesztését, a nyelvi rendszer kiépítését, mely során a természetes beszédfejlődés menetét kell követni.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyék lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés/fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését. A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatni kell, a gyermek fejlesztése a szülővel való együttműködés keretében, egyéni fejlesztési terv alapján valósulhat meg.

A beszéd fogyatékos csoport fejlettségi szintjének összetétele heterogén, ezért a differenciálpedagógiai módszerek alkalmazása lehetőséget nyújt a gyermekek egyéni fejlődéséhez.

5.13. Egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő gyermekek óvodai csoportja

A 2012/13-as tanévtől kislétszámú óvodai csoportban történik a gyermekek nevelése. A csoportba különböző pszichés tünetegyüttest mutató gyermekek kerülnek.

A csoportban történő nevelés speciális céljai:

- Az eredményes kapcsolatokhoz, beilleszkedéshez szükséges adaptív viselkedés kialakítása, fejlesztése: szociális készségek, együttműködési készség, konfliktusok kezelése, indulatok kontrollálása.
- Önkontroll, az önirányítottság fejlesztése.
- Az érzelmi funkciók fejlesztése.
- A gyermek felismerje és megtanulja az adott cselekedet és a meghatározott következmény közötti kapcsolatot. Lássa, hogy egy esetleges negatív cselekedet milyen károkat okozhat magában, másban, vagy a tárgyi környezetben. Alakuljon ki benne a jóvátétel igénye.
- Az önértékelés fejlesztése.
- A szociális beilleszkedéshez szükséges kommunikációs alapkészségek fejlesztése.
- Érdeklődési kör támogatása, szélesítése, a kreativitás fejlesztése.
- Az érésben lemaradó kognitív funkciók fejlesztése, tanulási zavar prevenció.
- Felkészítés az iskolába lépésre, hogy kislétszámú, speciális osztályokba.

Alapvető feladatok:

- Feltárjuk a viselkedési problémák hátterében meghúzódó lehetséges okokat, hogy a segítségnyújtás megtervezhető, kivitelezhető és minél hatékonyabb legyen.
- Szükség esetén felvesszük a kapcsolatot más szakemberekkel (pszichiáter, családgyógyász stb.).
- Felderítjük a gyermek képességeit, erősségeit, hiányosságait, fejlődési ütemét. Ennek alapján állítható össze egy viselkedés módosító vagy kognitív fejlesztő program.
- A viselkedés fejlesztésében hangsúlyos a családdal és más szakemberekkel való együttműködés, együttműködési stratégiákat kidolgozni.
- Ezek a gyerekek viselkedés-szabályozási nehézségeik miatt, sok negatív visszajelzést kaptak és kapnak környezetüktől. Ezért különösen fontosnak tartjuk számukra, hogy az óvodai csoportban megtapasztalják az elfogadást, és gyakori pozitív visszajelzéseket kapjanak, így biztosítva számukra a sikerélményt, önértékelésük, és ezzel személyiségük kedvezőbb alakulását.
- Biztonságos, kiszámítható, konzekvens, a gyermekek szükségleteihez és a fejlesztéshez rugalmasan igazodó környezet biztosítása a gyerekek számára.
- Egyénhez igazított célok kialakítása a gyermek nehézségeinek, fejlesztendő területeinek, valamint képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.

Speciális feladatok:

- viselkedés korrekció: viselkedésproblémák megelőzése; alternatív viselkedések tanítása, meglévő viselkedésproblémák kezelése,
- viselkedési szabályok megalapozása: a szabályok kialakítása, a szabályok következetes alkalmazása,
- a túlzott mértékű szorongások oldása,
- az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarcűrő képesség növelése,
- kreativitás fejlesztése.

Speciális munkaszervezési módok:

- Mivel a magatartási zavar tüneteit mutató gyerekek fáradékonyabbak az átlagnál, nehezen tűrik a zajokat, nehezen viselik el a várakozási feszültséget, gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre, ezért szükséges a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése.
- Azok a gyerekek, akik hiperaktivitás vagy más miatt csak rövid ideig tudnak a feladathelyzetben maradni, és fokozott igényük van a mozgásra, az általánosnál sokkal több cselekvéses tevékenységet igényelnek.
- Azok a tanulók, akik súlyos figyelemzavaruk vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képesség miatt nem tudnak a tanulási szituációba beilleszkedni, állandó személyes kontrollra, megerősítésre szorulnak.

Kognitív funkciók fejlesztése:

- Mivel a gyermekek fokozottabban veszélyeztetettek a tanulási zavar (diszlexia, diszgraphia, diszkalkulia) terén, ezért kiemelt figyelmet kap az óvodai programban a tanulási zavar prevenció.
- figyelemfejlesztés, figyelemkoncentráció javítása, monotónia túrés fejlesztése,
- nagymozgás, grafomotorika fejlesztés,
- beszédészlelés,- megértés, beszédfejlesztés,
- szociális-kommunikációs készségek fejlesztése,

A sikeres iskolai beváláshoz szükséges egyéb részképességek fejlesztése: auditív, verbális, vizuális emlékezet, szerialitás, téri tájékozódás, vizuomotoros koordináció.

5.14. Halmozottan sérült gyermekek óvodai ellátásának sajátosságai:

A Szőnyi úti óvodában az óvodás gyermekek fejlesztését az “Óvodai fejlesztési program a sajátos nevelési igényű halmozottan sérült gyermekek számára” program határozza meg. (Továbbiakban: Program)

A Program alapelvei, szerkezete, fejlesztési irányvonalai, a benne foglalt tevékenységrendszer bizonyos mértékben kompatibilisek az értelmi fogyatékossgal élő óvodásokra írt kerettantervvel, de sajátos módon kiegészül a halmozottan sérült gyermekek sajátosságához, és fejlesztésük speciális feladataihoz alkalmazkodó elemekkel.

A Szőnyi úti óvodában az óvodás gyermekek fejlesztését az “Óvodai fejlesztési program sajátos nevelési igényű halmozottan sérült gyermekek számára” program valamint a köznevelési törvény értelmi fogyatékossgal élő óvodásokra írt kerettanterve határozza meg.

Sajátos nevelési igényű, halmozottan sérült óvodás korú gyermekek esetében a kognitív funkciók terén mutatott elmaradás mellett számos más fogyatékossg is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét. A velük való foglalkozás döntően a gyermek sérülés típusának megfelelő gyógypedagógiai módszerek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének központi feladata személyre szabott kommunikációs csatorna megtalálása és a kommunikáció megindítása.

Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.

- a 3-7 éves korú speciális nevelési igényű gyermek szocializációjának kialakítása, fejlesztése, (önkiszolgálás, szokások, viselkedés, magatartás);

- az iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettség kialakítása;
- a gyermekek kommunikációs készségének folyamatos fejlesztése, alakítása, hallási figyelmének folyamatos és állandó fejlesztése, lehetőség szerint a verbális kommunikáció, mint elsődleges kommunikációs csatorna kialakítása;
- személyre szabott kommunikációs csatorna megtalálása
- az iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettség kialakítása;
- a hallássérült gyermekek hallás- és beszédállapotának folyamatos fejlesztése, alakítása, korrigálása, hallási figyelmének folyamatos és állandó fejlesztése;
- az esetlegesen megjelenő/meglévő fejlődési zavarok, társuló sérülések (autisztikus viselkedés, hiperaktivitás, látásprobléma, mozgásfejlődési elmaradások) kiszűrése, a prevenció és korrekció feladatok ellátása;
- a non-verbális kommunikáció és a verbális kifejezőképesség fejlesztése;
- a sajátos nevelési igényű gyermekek interperszonális kapcsolatainak tartalmi - érzelmi-nyelvi fejlesztése;
- az óvodáskorú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kialakítása;
- az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével a potenciális tanulási zavarok kiszűrése, lehetséges korrekciója,
- az esetleges integrációs lehetőségek megteremtése.

6. Kollégiumi nevelés

A Kollégiumi Nevelés Országos Alprogramja meghatározza a kollégiumban folyó pedagógiai tevékenység fő területeit és a szakmai fejlesztés irányait.

A kollégiumi nevelés alprogramja a Nemzeti alaptanterv kulcskompetenciáit, fejlesztési feladatait és az iskolai nevelés-oktatás közös értékeit figyelembe véve, valamint alapvető céljaihoz igazodva határozza meg a kollégiumi nevelés céljait és feladatait, alapelveit, általános kereteit, a működéssel és a kollégiumi élet szervezésével kapcsolatos feltételeket, elvárásokat.

Kulcskompetenciák

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

6.1. A kollégiumi intézményegység szervezeti egységei és felépítése:

Intézményünk minden feladatellátási működik kollégiumi ellátás.

Székhelyintézmény:

Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium, 1142 Budapest, Rákospatak utca 101.

Intézményegységek:

- Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium Szőnyi út 26/b., Telephely címe: 1142 Budapest, Szőnyi út 26/b.
- Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium Újváros park 1. Telephely címe: 1144 Budapest, Újváros park 1.

6.2. A kollégiumi intézményegység tanulói

A Rákospatak utcai székhelyintézményben óvodai, általános iskolai és középiskolai tanulók kollégiumi nevelését látjuk el. A Szőnyi úti intézményegységben óvodai és általános iskolás tanulók ellátása történik és az Újváros parki intézményegységben pedig szakiskolai és készségfejlesztő iskolai ellátásban részesülők kollégiumi nevelését látjuk el. A gyermekek, tanulók a kollégiumban 5 éves kortól a középiskolai tanulmányok végéig kaphatnak lakhatást, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat javaslata alapján.

A kollégiumi csoportok létszámát a törvényi előírásoknak megfelelően hozzuk létre. A kollégiumi csoportokat heterogén (életkor szerinti vegyes csoport) vagy homogén (azonos életkorú) csoportokban szervezzük. A kollégiumi ellátásban az ország minden részéről fogadunk tanulókat – akik rendelkeznek az ehhez szükséges szakértői véleménnyel –, akiknek lakóhelyén nincs lehetősége a speciális óvodai, iskolai fejlesztésre, tankötelezettségük teljesítésére.

A kollégiumi ellátásban Budapesten élő tanuló csak rendkívül indokolt esetben vehető fel.

A kollégiumi férőhelyek odaítéléséről a kollégiumi intézményegység-vezető véleménye alapján a főigazgató dönt.

6.3. A kollégium alapfeladata

Intézményünk kollégiumának alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulóknak számára, akiknek a lakóhelyén nincs lehetősége, arra hogy sérülésspecifikusságának megfelelő nevelés-oktatásban vegyen részt. A kollégium biztosítja mindazon feltételeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a kollégiumi ellátást igénylő sikeresen teljesítse tanulmányi kötelezettségét, tovább az alapvető erkölcsi normák tiszteletben tartása mellett hangsúlyt fektetünk:

- a szeretetteljes légkör teremtésére,
- az alapvető gyermek jogok védelmére és érvényesítésére,
- a nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazására,
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint képességek figyelembevételére, beleértve a sérülésspecifikus igényeket is,
- a diákok öntevékenységre és önálló tanulási képességének fejlesztésére,
- a szülőkkel, intézményegységeinkkel és társintézményekkel való építő együttműködésre,
- a nemzeti hagyományok, a nemzetiségi identitás tiszteletben tartására és fejlesztésére
- gyermekvédelmi feladatok ellátására,
- a gyerekek problémáinak megoldása, érzelmi védőháló biztosítására,
- a kollégiumi tanulók, a csoportok és közösségek iránti felelősség, bizalom, szeretet, segítőkészség és tapintat alkalmazása a nevelésben,
- szülő, tanuló, tanulói csoportok és közösségek, a kollégiumi és iskolai tantestület által elfogadott norma- és követelményrendszer alkalmazására,
- gyermekközpontú, személyiségközpontú környezet kialakítására, széleskörű szabadidős tevékenységkínálat biztosítására,
- tanulóközpontú tevékenységrendszer működtetésére – a tanuláshoz nyugalom és speciális feltételek megteremtésére,
- iskolai és szabadidős tevékenységek integrációjára a nyelvi fejlesztés, az egyéni korrekció, a tehetséggondozó – felzárkóztató tevékenységek terén

A kollégiumi egészségügyi ellátást a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet orvosa és szakápolói biztosítják.

6.4. A kollégiumi nevelő-oktató munka alapelvei

A kollégium az alapelveit, a nevelési céljait és feladatait, általános kereteit, a működéssel és a kollégiumi élet szervezésével kapcsolatos feltételeket, elvárásokat a Nat kulcskompetenciáinak, fejlesztési feladatainak, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeinek figyelembe vételével, valamint alapvető céljaihoz igazodva határozza meg.

- Gyermekközpontúság: a tanulók egyedi szükségleteinek figyelembevétele, amely során az egyéni fejlődési sajátosságaikra figyelemmel (sérülésspecifikus) látjuk el nevelésüket.
- Komplexitás: a diákok egész személyiségének fejlesztése érdekében, olyan programokat és tevékenységeket szervezünk, amelyek lehetőséget biztosítanak a kognitív, szociális, érzelmi és fizikai területeken való fejlődésre egyaránt.
- Rugalmasság elve: a tanulók egyedi szükségleteihez és körülményeihez alkalmazkodik úgy, mint rugalmasan kezeli a délutáni a tanulószobai és egyéb szabadidős foglalkozások időkeretét, az oktatási módszereket, hogy minden diák számára optimális tanulási környezetet teremtsen.
- Esélyegyenlőség elve: minden diák számára biztosítani kell az egyenlő esélyeket és lehetőségeket a tanulásban és a személyes fejlődésben. Célja, hogy minden diák sikeres legyen és maximálisan kibontakoztathassa tehetségét, anélkül hogy hátrányba kerülne bármilyen társadalmi vagy egyéb tényező miatt.
- A tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése

6.5. A kollégiumi nevelő-oktató munka értékei

A pedagógiai környezetnek minden elemében jelen van az értékkövetés. Mind a kollégiumi nevelőtanár, mind a gyógypedagógus, mind a nevelő-oktató munkát segítő személy, valamint az intézményi dolgozók személyiségjegyei és tulajdonságai természetükből adódóan hordoznak értékeket. A kollégiumi életben, a tanulók közösségi életében is megtalálhatók nevelési értékek, akár a csoportok, közösségek egymáshoz való viszonya, akár az épületrészek, szobák kialakítása vagy a környezet adottságai. A kollégium hagyományai és a „régik” diákok is hozzájárulnak az értékek átadásához, például a rendezvényeken való részvétellel. Értékrendszerünk bemutatásánál két fő szempontot vesszük figyelembe: az oktatáshoz kapcsolódó jogszabályokba meghatározott értékeket, valamint saját nevelői tapasztalataink során kialakult és általunk vallott értékeket, amelyeket a kollégiumi tanulók sérülésspecifikus nevelése során kiemelten fontosnak tartunk. Ezek a két szempont időnként összefonódnak és bizonyos esetekben nem is választhatók el egymástól egyértelműen.

A kollégiumi rendszerben működő szervezeti egységeink, melyek kialakítása során az esztétikum, a személyes tér biztosítása mellett teret adnak a mindennapos tevékenységek elvégzéséhez, a tanuláshoz és a szabadidő eltöltéséhez egyaránt.

6.6. A kollégiumi nevelés célkitűzései

A kollégium egy fontos, sajátos nevelési terület, amely szorosan együttműködik az óvodával, az általános iskolával, szakiskolával és készségfejlesztő iskolával a pedagógiai célok megvalósítása érdekében. Fő feladata a szabályozott intézményi kereteken belül a családi környezet biztosítása mindazoknak a gyermekeknek és tanulóknak, akik szülei a kollégiumi ellátást igénylik a lakóhely távolsága vagy más indokok miatt.

A céljaink sikeres eléréséhez a kollégiumi nevelőtanárok szoros kapcsolatot tartanak fenn az iskola pedagógusaival, a családdal és a nevelőszülőkkel, valamint más intézményekkel. Nagy hangsúlyt fektetünk a családi kapcsolatok ápolására és erősítésére.

Személyes példamutatással segítünk a tanulóknak kialakítani a munkához való tudatos viszonyt, a pozitív munkaerőt és az értékrendet, hogy minél önállóbbak legyenek a felnőtt életben.

A kollégiumunk specifikus működési jellegéből adódóan a napközbeni ellátást a délutáni kollégiumi programok keretében biztosítjuk. A pedagógiai munka során a tanítási órákra építve nagy hangsúlyt fektetünk a tanulók sajátos nevelési igényeire, és támogatjuk a kulcskompetenciák fejlesztését, hogy hozzájáruljunk az iskolai sikerességükhöz. Kiemelt figyelmet fordítunk az egyéni tanulási útvonalak támogatására, és olyan képességek kialakítására, amelyek segítik a tanulók önállóságát, tájékozódását, szociális és kommunikációs készségeik fejlődését, valamint az önismeretüket és az értékrendjüket. A kollégiumi tevékenységek szervezése során a nyugodt környezet és a megfelelő pihenés biztosítása kiemelt fontosságú, amit a különböző foglalkozások és a pihenés tudatos egyensúlyának megteremtésével érünk el.

Kiemelt céljaink:

- az erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó, tájékozott egyéni és közösségi sikerekre törekvő embereket neveljük,
- legyenek önismerettel rendelkező, öntudatos fiatalok, akik önmagukkal és másokkal szemben is igényesek, toleránsak,
- alakuljon ki bennük vonzó jövőkép,
- legyenek képesek önálló életvitelükben a helyes döntések meghozatalára,
- tanulják meg elfogadni és tisztelni a máságot,
- törekedjenek a testi-lelki egészség megőrzésére,
- kiemelt figyelmet fordítunk a kommunikáció fejlesztésére,
- halló társaikét megközelítő beszédérthetőség és kiejtés elősegítése,
- minél gazdagabb szókincs rendelkezzenek,

6.7. A kollégiumi nevelés feladatai

Tanulás tanítása:

A tanulási módszerek tanításának célja az egyedi, egyéni tanulási, információfeldolgozási, gondolkodási és munkastílus megismertetése, az önismeret fejlesztése, mely hozzásegíti a tanulókat a nekik legmegfelelőbb önálló tanulási körülmények, technikák és módszerek megismeréséhez, alkalmazásához. Az intézmény egyik fő célja a szocializáció támogatása, fejlesztése. A nagyothalló diákoknak gyermekként és felnőttként is az „ép emberek világában” kell boldogulniuk.

Elengedhetetlen, hogy olyan tanulás-módszertani kompetenciákat tudjanak magukénak, melyek segítik őket a világban eligazodni, a fontosat a lényegteltől elkülöníteni, a problémák megoldásához praktikus megoldási utakat választani.

Minden pedagógus feladata - a Nat-ban megfogalmazottak szellemében - a tanulók megtanítása az egyéni, önálló tanulásra. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző

formáit az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül.

A kollégium valamennyi munkatársa törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Ezzel lehetőség nyílik a tanulók tanulásának módszertani segítésére, hatékony tanulási stratégia megválasztására, a helyes időbeosztás kialakítására, a célszerű rögzítési módszerek, valamint az önművelés igényének kialakítására, mely az élethosszig tartó tanulás alapja.

Erkölcsei nevelés:

A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének segítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés életszerű helyzetekben készíti fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, valamint azok kezelésére a tanulókat. Segít választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira.

Célunk megalapozni és fejleszteni azokat a készségeket, melyekkel a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítő készség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység kialakítása elérhető.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segíti a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Elsajátítják azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

A nevelés révén kialakítjuk bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzését, és azt a felismerést, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége (nagyothalló diákjaink esetébe a hazafias eszmék tudatosítása). Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve megismertetjük a történelmét, sokszínű kultúráját.

Családi életre nevelés:

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a tanulók családi életében felmerülő konfliktusok kezeléséhez. Kiemelt feladat foglalkozni – megfelelő életkori és érettségi szinten – a szexuális nevelés kérdéseivel.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés:

A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is segíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemző képesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a diák-önkormányzati rendszer.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése:

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanulók helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása. Elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődésüket, készségeik optimális alakulását, tudásuk és kompetenciáik kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését; hozzá kell segíteni, hogy képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Testi és lelki egészségre nevelés :

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönzi a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. A tanulók legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához.

A kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus környezetet biztosít, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket. Mindez megvalósul heti 1 sportfoglalkozás, ill.torna termi foglalkozás keretén belül. Szabadtéri foglalkozások alkalmával: sorversenyek, futóversenyek, akadály versenyeséták, kirándulások keretében.

Irányított társalgással az egészséges táplálkozásról, helyes öltözködésről, sportágakról a sport fontosságáról a szabadidő hasznos eltöltéséről, melyben kulcsszerepe a mozgásos

tevékenységeknek van. A káros szenvedélyekről, empátiáról, segítőkészségről, toleranciáról, tiszteletről is szól.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség:

A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása. A segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság:

A tanulóknak meg kell tanulniuk, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják. Törekszünk arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá segítjük, hogy bekapcsolódjanak a közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába, a témahetek alkalmával.

Pályaorientáció:

A kollégiumnak – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) biztosítunk, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Fejlesztjük az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium – a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolával együttműködve – valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés:

A kollégium – a bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan – segíti, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. A pénz 7-keretén belül csapatfeladatok kapcsán kerítünk erre alkalmat. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetetten. A kollégium a diákönkormányzati tevékenység működtetésén keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás, és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés:

Fontos, hogy a tanulók értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, mérlegelő beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetjük a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

6.8. Személyi feltételek

A kollégiumi ellátás életrendje igazodik az iskola életrendjéhez, illetve a Házi rendben és az SZMSZ-ben szabályozottak szerint. A kollégiumban az oktatási és nevelési feladatokat az Nkt.-ben meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező, pedagógus munkakörben foglalkoztatott szakemberek látják el.

A kollégiumban a nevelési feladatokat — kollégiumi nevelőtanár látja el, aki

- a) a nevelőtestület tagjaival és vezetőivel szoros szakmai együttműködésben végzi munkáját,
- b) rendszeres önképzéssel, vagy szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkezik,
- c) képes a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésére; jártas a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában,
- d) egyéniségével, megjelenésével, felkészültségével, műveltségével, életmódjával követendő példaként szolgál a diákok számára,

- e) megfelelő empátiával rendelkezik, nevelői eljárásaiban, pedagógiai kommunikációjában a tanulók iránti tiszteletet, szeretetet, elkötelezettséget és bizalmat helyezi előtérbe,
- f) képes a diákok helyzetének, személyiségének megismerésére, megértésére,
- g) képes a diákokkal őszinte, bizalmon alapuló viszonyt kialakítani,
- h) képes a konfliktusok eredményes kezelésére,
- i) munkája során folyamatosan együttműködik a tanulók közösségeivel, a nevelésükben részt vevő személyekkel, szervezetekkel.

A kollégiumi nevelőtanár munkáját a jogszabályokban foglaltak szerint végzi

A kollégiumban dolgozó, nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak munkáját is a gyermekközpontúság, a nevelés eredményességének támogatása kell, hogy jellemezze. Jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat a kollégisták mindennapjaiban.

6.9. Kollégium tevékenységrendszere

A kollégium belső és külső környezete gondoskodik a nevelési célok elérhetőségéről, a kollégisták biztonságáról és kényelméről, megfelelően az otthonosság általános kritériumainak. Biztosítja – a jogszabályoknak megfelelően – a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a diákkörök, szakkörök működésének feltételeit.

6.9.1. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A kollégiumi ellátás életrendje igazodik az iskola életrendjéhez, illetve a Házirendben és az SZMSZ-ben szabályozottak szerint. A kollégiumban az oktatási és nevelési feladatokat a jogszabályban meghatározott végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező szakemberek látják el (pedagógusok, gyógypedagógiai asszisztensek).

A kollégiumnak számos, sokrétű feladata van a tanulók életében, amelyek közé tartozik a családi funkciók helyettesítése is. A kollégiumi nevelőmunka célja a tanulók társadalmi beilleszkedéséhez szükséges képességek fejlesztése. A pedagógiai és nevelési munka során kiemelt fontossággal bír az egyéni bánásmód és az egyénre szabott nevelési módszerek alkalmazása, amelyek segítik a tanulók sikeres társadalmi beilleszkedését. Minden tervezett tevékenység során hangsúlyozottan jelen van a gyógypedagógiai szemlélet, ahol a játék, tanulás és különböző tevékenységek összehangolása fontos szerepet kap. A foglalkozások szervezésekor a szocializációt segítő képességek fejlesztése kiemelt figyelmet bír.

A kollégiumi működés rendje szorosan kapcsolódik az óvoda és iskola működéséhez. A foglalkozások során a gondozás, nevelés és fejlesztés a foglalkozásokon kívül is biztosított. A kollégiumi nevelés és gondozás nagyfokú pedagógusi jelenlétet és támogatást igényel. A kollégiumi programok részeként lehetőség van szabadidős tevékenységek és tehetséggondozó szakkörök részvételére is. A foglalkozásokat a gyógypedagógiai szemlélet és a mindennapi tevékenységek egységes rendszere jellemez.

A kollégiumi csoportok kialakításánál figyelembe vesszük az életkor, fejlettségi szint, létszám, gondolkodási sajátosságok és az együttes feladatmegoldás szempontjait. Az esti és éjszakai csoportok felügyeletét gyógypedagógiai asszisztensek látják el.

A kollégiumi csoportok kialakításának alapját az életkor és osztályfok adja. Egy-egy hálósobában különböző korú gyermekek is lakhatnak, kihasználva az egymástól való tanulás pozitív hatásait.

6.10. A kollégiumi tanulás rendje

A kollégium a kötelezően biztosított foglalkozások tervezése, szervezése során kiemelten ügyel a pozitív, aktív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére továbbá az egyénre szabott tanulási utak támogatására. Gondoskodik a kreativitás fejlesztéséről, az egész életen át tartó ismeretbővítés fontosságáról. Törekszik a tanulókkal való személyes törődés tapintatos formáinak kialakítására. Külön figyelmet fordít a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

6.11. A kollégium által biztosítandó foglalkozások

A kollégium az Nkt. 28.§-ának rendelkezéseire figyelemmel a tanulói tevékenységeket a kollégiumi programokat csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi meg, amelyhez az iskola pedagógiai irányítást és támogatást nyújt.

6.11.1. Tanulást segítő foglalkozások:

A kollégium alapfeladata a tanulási tevékenység figyelemmel kísérése, segítése az egyénre szabott feltételek, nyugodt körülmények biztosításával, megteremtve a feltételeket az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához és a világban való eligazodáshoz.

- rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás,
- differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás,
- a bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció,
- a tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök,
- tematikus csoportfoglalkozás.

Csoportvezetői foglalkozások:

- közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára: a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése,
- tematikus csoportfoglalkozások: az előírt témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások.

A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

- diákönkormányzat működésének támogatása,
- kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések).

A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

- a foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat,
- ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére

A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

Állandó vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoporthoz számára szervezett

- irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
- természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó,
- a pályaaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó,
- szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők.

Témanapok, témahetek, projektek

Az Alapprogramban rögzített témakörökben, a kollégiumi nevelés fő céljaihoz és alapelveihez, illetve a csoportfoglalkozások keretterveiben előírt tartalmakhoz kapcsolódó témanapok, témahetek, projektek megvalósítása.

A témanapok, témahetek, projektek keretében el lehet térni a hagyományos csoportszerveződési keretektől.

Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

A szabadidő eltöltésének helyszínei: a kollégiumon belüli, iskolai épületen belüli és házon kívüli.

A kollégiumon belül lehet egyéni és csoportos program, ahogy a házon kívül szintén. Ezek lehetnek kisebb séták és nagyobb kirándulások, kulturális programok (színház, mozi, cirkusz, jutalomkirándulás stb.).

A kollégiumi szabadidős tevékenységek minden esetben csoportokban valósulnak meg: szakkörök, tehetséggondozás, illetve iskolai termek használata a tanulószobai foglalkozások után, filmklub, zenei programok, sportesemények, sportfoglalkozások stb.

Az épület elhagyása felnőtt kíséret nélkül és szülői beleegyező nyilatkozat nélkül nem engedélyezett.

A kollégium szorosan együttműködik az iskolával a szabadidős programok szervezése, lebonyolítása során.

Állandó vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoporthoz számára szervezett - irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti, természettudományos, egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú, a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését A pályaaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők szerveződnek a diákok számára a szabadidő hasznos eltöltése érdekében. A sportolási lehetőségeket az óvodai és iskolai intézményegységekkel együtt szervezzük.

6.12. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az egészség, egészségvédelem és egészségnevelés napjainkban kiemelt fontossággal bírnak. Szükséges, hogy gyermekek és tanulók minél fiatalabb korban elemi szinten megismerjék ezen fogalmak lényegét, az ehhez kapcsolódó tevékenységeket. Intézményünkben következetes oktató-nevelő munkával arra törekszünk, hogy az egészségnevelés céljai és feladatai a tanulók életkorának megfelelően beépüljenek mindennapi szokásrendjükbe és életük részévé váljon. A tanulók ez által olyan képességek birtokába kerülnek, melyek értékrendjüket, életviteli szokásaikat pozitívan befolyásolhatják.

- Az iskola és a kollégium feladata az elsődleges megelőzés. Az egészségnevelés során figyelembe kell venni az adott gyermekcsoport életkori sajátosságait és az egyes gyermekek egyéni képességeit.
- Az egészségnevelésnek komplexitást kell alkotnia más tantárgyakkal, szabadidős tevékenységekkel, napszakokhoz kötődő egyéb cselekvésekkel, iskolai és kollégiumi étellel egyaránt.
- A korszerű egészségnevelés aktív, cselekvésorientált tevékenység.
- Az óvoda, iskola és a kollégium a családi környezeten kívül a szocializáció fontos területe, ahol lehetőség nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és gyakorlására. A testi és szellemi képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges az egészséges életmód kialakítása, beleértve a megfelelő napi ritmust, az egészséges és kulturált étkezést, öltözködést, tisztálkodást, testápolást, valamint a rendszeresség belső motivációvá válását és a kapcsolódó szokások kialakítását. A diákok olyan ismereteket és tapasztalati képességeket sajátítanak el, valamint olyan szokásokat tanulnak meg, amelyek hozzájárulnak testi és lelki egészségük megőrzéséhez, és segítik az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzését

A kollégium környezettudatos magatartásra neveli a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, életvitelükbe beépüljön a környezetkímélő magatartás, egyéni és közösségi szinten egyaránt.

6.12.1. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A megfelelő életmódot és egészséges szokások kialakítása elengedhetetlen a testi és mentális képességek fenntartásához és fejlesztéséhez. Ehhez tartozik az egészséges étkezés, a megfelelő öltözködés, tisztálkodás és testápolás, valamint a rendszeret kialakítása. Fontos, hogy a tanulók olyan ismereteket és gyakorlati képességeket sajátítsanak el, amelyek segítik őket a testi és lelki egészségük megőrzésében, és megelőzik az egészségkárosító szokások kialakulását.

A kollégiumnak otthonos, kulturált és esztétikus környezetet biztosít, amely nem csak azt biztosítja, hogy a tanulók jól érezzék magukat, hanem fejleszti az ízlésüket és igényességüket. A kollégium kulturális és sportélete segíti az egészséges életvitel kialakítását és a helyes életmódminták megtalálását. Emellett a kollégium környezettudatos magatartásra neveli a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, és beépítsék életvitelükbe a környezetkímélő magatartási formákat.

Az intézményünk gondoskodik arról, hogy a tanulók délutáni szabadidejükben szabad levegőn tartózkodjanak (időjárásnak megfelelően), ami alkalmas a mozgásra, sétára, szabadtéri játékokra.

6.12.2. Kollégiumi étkezés

Az étkeztetést a fővárosi (Étkeztetési Szolgáltató Gazdasági Szervezet) / kerületi (XIV. önkormányzat) önkormányzat biztosítja által. Az ebédeltetés kiemelt része a nevelési feladatoknak. Az iskolában a kulturált étkezés önálló nevelési feladat, melyet lehetőség szerint pedagógus felügyelettel végzünk az önkiszolgálás keretein belül. A főétkezési idő legalább 45 perc, de az adott csoport tanulóinak szükséglete szerint hosszabb is lehet. Az asztalra helyezett edényekből irányítás mellett önállóan szednek az ételekből a gyerekek.

Fontos, hogy az étkezés utáni tisztálkodási és egyéb önkiszolgálási feladatokra is elegendő időt biztosítsunk. Az allergiásoknak diétát biztosít az étkeztetésért felelős szervezet szükség szerint. A főétkezések (reggeli, vacsora) az ebédlőben zajlanak. A főétkezések közötti kis étkezések a kollégiumi emeletek teakonyhájában megvalósíthatók.

Büfé nincs az intézményben.

Az egészséges életmódra nevelés fontos feladata az egészséges állapot örömteli megélésének és a harmonikus élet értéként való megbecsülésének átadása.

Az egészségfejlesztésnek korszerű megközelítése az egészségnevelés, mely az egyéni egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ennek része az egészséges táplálkozás, az aktív szabadidős tevékenységek, a rendszeres testmozgás, a személyes higiénia, a lelki egyensúly kialakítása, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kiemelése, valamint a családtervezési módszerek alkalmazása. Továbbá, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartások elkerülése, valamint a járványügyi és élelmiszerbiztonság megteremtése is kiemelt fontosságúak.

Ezek a tevékenységek magukban foglalják:

- Az egészséges étkezési szokások kialakítását,
- Az egészségfejlesztő testmozgás elősegítését,
- A lelki egészség védelmét és személyiségfejlődést támogató programokat,
- A káros szenvedélyek megelőzését és a drogstratégia kidolgozását.

6.13. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

A kollégium a hátrányos helyzet enyhítésében az iskola hasonló programjaihoz kapcsolódik. A hátrányos helyzet más vonatkozásait egységes nevelési elveink következetes érvényesítésével igyekszünk kompenzálni. A gyermekvédelmi munka tervezése során figyelembe vesszük a gyermekek szociális, társadalmi és a hátrányos helyzetükből eredő környezeti hatásokat.

Kollégiumi nevelés kiemelt feladata:

- tehetséggondozás, együttműködésben az intézmény iskolai intézményegységeivel, illetve más szervezetekkel. Hangsúlyt fektetünk arra, hogy a különböző szociális és családi körülmények közül érkező, vagy iskolai kudarcokkal, tanulási zavarral küzdő

tanulóknak is legyen esélye tehetségét kibontakoztatni. Külön egyéni és kiscsoportos foglalkozásokon beleül valósul meg.

- felzárkóztatás során a tanulók képességeinek, meglévő tudásának, egyéni szükségleteinek, motivációinak, érdeklődési körének, pszichológiai és érzelmi sajátosságainak, egészségügyi és szociális állapotának ismeretében differenciált egyéni fejlesztés valósul meg a kollégiumi nevelés során is.

További feladataink:

- A gyermekvédelmi munka során figyelembe vesszük a gyermekek szociális, társadalmi és a hátrányos helyzetükből eredő környezeti hatásokat.
- A kollégiumi intézményegység vezetővel szorosan együttműködve irányítjuk és segítjük a kollégium pedagógusainak gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.
- A gyermekvédelmi tevékenység során az esélyegyenlőség elvének alkalmazásával komplex segítséget nyújtunk a családoknak. Biztosítjuk a folyamatos kapcsolattartást a család és a gyermek között, az elvitelt, a telefonkapcsolatot stb.
- A tanulók egészségi állapotát figyelemmel kísérjük, és rendszeres ellátást biztosítunk a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet orvosa és szakápolói közreműködésével.
- Segítséget nyújtunk a kulturált szabadidő eltöltéséhez az életkoruknak, fejlettségüknek megfelelő rendezvényeken történő részvételhez.
- Gyors és hatékony intézkedéseket teszünk a gyermeket veszélyeztető helyzetekben.
- Folyamatosan ellenőrizzük a tanuló eredményeit, a rendszeres iskolába járást, és szükség esetén eljárást kezdeményezünk.
- Segítséget nyújtunk a vallási, etnikai és kulturális hovatartozásuk gyakorlásában, valamint a szabályok és normák elfogadásában.
- Követjük, hogy milyen kortárs csoportokkal kapcsolódik a tanuló, és ellenőrizzük ezek tevékenységét.
- Figyelemmel kísérjük, hogy használ-e a tanuló egészségre káros anyagokat vagy folytat-e korára és fejlődésére káros életmódot.
- Rendszeres iskolába járás elérését, a tanulmányok befejezését, a pályaválasztást és eredményes beiskolázását segítjük.
- Segítséget nyújtunk az étkezés igénybevételéhez.

6.14. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

A gyermek és ifjúságvédelem feladatokat az iskola koordinálja. A kollégium elsősorban jelző szerepet tölt be. A kollégium „szabadabb” légköre nagyobb lehetőséget nyújt arra, hogy a tanulók őszintebben megnyíljanak meg és esetlegesen olyan sérelmek is felszínre kerüljenek, amelyek más legkörben nem vagy csak részben kerülnének a felszínre.

Kiemelten fontos, hogy minden intézkedés kizárólag a gyermek érdekét szem előtt tartva történjen. Ügyelni kell arra, hogy ne sérüljön a gyermek bizalma. Az intézkedés diszkréciója mellett kiemelt szempont a megelőzés is.

Amikor problémát észlelünk, a kollégiumi dolgozó konzultál az érintett gyermek iskolai pedagógusával és az intézkedésért felelős vezetővel. Fontos, hogy a megtett intézkedésről mindig értesíteni kell a jelzéssel élő kollégát is

6.15. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

Az iskola és a kollégium közös komplexumban van mind három intézményegységben. Mindez lehetővé teszi, hogy a kollégiumi és az iskolai pedagógusok rendszeresen – naponta – találkoznak egymással. Munkájuk során alkalmuk van konzultálni az aktuális feladatokkal, illetve a gyerekek ügyeivel kapcsolatban is. A szülőkkel a kollégiumi intézményegység-vezető, az osztályfőnökök vezetői egyeztetés megelőzően konzultálnak.

Az iskolai programok szervezésével, az órarend kialakításával tekintettel vagyunk a kollégiumi hazautazásra. Az önálló tanulói hazautazás csak szülői írásos kérelemre történhet. A kedvezményes utazás költségeit a szülők kötelesek megelőlegezni, de ezt az intézmény által kiállított igazolás alapján az Országos Egészségbiztosítási Pénztár megtéríti számukra, annak megfelelően, hogy mivel közlekednek

A kollégista tanulók szüleivel történ kapcsolattartás formái:

1. személyes megkeresés (előzetes egyeztetés alapján),
 - tanévnyitói kollégiumi szülői értekezlet,
 - tanév során iskolai szülői értekezletek és fogadóórák idejében,
 - kollégium nyitva tartása alatt előzetes egyeztetés alapján,
2. telefonos megkeresés,
3. elektronikus úton történ megkeresés,
4. levélben történ megkeresés,

6.16. A kollégium hagyományai

A kollégium egyre gazdagodó hagyományrendszerrel rendelkezik. Az intézmény életében különös fontossággal bír a hagyományok ápolása, őrzése és továbbfejlesztése, illetve új hagyományok teremtése. A hagyományok érték- és normaközvetítő szerepük mellett az örömszerzést is szolgálják. Szerepük megnő a tanulók beilleszkedésének segítésében, kötődésük erősítésében. A hagyományok ápolása az Általános Iskola és Óvoda tagintézménnyel együtt történik, ezáltal válnak működő közösségek.

A kollégium hagyományai:

- Nyárbúcsúztató délután
- Mikulás, Karácsony, Húsvét
- Népi ünnepek, jeles napok
- Állami és nemzeti ünnepek (az iskolával együttműködve)
- Tavasz nyitás az iskolakertben-ÖKO programhoz kapcsolódva
- Gyermeknap
- Húsvéti játszóház
- Kirándulások
- Kulturális intézmények látogatása (színház, hangversenyterem, múzeum stb.)

A fejlesztési feladatok megvalósítását megkönnyíti a hagyományos rendezvények fotó és videofelvételeinek korszerű technikákkal történő archiválása, bevonva az ez iránt érdeklődő diákokat is a munkába. Ezek a felvételek az intézmény honlapján is megjelennek.

6.17. A kollégium kapcsolatrendszere

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, illetve a tanuló törvényes képviselőjével, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a fenntartóval, a működtetővel, a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel. Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel, nevelésbe vett gyermek esetén a gyámjával, nevelőszülőjével vagy gyermekotthonával, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, érintettség esetén a helyi nemzeti önkormányzatokkal, továbbá minden olyan szervezettel, amely a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását elősegítheti. A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A kollégium az iskolai közösségi szolgálat keretein belül és annak koordinálásával kapcsolatot tart más középfokú nevelést-oktatást végző intézményekkel. A kollégium kapcsolatot tart az óvoda, az általános iskola és a szakközépiskolai intézményegységekkel, azokkal szakmai közösséget alkot. Az intézményegységek kollégáival szoros együttműködésben napi kapcsolatot tart, amelyeknek szinterei a team megbeszélések, hospitálások, esetmegbeszélések, konzultációk.

6.17.1. A pedagógusok együttműködésének formái

Az intézményi éves munkatervben megfogalmazott feladatok ellátásához elengedhetetlen a különböző szakemberek együttműködése. Egy-egy nevelési év során ennek fórumai a következők:

- nevelési értekezlet egy aktuális témáról, esetleg külső előadó bevonásával;
- intézményegységi, munkacsoport, munkaközösségi megbeszélés az elkövetkező időszak legfontosabb teendőiről, illetve lehetőség egy-egy aktuális téma megvitatására;
- team megbeszélés az egy-egy gyermekkel foglalkozó gyógy/pedagógusok, pszichológus, szakorvosok, betegszobai ápolók, állami gondozásban levő gyermek/tanuló gondozója, pedagógiai munkát segítő személyzet; szükség esetén a szülő bevonásával, melynek célja a fejlesztési folyamat, egészségi állapot nyomon követése, esetleges problémák feltárása, megbeszélése;
- házi továbbképzés egy-egy aktuális témában, belső vagy külső előadóval;
- körlevelek (előnyben részesítve az e-mailt), hirdetőtábla, intézményi levelezőrendszer kommunikációs csatornái;
- a különböző intézményegységekben (óvoda, általános iskola, középiskola, kollégium) dolgozó kollégák együttműködése elengedhetetlen feltétele az átmenetből (óvodából iskolába lépés, alsó tagozatról felső tagozatra lépés, középiskolába kerülés) adódó problémák megoldásának, illetve a kollégiumban lakó gyermekek, tanulók sikeres iskolai előmenetelének biztosításához.
- együttműködést tartunk fenn az intézmény pszichológusával (gyermekek megfigyelése az osztályfőnök, napközis nevelő, pedagógiai asszisztenseknek, szülőknek).

6.18. Tematikus csoportfoglalkozások keretterve és óraszám

1. A tanulás tanítása

2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

4. táblázat Kollégiumi kerettanterv, foglalkozások és óraszámok évfolyamonkénti bontásban

TÉMAKÖR	1–8. évfolyam (óra)	9. évfolyam (óra)	10. évfolyam (óra)	11. évfolyam (óra)	12. évfolyam (óra)	13–14. évfolyam (óra)
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22	22	22	22	20	20
Szabadon felhasználható időkeret	2	2	2	2	4	4

A kollégiumban évi 36 nevelési héttel ezen belül heti négy kötelező tanulócsoport-vezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégium a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a tanulócsoport-vezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg. A

tematikus csoportfoglalkozások szervezését és tartalmát az Alapprogramban „A kollégiumi foglalkozások keretprogramterve” határozza meg.

6.19. A kollégiumi nevelés eredményessége

- A kollégium – a szülővel és az iskolával együttműködve – hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait. A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során - egyéni képességeihez, állapotához, életkorához mérten
- elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben a lehető legönállóbb életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket;
- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat; - képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és tovább építésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe kell venni, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

7. Intézményegységek

7.1. Általános iskolai intézményegység

7.1.1. Rákospatak utcai székhelyintézmény

Az intézményünkben a hallássérült tanulók számára személyre szabott oktatási programokat kínálunk, figyelembe véve hallássérülésük mértékét a hallássérülésből adódó nyelvi nehézségeket. Fő célunk, hogy támogassuk a hallássérült tanulókat a hangos beszéd elsajátításában és kommunikációs készségeik fejlesztésében. Ennek érdekében kiemelt hangsúlyt helyezünk a hangzó beszéd fejlesztésére, a verbális kommunikációs készségek fejlesztésére. Jelnyelvi oktatást nem biztosítunk az iskolánkban.

A székhelyintézményben az általános iskolai feladatellátásában ép intellektusú hallássérült, beszéd fogyatékos és egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelését-oktatását látjuk el.

Olyan hallássérült gyermekek tanulnak intézményünkben, akik hallásvesztességük mértékétől függetlenül képesek a hangos beszéd elsajátítására. Hallásvesztességük és az esetlegesen meglévő társuló sérülésük következtében nyelvi állapotuk (szókincsük, beszédük grammatikai szintje stb.) különböző mértékű, esetenként több éves elmaradást mutat halló kortársaikhoz képest. Ebből fakadóan gondolkodásuk, absztrahálási képességük is sajátos. Iskolánkban egyre növekvő számú cochleáris implantáción átesett, súlyos hallássérült gyermekek tanulnak, akik hasonló kihívásokkal küzdenek, mint nagyothalló társaik.

Az iskolánk ellátja a beszéd fogyatékos, a megkésett és súlyosan akadályozott beszédfejlődésű tanulók nevelést és oktatását is, akik a többségi intézményi ellátás keretében nyelvi állapotukból adódóan nem, vagy csak részben tudnák teljesíteni az évfolyamukra előírt követelményeket.

A 2023/2024. tanévtől intézményünk ellátja az egyéb pszichés zavarral küzdő tanulókat is. Külön figyelmet fordítunk az ő egyedi szükségleteikre és fejlődési útjaikra. Szükség szerint biztosítjuk számukra a megfelelő szakmai ellátást és támogatást az iskolai életben.

Az iskolánkban kiscsoportos, személyre szabott nevelés-oktatást biztosítunk valamennyi tanulónk számára. Minden esetben törekszünk arra, hogy a felmerült hiányosságok pótlása mellett segítsük saját értékeiknek felismerését, önbizalmuk helyreállítását, a tanulás iránti vágy kialakítását. Szükség esetén igénybe vesszük intézményünk iskolapszichológusának segítségét is.

Fontosnak tartjuk, hogy minden olyan gyermek, akinek nyelvi fejlődése, terhelhetősége, személyisége és családi háttere lehetővé teszi, becsatlakozhasson az integrált iskolai környezetben történő oktatás-nevelésbe.

Iskolánkban a hallássérült tanulók egy része hallássérült szülők gyermeke. Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy ezek a szülők is aktívan részt vehessenek az iskola életében és hogy a kommunikációs nehézségek ne gátolják őket a pedagógusokkal való hatékony párbeszédben. Ennek érdekében az iskolai tanévnyitó és tanévzáró rendezvényeken az elhangzott információkat jelnyelvi tolmács is segíti. Az intézmény „belső” rendezvényei, ünnepségei során írott és képi formában is elérhetővé tesszük az információt tanulóink számára, továbbá pedagógusaink az ünnepséget megelőzően felkészítik a tanulókat az azzal kapcsolatos ismeretek befogadására. Ezzel is hozzájárulunk a halláscentrikus kommunikáció és a hangos beszéd iránti figyelem kialakulásához. Továbbá a szülőknek lehetősége van arra, hogy igénybe vegyék a jeltolmács szolgáltatást a szülői értekezleteken és fogadó órákon vagy egyéb általuk fontosnak ítélt eseményen. Az intézmény honlapján és a közösségi média platformjain is nyomon követhetők az intézménnyel kapcsolatos információk.

7.1.1.1. A székhelyintézmény általános iskolai nevelő-oktató munka céljai, feladatai, sajátos pedagógiai módszerei

Elsődleges célunk a ránk bízott tanulók egyéni képességeit figyelembe véve olyan nyelvi szint kialakítása, melynek segítségével képesek lesznek az általános műveltség megalapozására és a társadalomba való sikeres beilleszkedésre.

További céljaink:

- Felkészíteni a tanulókat arra, hogy olyan ismeretek, készségek és jártasságok birtokába jussanak, melyek képessé teszik őket a továbbtanulásra.
- Az önismeret olyan fokára juttatni tanulóinkat, hogy a saját adottságaikról, képességeikről való tudás birtokában legyenek képesek önmaguk és mások elfogadására.
- A viselkedési normák megismerése révén tudják szabályozni érzelmeik, indulataik kifejezési formáit.
- A tehetségek felismerése és felkarolása annak érdekében, hogy egyéni képességeiket maximálisan kibontakoztathassák.
- A gyengébb képességű tanulók eljuttatása az általános iskolai követelmények minimum szintjére.

A kiemelt fejlesztési feladatok a tanterven belül a kulcskompetenciákra épülnek. Az általános kulcskompetenciák – az anyanyelvi kulcskompetencia, az idegen nyelvi kulcskompetencia, a digitális kompetencia, a matematikai-gondolkodási kulcskompetencia, a hatékony, önálló tanulás kompetenciája, az állampolgári kompetencia, a személyes- és társas kapcsolati kulcskompetencia, a kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái – lehetővé teszik a sikeres tanuláson túl a valóságos integrációt és rehabilitációt. A kulcskompetenciák összefonódottsága tanulóink esetében különösen érzékelhető. Az anyanyelvi kulcskompetencia fejlettsége döntően befolyásolja a többi kulcskompetencia működését.

Célok és feladatok

Fontos alapfeladat a hallássérült, megkésett beszédfejlődésű és egyéb pszichés fejlődésű tanulók nevelése, oktatása, egyénre szabott, sérülésspecifikus eljárások, módszerek, terápiák és technikák segítségével. Az iskola átfogó feladata a megismerő tevékenységekhez szükséges kompetenciák (ismeretek, képességek, attitűdök) kialakítása és fejlesztése egyéni szükségletek alapján. Az oktató-nevelő munka lényeges eleme a komplex személyiségfejlesztés önmagunk megismerése, illetve a kisebb és nagyobb közösségekbe való beilleszkedés érdekében.

Minden képzési szinten megjelenő feladatok:

- **Adaptáció:** az intézmény szakemberei a tanulók adottságainak, készségeinek, képességeinek, nyelvi szintjének, hallás-beszéd állapotának, illetve speciális szükségleteinek megfelelően adaptálják a tananyagot, a különböző módszereket, eljárásokat és eszközöket.
- **Kompetencia alapú oktatás:** a kompetencia az ismeretek, azok alkalmazási képessége és az alkalmazáshoz szükséges motivációt biztosító attitűdök összessége. Az intézmény kiemelt hangsúlyt helyez a kulcskompetenciák fejlesztésére a Nat alapján.
- **Képesség-készségfejlesztés:** a készségek a tevékenység automatizálódott összetevői. A készség kialakulásának folyamata gyakorlás révén valósul meg. A tanulók számára minden életkorban biztosítani kell annak lehetőségét, hogy adottságaikat, képességeiket a tantárgyak elsajátításában, a sportban, a művészetekben, a tanórán kívüli tevékenységekben fejleszthessék, bemutathassák.

- **Kooperatív pedagógiai módszerek, technikák alkalmazása:** a kor elvárásainak megfelelő kompetencia alapú tudás elsajátítása természetes környezetben, együttműködésre építve, a tanulók aktív közreműködésével történik. A tervezés során minden esetben figyelembe kell venni a kitűzött pedagógiai célokat, a tanulók hallásállapotát, nyelvi fejlettségi szintjét és beszédállapotát.
- **A digitális kompetencia fejlesztése, pedagógiai módszereinek alkalmazása:** A digitális kompetencia fejlesztése és pedagógiai módszereinek alkalmazása napjainkban egyre fontosabbá válik az oktatásban és nevelésben. A digitális technológiák térnyerése új lehetőségeket teremt a tanulásban és tanításban, és hozzájárulhat a tanulók széleskörű fejlődéséhez és felkészítéséhez a jövő kihívásaira. Az oktatásban a digitális kompetencia fejlesztése során számos pedagógiai módszert lehet alkalmazni, hogy támogassuk a tanulók digitális írástudását és önálló tanulási készségeit. Az interaktív tanulási platformok, okostáblák, online kurzusok és egyéb digitális eszközök lehetőséget kínálnak a tanulóknak arra, hogy interaktív módon tanuljanak és gyakoroljanak. Emellett a projekt alapú tanulás és a problémamegoldó módszerek integrálása a digitális technológiák segítségével lehetővé teszi a tanulók számára, hogy valós problémákon keresztül sajátítsák el az új ismereteket és készségeket. Fontos azonban megjegyezni, hogy a digitális kompetencia fejlesztése és a digitális eszközökkel való pedagógiai munka nem csupán a technológiai ismeretekre, hanem az értelmes és kritikus használatra is összpontosít. Ezért az oktatás során kiemelt figyelmet fordítunk az információfeldolgozásra, a digitális biztonság és adatvédelem fontosságára, valamint a digitális etika és társadalmi felelősségvállalás jelentőségére. A Nat-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges differenciálni, redukálni az ismeretanyagot.
- **Projektpedagógia elemeinek alkalmazása:** A tematikus (projekt) tanítás az integrált tanulás keretében valósul meg. Az alsó tagozaton a jeles napokhoz és időszakokhoz kapcsolódó népi szokások és hagyományok ápolása kiemelkedően fontos. A projektjellegű tanulásszervezési módszerek alkalmazása kiemelkedően motiválja a gyerekeket, és segít fejleszteni együttműködési készségeiket. Nemcsak az ismeretek terén fejlődnek, hanem szociális és nyelvi kifejezőképességük is erősödik.
- **Kommunikáció-, nyelv-, hallás- és beszédfejlesztés:** Elvárható, hogy a hallássérült, a megkésett és akadályozott beszédfejlődésű tanulók szókincse, kommunikációja szakszerű segítséggel megközelítse a normál nyelvi fejlődésű gyermekek nyelvi szintjét. A kommunikatív és nyelvi kompetencia területének intenzív fejlesztése hozzásegíti a tanulókat a társadalmi integrációra, előkészíti az önálló életvezetést.
- **Drámapedagógia elemei:** a drámajáték nemcsak eszköz, hanem szemlélet és módszer is, melynek segítségével a tananyagot élővé és átélve megérthetővé tesszük hallássérült és akadályozott beszédfejlődésű tanulóink számára.

Fejlesztési területek

A fejlesztési területek és nevelési célok végig vonulnak a pedagógiai folyamat egészén, így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzésnek, a gyakoroltatás-cselekedtetésnek, illetve a példák érzelmi hatásának is. E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Anyanyelvi kommunikáció fejlesztése:

- spontán beszédhasználat (beszédértés, önálló nyelvi kifejezés, beszédérthetőség),
- a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása,
- az önálló szövegértő olvasás fejlesztése az alsó tagozaton hangsúlyosabban köznapi témájú szövegekre támaszkodva, majd később fokozatosan irodalmi művek bevonásával; ez jelenti az olvasásra alapozó tanulás alapjainak lerakását,
- a beszélt és az írott nyelv grammatikai rendszerének tudatos felépítése, gyakorlása,
- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg),
- konkrét tapasztalatokon alapuló szókincsfejlesztés (különösen az elvont fogalmak, az állandó szókapcsolatok, az árnyaltabb megfogalmazási formák megismerése, alkalmazása.),
- a kapcsolatteremtés nyelvi eszközeinek elsajátítása,
- az ismeretek elsajátításában támaszkodjanak mindinkább a hallás útján megszerezhető információkra.

Idegen nyelvi kommunikáció kialakítása, fejlesztése:

Az idegen nyelv oktatása mindig a tanulók egyéni képességeihez, hallás és nyelvi állapotához, anyanyelvi szintjéhez igazodva történik. Kívánatos korszerű idegennyelv-tanítási módszerek alkalmazása, a köznapi helyzetekhez köthető kommunikációfejlesztés. A Nat-ban rögzített tananyaghoz képest a helyi tanterv szintjén a tanulók nyelvi állapotához, fejlettségi szintjéhez szükséges az ismeretanyagot átadni figyelemmel az előírt követelményekre.

Matematikai kompetencia fejlesztése:

A nyelvi szint elmaradásából adódó eltérések kihathatnak a matematikai gondolkodási műveletek is. A matematikai gondolkodás fejlesztése a tevékenykedtetés, a manipuláció, a speciális szemléltetés alkalmazásával valósul meg. A matematika és a valóság kapcsolatának erősítése hangsúlyos szerepet kap. A valóságos élethelyzetekben előforduló matematikai tartalmak megragadása mellett egyidejűleg az ezt leíró nyelvi kifejezésformák begyakorlása is szükséges.

A matematikai tartalmakat a szókincsüknek, szövegértésüknek, nyelvi fejlettségüknek megfelelő szintű szöveges feladatokban kell reprezentálni számukra. Kiemelt jelentőségű a szemléltetés, melyben a valós élethelyzetek megélése, és a verbális megfogalmazással kísért konkrét tárgyi tevékenykedtetés továbbra is központi szerepet kap az interaktív tanulási lehetőségek alkalmazása mellett.

A matematikai jelrendszer - matematikai jelek, formulák - készségszintű alkalmazása a gondolkodásfejlesztés mellett elősegíti a nyelvi kompetencia fejlődését is. A hallássérülteknél az auditív csatorna részleges, vagy teljes kiesése, a megkésett és akadályozott beszédfejlődésű tanulóknál a nyelvi szint elmaradása miatt a matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, többszöri ismétlésre van szükség.

A Nat-ban meghatározott tananyagot a helyi tantervben differenciáltan alakítjuk ki, különös tekintettel a tanulók matematikai kompetenciáinak fejlesztésére. Ennek érdekében rugalmasan alkalmazzuk a tanítási módszereket és eszközöket annak érdekében, hogy minden diák megfelelően képes legyen megérteni és elsajátítani az adott matematikai tartalmakat. A differenciált tanulással biztosítjuk, hogy minden tanuló sikeresen fejlődhessen a matematikai területeken, legyen szó alapvető számolási készségekről, problémamegoldó képességekről

vagy érvelési és logikai kompetenciákról. Ezáltal lehetőséget teremtünk arra, hogy minden gyermek maximálisan ki tudja használni saját matematikai képességeit és sikeresen fejlődhessen ezen a területen az iskolában.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése

A művészet nyelvének megértése és használata új kommunikációs eszközt ad a kezükbe. A képi és térbeli gondolkodás, a kreativitás, a problémamegoldás és az empátia mind olyan készségek, amelyeket a művészetek által fejleszhetnek. Az ízlés kialakulása pedig segít abban, hogy érzékenyebbé váljanak a körülöttük lévő világra és különböző kultúrákra. Mindezek a képességek nemcsak a művészetek terén, hanem az élet minden területén hasznosak lehetnek. A művészeti tevékenységek segítenek a nyelvi kifejezőképesség fejlesztésében, az érzelmi intelligencia gazdagításában és a személyiség formálásában is.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja, hogy a tanulók fejlett erkölcsi érzékkel rendelkező, cselekedeteik következményeikért felelősséget vállalni tudó, igazságérzetnek érvényt szerző állampolgárokká váljanak, akik képesek a társadalmi beilleszkedésre, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre. Az erkölcsi nevelés mindig életkori és nyelvi sajátosságokat figyelembe véve szervezi példáit, ismeretköreit. Fontos értékek a kötelességtudat, a tisztelek, a munka megbecsülése, az együttérzés, a segítőkészség és az elfogadás.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés, szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése

A nyelvi szint elmaradásából adódó nehezített élethelyzetek, az esetleges kudarcok feldolgozását segítheti, ha a tanuló reális énképpel, önkontrollal, empátiával, toleranciával rendelkezik, valamint ismeri a frusztráció és stressz kezelésének technikáit. Fontos a konfliktuskezelés, a meggyőzés, kapcsolatépítés, csoportszellem és az ezekhez kapcsolódó kommunikáció elsajátítása. Fontos, hogy tanulóink a legalsóbb évfolyamoktól kezdve megértsék és gyakorolják, miképp tudják véleményüket megfogalmazni, másokkal együttműködni és egymáshoz alkalmazkodni.

Pályaorientáció

A pályaorientáció célja, hogy segítse a tanulókat a továbbtanulás és a pályaválasztás felkészítésében. A 7-8. évfolyamon kiemelt figyelmet kap ez a feladat, amelyet a „Ráhangelés” program keretében valósítunk meg. A pályaorientáció feladatai közé tartozik a pályaorientációs tevékenységek szervezése és lebonyolítása ezen évfolyamokon. Emellett tanácsadást és segítséget nyújtunk a diákoknak a pályaválasztásban, és bemutatjuk számukra a rendelkezésre álló továbbtanulási lehetőségeket és különböző szakmákat. Kapcsolatot tartunk a szakképző intézményekkel és más oktatási intézményekkel annak érdekében, hogy lehetőséget biztosítsunk a diákoknak a valós munkakörnyezetek megismerésére és tapasztalatszerzésre. Ezenkívül szervezünk pályaorientációs eseményeket, előadásokat a tanulók és szüleik számára.

Természettudományos kompetencia fejlesztése

Tanulóink természettudományos gondolkodását a szemléletes képi tartalmak jellemzik. A természettudományos nevelés kiemelt feladata tehát a konkretizálás és általánosításra építve az elvonatkoztatás képességének kialakítása, az egyszerű absztrakt fogalmak, ítéletek és következtetések használatának megtanítása. Fontosnak tartjuk továbbá a környezet állapota iránti érzékenység és az ökológiai szemlélet kialakítását. Mindezek érdekében a tanítás során nagy hangsúlyt helyezünk a szemléltetésre, a kísérletezésre, a természeti folyamatok, jelenségek modellezésére a lehetőség szerinti legteljesebb megértés érdekében.

Legyenek tisztában a tanulók (életkori szinten) a hallássérüléssel kapcsolatos ismereteknek, ismerjék fel a hallásjavító készülékek (hallókészülékek, CI) működési zavarait, a meghibásodás jelzéseit.

Iskolánk 2021-től rendelkezik Ökoiskola címmel. Célunk az, hogy a gyermekek mindennapi tevékenységeik során ismereteket szerezzenek a fenntarthatóság fontosságáról és gyakorlati alkalmazásáról. Lehetőséget teremtünk számukra arra, hogy részt vegyenek különböző tevékenységekben és projektekben, amelyek során megismerik például a hulladékcsökkentés, az újrahasznosítás, az energiahatékonyság és más fenntartható gyakorlatok alapjait. Emellett olyan tanulási élményeket és készségeket fejlesztünk ki, amelyek segítik őket abban, hogy tudatos és felelősségteljes döntéseket hozzanak a jövő generációk érdekében.

További feladatunk a felismert tehetségek, valamint a gyengébb képességű tanulók számára a differenciált - egyéni és csoportos - fejlesztő foglalkozások biztosítása.

Sajátos pedagógiai módszerek:

- kooperatív tanulási módszer alkalmazása
- projekt jellegű oktatás
- a hallásfejlesztés speciális módszerei
- a beszédfejlesztés speciális módszerei
- mozgásfejlesztő terápiák (Alapozó terápia, DSZIT)
- társuló zavarok, tanulási nehézségek (diszfázia, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, stb.) korai, majd folyamatos szűrése, terápiája
- speciális logopédiai vizsgálatok, tanácsadás („bemeneti vizsgálat”, év eleji)
- súlyos beszédtanulási és egyéb tanulási nehézségekkel küzdő általános iskolás gyermekek speciális fejlesztése

7.1.2. Az oktatás-nevelés szakaszai

7.1.2.1. Az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakasza (1.-4. osztály)

Rákospatak utcai általános iskolánkban az oktatás-nevelés szakaszai a 2011. évi CXCV. törvény 5. § (1) (b), (ba) és (bb) pontja alapján a következők: az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, valamint az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat.

5. táblázat Alapfokú nevelés-oktatás szakaszai

Évfolyam	első		második	harmadik	negyedik
osztály	E/1.	1 / 2.	2.	3.	4.

Alsó tagozat

Az alapfokú nevelés-oktatás első négy évre terjedő pedagógiai szakasz intézményünkben öt évet ölel fel. A gyermekek nyelvi képességei miatt szükségesnek tartjuk az alsó tagozat időtartamának meghosszabbítását egy évvel, így az első osztály tananyagát két tanév alatt sajátíthatják el. Iskolánk alsó tagozata öt évfolyamos: E/1., 1 / 2., 2., 3. és 4. évfolyam.

Az alsó tagozat kezdő és bevezető szakaszában legfőbb cél a nyelvi kommunikációs készségek kialakítása, fejlesztése, sok esetben magának a hangos beszédnek a megindítása. Fontos feladat a köznapi nyelv elemeinek elsajátítása, a szókinész, a beszédérthetőség, a hallási figyelem

intenzív fejlesztése, a nyelvi különbségek kezelése, valamint a nyelvi-szociális érintkezési formák kialakítása. Törekszünk arra, hogy tanulóink az alsó tagozat végére elsajátítsák és megközelítően olyan szinten birtokolják az alapvető kultúrtechnikákat, hogy eszközként használhassák a további tudás megszerzésében.

Az oktatás-nevelés kis létszámú csoportokban történik, amely lehetővé teszi az egyéni odafigyelést, differenciálást, továbbá az ismeretek elsajátítását nehezítő problémák kiszűrését. Az nevelés-oktatás alsó szakaszában a pedagógiai munkát gyógypedagógiai asszisztens segíti.

A hatékony fejlesztő munka érdekében a belépés időszakában iskolánk komplex bemeneti felmérést végez. A cél az, hogy teljes körűen megismerjük a gyermeket és a szakértői véleményét kiegészítsük vagy a szükséges további terápiás programot határozzuk meg, illetve javaslatot tegyünk a bizottság részére további kiegészítő vizsgálatokra.

A nyelvi kommunikációs készségek kialakítása, fejlesztése érdekében a magyar nyelv és irodalom tantárgyak óraszámát a szabadon felhasználható órakeret terhére bővítettük.

Az ének-zene tantárgy keretein belül a hallási figyelem és az irányhallás fejlesztése kiemelt hangsúlyt kap, a hallássérült tanulók esetén és szükség esetén a beszéd fogyatékos tanulóknál. Ez a hangsúlyos fejlesztés a bevezető és a kezdő szakaszban történik és részben eltér a hagyományos tantervtől. Játékos feladatok során ismertetjük meg tanulóinkkal a természetes és mesterséges környezet hangjait, zajait. Gyermekjátékokkal, mondókákkal, dalokkal segítjük a ritmusérzék, a ritmikus beszéd, illetve a ritmusra, zenére való mozgás fejlődését. Lehetőséget biztosítunk a gyerekeknek többféle ütős- és fúvós hangszer megszólaltatására, kipróbálására.

Néptánc: A tánc sokirányú fejlesztő hatásával segítjük elő tanulóink állóképességének, kapcsolatteremtő képességének, mozgásuk összerendeződésének, koncentrációképességének fejlődését. Ez a mozgásforma alakítja térlátásukat, testtudatukat, percepció gondolkodásukat. A táncnak, a népi gyermekjátékoknak feszültségoldó, felszabadító ereje pozitívan hat a gyermekek személyiségére.

Egyéni anyanyelvi nevelés: A személyre szabott foglalkozásnak kettős feladata van: egyrészt a beszédértés és beszédérthetőség alakítása, fejlesztése, másrészt a nyelvi fejlődés zavarainak kiküszöbölése és korrekciója (pl. diszlexia, diszfázia korrekció, cochlea implantáció utáni terápia. stb.).

7.1.2.2. Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza (5.-8. osztály)

Felső tagozat

Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza szerves folytatása a bevezető és szakasz nevelő-oktatómunkájának. Az általános iskola utolsó négy évfolyama (5-8. évfolyam) a kulcsfontosságú kompetenciák és tudásuk elmélyítésének szakasza. Ebben az időszakban továbbfejlesztik az olvasás, az írás, a matematika és más tantárgyakban szerzett ismereteiket és késégeiket. Emellett fokozatosan elsajátítják az egyre összetettebb gondolkodási és problémamegoldási műveleteket. A felső tagozat kiemelt feladata a tanulási alapok megszilárdítása mellett a továbbtanulásra való felkészítés is. A kis létszámú osztályok biztosítják továbbra is az egyéni odafigyelést és törődést. A felső tagozaton kiemelt célunk, hogy diákjaink fejlődjenek az önálló tanulás és az együttműködés terén, miközben enyhítjük meglévő nyelvi hátrányaikat és törekszünk a magyar nyelv törvényszerűségeinek megfelelő anyanyelvi szint kialakítására. A folyamatos fejlesztés jegyében széleskörű figyelmet fordítunk az anyanyelvi kompetencia minden részterületére, így biztosítva diákjaink számára a hatékony kommunikációhoz szükséges alapot és önbizalmat. Ez részben alapfeltétele a tantárgyak által közvetített közös tudásalap megszerzésének. Ugyanakkor minden tantárgyi anyag átadásának és feldolgozásának folyamatában érvényesül az intenzív anyanyelvi – kommunikációs fejlesztő tevékenység. Az anyanyelvi kompetencia egyes részterületei elválaszthatatlanul fonódnak

egybe a szociális kompetencia területeivel, így megerősítésük is csak egymással szoros egységben történhet.

Az önismeret – önértékelés, a társismeret, a saját érzelmek, indulatok kifejezése, a mások érzéseivel való azonosulás az elvont fogalmak széles körének ismeretét kívánja.

Az anyanyelvi és szociális kompetencia építőköveinek, valamint a megszerzett tudásanyagnak szilárdan kell egymásra épülniük ahhoz, hogy a nálunk végző fiatalok továbbtanulása, életpályája, társadalmi integrációja sikeres legyen.

A felső tagozaton folytatódik tanulóink fejlesztése az alábbi tantárgyak, foglalkozások keretében:

- Ének-zene tanítás keretében: Az alsó tagozatos fejlesztésre építve a hallássérült osztályokban – szükség szerint - tovább folytatjuk a hallási figyelem és az irányhallás fejlesztését.
- Egyéni anyanyelvi nevelés keretében: Az anyanyelvi területen intenzíven dolgozunk az olvasási, írási és szókincsfejlesztésen, valamint a nyelvtani és helyesírási készségek elmélyítésén. Emellett nagy figyelmet szentelünk a beszéd és kommunikációs készségek fejlesztésének, segítve ezzel a diákokat az egyértelmű és hatékony kommunikációban.
- Feladatai közül különösen hangsúlyossá válnak a következők:
 - a beszédérthetőség fejlesztése – a kiejtés javítása, valamint a prozódiai elemek helyes alkalmazása,
 - a beszédértés fejlesztése – a társalgási gyakorlatok során,
 - a szókincs bővítése, a grammatika javítása szövegértési feladatokhoz kapcsolódóan,
 - a szóbeli és írásbeli szövegalkotás folyamatos tökéletesítése.

7.1.3. Hagyományaink, értékeink

Hagyományainkat, értékeinket jelentik azok az ünnepek, jeles napok, az iskolánkhoz fűződő szokások, amelyek a gyermekek életét színesebbé, személyiségüket gazdagabbá teszik. Olyan alkalmak ezek, ahol megmutathatják magukat, és ezáltal megélhetik a saját „személyes” ünnepüket.

Minden évszaknak megvannak a jeles napjai:

- Ősszel az alsó tagozatos tanulók a Mihály – napi ünnep hangulatát idézik rigmusokkal, mondókákkal, népi gyermekjátékokkal, tánc házzal.
- A közös Mikulásünnep és a karácsonyváró délután ünnepi hangulatban telik, karácsonyi mesejáték és játszóház kapcsolódik hozzá.
- Februári hagyomány az alsós és a felsős farsang.
- Tavasszal a Versünnepre készülnek a kicsik és nagyok. A Madarak és fák napja, valamint a Föld–napja minden gyermekünk számára délutáni vidám vetélkedőt jelent. A húsvéti játszóház kiváló alkalom a kézműveskedésre.
- A májusi Gyermeknap sok – sok játékos – és ügyességi programmal telik.
- Júniusban szép hagyomány a ballagás nyolcadikosaink búcsúznak az iskolától.
- A tanévzáró ünnepségen külön elismerjük azokat a nyolcadikos diákjainkat, akik kiemelkedő teljesítményt tanulmányaik alatt. Az elismerés nem csupán az elért tanulmányi eredményeket díjazza, hanem a szorgalmat, a kitartást és a pozitív hozzáállást is. Ezek a diákok példaként szolgálnak társaiknak és ösztönzőleg hathatnak társaikra is.

7.1.4. Rákospatak utcai székhelyintézmény helyi tanterve

A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet mellékleteként kiadott és jóváhagyott kerettantervet alkalmazza:

- Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyama számára
- Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára

A nevelőtestület a kerettanterveket alapul véve minden évfolyam és valamennyi tantárgy tekintetében figyelembe vette az irányelveket a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához a helyi tantervek készítésekor.

6. táblázat Általános iskolai kerettanterv és óraszámjai

	Évfolyam															
	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
	E/1 és 1/2															
Tantárgy	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar nyelv és irodalom	7	8	7	8	5	6	5	6	4	5	4	5	3	4	3	3
Matematika	4	5	4	5	4	5	4	5	4	4	4	4	3	4	3	4
Történelem									2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek															1	1
Hon- és népismeret											1	1				
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret					1	1	1	1								
Természettudomány									2	2	2	2				
Kémia													1	1	2	2
Fizika													1	1	2	2
Biológia													2	2	1	1
Földrajz													2	2	1	1
Első élő idegen nyelv							2	2	3	3	3	3	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház															1	1
Digitális kultúra					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

	Évfolyam															
	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
	E/1 és 1/2															
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségnevelés									1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	22	22	22	23	23	27	27	26	26	28	28	28	28
Szabadon tervezhető óra	2		2		2		2		1		2		2		2	
Összesen tervezett óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	
Rehabilitációs óra	8		8		8		8		9		9		10		10	

7.1.5. A tanulók tanulmányi munkájának számonkérése

7.1.5.1. Értékelés alsó tagozaton

Az alsó évfolyamokon a pedagógusok egyéni szimbólumokat használhatnak a tanulók motiválására, amelyekről a szülőket tájékoztatják.

Az alsó tagozat E/1., 1/2. évfolyamon félévkor és évvégén, valamint 2. évfolyamon félévkor tantárgyanként szöveges minősítést adunk.

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul kifejezések használatával.

A fenti minősítést kiegészítjük részletes szöveges tájékoztatóval a tanulóknak az egyes tantárgyakban történt előrehaladásáról.

Az értékelés kategóriái az előkészítő és az első osztályban, valamint a második osztály első félévében félévkor:

Kiválóan teljesített: A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására.

Jól teljesített: A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített: A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul: A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyag csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban vagy írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

Az előkészítő E/1 osztályos, 1/2 osztályos és a második osztályos a tanév első félévéig havonta kap szóveges értékelést készségeinek fejlődéséről.

Szóveges értékelés a 2. évfolyam végétől a 4. évfolyam végéig

Szóvegesen értékeljük a néptánc és ének-zene tantárgyakat. Ezek az értékelések tájékoztatják a szülőt a tanuló tantárgyban való előrehaladásáról az alábbi kifejezések használatával:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul.

A szóveges értékelés szintjei, valamint átváltásuk érdemjegyre:

- kiválóan teljesített (5)
- jól teljesített (4)
- megfelelően teljesített (3)
- fejlesztésre szorul (2)

Érdemjeggyel történő értékelés a 2. évfolyam végétől a 4. évfolyam végéig

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél

- 4,5 - 5-ig terjedő tantárgyi átlag esetén jeles (5)
- 3,5 - 4,4-ig terjedő tantárgyi átlag esetén jó (4)
- 2,5 - 3,4-ig terjedő tantárgyi átlag esetén közepes (3)
- 1,5 - 2,4-ig terjedő tantárgyi átlag esetén elégséges (2)
- 1,5 alatti terjedő tantárgyi átlag esetén elégtelen (1)

A tanuló tudásának értékelése és minősítése 2. évfolyam második félévétől és 4. évfolyamon: A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) érdemjegyeket alkalmazunk.

Az év végi értékelés a teljes tanév teljesítménye alapján történik.

7.1.5.2. Értékelés felső tagozaton

Szövegesen értékeljük 5.-8. évfolyamon a dráma-színház és az ének-zene tantárgyakat.

Szöveges értékelés 5.-8. évfolyam félévkor és évvégén dráma-színház és ének zene tantárgyaként szöveges minősítést adunk.

- kiválóan teljesített (5)
- jól teljesített (4)
- megfelelően teljesített (3)
- felzárkóztatásra szorul (2) kifejezések használatával.

A tanulók tudásának értékelésénél és minősítésénél: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) érdemjegyeket alkalmazunk.

Az évvégi értékelés a teljes tanév teljesítménye alapján történik.

Év végén osztályzatot adunk, kivéve az ének-zene és dráma-színház tantárgyaknál.

Érdemjegyek és jegyátlagok a 5 -8. osztályban:

- 4,56 - 5,00 jeles (5)
- 3,56 - 4,55 jó (4)
- 2,56 - 3,55 közepes (3)
- 1,56 - 2,55 elégséges (2)
- 1,55 elégtelen (1)

Felső tagozaton a tantárgy jellegét és a tanulók beszédállapotát is figyelembe véve törekedni kell a minél gyakoribb szóbeli megnyilatkozásokra, a szóbeli feleletésre.

A beszámoltatások súlya:

- félévi, év végi felmérés: 200 %
- témazáró felmérés: 200 %
- témaközi felmérés: 100 %
- felelet: 100 %
- röpdolgozat (5-10 perc alatt megírható): 50 %
- kiselőadás: 100 %
- házi feladat, házi dolgozat, gyakorlati feladat: 50 %
- órai munka: 100 %

Az általános iskola 2. (II. félévtől) – 8. osztályig a tanulók tudásának értékelésénél és minősítésénél az alábbiak szerint járunk el írásbeli beszámolóok tekintetében:

91 – 100%	jeles (5)
76 – 90%	jó (4)
61 – 75%	közepes (3)
50 – 60%	elégséges (2)
0 – 49%	elégtelen (1)

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés szabályi a mérvadók.

7.1.6. Az írásbeli ellenőrzés és értékelés módja

- Az írásbeli beszámolóok megíratásakor minden esetben tekintetbe vesszük a tanuló esetleges nehézségeit, állapotát, illetve a tanuló aktuális szakértői véleményében

foglaltakat (pl. hosszabb megírási időt vagy engedélyezett eszközt biztosítunk; szóban feleltetjük, írásbeli felelés helyett; IKT eszközön (gépelve) készítheti el felmérését, folyóírás helyett stb.)

- Félévi, év végi, és témazáró dolgozat naponta kettőnél több nem íratható, és a témazáró dolgozat megírásának időpontjáról és témájáról legalább 1 héttel előbb tájékoztatni kell a tanulót és a szülőt. Ennek irányítása az osztályfőnök és az osztályban tanítók közösségének a feladata. Ezeknek a dolgozatoknak a megírására esetenként 1-1 tanóra áll rendelkezésre a tanulónak.
- Rövidebb beszámoltatások, dolgozatok számát (melyek kisebb terjedelmű tananyag számonkérésére szolgálnak) a Pedagógiai program nem korlátozza, alkalmazásukat az adott tárgyat oktató pedagógus hatáskörébe adja, Ezek előzetes értesítés nélkül írathatók.
- Az évközi osztályozás során a heti 1-2 óraszámú megjelenő tantárgyak esetében a tanulónak havonta minimum 1 érdemjegy, a heti 2-nél magasabb óraszámú megjelenő tantárgyak esetében a tanulónak havonta minimum 2 érdemjegy adandó.

A rehabilitációs órakeretből történő fejlesztések szóban, esetenként írásban történik.

7. táblázat Értékelés módja évfolyamonkénti bontásban

			ének - zene dráma-színház néptánc	magatartás szorgalom	rehabilitációs órák
	félévi	év végi	félévi és év végi	félévi és év végi	félévi és év végi
E/1-1/2. évfolyam	szöveges	szöveges	szöveges	szöveges	szóbeli
2. évfolyam	szöveges	érdemjegy	szöveges	érdemjegy	szóbeli
3.-8. évfolyam	érdemjegy	érdemjegy	szöveges	érdemjegy	szóbeli

7.1.7. Szöveges értékelés

Szövegesen értékelendő havonta, félévkor és év végén:

- Valamennyi tantárgy az E/1., 1/2., 1. évfolyam és 2. évfolyam félévig.
- A tanulásban akadályozott vagy társuló sérülésük következtében gyengébb nyelvi teljesítményt nyújtó (diszfáziával diagnosztizált) gyermekek a 2. évfolyam végétől a 8. évfolyam végéig év végén magyar nyelv- és irodalom tantárgyból.
- A néptánc, az ének-zene, valamint a dráma és színház tantárgyak.
- A szakértői vélemény alapján az érdemjeggyel történő osztályozás alól felmentett tanulók az adott tantárgyból.

Az E/1., 1/2. 1. évfolyam és 2. évfolyam félévig a havi, félévi és év végi, valamint a továbbiakban az évközi havi szöveges értékelések (néptánc, ének-zene, dráma és színház, adott tárgyból felmentett tanulók esetében), és a diszfáziás gyermekek év végi értékelése tükrözik a tanuló tantárgyi előmenetelét.

7.2. Szónyi úti intézményegység

Egyéni arculatunk legfőbb jellemzője az, hogy gyermekeink sajátos nevelési igényűek, különleges bánásmódot igényelnek, ezért nevelésük-oktatásuk sajátos pedagógiai eljárások alkalmazását teszik szükségessé. Célunk, hogy a halmozottan fogyatékos hallássérült tanulókat képességeik függvényében fejlesszük, hogy elsajátítsák az adaptív készségeket, ideértve a társas kapcsolatok alapvető szabályait, a mindennapi élethelyzetekhez igazodó magatartási normákat, valamint a társadalmi és környezeti elvárásoknak való megfelelő alkalmazkodást. Emellett célunk az egyéni képességekhez mérten való műveltségi elemek és munkafolyamatok elsajátítása annak érdekében, hogy felkészüljenek a felnőttkori, segített vagy önálló életre. Gyógypedagógiai oktató-nevelő munkánk során a differenciált, individualizált képességfejlesztést folyamatosan szem előtt tartjuk, mert halmozottan fogyatékos tanulóink nagyon eltérő képességekkel rendelkeznek. Az ismeretanyag tartalmát mindig értelmi képességükhöz igazítottan építjük be a nevelés-oktatási programunkba és törekszünk arra, hogy a tanulókat motiváljuk és ne csak passzív módon vegyenek részt a nevelés-oktatás folyamatában. Fontos, hogy képességeiknek megfelelő sikerélményekhez juttassuk őket. A fejlesztő folyamatos ellenőrzés-értékelés, mind a pedagógusokra, mind a gyerekekre vonatkozóan kiemelt feladatunknak tekintjük.

Az egyik legfontosabb feladunk a tanulók személyiségének minél teljesebb mértékben történő kibontakoztatása.

7.2.1. A hatályos szakmai alapdokumentum szerint ellátott alapfeladata

- sajátos nevelési igényű (beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos érzékszervi fogyatékos-hallási fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő) óvodás korú gyermekek gyógypedagógiai nevelése-oktatása,
- sajátos nevelési igényű (beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos, érzékszervi fogyatékos-hallási fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő) tanulók általános iskolai gyógypedagógiai (E(enyhe)/1-8., K(középsúlyos)/1-8. évfolyam) nevelése - oktatása,
- súlyos - halmozottan sérült gyermekek fejlesztő nevelése-oktatása (bevezető, kezdő, alapozó, fejlesztő szakasz)
- sajátos nevelési igényű (beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos érzékszervi fogyatékos-hallási fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő) óvodás és általános iskolás korú tanulók kollégiumi ellátása

7.2.2. A tanulói összetétel:

Intézményegységünkben a halmozottan fogyatékos hallássérült gyermekek alapfokú nevelését-oktatását végezzük 1-8. évfolyamon. A halmozottan sérült hallássérült tanulók esetében a hallásvesztés mellett enyhe vagy középsúlyos értelmi fogyatékos áll fenn. Gyakran tapasztalható emellett társuló fogyatékos is úgy mint látás, mozgás vagy a tanulás egyéb fejlődési zavarai is. Nevelési, oktatási lehetőségeiket befolyásolja a társult sérülés jellege és súlyossága. A nevelés-oktatás egyaránt épít a hallássérültek, valamint az enyhe és középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének irányelveire. A súlyos - halmozottan sérült tanulók fejlődésének eltérése és a tevékenység akadályozottsága a motoros, a kommunikációs funkciók és e kettővel szoros kapcsolatban álló értelmi funkciók területén a legszembetűnőbb. A súlyos-halmozott fogyatékos olyan állapot, melynek hátterében rendszerint a korai

életszakaszban (méhen belüli életben vagy a születés körül), ritkábban a későbbi életkorban bekövetkező súlyos, átható, komplex sérülés áll, ami rendszerint a központi idegrendszert (elsősorban a fejlődésben és érésben lévő agyat) is érinti. A komplex károsodás következményeként rendkívül változatos formában megjelenő, összetett tünet-együttes alakul ki, ami a személyiség fejlődésében jelentős eltéréseket, a tevékenységben súlyos akadályozottságot, és a társadalmi életben való részvételben súlyos hátrányokat okoz. Tekintettel a halmozott fogyatékosagra a tanulók oktatása-nevelése kis létszámú csoportokban történik és kiemelt szerepe van a nevelői munkának.

7.2.3. Tanulók neveltségi szintje:

A halmozottan sérült, értelmileg is sérült, nem ritkán pszichés fejlődési zavarral is küzdő gyermekek személyiségfejlesztésében jóval nagyobb szerepet foglal el a szokások alakítása, a családi- iskolai- társadalmi együttéléshez és közös cselekvéshez szükséges normák, magatartás minták, lassú folyamatban történő felépítése az egyes gyermekekben. Esetükben, a kognitív képesség zavarai folyamatosan akadályozzák az értékek mélyebb szintű interiorizálását. Ugyanakkor az individualizált, a terápiás, fejlesztő elemeket, szakszerűen egyesítő foglalkozások és az ezekben az iskolákban uralkodó szeretetteljes, empatikus pedagógiai háttér, toleráns, de ezzel együtt következetesen fejlesztő környezet, ezeknél a gyermekeknél is, megfelelő neveltségi szintet tud kimunkálni.

7.2.4. A szülőkkel és közösségekkel való együttműködés az ellenőrzés-értékelés tevékenységében

Az iskola általános és speciális értékelő-ellenőrző rendszerének középpontjában a szülőkkel és közösségekkel való együttműködés áll. Szükséges minden szülővel gyermeke iskolába való lépésekor megismertetni az érvényes értékelési rendszert. Minden szülőnek biztosítani kell a lehetőséget arra, hogy rendszeresen nyomon követhesse gyermekének fejlődését, és betekintést nyerjen az egyes értékelési és ellenőrzési esetekbe.

7.2.5. A magatartás és a szorgalom értékelésének, minősítésének formái

Az iskola alsó tagozatában a magatartást és a szorgalmat szövegesen értékeljük, a második évfolyam záró, év végi értékeléséig, de a szülőknek a hagyományos értékelés iránti igénye miatt kombináltan jelenik meg a szöveges értékelés és a hagyományos ötfokozatú osztályozással való értékelés.

A szöveges értékelés megfogalmazása nem jelenti az ötfokú skálának egyértelmű, mechanikus konvertálását, mert a tanulóink halmozott fogyatékoságából eredendően nem minden esetben lehet alkalmazni a „többségre” kidolgozott ötfokú értékelési skálát.

Az osztályfőnök a gyermekek magatartásának és szorgalmának nyomon követése és értékelése során együttműködik az osztályban tanító pedagógussal, valamint a napközis nevelővel és kollégiumi nevelőtanárral.

A magatartás és a szorgalom értékelésekor az általánosan meghatározott szempontokat a tanulók egyéni sajátosságaihoz illeszkedően alkalmazzuk.

7.2.6. A tanulók tanulmányi munkájának számonkérése

A tanulók értékelésének alapja az önmagához viszonyított fejlődés, amelyet mindig a korábban elért saját teljesítményéhez viszonyítunk. Az értékelés jelentőséggel bír a helyileg kidolgozott

felmérésekben is. Az értékeléskor figyelembe kell venni az egész éves munkát és a hozzáállást.

7.2.7. A tanulók magasabb évfolyamra való lépésének feltételei

A tanulók magasabb évfolyamba lépésének feltételei azonosak a jogszabályban előírtakkal. Az adott évfolyamra előírt minimum követelmények teljesítése szükséges a magasabb évfolyamra lépéshez.

7.2.8. Oktatásban alkalmazható tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

A tanulók számára a fogyatékoság típusához, súlyossági fokához igazodó tankönyvcsaládot, továbbá speciális, értelmi-és hallássérülés okozta hiányokat, nehézségeket kiküszöbölni segítő eszközrendszert alkalmazunk.

Amennyiben lehetőségünk van, akkor a pályázati források keretéből is kiegészítjük a differenciált-individualizált foglalkozásokhoz szükséges eszközök beszerzésével

Tanulóink elsődlegesen mintaadás, gyakorlás, megerősítés, szerepjáték, fejlesztő játékok segítségével sajátítják el a részükre előírt tananyag tartalmakat.

7.2.9. Az enyhe értelmi sérült gyermekeket nevelése-oktatása

A halmozottan sérült, tanulásban akadályozott tanulók oktatása, nevelése iskolánkban E(enyhe) tagozaton, 1-8. évfolyamon folyik. Az első évfolyam tananyagát a tanulók két tanév alatt sajátítják el.

A hallásállapot felmérése, a megfelelő hallókészülékkel való ellátás, a funkcionális képességek (az észlelés, az emlékezet, a figyelem, a gondolkodás), a tanult képességek (a kommunikációs, a kognitív, a cselekvés, a szocializációs képességek) és a család legjellemzőbb mutatói (a családi szocializáció szinterei, a kommunikációs, cél-rationális, dramaturgiai tevékenységrendszer, az interakciók és struktúrák rendszere) együtt jelenthetik a gyermeki szükségletek megfogalmazásának alapjait, amelyre építeni lehet az egyéni út meghatározását, a pedagógiai diagnózist - a stratégiát és terápiát.

Az iskolai oktatás-nevelés szervezése:

Az enyhe értelmi fogyatékos halmozottan sérült gyermek nyelvi és értelmi területen tapasztalható fejlődési elmaradása során sérülések egymást erősítik, tehát a fejlődést hatványozódva késleltetik, gyengítik.

A fejlődés beindítása tehát lassabb folyamat, ezért a kezdő két évfolyamon több időt biztosítunk a fejlődéshez. A tanterv az első évfolyam tananyagát két tanévre ütemezi. Így az oktató-nevelő munka kilenc évre terjed ki.

A kimeneti elvárások:

A pedagógiai folyamatban a tanulók egyéni jellemzőit, fejleszthetőségi sajátosságait mindvégig figyelembe véve - a társadalmi szükségletből vezethetők le.

A társadalmi szükséglet meghatározásához kiindulópontot a társadalom leírása jelenti, a jelen és a belátható jövő társadalom sajátosságainak számbavétele. Ez azt jelenti, hogy a klasszikus tudásközlés mellett az információrobbanás korszakának jellemzőjeként az integratív, interpretatív szerepet is figyelembe véve lehet az iskola helyi nevelési rendszerét a társadalom szocializációs közegének modelljeként tekinteni.

Kimeneti jellemzők a képzési idő végére:

- sajátítsa el az olvasás-írás jelrendszerét
- rendelkezzen alapvető matematikai és természettudományos gyakorlati ismeretekkel
- legyen teljesen önálló önmaga ellátásában
- ismerje szűkebb-tágabb környezetét, tudjon időben-térben megfelelően tájékozódni
- legyen képes egyéni képességeihez mérten szociális kapcsolatokat kialakítani és fenntartani
- lehetőségeihez mérten próbálja kompenzálni a társfogyatékoságok és/vagy párhuzamos sérülések okozta hátrányait
- a személyiségében rejlő pozitív értékeket tudja megjeleníteni a társadalom felé
- legyen képes az egyéni sajátosságai figyelembe vételével egyszerű munkafolyamatok elsajátítására, gyakorlati alkalmazására

Az enyhe értelmi fogyatékos halmozottan sérült tanulók értékelésével szembeni elvárások:

- Az értékelés ne minősítsen, hanem a fejlődési állapotról számoljon be, mutassa, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött és a saját lehetőségeit mennyire aknáztta ki.
- Fontos a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.
- Az egyéni képességekhez igazított feladatokat, teljesíthető tevékenységeket kell biztosítani, hogy a tanulás örömteli, kudarc nélküli legyen, mert a jobb eredmény elérésének feltétele lehet.
- Az értékelés az eredmények nyugtázása és jutalmazása mellett tárja fel a hibákat, azok okait és biztosítson javítási lehetőséget.

Az alsó évfolyamokon a pedagógusok egyéni szimbólumokat használhatnak a tanulók motiválására, amelyekről a szülőket tájékoztatják (pontozás, matrica, csillag stb.).

Az alsó tagozat E/1., 1/2., és 2. évfolyam félévkor tantárgyanként szöveges minősítést adunk.

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul kifejezések használatával.

A fenti minősítést kiegészítjük részletes szöveges tájékoztatóval a tanulóknak az egyes tantárgyakban történt előrehaladásáról.

Az előkészítő E/1 osztályos, 1/2 osztályos és a második osztályos a tanév első félévéig negyedévente kap szöveges értékelést készségeinek fejlődéséről.

A tanulók értékelésének módszerei:

- Érdemjeggyel történő értékelés

A 2. évfolyamon második félévtől a tanulók teljesítményének értékelése numerikusan történik.

A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) érdemjegyeket alkalmazunk.

Szövegesen értékeljük az 1-8. évfolyamon az alábbi tantárgyakat etika, ének-zene, kommunikációs technikák, hon- és népismeret, állampolgári ismeretek, és digitális kultúra.

- kiválóan teljesített (5)
- jól teljesített (4)
- megfelelően teljesített (3)
- felzárkóztatásra szorul (2) kifejezések használatával.

A tanulók magatartás és szorgalom minősítése:

A tanulók magatartás és szorgalom minősítése minden esetben a tanulót tanító, nevelő kollégák közös véleménye, egyeztetése alapján történik. Figyelembe kell venni a tanuló személyiségét, értelmi képességét, pszichés állapotát, hallássérülés mértékét.

- 1-2. évfolyam: szöveges minősítés és érdemjegy
- 3-8. évfolyam: érdemjegy

Magatartás értékelésnél figyelembe kell venni:

- alkalmazkodást a közösségi szabályokhoz, elvárásokhoz
- társaival szembeni magatartást
- felnőttekhez való viszonyt
- elfogadást, toleranciát a mindennapi kapcsolatokban, helyzetekben

Szorgalom értékelésnél figyelembe kell venni:

- a tanuló aktuális teljesítőképességét, saját lehetőségeit mennyire használja ki a munka, a feladat elvégzése érdekében
- motiváltságát
- a munkavégzés időtartamának hosszát
- a meglévő tudás, ismeret felhasználását
- kreativitást

A tanulók jutalmazásának formái

- Szóbeli dicséret
- Írásbeli dicséret
- Szaktanári dicséret
- Osztályfőnöki dicséret
- Intézményegység- vezetői dicséret

Fegyelmezés- büntetés intézkedés elvei:

- Elkerüljük a megszegyenítést, kirekesztést.
- Ügyelünk arra, hogy a tanuló személyisége ne sérüljön.
- Figyelembe a tanuló mentális, pszichés és hallásállapotát.
- Az esetmegbeszélésnél a megértés érdekében a totális kommunikáció eszközeit használjuk.
- Nem a büntetést, megszegyenítést tapasztalja meg a tanuló, hanem a kudarc elkerüléshez vezető utat mutatjuk meg.
- A büntetés, az esetmegbeszélés szükség esetén az iskolapszichológus, mentális szakember, Gyermekjóléti Szolgálat munkatársának bevonásával történik.
- Felső tagozaton adható írásbeli beírás és annak fokozatai: figyelmeztetés, intő, rovó

Célunk a halmozottan sérült tanulásban akadályozott gyermekek és fiatalok lehetőségeihez igazodva egy tartalmas élet megalapozása egyéni bánásmód biztosításával, valamint a képességeikhez mért beilleszkedés elősegítése a társadalomba.

Az intézményünkbe beiskolázott tanulásban akadályozott gyermekek számára alapszintű elméleti tudás átadása sok tevékenységbe ágyazott ismeretszerzéssel támogatva, ezzel a mindennapi életben hasznosítható tudás kialakítása.

Az egyik legfontosabb fejlesztési terület, a kommunikáció tágabban való értelmezése során - az iskolánkba kerülő enyhe értelmi sérült (tanulásban akadályozott) gyermekek egyre összetettebb társulói fogyatékoságai miatt – a totális kommunikáció alkalmazása egyre inkább előtérbe kerül.

Kiemelt területként kezeljük az önállóságra nevelést és a továbbtanuláshoz szükséges alapszintű tudás kialakítását. Szeretnénk olyan tapasztalatszerzésen alapuló ismereteket átadni tanulóinknak, melyekkel a későbbiekben jelentősen csökkenthető kiszolgáltatottságuk, illetve reális esélyét látjuk annak, hogy segítséggel minél zökkenőmentesebben illeszkedjenek be a felnőtt életbe. A számukra elérhető integrációs törekvéseinkben olyan kapcsolati területeket próbálunk kiépíteni, ahol nem csak szemlélői, hanem tevékeny és hasznos részesei is lehetnek egy-egy kisközösségnek.

Enyhe értelmi fogyatékos halmozottan sérült tanulók oktatásának óraterve 1-8. évfolyam

8. táblázat Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1-8. évfolyamon (NAT 2020)

	Évfolyam															
	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
	E/ 1	E/ 2	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H
Tantárgy	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H	K	H
Magyar nyelv és irodalom	7	9	7	9	6	7	7	7	4	6	4	6	4	6	4	6
Matematika	4	4	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem									2	2	2	2	2	2	1	1
Állampolgári ismeretek															1	1
Hon- és népismeret									1	1						
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret					1	2	1	2								
Természettudomány									2	2	3	3	5	5	5	5
Kémia																
Fizika																
Biológia																
Földrajz																
Első élő idegen nyelv													2	2	2	2
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Dráma és színház																
Digitális kultúra					1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségnevelés									1	1	1	1	1	1	1	1

	Évfolyam															
	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
	E/ 1	E/ 2														
Kötelező alapóraszám	22	22	2 2	2 2	2 2	2 2	2 3	2 3	2 7	2 7	2 7	2 7	2 8	2 8	2 8	2 8
Szabadon tervezhető óra	2		2		2		2		1		1		2		2	
Összesen tervezett óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	
Rehabilitációs óra	8		8		8		8		9		9		10		10	

7.2.10. Középsúlyosan értelmi sérült (értelmileg akadályozott) tanulók nevelése-oktatása

A halmozottan sérült, értelmileg akadályozott tanulók oktatása-nevelése iskolánkban K(középsúlyos) tagozaton, 1-8. évfolyamon folyik. Az első évfolyam tananyagát a tanulók két tanév alatt sajátítják el.

Az iskolai oktatás-nevelés szervezése:

A középsúlyos értelmi fogyatékos, halmozottan sérült gyermek nyelvi és értelmi területen tapasztalható fejlődési elmaradása során a sérülések egymást erősítik, tehát a fejlődést hatványozódva késleltetik, gyengítik.

A fejlődés beindítása lassú folyamat, ezért a kezdő két évfolyamon több időt biztosítunk a fejlődéshez. A tanterv az első évfolyam tananyagát két tanévre ütemezi. Így az oktató-nevelő munka kilenc év.

Kimeneti jellemzők a képzési idő végére:

- az egyéni képességeknek megfelelő betűismeret kialakítása, nyomtatott betűk felismerése, azonosítása jellel, nevének leírása, másolása nyomtatott betűvel
- egyszerű írásos utasítások felismerése, információk, figyelmeztetések piktogramos megjelenítésének értelmezése
- mennyiség- és számfogalom kialakulása, mennyiségek, számjegyek felismerése,
- a pénzzel kapcsolatos elemi ismeretek
- az egyéni képességek figyelembevételével együttműködés kialakulása önmaga ellátásában
- szűkebb-tágabb környezetének megismerése, időben-térben való tájékozódás segítségével
- szociális kapcsolatok kialakítása és fenntartása segítségével
- képesség a személyiségében rejlő pozitív értékek megjelenítésére a környezete felé

- képesség egyéni sajátosságok figyelembe vételével egyszerű munkafolyamatok elsajátítására, felügyelet mellett való alkalmazására

A középsúlyos értelmi fogyatékos halmozottan sérült tanulók értékelésével szembeni elvárások:

- Az értékelés ne minősítsen, hanem a fejlődési állapotról számoljon be, mutassa, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött és a saját lehetőségeit mennyire aknáztta ki.
- Fontos a pozitívumokra való támaszkodás, az elért sikerek, eredmények megerősítése.
- Az egyéni képességekhez igazított feladatokat, teljesíthető tevékenységeket kell biztosítani, hogy a tanulás örömteli, kudarc nélküli legyen, mert a jobb eredmény elérésének feltétele lehet.
- Az értékelés az eredmények nyugtázása és jutalmazása mellett tárja fel a hibákat, azok okait és biztosítson további gyakorlási lehetőséget.

A tanulók értékelésének formái és módszerei

- Szöveges értékelés

1-6. évfolyamon

- havonta a eKréta rendszerben
- félévente, a szülővel történő személyes megbeszélés keretében
- tanév végén
- Érdemjeggyel történő értékelés

A **7. évfolyamtól** a tanulók teljesítményének értékelése numerikusan történik.

Szöveges minősítés tantárgyanként:

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített
- felzárkóztatásra szorul kifejezések használatával.

Szöveges értékelés 1.-8. évfolyam félévkor és évvégén az ének-zene, kommunikációs technikák, állampolgári ismeretek, információs eszközök, etika, hon- és népismeret tantárgyanként szöveges minősítést adunk.

- kiválóan teljesített (5)
- jól teljesített (4)
- megfelelően teljesített (3)
- felzárkóztatásra szorul (2) kifejezések használatával.

A tanulók tudásának értékelésénél és minősítésénél: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) érdemjegyeket alkalmazunk.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók írásbeli értékelése során az alábbi százalékos értékelést alkalmazzuk az osztályzatok kialakításához

86 – 100% jeles (5)

71 – 85% jó (4)

51 – 70% közepes (3)

26 – 50% elégséges (2)

0- 25% elégtelen (1)

Az közepsúlyos értelmi fogyatékos tanulók értékelése során a tanuló egyéni fejlődési üteméhez mérten értékeljük.

A tanulók magatartás és szorgalom minősítése:

A tanulók magatartás és szorgalom minősítése minden esetben a tanulót tanító, nevelő kollégák közös véleménye, egyeztetése alapján történik. Figyelembe kell venni a tanuló személyiségét, értelmi képességét, pszichés állapotát, sérülésének mértékét.

Célunk a halmozottan sérült, értelmileg akadályozott gyermekek és fiatalok lehetőségeihez igazodva egy tartalmas élet megalapozása egyéni bánásmód biztosításával. Az ehhez szükséges pillérekre építettük fel a tevékenységbe ágyazott ismereteket, mint tanítási tartalmakat.

Az intézményünkbe beiskolázott speciális igényű gyermekek számára tevékenységbe ágyazott készség- és képességfejlesztés illetve tevékenységközpontú oktatás áll.

A **kommunikáció** az egyik legfontosabb fejlesztési terület - tágabban való értelmezése során kiemeljük a jelnyelvi oktatás szükségességét. Emellett nyitni kívánunk az alternatív kommunikációs lehetőségek irányába is, megvalósítjuk a szó – kép – jel (totális kommunikáció) hármas egységét.

A szűkebb és tágabb környezet megismerésében elsősorban a protetikusan és praktikus teret tekintenénk át, ahol a gyermek biztonsággal mozog és megtalálja a helyét. Ezt a napi rendszerességgel ismétlődő, gyakorlatorientált megközelítés segíti.

Kiemelt területként kezeljük az önállóságra nevelést és a munkaképesség fejlesztését. Szeretnénk olyan tevékenységeket tanítani gyermekeinknek, melyekkel a későbbiekben jelentősen csökkenthető kiszolgáltatottságuk, illetve reális esélyét látjuk a felnőtt életükben való további folytathatóságnak. A számukra elérhető integrációs törekvéseinkben olyan kapcsolati területeket próbálunk kiépíteni, ahol nem csak szemlélői, hanem tevékeny és hasznos részesei is lehetnek egy-egy kisközösségnek. Az ehhez szükséges területek napi szintű fejlesztéséhez heti 5 órában tanítjuk az önkiszolgálás és életvitel tantárgyakat.

Az új tantervhez készítettünk egy helyi mérőeszközt, amely ellenőrizhetővé teszi a szakmai minőségi követelmények teljesülését.

Középsúlyos értelmi fogyatékos nagyothalló gyermekek általános iskolai óraterve

9. táblázat Tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok (NAT 2020)

Műveltségi terület	Tantárgy	1/1. évf.	1/2. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	4 +1	4 +1	4 +1	4 +1	4 +2	4	4	5	5
	Olvasás-írás (Magyar nyelv és irodalom)	2	2	2	3	3	4	4	2	2
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	2	2	2	2	2	3	3	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	-	1	1	1	1
	Hon- és népismeret	-	-	-	-	-	-	-	1	-
	Etika	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret	-	-	-	-	-	1+1	1+1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás-alkítás (Vizuális kultúra)	3	3	3	2	2	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1
Technológia	Digitális kultúra	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés (Testnevelés)	5	5	5	5	5	5	5	-	-
	Testnevelés	-	-	-	-	-	-	-	5	5
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	-	-	-	-	-	1	1	1	1
Egyéb	Önkiszolgálás	2 +1	2 +1	2 +1	-	-	-	-	-	-
	Életvitel és gyakorlat	-	-	-	2 +1	2 +1	2 +1	2 +1	3 +1	3 +1

Műveltségi terület	Tantárgy	1/1. évf.	1/2. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
	Játékra nevelés	2	2	2	2	2	-	-	-	-
Szabadon tervezhető órakeret		2	2	2	2	3	3	3	2	2
Rendelkezésre álló órakeret (kötelező)		24	24	24	24	25	28	28	30	30
Rehabilitációs óra		8	8	8	8	8	9	9	10	10
Mindösszesen		32	32	32	32	33	37	37	40	40

7.2.11. Általános iskolában alkalmazott speciális módszereink

1) Élménypedagógia

Iskolánkban az oktatás-nevelés folyamatában már évek óta fontos szerepet játszik az élménypedagógián alapuló ismeretszerzés. A tevékenységbe ágyazott ismeretszerzésen alapuló oktatásnak nagy jelentősége van a sajátos nevelési igényű, halmozottan sérült tanulók esetében. A sokszor külső helyszínen zajló programok, közös munkálkodások, kirándulások és egyéb gyakorlati tevékenységek lehetőséget biztosítanak arra, hogy a gyerekek sokkal többet értsenek meg az őket körülvevő világból, mint iskolai keretek között. Ezek a programok a valós helyzetekben támogatják meg a környezetismeret, matematika, kommunikáció, magyar nyelv és irodalom, életvitel, hon- és népismeret, természettudomány tantárgyak témaköreinek minél életszerűbb elsajátítását.

Nevelőtestületünk nagy hangsúlyt helyez arra, hogy tanulóinknak minél több lehetőségük legyen a környezetünkben számukra is elérhető külső helyszínek látogatására.

A tanulók hasznos szabadidő eltöltése, önállóságuk fejlesztése illetve az esetleges szociális hátrányok csökkentése, az új ingerekkel történő megismerkedtetés iskolánk fő nevelési célja, mely az oktatási feladatok mellett igen fontos szerepet tölt be intézményünkben. A tanulók sérülésének sokfélesége szükségessé teszi a többoldalú és többszintű fejlesztést. A személyes élmények megélése révén erősödik a fiatalok tudásának minősége, tartóssága.

A nyári táborok remek helyszínt biztosítanak mind a pedagógus – gyermek, mind a gyermekek egymás közötti bizalmasabb, személyesebb kapcsolatának kialakítására, egymás hibáinak, „másságának” elfogadására, egymás segítésére. Nagyon jó alkalmat teremt a szociális készségek fejlesztésére, mindezt az észrevétlen önállóságra nevelés segítségével, hiszen az erdei iskola és a nyári tábor lehetőségével csoportélményt nyújtunk nekik, megtanulnak alkalmazkodni egymáshoz, az ismeretlen környezethez, így fejlődik problémamegoldó készségük is. Ezek az alkalmak lehetőséget adnak arra, hogy mindezt aktív szereplőként, egy alkotó folyamat részeként élhessék meg.

Mind a nyári tábor, mind az év közbeni tanulmányi kirándulások esetében megvalósul az aktív képzés- és fejlesztés mellett a részvétel, a beleélés, az átélés, befogadás az élménypedagógia

hatása. Az intézményünkbe járó sajátos nevelési igényű tanulók a világot, az őket körülvevő személyeket, tárgyakat, jelenségeket saját testükön illetve az események megfigyelése révén érzékelik-észlelik. A tanulók gyakran nincsenek birtokában a kultúrtechnikáknak, a fent említett eszközök révén „ismerik meg szűkebb és tágabb környezetüket”. A fentieket figyelembe véve intézményünk pedagógiai programjának aktív része nyári táborok és az év közbeni tanulmányi kirándulások szervezése, lebonyolítása.

2) Alternatív és augmentatív kommunikáció – AAK módszer:

Iskolánkban jelentős tapasztalattal rendelkezünk a többfajta, egyidejű kommunikációs tanítás hasznosságáról. A hangzó beszéd tárgy-kép-jel összekapcsolása, a totális kommunikáció gyakorlati élethelyzetekben jelentős megerősítő hatással bír, nagyban növeli a tanítás-tanulási folyamat hatékonyságát. Az alternatív és augmentatív kommunikáció segíti a beszélt nyelv elsajátításának indítását, megtámogatja azt, szükség esetén helyettesíti a verbális kommunikációt. Így, ebben a hármas egységben minden gyermek számára hozzáférhetővé válik az ismeretszerzés és megértés, valamint az önkifejezés folyamatos fejlesztése.

3) Állatasszisztált terápia

Az állatasszisztált terápia bevezetőjének Boris M. Levinson (1962) pszichiátert tekintjük, aki először vizsgálta és írta le az állatok jótékony hatását az emberekre.

Az állatasszisztált terápia egy olyan gyűjtőfogalom, mely magába foglalja mindazokat az orvosi indikáció alapján terápiás céllal alkalmazott, kezelés jellegű egyéni, vagy csoportos fejlesztéseket, melyek az állattal való foglalkozás és tevékenységek hatásait használják fel.

Célja a sérülés/károsodás, a fogyatékoság/zavar, az akadályozottság/korlátozottság ismeretében, az állattal való kapcsolat és foglalkozás terápiás hatásainak: felhasználásával a minél gyorsabb, eredményesebb gyógyulás, képességfejlődés és rehabilitáció érdekében.

Az állatasszisztált beavatkozás pszichológiai alapjai

- Az állat és az ember kapcsolatán alapul.
- Az állat közvetlenül az ember viselkedésére reagál pozitív vagy negatív módon.
- Nincsenek előítéletei.
- Kommunikáció az ember és az állat között analóg, nonverbális viselkedési formákban nyilvánul meg.
- Az állat reagál az ember legkisebb analóg jelzéseire, mint például a gesztikulálás, testtartás, hanglejtés, ezen jelzések segítségével tájékozódik és érti meg az embert és nem a szavak jelentése alapján.

Az állatasszisztált terápia eredményeként azt várjuk, hogy a fogyatékoságból eredő hátrányok csökkennek, elősegíti a szocializációt, az állatokkal és a társakkal való kapcsolatfejlesztés képességét. Segíti az önállóságra nevelést, a kitartás, a felelősség és kötelességtudat kialakulását. Kiemelt feladat, hogy a fogyatékosággal élő gyermekeket sikerélményhez juttassuk. A foglalkozáson a fejlesztő nevelés-oktatásban részt vevők, valamint az értelmileg akadályozott tanulók vesznek részt. Bizonyos esetekben egyéb magatartásbeli problémákkal küzdő tanulók is bevonásra kerülhetnek

7.2.12. Súlyos - halmozottan sérült gyermekeket fejlesztő nevelése-oktatása

Intézményünkben 2011 óta van lehetőség arra, hogy a súlyos-halmozottan sérült gyermekek fejlesztő iskolai ellátásban részesüljenek. A fejlesztő iskolai ellátásba a Szakértői Bizottság szakvéleménye alapján kerülhetnek be.

A fejlesztő iskolai nevelés olyan egységes folyamat, ami a tanév rendjéhez igazodik, azonban nem tagolódik évfolyamokra, hanem az elért fejlődési szakaszokat követi.

A **súlyos-halmozott fogyatékos** olyan állapot, melynek hátterében rendszerint a korai életszakaszban (méhen belüli életben vagy a születés körül), ritkábban a későbbi életkorban bekövetkező súlyos, átható, komplex sérülés áll, ami rendszerint a központi idegrendszert (elsősorban a fejlődésben és érésben lévő agyat) is érinti. A komplex károsodás következményeként rendkívül változatos formában megjelenő, összetett tünet-együttes alakul ki, ami a személyiség fejlődésében jelentős eltéréseket, a tevékenységben súlyos akadályozottságot, és a társadalmi életben való részvételben súlyos hátrányokat okoz.

A **súlyos - halmozottan sérült tanulók** fejlődésének eltérése és a tevékenység akadályozottsága a motoros, a kommunikációs funkciók és e kettővel szoros kapcsolatban álló értelmi funkciók területén a legszembetűnőbb.

Ezen tanulóink **fejlesztő nevelése-oktatása** a súlyos és halmozott fogyatékoságból fakadó értelmi, motoros, kommunikációs és tevékenységbeli akadályozottság enyhítésére koncentrálnak. Intézményünkben e területen is elsőbbséget élvez a súlyos halmozottan hallássérült gyermek, de a felvételnek nem feltétele a hallássérülés megléte.

Feladata a nevelési és fejlesztési folyamatok messzemenően individuális feltételeknek megfelelő alakítása és plasztikus szervezése, a teljesítményorientáltság feladása, a gyakori és intenzív testkontaktusra épülő személyes kapcsolat kialakítása és folyamatos fenntartása, az alapszükségletek kielégítése és a szükségletek jelzésének kialakítása, az ápolás-gondozás, a nevelés és a képzés-oktatás szerves egységének fenntartása.

Az intézményegységben tanuló súlyos és halmozottan sérült tanulók esetében a kitűzött nevelési cél a környezettel való kapcsolatfelvétel elérése bármely formában (verbálisan, mozgással, metakommunikációval, testjelzéssel), a környezeti hatások érzékelése és arra valamely reakció adása. A súlyos – halmozottan sérült tanulóinknak nem csak az oktatás-nevelése kiemelt feladatunk, hanem a gondozásuk is, mert egészségügyi problémáik befolyásolják az alapvető elemi szükségleteik kielégítését is.

A fejlesztő munka alapja a Rehabilitációs Fejlesztő Program, amely meghatározza a fejlesztés főbb céljait, feladatait és területeit.

7.2.12.1. A fejlesztő iskolai oktatás alapelvei

- A kommunikáció és az interakció elve: a hallás hiányából vagy sérüléséből fakadó kommunikációs gátak rehabilitációjának elve
- A normalizáció és a participáció elve: a komplexitás, a személyiségközpontúság, a szükségletorientáltság és a rehabilitáció elve
- A kooperáció és a tudatosság elve: a differenciálás és az individualizáció elve

7.2.12.2. Az alapelvekből adódó feladatok

- a teljesítményorientáltság „feladása”,
- a nevelési és fejlesztési folyamatok messzemenően individuális feltételeknek megfelelő alakítása és plasztikus szervezése,

- a gyakori és intenzív testkontaktusra épülő személyes kapcsolat kialakítása és folyamatos fenntartása,
- az alapszükségletek kielégítése és a szükségletek jelzésének kialakítása,
- az ápolás-gondozás, a nevelés és a képzés-oktatás szerves egységének fenntartása.

7.2.12.3. A fejlesztés területei

- Kommunikáció: a másik ember megértése, az önkifejezés és az interakció elősegítése.
- Hallás-, ritmusfejlesztés: a hang, mint örömforrás, a hang, mint a világ megismerésének eszköze, a ritmus, mint a lazítás eszköze.
- Mozgásnevelés: a testséma kialakítása, a mozgás örömeinek átélése és az önálló cselekvés ösztönzése.
- A dologi, az emberi, a természeti világ jelenségeinek megértése: az érzékelés- észlelés és értelem fejlesztése, a valóság kognitív birtokba vétele.
- Konkrét és formális műveletek konstrukciójának elősegítése, a cselekvések logikai struktúrájának kialakítása, a tér, az idő és a tartam, a sorozatok, halmazok elemi fogalmainak elsajátítása.
- Kreativitásra, játékra, szabadidő tevékenységre nevelés.
- Érzelmi és szociális nevelés: az én pozitív megtapasztalása, megnyitás a közösség felé, a kommunikáció kulturált formáinak elsajátítása.
- Önkiszolgálás, egészséges életmódra nevelés: az önállóság és önellátás képességének elsajátítása, a szükséglet-kielégítés kultúrájának megismerése.

7.2.13. A fejlesztő nevelés-oktatás

A fejlesztő iskolai oktatásban azok a súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek részesülnek, akiket az FPSZ Székhely Szakértői Bizottság és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottságok erre a képzési formára javasolnak. Azok a tanulók, akik értelmi képességeik súlyos, tartós akadályozottsága miatt a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében leírtaknak, illetve a kerettantervben megfogalmazott követelményeknek a különböző egyéni megsegítő stratégiák ellenére sem képesek minden téren megfelelni és eredményes fejlesztésük elsősorban különféle egyénre szabott terápiás fejlesztő eljárások segítségével valósítható meg.

Csoportlétszám

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 140. § (2) bekezdése alapján legfeljebb a fejlesztő iskolai csoport létszám 6 fő lehet.

A fejlesztő iskolai nevelés-oktatás keretében a tanulók foglalkoztatása a jogszabály által biztosított heti 20 órában valósul meg. A kötelező órák keretében egyéni gyógypedagógiai fejlesztést kapnak a tanulók. A gyermek egyéni képesség- és készségfejlődése határozza meg, hogy a heti óraszámából milyen arányban vesz részt egyéni és milyen arányban, csoportos foglalkoztatásban.

Az egyes tanulók anamnézisének felvétele és 8-12 hetes megfigyelési időszak (újonnan érkezőknel) után felvételi pedagógiai véleményt készítünk. Ennek alapján Egyéni fejlesztési tervet állítunk össze.

Egy csoportra két tanévre szóló éves tervet dolgozunk ki, ehhez alkalmazkodik a heti terv vagy órarend/napirend.

A fejlesztésben dolgozók:

- gyógypedagógusok
- gyógypedagógiai asszisztens

A tanítás és tanulás szervezeti keretei:

- csoportos /kiscsoportos fejlesztés: a tematikus egységek feldolgozása, a szociális kapcsolatok kialakítását segítő „reggeli kör”, a játék, a szabadidős és kreatív foglalkozások (kb. 45 perc)
- egyéni fejlesztés: speciális gyógypedagógiai és/vagy terápiás segítség (beszédkommunikációs fejlesztés, mozgásnevelés, bazális stimuláció, rehabilitációs foglalkoztató terápia, stb. (kb.30 -40 perc)

A csoportfoglalkozás formái:

- Kézműves foglalkozások:

A gyermekek szerezzenek elemi tapasztalatokat a különböző, környezetünkben található anyagokról. A foglalkozás segítse őket abban, hogy az őket körülvevő világban könnyebben tájékozódjanak, minél több emlékük, tapasztalatuk legyen a körülöttük lévő anyagokról, és ezeknek az ismereteknek a segítségével érezzék magukat biztonságban környezetükben.

- Téri tapasztalatok:

Fejlessze a gyermekek térbeli tájékozódását, segítse térbeli tapasztalatszerzésüket. Jutassa őket olyan térbeli, valamint dinamikus mozgásélményekhez, melyek hozzájárulnak környezetük megismeréséhez, az abban való biztonságosabb tájékozódáshoz.

- Életvitel - főzés:

Alapvető tapasztalatok szerzése az egyes évszakokban jellemző táplálékokról, ételekről. A főzés, az étel elkészítési folyamatának megismertetése a gyerekekkel. A hangsúly a folyamat megélésének elősegítésén van.

- Zene, mese, báb:

A foglalkozásokkal elsődleges célunk az élményszerzés, valamint hogy hatást gyakoroljunk a gyermekek érzelmeire. A foglalkozások célja továbbá a sérült hallási funkció rehabilitációja, korrigálása. Fontos terület a gyermekek lehetőségeinek feltérképezése a zeneterápia terén, a gyermekek életminőségének javítása érdekében.

- Önkiszolgálás:

Az önkiszolgálásra nevelés átszövi a teljes iskolában töltött időt. A gondozási feladatok ellátása során a tanulók egyéni képességeinek és a lehetőségek legteljesebb kihasználásával történik. A csoportos foglalkozásokon az étkezés, mint társas tevékenység, a hozzá tartozó kulturált magatartás szabályainak megerősítésén és az egyéni étkezés megsegítésén és fejlesztésén van a hangsúly.

- Mozdásfejlesztés:

A csoportos foglalkozásokon sok mondókával, játékkal történik a csoport tagjainak bevonása egy- egy mozgásos játékba. Fejlesztve ezzel szociális képességeiket és a mozgásutánzási képességeiket. Törekedve a fiziológiás mozgások lehetőségei szerinti helyes kivitelezésére, de elsődleges szempont a mozgás – bármilyen, az egészséget nem veszélyeztető módon történő

végrehajtása. A gyógyászati segédeszközök folyamatos használata is fontos, az egész napos foglalkoztatás során megvalósuló feladat.

- Játékra nevelés:

A játék örömeinek megismerése, a játéktevékenység iránti igény kialakulása. Egyéni és közösségi játékok, szórakozási lehetőségek megismerése. Ezekben a gyermekek egyéni lehetőségeihez mértén minél aktívabb részvétele. Képesse válni önállóan végzett játéktevékenységre is. A gyermekek szocializációs képességének fejlődése. Ennek részeként a közös játékban való részvétel, a játszótársakhoz való alkalmazkodás fokozatos elsajátítása. A játék során, által a gyerekek sokféle képességének és készségének fejlődése: a nagy- és finommozgások, érzékelés-észlelés, figyelem, megfigyelőképesség, emlékezet, gondolkodás, képzelet, fantázia, utánzás, kreativitás, kommunikáció és beszéd, szociabilitás fejlődése.

Egyéni fejlesztés

A tanuló szükségleteit és fejlődéstörténetét figyelembe véve megalapozza a gyermek nevelésének, oktatásának személyre szabott tervezését, és meghatározza nevelésének, oktatásának és fejlesztésének súlypontjait. Az egyéni fejlesztési terv valamennyi fejlesztési terület feladataira kiterjed.

Az egyéni fejlesztés területei:

- Gyógypedagógiai fejlesztés

Az egyéni fejlesztő foglalkozások szintén lényeges területét alkotják a gyermekek nevelésének, fejlesztésének. Ezekben a foglalkozásokon a szakember és a gyermek intim, védett helyzetben vannak, ahol a közös munka, egymás megismerésének lehetőségei a leginkább adottak mindkettejük számára. A foglalkozások a helyzet intimitásából fakadóan a személyiség érzelmi-szocializációs területére vannak erős hatással.

- Mozgásfejlesztés

A mozgásfejlesztés szorosan összefonódik a gyógypedagógiai, ezen belül elsősorban a kommunikációfejlesztéssel. Az egyéni mozgásfejlesztéseken a gyermekekkel folyó munka a kommunikációs beágyazottság és folyamatos motiváció talaján zajlik.

A pozicionálás, valamint a helyes testhelyzetek megtalálása, kialakítása az egész napba ágyazott, nem feltétlenül az egyéni mozgásfejlesztésekhez kötött.

7.2.14. Az értékelés rendszere

A tanulókkal foglalkozó szakmai team minden félévben és tanév végén írásos értékelést készít a gyermek haladásáról. A tanév végi értékelés egyben a tanuló bizonyítványaként is szolgál, melynek egyik példánya a haladási naplóhoz csatolandó, másik példányát a szülő kapja.

Az értékelés eszköze a TARC-módszer és a Walter Strassmeyer által kidolgozott készség szint felmérő lapok. Ezen kívül a gyógypedagógus által egyedileg kidolgozható feladatsorok is használhatók, melyeket az alkalmazás előtt a nevelőtestülettel véleményezni kell.

Az értékelésnek tartalmaznia kell:

- a tanuló egyes fejlesztési területen elért eredményeit és nehézségeit
- a tanuló csoportos foglalkozásokon tanúsított aktivitását, viselkedését, illetve az abban bekövetkezett változásokat
- a tanulónál tapasztalt előrelépést, változásokat, eredményeket a gondozási tevékenységek területén

- javaslatokat az újabb fejlesztési terv elkészítésére vagy a meglévő kiegészítésére, módosítására
- a tanuló hiányzásait a tanév során

7.2.15. A következő fejlődési szakaszba történő lépés feltétele

A programban rögzített témakörök szerint történik a tanulók fejlesztése. Az ismeretek évről évre koncentrikusan vagy spirálisan bővülnek, melyek elsajátításában a tanulók egyéni tempójuk szerint haladnak.

A fejlesztő iskolai nevelés olyan egységes folyamat, ami a tanév rendjéhez igazodik, azonban nem tagolódik évfolyamokra, hanem az elért fejlődési szakaszokat követi.

7.2.16. Átjárhatóság az iskola többi osztályába

Ha a fejlesztő iskolai csoportba járó tanulók közül valaki a személyre szabott fejlesztés hatására olyan szintre jut, hogy a többi tanulóval együtt eredményesen oktatható az intézmény helyi tanterve szerint, meg lehet kísérelni az áthelyezését az értelmileg akadályozott csoportba.

7.2.17. A tanulói jogviszony megszűnése

A fejlesztő iskolai csoportból a gyermekek csak szakértői bizottsági javaslatra, intézményi vagy szülői kezdeményezésre kerülhetnek más intézménybe. A tanulói jogviszony egyéb esetekben a köznevelési törvényben meghatározott tankötelezettségi korhatár elérésével szűnik meg.

7.2.18. A fejlesztő iskolai nevelés-oktatás szervezeti és időkerete

10. táblázat A nevelés – oktatás - fejlesztés pedagógiai szakaszai

Életkor	Pedagógiai szakasz	Heti óraszám
6-10 év	Bevezető szakasz	20
11-13 év	Kezdő szakasz	20
14-16 év	Alapozó szakasz	20
17-23 év	Fejlesztő szakasz	20

11. táblázat Fejlesztő nevelés-oktatásban részt vevők napirendje

Tevékenység kezdete és vége	Csoportos tevékenység	Párhuzamos tevékenység
7:00-8:00	Érkezés a csoportba, szabad játék	Gondozás-önkiszolgálás
8:00-9:00	Érkezés a csoportba, szabad játék	Gondozás-önkiszolgálás Egyéni fejlesztés
9:00-9:45	Reggeli kör	
9:45-10:00	Tízóraizás, gondozás-önkiszolgálás	
10:00-11:40	Kiscsoportos foglalkozások	Gondozás-önkiszolgálás
11:40-12:00	Pihenés, szabad játék	Egyéni fejlesztés
12:00-12.45	Ebédelés, Gondozás-önkiszolgálás	
12:45-13:30	Kiscsoportos és/vagy egyéni fejlesztés	
13:30-16:00	Pihenés, szabad- és irányított játék, hazaindulás	

12. táblázat A fejlesztő nevelés-oktatás óraterve

Foglalkozás típusa	Óraszám/hét
Kézműves foglalkozás	1
Életvitel	1
Zene-mese-báb	1
Zeneterápia (hallás, ritmus, zene)	1
Téri tapasztalatok	1
Játékra nevelés	3

Foglalkozás típusa	Óraszám/hét
Önkiszolgálás	5
Mozgásfejlesztés	3
Egyéni gyógypedagógiai fejlesztés	4
Rendelkezésre álló órakeret (kötelező)	20

7.2.19. Szőnyi úti óvodai ellátás

Az óvodai csoportban a különböző sérülés típusú sajátos nevelési igényű gyermekek vegyes csoportban nevelkednek függetlenül sérülésük súlyosságától, beszédállapotuktól és életkoruktól.

Az óvodás gyermekek egy része családban nevelkedik, mellyel az óvoda pedagógusai folyamatos aktív kapcsolatot tartanak és biztosítják számára az óvoda nyitottságát és az óvoda nevelő munkájában való eseti szülői részvételt.

Az óvodában folyó nevelőmunkát lehetőség szerint gyógypedagógusok végzik, munkájukat gyógypedagógiai asszisztensek segítik.

Az egyéni gyógypedagógiai fejlesztés munkájában ajánlatos a gyermek sérülés specifikációjának megfelelő képesítéssel is rendelkező gyógypedagógus jelenléte.

A gyermekeknél az önkiszolgálási tevékenység alacsony színvonala és fejletlen volta miatt a gondozási munkák sok időt vesznek igénybe, több nevelőt, asszisztentst kötnek le. Erre azért van szükség, hogy a gyermekek minél hamarabb a helyes higiénés szokások rendszerének birtokába juthassanak és önkiszolgáló tevékenységük is életkori és egyéni sajátosságaikhoz mértén megfelelően fejlődjön.

7.2.20. Óvodai fejlesztési program sajátosságai

Sajátos nevelési igényű, halmozottan sérült óvodás korú gyermekek esetében a kognitív funkciók terén mutatott elmaradás mellett számos más fogyatékoság is súlyosbítja a fejlesztés lehetőségét. A velük való foglalkozás döntően a gyermek sérülés típusának megfelelő gyógypedagógiai módszerek kombinációival, egyéni fejlesztési terv alapján történik. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének központi feladata személyre szabott kommunikációs csatorna megtalálása és a kommunikáció megindítása.

Fejlesztésüket eredményesen egyéni vagy kiscsoportos formában lehet megvalósítani.

- a 3-7 éves korú speciális nevelési igényű gyermek szocializációjának kialakítása, fejlesztése, (önkiszolgálás, szokások, viselkedés, magatartás);
- az iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettség kialakítása;
- a gyermekek kommunikációs készségének folyamatos fejlesztése, alakítása, hallási figyelmének folyamatos és állandó fejlesztése, lehetőség szerint a verbális kommunikáció, mint elsődleges kommunikációs csatorna kialakítása;
- személyre szabott kommunikációs csatorna megtalálása;
- az iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, értelmi érettség kialakítása;

- a hallássérült gyermekek hallás- és beszédállapotának folyamatos fejlesztése, alakítása, korrigálása, hallási figyelmének folyamatos és állandó fejlesztése;
- az esetlegesen megjelenő/meglévő fejlődési zavarok, társuló sérülések (autisztikus viselkedés, hiperaktivitás, látásprobléma, mozgásfejlődési elmaradások) kiszűrése, a prevenció és korrekció feladatok ellátása;
- a non-verbális kommunikáció és a verbális kifejezőképesség fejlesztése;
- a sajátos nevelési igényű gyermekek interperszonális kapcsolatainak tartalmi - érzelmi-nyelvi fejlesztése;
- az óvodáskorú gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus kialakítása;
- az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével a potenciális tanulási zavarok kiszűrése, lehetséges korrekciója;
- az esetleges integrációs lehetőségek megteremtése.

A Szőnyi úti óvodában az óvodás gyermekek fejlesztését az “Óvodai fejlesztési program a sajátos nevelési igényű halmozottan sérült gyermekek számára” program határozza meg. (Továbbiakban: Program)

A Program alapelvei, szerkezete, fejlesztési irányvonalai, a benne foglalt tevékenységrendszer bizonyos mértékben kompatibilisek az értelmi fogyatékossgal élő óvodásokra írt kerettantervvel, de sajátos módon kiegészül a halmozottan sérült gyermekek sajátosságához, és fejlesztésük speciális feladataihoz alkalmazkodó elemekkel.

Kommunikációs csatornák, amiket használunk:

- hangos beszéd
- gesztusnyelv
- képes kommunikáció
- ezeknek variációi (Verbalio, stb)

Egyéni gyógypedagógiai fejlesztés

A tanuló szükségleteit és fejlődéstörténetét figyelembe véve megalapozza a gyermek nevelésének, oktatásának személyre szabott tervezését, és meghatározza nevelésének, oktatásának és fejlesztésének súlypontjait. Az egyéni fejlesztési terv valamennyi fejlesztési terület feladataira kiterjed

Az egyéni fejlesztési terv időkeretei rugalmasan értendők, a gyermekek egyéni sajátosságaihoz, igazodnak. Az óvodában fejlesztő tevékenységet folytató gyógypedagógusok megtervezik ugyan heti lebontásban a különböző fejlesztési területek tematikáját, de a konkrét élethelyzet, illetve a gyermekek, gyermekcsoportok aktuális szituációja, sajátosságai a tervezést és a megvalósítást rugalmasan módosíthatják.

Kiemelt fontossága van a napi foglalkozások keretében a szabad játék biztosításának, mely főleg a gyakorló játék elemeiből épül, és a pedagógus fokozott felügyelete és irányítása mellett folyik.

A Szőnyi úti óvoda napirendje

Az óvodás gyermekek egész napos életében szakmailag és fiziológiailag szinte lehetetlen a délelőtti és a délutáni nevelés elválasztása, így értelemszerű a gyermekek teljes óvodai életét reprezentáló napirend bemutatása.

A napirend ajánlott időkereteket mutat be, melyek részben a délelőtti foglalkozások szüneteiben, részben a későbbi tevékenységek teljességében érvényesülnek. Ettől a napirendtől a helyi sajátosságok módosulása miatt, avagy a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vétele következtében, esetleg a szülői ház ésszerű javaslatának hatására el lehet térni.

A bemutatott napirend a délelőtti időszak szüneteit, illetve játékfoglalkozásait jelzi, de teljesen meghatározza a délutáni időszak lehetséges életét, keretét.

A délutáni időszakban a gyermekek a nevelőkkel (lehetőleg ugyancsak gyógypedagógusok) a családi életet leképező, azt modelláló foglalkozásokban vesznek részt. A délutáni fejlesztés is kiemelten az önkiszolgálást, a testi és az értelmi képességek fejlesztését és a kommunikációt szolgálja.

13. táblázat Szőnyi úti óvodai napirend

Tevékenység kezdete-vége	Megnevezése
07.00-09.00	Gyermekek érkezése, szabad játék
09.00-09.40	Anyanyelvi nevelés, reggeli kör
09.40-10.00	Önkiszolgálás, tízórai
10.00-10.40	Környezeti nevelés / Mozgásnevelés / Egyéni gyógypedagógiai fejlesztés
10.40-11.00	Szabad játék
11.00-11.40	Rajz és kreatív technikák/Játékra nevelés / Udvari játék / Játsszótér / Környezeti nevelés / Egyéni gyógypedagógiai fejlesztés
11.40-11.50	Szabad játék
11.50-12.35	Hallás-, ritmus-, zenei nevelés / Mozgásnevelés / Egyéni gyógypedagógiai fejlesztés
12.35-13.30	Önkiszolgálás, ebéd
13.30-15.00	Mese, délutáni alvás
15.00-15.30	Önkiszolgálás fejlesztése, uzsonna
15.30-17.00	Szabad- és irányított játék, levegőzés
17.00-18.00	Ügyelet

Integrációs lehetőségek

A gyermekek megfigyelése valamint a foglalkozások hatására megindult fejlődése következtében előfordulhat, főleg az óvodáskor és az iskoláskor határán levő gyermekek esetében, hogy év közben felülvizsgálatra kerülnek és behelyezési határozattal egy másik, számukra megfelelő intézménybe kerülnek, illetve gyógypedagógiai javaslat alapján próbaévre az eddig meghatározott értelmi nivójuknál magasabb szintű oktatásban kezdik meg iskolai tanulmányaikat.

Együttműködés az iskolapszichológussal

Azokat a sajátos nevelési igényű óvodáskorú gyermekeket, akik viselkedési, magatartási problémái ezt indokolják, az iskolapszichológus megfigyeli, a gyermek állapotáról írt szakvéleményével segíti a gyógypedagógust a pszichés állapot feltérképezésében és megértésében. Segít az adott problémára szakosodott társintézményekkel való kapcsolatfelvételben, a tapasztalatcsere és információszerzés kialakításában.

Az iskolapszichológus tanácsaival, javaslataival segítheti az óvodás gyermekek szüleit a sérülés tényének elfogadásában, feldolgozásában, a nevelési elvek otthoni alkalmazási lehetőségeiben.

Együttműködés az audiológussal

A gyógypedagógus az iskolában dolgozó audiológussal való együttműködés során igyekszik pontos képet alkotni a gyermekek hallásállapotáról. A kiemelkedő fontosságú otológiai-audiológiai tevékenység, a beszéd-audiometriás vizsgálatok támpontot adhatnak a halmozottan sérült óvodás gyermek fejlesztési programjához.

Ezzel párhuzamosan a szülőket is tájékoztatja az ott kapott eredményekről, a hallókészülék rendeléssel és ellátással kapcsolatos tudnivalókról.

Együttműködés utazótanári hálózattal

Abban az esetben, ha valamely óvodáskorú gyermek ellátásához az intézményben aktuálisan nem áll rendelkezésre megfelelő végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, az óvoda szakmai vezetője felveszi a kapcsolatot a sérülés specifikumának megfelelő gyógypedagógiai fejlesztést ellátó utazótanári szolgálattal, és külső szakemberi ellátást igényel a gyermek számára.

Az értékelés rendszere

A tanulókkal foglalkozó szakmai team minden félévben és tanév végén írásos értékelést készít a gyermek haladásáról, melyet a gondviselőkkel is megismertet.

Az értékelés eszköze a TARC-módszer és a Walter Strassmeyer által kidolgozott készségszint felmérő lapok. Ezen kívül a gyógypedagógus által egyedileg kidolgozható feladatsorok is használhatók, melyeket az alkalmazás előtt a nevelőtestülettel véleményeztetni kell.

Az értékelésnek tartalmaznia kell:

- a tanuló egyes fejlesztési területen elért eredményeit és nehézségeit
- a tanuló csoportos foglalkozásokon tanúsított aktivitását, viselkedését, illetve az abban bekövetkezett változásokat
- a tanulónál tapasztalt előrelépést, változásokat, eredményeket a gondozási tevékenységek területén
- javaslatokat az újabb fejlesztési terv elkészítésére vagy a meglévő kiegészítésére, módosítására
- a tanuló hiányzásait a tanév során

7.3. Újváros parki intézményegység

Intézményünk Újváros parki telephelye középfokú nevelés- oktatást szervez sajátos nevelési igényű, alacsonyabb végzettséggel rendelkező fiatalok számára. Az intézménybe jelentkező fiatalok sérültségi fokának megfelelően a köznevelési feladatellátás keretein belül szakiskolai illetve készségfejlesztő iskolai képzést biztosítunk.

Szakiskolánkba olyan sajátos nevelési igényű fiatalokat várunk, akik egyszerűbb szakmákat szeretnének elsajátítani, vagy sérülésük miatt a többségi iskolákban nem tudnak lépést tartani ép társaikkal és nagyobb segítségre, személyre szabott differenciálásra, gyógypedagógiai megsegítésre van szükségük a tanuláshoz, a szakma elsajátításához. Valamint vállaljuk a már szakképesítéssel rendelkező fiatalok másod vagy további szakképesítésének megszerzésére irányuló képzését a jogszabályban meghatározott keretek között.

Készségfejlesztő iskolánk értelmileg akadályozott halmozottan sérült fiatalok számára biztosít négy évfolyamos képzést. Az oktatás fő feladata az önálló életvitel minél magasabb fokú elsajátítása, az életkezdéshez szükséges készségek, képességek, ismeretek bővítése, egyszerűbb betanult munkafolyamatok elsajátítása. Az értelmileg akadályozott fiatalok mellett fogadunk illetve az esetleges munkába állásukhoz és az életkezdésükhöz szükséges ismeretek nyújtunk azon tanulásban akadályozott fiataljaink számára, akik a szakképzésben, szakiskolai képzésben valamely oknál fogva nem tudnak részt venni.

Tanulóink középfokú oktatása, szakképesítése mellett feladatunk, nevelési célunk a fiatalok hasznos szabadidő eltöltése, önállóságuk fejlesztése illetve az esetleges szociális hátrányok csökkentése, az új ingerekkel történő megismerkedtetése. A tanulók sérülésének sokfélesége, heterogenitása szükségessé teszi a többoldalú és többszintű fejlesztést az élet minden területén.

7.3.1. Hatályos alapidokumentum szerinti alapfeladata

- szakiskolai nevelés-oktatás keretében: olyan sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nappali rendszerű középiskolai nevelés-oktatása, akik mozgásszervi sérüléssel és/vagy beszéd fogyatékossgal és/vagy autizmus spektrumzavarral, egyéb pszichés fejlődési zavarral és/vagy enyhe értelmi fogyatékossgal élnek.
- készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás keretében: olyan sajátos nevelési igényű fiatalok, tanulók nappali rendszerű középiskolai nevelés-oktatása, akik közép súlyos értelmi fogyatékossgal vagy halmozott fogyatékossgal (közép súlyos értelmi fogyatékossgal mellett mozgásszervi fogyatékossgal vagy beszéd fogyatékossgal vagy autizmus spektrumzavarral, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők vagy érzékszervi fogyatékosok).
- kollégiumi ellátás keretében: telephelyünkkel tanulói jogviszonyban álló vidéki fiatalok részére lakhatás biztosítása az aktuális tanév szorgalmi időszakához igazodva.

7.3.2. A telephely középiskolai nevelő-oktató munkából adódó sajátos céljai, feladatai és módszerei

Célok és feladatok

A tantárgyi rendszerhez csatlakozó követelményrendszer határozza meg intézményünk sajátos pedagógiai céljait, feladatait, melyben együttesen érvényesülnek a speciális és általános pedagógiai jellegzetességek.

A sikeres társadalmi integráció és az önálló életvitel elérésének elősegítése érdekében kiemelt figyelmet fordítunk fiataljaink nevelésében arra, hogy

- sajátítsák el a szocializációhoz, a társadalmi kapcsolatépítéshez szükséges nyelvi képességeket,
- törekedjenek a gyermekekkel, felnőttekkel való kapcsolatépítés során saját és társaik állapotának, képességeinek, korlátainak megismerésére; az empátia, tolerancia, odafigyelés képességének elsajátítására és használatára,
- szakmai képzésük során ügyeljenek szakmai szókincsük és fogalomkincsük gazdagítására; készségeik, képességeik, ismereteik és gyakorlati tudásuk fejlesztésére,
- a szakmai bizonyítvány megszerzéséhez közeledve törekedjenek az önálló és pontos munkavégzésre, a munkahelyi szabályok betartására,
- legyenek képesek rugalmasan alkalmazkodni a mindennapi élet változó körülményeihez, a környezet változásaihoz, a felgyorsult életvitelhez különös tekintettel a digitális kompetenciák fejlesztésére, az IKT eszközök és a közösségi terek megfelelő használatára.

Sajátos pedagógiai módszerek

Ráhangolás program

A közismereti és szakmai kerettantervek előírásainak, magas óraszámának következtében csak a szakképzés előkészítő évfolyamán van lehetőségünk az iskolánkban tovább tanuló fiatalok pályaválasztásának, pályaalkalmasságának, munkába állásának megsegítésére a Ráhangolás felkészítő programunkkal. A program elsődleges célja: az életpálya-építés, illetve életpálya-tanácsadás, amely az alábbi területek megerősítése, és fejlesztése révén valósul meg:

- Reális önismeret és pozitív énkép kialakítása.
- A család bevonása az életpálya-tervezést és építést támogató folyamatokba.
- Információs és kommunikációs technológia alkalmazása, IKT kompetenciák fejlesztése.
- A munkába való átvezetés és a munkára való felkészítés folyamatosságának és tudatosságának biztosítása.
- A felkészítés alapját a munkáltatói igények határozzák meg.
- Változáshoz való alkalmazkodás képességének kialakítása. Felelősség vállalása fontosságának megértése az önálló életvitel kialakításának érdekében.

A sikeres társadalmi integráció, a szakiskolai képzés sajátosságaira történő átmenet érdekében a 2022/23-as tanévtől vezettük be a 9.E évfolyamon az egy hetes, munkára felkészítő, szocializációs gyakorlatot külső munkahelyi környezetben.

Állatasszisztált terápia

Az állatasszisztált terápiában a készségfejlesztő iskolai oktatásban-nevelésben tanulók vesznek részt. A terápia eredményeként azt várjuk, hogy a fogyatékból eredő hátrányok csökkennek, elősegíti a szocializációt, az állatokkal és a társakkal való kapcsolatfejlesztés képességét. Segíti az önállóságra nevelést, a kitartás, a felelősség és kötelességtudat kialakulását. Kiemelt feladat, hogy a fogyatékból élő gyermekeket sikerélményhez juttassuk.

A programban való részvétel értékelése során nagyobb szerepe van az önértékelésnek, önkitöltős kérdőíveknek, illetve a pedagógus reflexióinak a tanulók munkáival és haladásával,

illetve magával a tanulási folyamattal kapcsolatban. Legfontosabb és a tanulók felé követelményként meghatározott feladatunk a tanulók érdeklődési szintjének, együttműködési készségének növelése, az önrányítási/önmenedzselési kompetenciák és a csapatban végzett munkához szükséges kompetenciák fejlesztése.

Bemeneti kompetenciamérés

Szakiskolánkban folyamatos feladatként jelentkezik a szakmatanulás terén tanulmányokat folytató tanulók eredményeinek és különösen kudarcainak vizsgálata.

Ezek alapján szükségessé vált a 9. előkészítő évfolyamunkon az oktatott szakmák bemeneti kompetenciáinak felmérése, egy olyan belső kompetenciamérés kialakítása, melynek segítségével sikeresebbé és reálisabbá tudjuk tenni fiataljaink szakmaválasztását és a választott szakma elsajátítását.

A mérésekhez komplex gyógypedagógiai és szakmai mérőrendszert alkalmazunk, amit folyamatosan alakítunk az éppen aktuális kimeneti és képzési programkövetelményekhez illetve vizsgakövetelményekhez.

7.3.3. Az Újváros parki iskola helyi tanterve

Az enyhe fokban értelmi fogyatékos nagyothalló gyermekek és középsúlyos értelmi fogyatékos készségfejlesztő iskolai és szakiskolai tanterve komplex anyanyelvi, képesség- és személyiségfejlesztő oktatási rendszer.

Az alkalmazott oktatási rendszer irányelvei követik, illetve folytatják az ép értelmű nagyothalló gyermekek alapfokú iskoláiban alkalmazott képesség és személyiségfejlesztő modellt, ugyanakkor hangsúlyosan figyelembe veszik a központi idegrendszer károsodása következtében eltérő értelmű fejlődést és más fejlődési ütemet, a társuló fogyatékoság különböző mértékű jelenlétét.

A sérülések összefonódása kölcsönösen nehezíti a fejlesztési lehetőségeket, így a cél és feladatrendszer, a tantárgyi rendszer felépítése erőteljes specifikus vonásokat, minőségeket tartalmaz.

A tantárgyi rendszer középpontjában az anyanyelvi és az értelmi képességek fejlesztése mellett, a műveltségi területek mentén kialakított tantárgyi ismeretrendszer átadása áll, a halmozott sérülésből következő eltérő minőségű és mértékű fejleszthetőség alapján. Emellett egyre fontosabb feladatunk az önálló életvezetésre történő felkészítés (szakiskola) illetve az önellátás minél magasabb fokára történő eljutás (készségfejlesztő iskola)

A helyi tanterv kompatibilis a 2020-as Nemzeti Alaptantervvel, ennek révén biztosítja az átjárhatóságot az alapfokú oktatás illetve a szakképzés intézményei és a különböző készségfejlesztő iskolák között.

A tanulók tantárgyi tudásának értékelésénél és minősítésénél a jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) érdemjegyeket alkalmazzuk.

A szakiskolások esetén az írásbeli számonkérés során a szakmai vizsgáknál kialakított értékelést alkalmazzuk.

80- 100 %	5 (jeles)
65-79 %	4 (jó)
50-64 %	3 (közepes)
35-49 %	2 (elégséges)
0-34 %	1 (elégtelen)

Érdemjeggyel nem értékeljük a tanulók teljesítményét azon tantárgyak és tananyagrészek esetében, melyek rehabilitációs órakeretben valósulnak meg.

7.3.3.1. Az Újváros parki Szakiskola képzése, tantervi rendszere, szakmai programja

A szakiskolai tanulók közismereti oktatása a *Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához* dokumentumai alapján történik. A szakmai képzések terveit szakmától/részsakmától/képesítéstől függően az Oktatási Hivatal, az Innovatív Képzéstámogató Központ Zrt. valamint a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal dokumentumai tartalmazzák.

A képzések körét, illetve a szakmai elméleti- és gyakorlati oktatás szervezeti kereteit az intézmény Szakmai Alapdokumentumában foglaltak határozzák meg.

Az átalakuló szakképzés alapján a szakiskolában a szakmai oktatás, szakmai képzés

- a képzési és kimeneti követelmények vagy a képzési és kimeneti követelmények alapján készített speciális kerettanterv szerint, illetve

a programkövetelmény alapján készített speciális kerettanterv szerint folyhat.

14. táblázat Az Újváros parki telephelyen oktatott szakiskolai képzések rendszere

képzés megnevezése	képzés típusa	képzés dokumentumai*	képzési idő	vizsga típusa
burkoló	szakma	KKK, PTT, SKT	4 év	szakmai
szobafestő	részsakma	KKK, PTT, SKT	2 év	szakmai
népi kézműves – szőnyegszövő	képesítés	PK, SKT	4 év	képesítő
kerékpárszerelő	képesítés	PK, SKT	2 év	képesítő
számítógépes adatrögzítő	képesítés	PK, SKT	2 év	képesítő

A szakmai elméleti oktatás szervezeti kereteit, oktatását intézményünk pedagógusai, szakoktatói biztosítják.

A gyakorlati oktatás szervezeti kereteit

- az építőipari szakmák tekintetében (szobafestő, burkoló) duális képzésben, külső munkahellyel kötött tanulószerveződések alapján míg
- a népi kézműves- szőnyegszövő-, a számítógépes adatrögzítő, és a kerékpárszerelő szakmában belső tanműhelyben biztosítjuk.

A tanulásban akadályozott fiatalok szakmai képzésének évfolyamait megelőzi a 9/E (előkészítő) osztály, mely a képzések eredményes elsajátításához szükséges kompetenciák, személyiségjegyek alapozását, kialakítását célozza. Emellett az évfolyam kiemelt feladata a különböző általános iskolákból intézményünkbe érkező tanulók képesség, - készség, - ismeret és tudásszintjének viszonylagos homogenizálása, az esetleges hiányosságok pótlása, a választott szakma elsajátításához és a sikeres szakmai vizsgához szükséges kompetenciák kibontakoztatása.

*KKK: Képzési és Kimeneti Követelmények, PTT: Programtervek, SKT: Speciális Kerettanterv, PK: Program Követelmények

7.3.3.2. Az Újváros parki Szakiskolai képzés közismereti és szakmai óratervei

15. táblázat A két évfolyamos szakképesítések és az azt megelőző előkészítő évfolyam közismereti tanterve

Tantárgy	Heti óraszám		
	9. Előkészítő évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	5	1	1
Angol	2		
Matematika	5	2+1	2+1
Állampolgári ismeretek	1		
Természettudomány	3+1		
Digitális kultúra	2	1	1
Pályaorientáció	1		
Szakmai alapozó ismeretek	4+2		
Vizuális kultúra	2		
Testnevelés	5	5	5
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)	1	1	1
Összesen	31	10	10
Szabadon tervezhető óra	3	1	1
Szakmai elmélet és gyakorlat összesen		21	21
Szabad szakmai időkeret		2	2
Összesen tervezett óraszám	34	34	34
Rehabilitációs óra	10	10	11
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	

A két évfolyamos szakképesítések és az azt megelőző előkészítő évfolyam közismereti tanterve szerint meghatározott szabad szakmai időkeretet a szakmák szakmai óratervekben kerül feltüntetésre.

16. táblázat A két évfolyamos – kerékpárszerelő- szakiskolai képzés szakmai óraterve

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
10502-12 Motor- és kerékpárszerelés gépészeti alapjai	Szakrajz	7		70		
	Anyag- és gyártásismeret	4			3	
10503-12 Motor- és kerékpárszerelés üzemviteli alapjai	Jogi és vállalkozási ismeretek				2	
	Munkavédelmi speciális ismeretek	1			1	
10504-12 Kerékpárszerelő feladatai	Kerékpár szerkezeti ismeretek		6+2			4+2
	Kerékpár karbantartási ismeretek		3			11
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		12	9		6	15
Összes heti/ögy óraszám		21		70	21	

17. táblázat A két évfolyamos – szobafestő – szakiskolai képzés szakmai óraterve

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy*	elméleti	gyakorlati
10101-12 Építőipari közös tevékenység	Építőipari alapismeretek	3+1		70	1+1	
	Építőipari alapismeretek gyakorlata		1			
10104-12 Szobafestő, díszítő munkák	Falfelület festése, díszítése	3			2+1	
	Falfelület festésének, díszítésének gyakorlata		6			8

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy*	elméleti	gyakorlati
10105-12 Tapétázási munkák	Tapétázási munkák	2+1			3	
	Tapétázási munkák gyakorlata		6			7
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8	13		6	15
Összes heti/ögy óraszám		21		70	21	

18. táblázat A két évfolyamos – számítógépes adatrögzítő – szakiskolai képzés szakmai óraterve

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy*	elméleti	gyakorlati
12082-16 Gépírás és irodai alkalmazások	Gépírás és levelezési gyakorlat		8	70		7
	Irodai alkalmazások gyakorlata		5			6
12084-16 Üzleti kommunikáció és protokoll	Kommunikáció a titkári munkában	8+2			8+2	
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8	13	8	13	
Összes heti/ögy óraszám		21		70	21	

19. táblázat A négy évfolyamos szakképesítések és az azt megelőző előkészítő évfolyam közismereti tanterve

Tantárgy	Heti óraszám				
	9. Előkészítő évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	5	1	1	1	1
Angol	2	1	1	1	1
Matematika	5	1	1	1	1
Állampolgári ismeretek	1	+1,5	+1	+1	+1
Természettudomány	3+1				
Digitális kultúra	2	1	1	1	1
Pályaorientáció	1				
Szakmai alapozó ismeretek	4+2				
Vizuális kultúra	2				
Testnevelés	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki (közösségi nevelés)	1	1	1	1	1
Összesen	31	10	10	10	10
Szabadon tervezhető óra	3	1,5	1	1	1
Szakmai elmélet és gyakorlat összesen		21	21	21	21
Szabad szakmai időkeret		1,5	2	2	2
Összesen tervezett óraszám	34	34	34	34	34
Rehabilitációs óra	10	10	11	12	12
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	105	105	

A négy évfolyamos szakképesítések és az azt megelőző előkészítő évfolyam közismereti tanterve szerint meghatározott szabad szakmai időkeretet a szakmák szakmai óratervekben kerül feltüntetésre.

20. táblázat A négy évfolyamos – burkoló- szakiskolai képzés szakmai óraterve

Szakmai követelmény modulok	Tantárgyak	Heti óraszám										
		9. évfolyam			10. évfolyam			11. évfolyam			12. évfolyam	
		e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.	0			0			0			0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.	0			0			0			2	
10101-12 Építőipari közös tevékenység	Építőipari alapismeretek	1+1,5			1+2			1+2			0,5+2	
	Építőipari alapismeretek gyakorlat		1			0			0			0
11855-16 Burkolás előkészítés	Burkolás előkészítés	4			2			0			1	
	Burkolás előkészítés gyakorlat		4	70		2	105		0	105		0
11856-16 Hidegburkolás	Hidegburkolás	2			2			2			1	
	Hidegburkolás gyakorlat		9			5			4			7
11857-16 Speciális burkolás	Speciális burkolás	0			2			2			1	
	Speciális burkolás gyakorlat		0			7			5			5
11725-16 Térburkolás	Térburkolás	0			0			2			0	
	Térburkolás gyakorlat		0			0			5			3
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		7	14		7	14		7	14		6	15
Összes heti/ögy óraszám		21		70	21		105	21		105	21	

21. táblázat A négy évfolyamos – népi kézműves – szőnyegszövő - szakiskolai képzés szakmai óraterve

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám											
		9. évfolyam			10. évfolyam			11. évfolyam			12. évfolyam		
		e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	ögy	e	gy	
11500-12 Munkahelyi egészség és biztonság	Munkahelyi egészség és biztonság	0,5											
11499-12 Foglalkoztatás II.	Foglalkoztatás II.											0,5	
11497-12 Foglalkoztatás I.	Foglalkoztatás I.											2	
10681-12 Népi kézműves vállalkozás működtetése	Művészettörténet	1			1			1			1		
	Általános néprajz	1			1								
	Rajz gyakorlatok		1			1			2				1
	Népi kézműves szakmai alapismeretek	1		70	1		105	1		105			
	Népi kézműves vállalkozásismeretek, marketing	1			1			1			1		
10692-12 Szőnyegszövés	Szőnyegszövő szakmai ismeretek	2+1,5			2+2			2+2			2+2		
	Szőnyegszövő szakmai néprajz	1,5			1			1					
	Szőnyegek szövése gyakorlat		10			11			11			11,5	
	Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlatok		2			2			2			2	
Összes heti elméleti/gyakorlat óraszám		8	13		7	14		6	15		6,5	14,5	
Összes heti/ögy óraszám		21		70	21		105	21		105	21		

7.3.3.3. A szakiskolai tagozatra való belépés, felvételi eljárásrend

A jelentkezés a középfokú intézmények felvételi eljárásának megfelelően a KIFIR rendszeren keresztül, az éppen aktuális tanév rendjének megfelelő időrendben és sorrendben illetve jelentkezési lapon történik. A jelentkezési laphoz csatolni kell a sajátos nevelési igényt megállapító szakértői véleményt.

A középfokú iskolába jelentkezés rendjét és a felvételi eljárás szabályait meghatározó jogszabályok:

- 2011. évi CXC. tv. a nemzeti köznevelésről
- 2019. évi LXXX. tv. a szakképzésről
- 12/2020 (II.7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet

A jelentkező tanulók közül előnyben részesítjük:

- a halmozottan hátrányos helyzetűeket (igazolás szükséges),
- a hallássérült tanulókat,
- a Rákospatak utcai székelyiskolából valamint a Szőnyi úti telephelyünkről érkezőket,
- akinek testvére jelenleg intézményünk diákja,
- akinek szülei, testvérei korábban iskolánk tanulói voltak.

A felvételi eljárás rendje:

Intézményünkben központi írásbeli felvételi vizsgát nem tartunk. Felvételi beszélgetésen tájékozódunk a jelentkező tanulók szóbeli és gyakorlati képességeiről, pályaalakmasságáról. A beszélgetést gyógypedagógusokból, szakoktatókból álló team végzi előzetesen egyeztetett időpont alapján, a szóbeli felvételi vizsgákkal megegyező időpontban.

A felvételi beszélgetés részei:

- beszéd- és kommunikációs készség felmérése,
- tájékozódás az alapkészségekről,
- fizikai állapotfelmérés,
- pályaalakmassági szintfelmérés,
- a kézügyességet igénylő szakmáknál manuális készségek felmérése,
- motiváltság, alkalmazkodó képesség és viselkedéskultúra szintjének megfigyelése,
- szükség esetén pszichológiai vizsgálat.

A felvétel minden szakmában egészségügyi alkalmassági vizsgálatához kötött, melynek beszerzése a jelentkezők feladata.

A tanulók felvételéről az általános iskolai eredmények, a szakértői bizottság által kiállított szakvélemények s a felvételi beszélgetés alapján, a kollégák tapasztalatai és a mérési eredmények figyelembe vételével – a meghirdetett férőhelyek függvényében - a vezető dönt.

A felvételi döntésről a jogszabályoknak megfelelően minden jelentkező írásos értesítést kap, míg az általános iskolákat e-mailben értesítjük a felvételi döntésről.

7.3.3.4. A szakiskola értékelési rendszere, a tanulmányi munka ellenőrzésének általános és speciális jellegzetességei

Az Újváros parki szakiskola tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése, az értékelés különböző módozatainak, gyakorlatának rendszere egyrészt érvényesíti az Nkt. ezzel kapcsolatos előírásait, szabályozását, másrészt megfelel a sajátos nevelési-oktatási céloknak, feladatoknak és követelményrendszereknek. Az értékelési rendszer szerves részét képezi az intézmény nevelési rendszerének, a tanulók személyiségfejlesztésének és korrekciójának, illetve a szülőkkel, a családdal történő kapcsolattartásnak és aktív együttműködésnek.

Az enyhe fokban értelmi fogyatékos nagyothalló gyermekek szakiskolájának értékelési rendszere a közismereti tárgyak, valamint a szakmai elméleti és gyakorlati tárgyak terén igazodik a szakmai és vizsgáztatási követelményekre épülő központi szakmai program által megfogalmazottakhoz, az ötfokú skálán történő érdemjegyes elbírálási rendszerhez.

Az értékelés alapelvei:

- Az értékelés az általános pedagógiai és hallássérült-specifikus elvek alapján történik.
- Az értékelés célja a tanulás motiválása, megerősítése.
- Az értékelés folyamatában figyelembe kell venni a tanuló önmagához mért fejlődését, az ismeretek elsajátítása, a képesség minőségi, mennyiségi gyarapodása terén.
- Értékelni kell a tanuló attitűdjét a tanulmányi munkával, a kooperációs tevékenységekkel kapcsolatban, kifejezésre juttatva az egyéni fejlődés eredményeit.
- Mindenfajta értékelési módnál fontos a pozitívumok megerősítése, a hiányosságok segítő megbeszélése, az azokat kiküszöbölő folyamatokkal kapcsolatos javaslatok megadása.
- Az értékelés folyamatában folyamatosan kell törekedni a pedagógus, a tanuló és a család együttműködésére. Úgy a tanulónak, mint a szülőnek ismernie kell az értékelés szempontjait, és tudnia kell értelmeznie a szöveges és az érdemjegyes értékelést.
- A gyermekek személyiségfejlesztésének megfelelően meg kell kezdeni és folytatni kell az önértékelés alakítását.

Az értékelés módja:

- A közismereti tárgyak esetében a szokásos ötfokú skálán értékeljük a tanulók teljesítményét, a szorgalmi évben félévkor és év végén.
- A szakmai elméleti tárgyak esetében szintén az ötfokú skálán értékeljük a tanulók teljesítményét, a szorgalmi évben félévkor és év végén.
- A szakmai gyakorlaton mutatott teljesítményt is ötfokú skálán értékeljük a szorgalmi évben félévkor és év végén a mutatott teljesítmény szerint.
- A tanulmányokat lezáró vizsga értékelése a mindenkori törvényi előírásoknak megfelelően történik.
- Az összefüggő szakmai gyakorlat értékelése minden esetben szöveges (- Az összefüggő szakmai gyakorlatot teljesítette, Az összefüggő szakmai gyakorlatot nem teljesítette). A szakmai gyakorlat teljesítése feltétele a következő évfolyamba lépésnek.
- A tanulók magatartását és szorgalmát az alapelvek érvényesítésével ötfokú skálán értékeljük a szorgalmi évben félévkor és év végén.

A szakmai elmélet, a szakmai gyakorlat, valamint a magatartás és szorgalom értékelését a külső tanműhelyben oktatott tanulók esetében a szakoktatókkal való szoros együttműködés egyeztetés előzi meg.

7.3.3.5. A szakiskolai tanulók magasabb évfolyamra való lépésének feltételei

A magasabb évfolyamokba való lépés szabályozásánál az Nkt-ban és a szakképzésről szóló törvényben és végrehajtási rendeletében foglaltak szerint, valamint a sajátos nevelési-oktatási céloknak megfelelő irányelvek figyelembe vételével járunk el.

A szakiskolában a felsőbb évfolyamra lépés feltételeit a az oktatott szakmák/képzések központi programjában foglaltak előírásai határozzák meg. A végzős évfolyamok sikeres szakmai illetve képesítő vizsgája a vizsgabizottság előtt nyújtott teljesítmény alapján kerül elfogadásra.

7.3.3.6. A szakiskolai oktatásban alkalmazott tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

A szakiskolában a központilag kiadott, a szakmákhoz rendelt középiskolai tankönyveket használjuk, melyek mellé szakmánként külön-külön szótárat, szómagyarázatot, szógyűjteményt készítünk. A tanulók vizsgára való felkészítését a kiadott vizsgatematikákat a tanulók képességeihez igazítottan dolgozzuk fel. A szakiskolai oktatásban a programok és a segédletek megválasztásánál előnyben részesítjük a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal által hallássérültekre adaptált programjait, segédleteit.

A készségfejlesztő iskola gyakorlati moduljainak oktatásához szükséges tananyagokat, demonstrációs eszközöket sajátfejlesztésű eszközökkel is kiegészítjük.

7.3.4. Készségfejlesztő iskola

Intézményünk 2016-ban új szakfeladat ellátására kapott engedélyt, telephelyünkön megindult a készségfejlesztő iskolai oktatás. Ebben az iskolatípusban kezdetben csak az alapfokú iskolai végzettséggel rendelkező középsúlyos értelmi fogyatékos fiatalok középfokú oktatását biztosítottuk.

Az Nkt. 2016-ban megjelent módosítása kibővítette a készségfejlesztő iskolába felvehető tanulók körét. A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 47. § (3) bekezdése már kiterjedt azokra az enyhe értelmi fogyatékos fiatalokra is, akik a szakiskola 9. előkészítő évfolyamát sikertelenül teljesítették. Ezzel lehetőségük nyílt a készségfejlesztő iskola keretein belül középfokú tanulmányok folytatására.

7.3.4.1. Az Újváros parki Készségfejlesztő Iskola tantervi rendszere, szakmai programja

A készségfejlesztő iskola a beiskolázott tanulók részére biztosítja az életkezdéshez való felkészülést, a munkába állást lehetővé tevő egyszerű betanulást igénylő munkafolyamatok elsajátítását, továbbá az önálló életvitelhez szükséges ismereteket.

A készségfejlesztő iskolának négy évfolyama van:

- az első szakasz (9.-10. évfolyam): közismereti képzést folytató alapozó, előkészítő szakasz,
- a második szakasz (11-12. évfolyam): az életkezdéshez való felkészülést, egyszerű munkafolyamatok elsajátítását célzó, a munkába állást elősegítő, gyakorlati jellegű évfolyam.

A tanulmányok második szakaszában a fiatalok heti 20 óra gyakorlati modulon vesznek részt. Intézményünkben lehetőség nyílik a képességprofiloknak megfelelő modulcsoport választására, hiszen a modulok tekintetében párhuzamosan 2x20 óra gyakorlati képzés folyik.

Az egyik modulcsoport az integrált munkavégzésre nem képes tanulókat célozza meg, míg a másik azokat, akik nagyobb eséllyel képesek a munkaerőpiacon elhelyezkedni.

Intézményünkben tanulható gyakorlati modulok (zárójelben a heti gyakorlati óraszám):

- udvaros (4 órás)
- szövött- tárgy készítő (8 órás)
- irodatechnikai eszközök használata (4 órás)
- palántanevelő (12 órás)
- rehabilitációs célú munkavégzés – integrált munkavégzésre nem képes tanulóknak (4 órás)
- rehabilitációs munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulóknak (4 órás)
- háztartástan – életvitel (8 órás)
- árufeltöltő (4 órás)
- agyagtárgy készítés (8 órás)
- kisegítő takarító (12 órás)

7.3.4.2. Az Újváros parki Készségfejlesztő iskolai képzés óraterve

22. táblázat Az Újváros parki Készségfejlesztő iskolai képzés óraterve

Tantárgy	Heti óraszám			
	9. évfolyam	10. évfolyam	11.évfolyam	12.évfolyam
Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	5	5	2	2
Számolás-mérés (Matematika)	5	5	1	1
Állampolgári ismeretek	1	1		
Környezet- és egészségvédelem (Természettudomány)	2	2	1	1
Ének zene	2	2		
Ábrázolás-alkatás (Vizuális kultúra)	2	2		
Digitális kultúra	2	2		
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra (Közösségi nevelés)	1	1	1	1
Életvitel és gyakorlat	4	4		
Gyakorlati képzés előkészítése	2	2		

Tantárgy	Heti óraszám			
	9. évfolyam	10. évfolyam	11.évfolyam	12.évfolyam
Kötelező alapóraszám	31	31		
Szabadon tervezhető óra	3	3	2	2
Készségfejlesztő kerettanterve (modulok)			20	20
Szabad készségfejlesztő időkeret			2	2
Összesen tervezett óraszám	34	34	34	34
Rehabilitációs óra	10	11	12	12

A tantárgyak struktúrája, tananyagtartalmak mennyisége és a tanulás-tanítás szervezése rendkívül gyakorlatorientált. Az egyes tantárgyak témakörei egymást erősítve jelennek meg, kihasználva a tantárgyi koncentráció adta lehetőségeket.

A fogyatékosági típusok különbözősége indokolja a rehabilitációs órakeret terhére bevezetett egyéni felzárkóztatást. A közismereti tárgyakban megjelenő differenciáláson felül, itt van lehetőség az individuális fejlesztésre.

A gyakorlati órák óraszervezésekor a csoportbontások veszik figyelembe az egyéni képességeket és haladási tempót.

A 9. évfolyam és a 10. évfolyam azonos óraszámú, bizonyos tárgyak esetében átjárhatóságot engednek meg a tanulóknak a csoportok között, hiszen a követelményeket két évfolyam alatt kell teljesíteni. Ezzel is alkalmazkodunk az egyéni haladási ütemhez, figyelembe véve a tanulók erősségeit és gyengeségeit. Így lehetőség van a kompetenciák kialakításához, melyekre a gyakorlatorientált 11. és 12. évfolyamokon lesznek szükségességek.

A szakszerű fejlesztéseket és differenciálást segíthetik, az egyéni képességeket és haladási tempót vizsgáló PAC 2 teszt által a kommunikáció, tevékenység, önkiszolgálás, szocializáció területén mért eredmények.

7.3.4.3. A készségfejlesztő iskolai tagozat felvételi eljárásrendje

A jelentkezés a középfokú intézmények felvételi eljárásának megfelelően a KIFIR rendszeren keresztül, az éppen aktuális tanév rendjének megfelelő időrendben és sorrendben illetve jelentkezési lapon történik. A jelentkezési laphoz csatolni kell a sajátos nevelési igényt megállapító szakértői véleményt.

A középfokú iskolába jelentkezés rendjét és a felvételi eljárás szabályait meghatározó jogszabályok:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet

A jelentkező tanulók közül előnyben részesítjük:

- a halmozottan hátrányos helyzetűeket (igazolás szükséges),
- a hallássérült tanulókat,
- a Rákospatak utcai székelyiskolából valamint a Szőnyi úti telephelyünkről érkezőket,
- akinek testvére jelenleg intézményünk diákja,
- akinek szülei, testvérei korábban iskolánk tanulói voltak.

A felvételi eljárás rendje:

Intézményünkben központi írásbeli felvételi vizsgát nem tartunk. Felvételi beszélgetésen tájékozódunk a jelentkező tanulók szóbeli és gyakorlati képességeiről. A beszélgetést gyógypedagógusokból, szakoktatókból álló team végzi előzetesen egyeztetett időpont alapján, a szóbeli felvételi vizsgákkal megegyező időpontban.

A felvételi beszélgetés részei:

- beszéd- és kommunikációs készség felmérése,
- alapkészségek felmérése,
- fizikai állapot felmérése,
- a manuális készségek felmérése,
- motiváltság, alkalmazkodó képesség és viselkedéskultúra szintjének megfigyelése,
- szükség esetén pszichológiai vizsgálat.

Mindemellett megfigyeljük a tanulók feladatértését, feladattudatát, az utasítás követését, az expresszív és receptív kommunikáció szintjét, a figyelem tartósságát, leköthetőségét, szórtságát, stb. és az önálló munkavégzés képességét.

A tanulók felvételéről az általános iskolai eredmények, a szakértői bizottság által kiállított szakvélemények s a felvételi beszélgetés alapján, a kollégák tapasztalatai és a mérési eredmények figyelembe vételével – a meghirdetett férőhelyek függvényében - a vezető dönt.

A felvételi döntésről a jogszabályoknak megfelelően, határozat formájában minden jelentkező írásos értesítést kap, míg az általános iskolákat e-mailben értesítjük a felvételi döntésről.

7.3.4.4. A készségfejlesztő iskola speciális nevelési elvei

Fontosnak tartjuk a tanulók önállóságának fejlesztését, mert ez segíti őket abban, hogy a lehető legkevesebb segítséggel vezessék életüket.

Komplex személyiségfejlesztéssel kívánjuk megalapozni, hogy boldog, kiegyensúlyozott felnőtté váljanak.

Megtanítjuk számukra a kitartó és hasznos munkavégzéssel járó örömet.

Alakítjuk érzelmi intelligenciájukat, önismeretüket, reális énképüket.

Nagy hangsúlyt helyezünk a társas kapcsolati kultúrára és szabályrendszerre, ezzel segítjük a megfelelő viselkedési formák elsajátítását.

Munkavégzésük során erősítjük a környezettudatosságot és a környezetvédelmet a tanulóiban.

7.3.4.5. A készségfejlesztő iskola értékelési rendszere, a továbbhaladás feltétele

A pedagógiai munkát folyamatos értékelés kíséri. Az értékelési formák igazodnak az egyéni képességekhez. A tanuló, önmagához mért eredményei adják az értékelés alapját. Fontos, hogy a visszajelzés motivációt is adjon a tanulónak. Az értékelés tehát az önmagához mért fejlődést regisztrálja, egyben segítséget ad a terápia irányának megválasztásához. Így az értékelés minden formája a fejlesztést szolgálja.

Fontos, hogy az értékelési rendszer összhangban legyen a NAT-tal és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveivel és az intézmény Pedagógiai Programjában meghatározott általános alapelvekkel.

Az értékelés megjelenési formája félévkor és év végén is numerikus.

Készségfejlesztő iskolai tanulmányokat lezáró vizsga sajátosságai

A készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamában tanulható gyakorlati képzés lezárásaként a 12. évfolyam végén a tanulók elméleti és gyakorlati vizsgát tesznek.

A képzés lezárásaként tanúsítványt állítunk ki. A minősítés 4 fokú skálán történik. A végső minősítést a gyakorlati és az elméleti vizsgafeladatokra kapott százalékos értékelés átlaga adja meg.

A Vizsgabizonyítvány minősítése:

- kiválóan megfelelt (86-100 %) – a tanuló az elméleti és gyakorlati vizsgán képes az önálló munkavégzésre, egyéni ötleteit felhasználja, korigálja hibáit, a pontos és kitartó munkavégzésre törekszik,
- jól megfelelt (66-85 %) – a tanuló irányítás mellett képes a feladatok elvégzésére, munkájában körültekintő,
- megfelelt (50-65 %) – a tanuló segítséggel el tudja végezni az adott tevékenységeket, ha szükséges, képes segítséget kérni,
- a képzésben részt vett (50 % alatt) – a tanuló segítséggel, balesetmentesen képes egyszerű munkafázist elvégezni.

7.3.5. A kollégiumi nevelési program sajátosságai az Újváros parki feladatellátási helyen

Az Újváros parki kollégiumban folyó nevelőmunkát és életrendet befolyásoló speciális tényezők:

- a szakiskolai tanulók életkora,
- a küszöbön álló munkahelyi, társadalmi integráció,
- a halmozottan sérült fiatalok önállósodásának pozitív és negatív vonásai,
- a gyakorlati képzés váltakozó üzemrendje.

A nevelési feladatrendszer kiemelt elemei:

- az iskolai - társadalmi integráció - rehabilitáció intenzív előkészítése, az ezzel kapcsolatos kommunikációs és személyiséggel összefüggő problémák lehetőség szerinti megoldása;
- az önálló tanulás, az ahhoz kapcsolódó olvasás, esetleges könyvtárhasználat, médiaismeret, az audiovizuális rendszerek ismerete illetve használata terén való tanulás, gyakorlatszerzés;
- a társadalom elfogadását megcélzó személyiségnevelő, korrekatív komplex, szükség esetén mentálhigiénés nevelési technikák alkalmazása, a magatartási és nyelvi kultúra szituációs és szimulált helyzetekben való gyakorlása;
- a szakmai képzésben részt vevő szereplők (pedagógusok, szakoktatók, más tanulók) iránti tisztelet, megfelelő kommunikációs stílus alakítása;
- a fiatalokat fenyegető társadalmi veszélyek megismertetése, különös tekintettel a szenvedélybetegségekre (alkoholizálás, dohányzás, kábítószer, stb.), a szenvedélybetegségek elleni védekezés technikájának elsajátíttatása;
- a közösségi média tudatos használatára nevelés, a világháló veszélyeinek tudatosítása,
- a lehetőségek kihasználásával minél több "integratív" program szervezése,

23. táblázat Az Újváros parki kollégium kollégiumi nevelési programja a KNOAP alapján

TÉMAKÖRÖK	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
A tanulás tanítása	3	2	2	2
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2

TÉMAKÖRÖK	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
Pályaorientáció	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra
Szabadon felhasználható óra	2	2	2	4

7.4. Utazó intézményegység

A Módszertani Intézmény célja: a hallássérült gyermekek többségi intézményben történő együttnevelésének-oktatásának segítése, esélyteremtés arra, hogy halló társaikhoz hasonló lehetőségekhez jussanak intézményes nevelésük-oktatásuk során, s végső soron elérjék a társadalmi integráció kívánalmait.

Célunk a hallássérült gyermekek egyéni útjának megtervezése és biztosítása, a továbbtanulás és pályaválasztás segítése és a lehető legönállóbb életvitelre történő felkészítése, szoros együttműködésben a szülőkkel és a többségi intézmények pedagógusaival (széleskörű, multidiszciplináris team munka).

Feladataink, tevékenységeink a célok elérése érdekében:

- együttműködésre és partneri kapcsolat kialakítására való törekvés a többségi intézmény pedagógusaival;
- a többségi intézményben a pedagógus-, gyermek- és szülői közösségek tájékoztatása, felkészítése a hallássérült gyermek befogadására még lehetőség szerint a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd a beilleszkedés során;
- támogatás nyújtása a befogadás érdekében a többségi intézmény szemléletváltozásának, módszertani kultúrájának és eszközrendszerének megújításában (pl.: szakmai továbbképzések és hasznos online platformok ajánlása, praktikus ötletek adása, meglévő jó gyakorlatok ismertetése);
- folyamatos konzultációk biztosítása a többségi intézmény pedagógusai számára a hallássérült gyermek sajátosságainak, egyéni szükségleteinek megértésében (pl.: segítség adása a szakértői véleményben foglaltak értelmezésében, a speciális eszközök (hallókészülék, CI, adóvevő) és az egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátással kapcsolatosan);
- kölcsönös hospitálási alkalmak felajánlása és biztosítása a hallássérült gyermek csoportjában/ osztályában, valamint az egyéni fejlesztések keretében az egymástól tanulás jegyében (lehetőség szerint, a helyi körülmények figyelembevételével), jó gyakorlatok kialakítása érdekében;
- a befogadó pedagógus tanórai munkájának segítése javaslatok adásával (pl. a neurodiverzitást figyelembe véve minden tanuló - köztük a hallássérült tanuló - számára optimális tanulási környezet kialakítására vonatkozóan, az alkalmazott sérülés-specifikus segédeszközök kiválasztását, használatát és beszerzését illetően);
- probléma helyzetek esetén közös gondolkodás és együttműködés felajánlása a megoldások, alternatívák keresésében;

- közös felelősség vállalása a hallássérült gyermek előrehaladásában (pl.: kéttanáros modellben való munka, valamint tanítási órákba beépülő habilitációs-rehabilitációs fejlesztő tevékenységek tervezésének felajánlása a helyi viszonyokhoz alkalmazkodva);
- a hallássérült gyermek fejlődésének nyomon követése (egyéni fejlesztési terv készítése, évente két alkalommal a gyermek fejlődésének értékelése);
- szükség esetén a hallássérült gyermekkel foglalkozó pedagógusok, szakemberek munkájának koordinálása, összefogása;
- a lehető legteljesebb körű tájékozódás a hallássérült gyermek személyiségéről, nyelvi – és hallásállapotáról;
- segítségnyújtása a megfelelő segédeszköz kiválasztásában (hallókészülék, CI, adóvevő), lehetőség szerint kapcsolat tartása a gyermek audiológusával;
- habilitációs-rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztések kidolgozása, melyek során kiemelt terület a gyermek nyelvi- és kommunikációs kompetenciájának fejlesztése, korrekciója (az egyéni adottságok, körülmények figyelembevételével);
- a hallássérült gyermek szüleivel aktív, partneri kapcsolat kialakítására való törekvés;
- a szülő és a befogadó pedagógus együttműködésének segítése.

7.4.1. Az ellátásban részesülők köre:

- különböző fokban hallássérült óvodás korú gyermekek;
- különböző fokban hallássérült gyermekek az alapfokú iskoláztatás időszakában;
- különböző fokban hallássérült, középfokú iskoláztatásban résztvevő fiatalok;
- Cochleáris Implantátummal (CI) ellátott gyermekek és fiatalok;
- a hallássérülésen kívüli okból beszédfejlődési elmaradással, zavarral küzdő gyermekek, ahol a hallássérültek pedagógiája szakirányon végzett gyógypedagógusok által biztosított fejlesztést a szakértői bizottság indokoltnak tartja;
- a hallás és a beszédfejlődés akadályozottsága mellett társuló, egyéb hátránnyal, diszfunkcióval küzdő gyermekek;
- a fent említett gyermekek, fiatalok szülei, családjai;
- a fent említett gyermekeket nevelő többségi pedagógiai intézmények szakemberei.

7.4.2. Hálózati területek

- a teljes hálózatot szervező, irányító utazótanári intézményegység (1142 Budapest, Rákospatak utca 101.);
- a befogadó óvodák, alapfokú, középfokú iskolák, intézmények;
- a szociális gondoskodásban részesülő gyermekek otthonai;
- a felkészítő, tájékoztató szolgáltatásban részesülő pedagógus testületek illetve intézményeik.
- indokolt esetben az egyéni fejlesztések és konzultációk biztosítása az online térben egyéni megbeszélést és mérlegelést követően (pl.: tartós és súlyos megbetegedések esetén).

7.4.3. Az utazótanári hálózat tevékenységrendszere

- segítségnyújtás a szakorvosi (otológiai, audiológiai) vizsgálathoz, gondozáshoz, tájékoztatás;
- a hallássérültek pedagógiája szakirányon végzett gyógypedagógus hallás- és nyelvi fejlődés vizsgálata;

- konzultáció biztosítása óvodás korú gyermekek szülei részére;
- konzultáció biztosítása alap- és középfokú iskolában nevelkedő gyermekek szülei részére;
- hallássérült gyermekek és fiatalok együttnevelésére való felkészítés a többségi óvodában, alapképzésű és középfokú oktatási intézményekben; valamint a külön nevelésből, gyógypedagógiai intézményből a többségi intézménybe lépő tanulók számára;
- CI-műtéten átesett gyermekek terápiája, CI beállítások végzése (a speciális továbbképzést végzett kollégák által);
- tartósan beteg tanulók iskolán kívüli oktatásának megszervezése (digitális oktatási formában);
- segítségnyújtás a hallássérült gyermekek és családjaik számára az őket érintő témákban (pl.: pályaválasztás, továbbtanulás), az aktuálisan felmerülő igényeknek megfelelően akár mentorszülők bevonásával;
- egyéb pedagógiai intézményekben, más gyógypedagógiai, külön nevelést biztosító iskolákban, intézetekben működő pedagógusok és segítők önképzésének, továbbképzésének segítése a hallássérülés témakörében, hallássérült gyermekek fejlesztését illetően, tanácsadás biztosítása számukra.

7.4.4. Tevékenységeink részletes ismertetése

Hallássérült gyermekek/tanulók/fiatalok szüleinek megsegítése az együttnevelési gyakorlat támogatására.

Egyik legfontosabb feladatunk, hogy attól a perctől kezdve, ahogy megkezdődik a gyermek fejlesztése, biztonságos, korrekt, szoros és egyenrangú kapcsolatot alakítsunk ki a szülőkkel, családokkal. Arra törekszünk, hogy megtanítsuk a szülőket a gyermekükkel történő sikeres fejlesztésre, hogy bátorítsuk őket és megerősítsük szülői kompetenciájukban. Olyan kapcsolatra törekszünk, hogy a közösen végzett fejlesztő munka a leghatékonyabban hozzájáruljon a gyermek fejlődéséhez és alkalmazkodjunk a családi elvárásokhoz és a különböző élethelyzetekhez.

Segítünk a szülőknek gyermekük számára a legmegfelelőbb intézmény kiválasztásában és ezen intézmények felkészítésében a befogadásra. Ezt a célt szolgálják a többségi intézmények pedagógusainak felkészítése, a módszertani és egyéb szakmai értekezleteiken való részvételünk.

Eszközkölcsönzőnk működtetésével biztosítjuk - tanulóink oktatásának megkönnyítéséhez - a sérülés-specifikus eszközök, fejlesztő játékok térítésmentes kölcsönzési lehetőségét. Úgy mint:

- korrektív, kompenzáló speciális eszközök (adó-vevő készülék);
- speciális fejlesztő eszközök (hallásfigyelem-, kommunikáció-, gondolkodás- és beszédfejlesztő eszközök, feladatgyűjtemények, szakkönyvek, képeskönyvek, képgyűjtemények, didaktikus játékok, természeti és társadalmi környezetet szemléltető eszközök);
- speciális taneszközök (oktató szoftverek, IKT eszközök pl.laptopok).

Protokollok állnak rendelkezésre annak érdekében, hogy az óvodai, általános iskolai és középiskolai együttnevelésben lévő gyermekek, tanulók szülei és pedagógusai széles köre hozzájusson az általunk ajánlott eszközökhöz, és megfelelően tudja használni azokat.

Ügyelünk az infokommunikációs akadálymentesítésre is, a speciális fejlesztő eszközök egy részénél már a szülők segítséget kapnak ahhoz, hogyan használják a kölcsönzött eszközöket leghatékonyabban gyermekük fejlesztéséhez.

A szülők számára a szakemberek mellett a leghatékonyabb segítséget egy olyan szülő tudja nyújtani, aki szintén hallássérült gyermeket nevel, hasonló helyzetben van. Egy tapasztaltabb, „mentor” szülő segítséget és támogatást tud nyújtani a nehézségek leküzdésében, különös tekintettel a hallókészülék kiválasztására, vagy a CI műtétre váró tájékoztatására. Felmerülő igény esetén igyekszünk ezeket a szülő-szülő közötti kapcsolatokat, kommunikációt támogatni.

7.4.5. A befogadó többségi intézmények együttnevelési gyakorlatának megsegítése

A gyógypedagógiai oktatási intézmény vezetőinek szemléletváltása, valamint a befogadó intézmények vezetőinek szemléletformálása elengedhetetlen feltétele a sikeres együttnevelés megvalósításának és elterjedésének a többségi oktatási intézményekben.

Az integráltan nevelkedő óvodás gyermekek számára csoportos foglalkozásokat kínálunk szülői részvétellel, melyeket utazótanáraink vezetnek, s ezeken a foglalkozásokon igény szerint a gyermekek befogadó óvodapedagógusai is részt vehetnek. Az általunk kidolgozott és alkalmazott tematikát megismerhetik, beemelhetik, és alkotó módon alkalmazhatják saját csoportjaikban. A látogatásokat követően konzultációs lehetőségeket is biztosítunk számukra.

Ezek az alkalmak sor kerülhet akár olyan kerekasztal beszélgetésekre is, ahol a szülő a gyógypedagógus és a befogadó óvodapedagógus vesz részt megbeszélve az aktuális óvodai problémákat, és a csoportos foglalkozásokon látottakat, tapasztaltakat.

Az iskoláskorú gyermekek integrációjában is törekszünk arra, hogy rendszeressé váljanak a szülő-pedagógus-gyógypedagógus konzultációk, melyek őszinte légkörre hozzájárul a gyermekek jobb megismeréséhez, problémáik feltárásához és a megoldások megtalálásához.

Az iskoláskorú gyermekek és fiatalok számára is szervezünk projekt jelleggel, évente több alkalommal csoportos foglalkozásokat (Koópé, illetve a középiskolások számára rendezett tematikus programok). Az alkalmakat utazótanáraink vezetik. A fejlesztő foglalkozásokon igény szerint a többségi pedagógusok számára is biztosítunk hospitálási és konzultációs lehetőségeket.

7.4.6. Családközpontú gyermekkori intervenciós tevékenységeink

A korai fejlesztés és gondozás keretében egyéni fejlesztést az aktuális törvényi szabályozásnak megfelelően a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat valamely tagintézménye biztosítja a család otthonához közel. Így a közösségbe még nem járó gyermekek és családjaik számára a gyógypedagógusokkal folytatott konzultációt tudjuk felajánlani, melynek keretében az intézményválasztás szempontjaira vonatkozóan, valamint az otthoni környezetből az óvodai környezetbe való átmeneti időszakra vonatkozóan igyekszünk támogatást nyújtani, a felkészülést segíteni a lehetőségeinkhez, kapacitásainkhoz mérten.

A hallássérült gyermekek életminőségének javítása, hosszútávon a társadalmi beilleszkedés elősegítése, a kirekesztettség csökkentése, hozzájárulás a hallássérült fiatalok foglalkoztatottságának emelkedéséhez az együttnevelési gyakorlat minőségének fejlesztése által.

Az óvodai és az iskolai együttnevelésben lévő hallássérült gyermekeknek nyújtott szolgáltatásunk egyik kiemelt feladata az egyéni megsegítés. Utazótanáraink heti 1 - 5 órában egyéni fejlesztést végeznek.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységünket meghatározza:

- a hallássérülés súlyossága;
- a hallássérülés kialakulásának diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje;
- a korai időszak fejlődés menete;
- a gyermek életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei; képességei, készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei;
- családi háttere.

A rehabilitációs-rehabilitációs munka, a gyermekek fejlesztése, a számukra megfelelő területeken valósulnak meg, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A pedagógiai célú rehabilitációs tevékenység team-munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, az egyes gyermek igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazásával. A fejlesztés komplex: magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését.

Az egyéni fejlesztési tervet minden gyermek számára az alábbi táblázat szerint dolgozzuk ki::

24. táblázat Az utazó intézményegység egyéni fejlesztési terveinek szempontsorai

Kommunikációs képességek fejlesztése				Életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelő fejlesztés
Hallásfigyelem, hallás fejlesztése	Aktív beszéd fejlesztése	Beszéd- és szövegértés fejlesztése	A nyelv formai és szerkezeti elemeinek fejlesztése	Kognitív, szociális, mozgáskészség és egyéb észlelési területen végzett általános fejlesztések

A külön nevelésből a többségi iskolába való átmenet megkönnyítésére egyéni átvezetési program készül, egyéni fejlesztési tervek (EFT) kidolgozásával. Melynek tartalma: pályaorientáció, életpálya építés, életvezetési tanácsok.

Tartósan beteg tanulók közoktatási intézményen kívüli oktatásának megszervezésére együttműködési mechanizmusok protokolljának kialakítása történik. Ezen szolgáltatással bővül tevékenységi körünk, hiszen segítséget tudunk nyújtani igény esetén a tanuló anyaiskolájának is, hogyan, milyen módon tudják megsegíteni az arra rászorulókat.

A tanulók szöveg- és beszédértését segítik a kötelező olvasmányok és egyéb oktatófilmek infokommunikációs akadálymentesítése. E tevékenység egy pályázat keretén belül valósulhat meg, melynek segítségével a tananyag elsajátítása könnyebbé válik. Ezek kölcsönzésével a többségi intézményekben dolgozó szaktanárok munkáját is nagymértékben megsegítjük.

7.4.7. Szakemberek kompetenciájának bővítése, professzionalizálódás az együttnevelési gyakorlat érdekében

Utazó gyógypedagógusaink módszertani kultúrájának megújítása egyrészt belső módszertani tanfolyamon történik, melyet intézményünk óvodai és általános iskolai tagozatának pedagógusai nyújtanak számukra a tantermi módszertani bemutatókon. Másrészt az utazó gyógypedagógusok professzionalizmusának növelése különböző továbbképzéseken való részvétellel történik. Utazópédagógusaink folyamatos önképzéssel és tanfolyamokon, képzéseken való részvétellel bővítik tudásukat. Mivel fontos a kollégák számára a tudásmegosztás, ezért a konferenciákon, képzéseken szerzett tapasztalatokat a szakmai team napok, alkalmak keretében ismertetik, megosztják egymással.

A gyermekek ellátását a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Székhely Szakértői Bizottsága által végzett szakértői vizsgálat és vélemény alapján kezdik meg.

Munkavégzésük során a gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követik és értékelik, arról a szülőket tájékoztatják.

Szükség esetén a gyermekek érdekében speciális, korrekciós vagy egyéb foglalkozást javasolnak, pszichológiai-, hallás-, vagy teljes körű pedagógiai vizsgálatot kérnek.

Utazótanáraink a rábízott intézményi ügyek titkosságát megőrzik, az adatok kezelését és továbbítását csak vezetői felhatalmazásra és az iratkezelési, valamint a GDPR szabályzat szerint végzik.

Az utazótanárok tevékenysége a következőkre terjed ki:

- a kötelező óraszám keretében végzik a gyermekek, tanulók vizsgálatával, egyéni vagy kiscsoportos fejlesztésével és foglalkoztatásával, a tanácsadással, valamint a CI állítással kapcsolatos feladatokat (kapacitás és szakmai képzettség függvényében);
- a közvetlen foglalkozásra megállapított időn kívül látják el a közvetlen foglalkozások előkészítésével kapcsolatos feladatokat, a vizsgálatok keretében készített vélemények egyeztetését, továbbá végzik a gyermek, tanuló fejlődéséhez szükséges egyéb, intézményen kívüli tevékenységet, utaznak a gyermekhez, tanulóhoz;
- aktív kapcsolatot tartanak a gyermek audiológusával, segítséget nyújtanak a megfelelő hallókészülék kiválasztásában;
- gyógypedagógiai jellemzést készítenek és továbbítanak vizsgálati célokra;
- teljes körűen tájékozódnak tanítványaik személyiségéről, nyelvi- és hallásállapotáról;
- felkészítik a befogadó közösséget a hallássérült gyermek fogadására;
- értelmezik a pedagógiai diagnózist, segítséget nyújtanak a szükséges speciális eszközök kiválasztásában, tájékoztatnak a beszerzés lehetőségeiről;
- koordinálják és segítik a gyermekekkel foglalkozó többségi pedagógusok munkáját, látogatják óráikat, bekapcsolódnak az egyéni fejlesztési tervek kidolgozásába;
- figyelembe veszik a gyermekkel foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- rendszeresen konzultációs lehetőséget biztosítanak a pedagógus és a szülő számára;
- szükség szerint részt vesznek az gyermekek szülői értekezletein, módszertani értekezletein, esetlegesen javaslatot tesznek az egyéni bánásmód és egyéni értékelés szempontjaira;

- a nevelő-oktató munkához egyéni fejlesztési tervet készítenek, egyéni fejlesztési naplót vezetnek, valamint folyamatosan adminisztrálják napi elfoglaltságukat az erre a célra kijelölt elektronikus felületen (KRÉTA - Egymi modul);
- segítik a szülő és a befogadó pedagógus együttműködését;
- figyelemmel kísérik a gyermek haladását;
- javaslatot tesznek a gyógypedagógiai specifikus módszerek alkalmazására a módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására;
- segítik a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását;
- átadják a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismereteket;
- részt vesznek a foglalkozások, órák és tevékenységek adaptációjában;
- szakmai hozzáértésüket folyamatosan fejlesztik önképzéssel és továbbképzéseken való részvétellel.

Intézményünk gyógypedagógusai, utazótanárai magasabb szintű tudásra tesznek szert a szakmai továbbképzéseken és műhelyeken való részvétellel.

Intézményünk az ELTE-BGGYK Hallássérült Személyek Pedagógiája és Rehabilitációja Szakcsoport hallgatói számára gyakorló terepet is biztosít, így a szakembereink között több gyakorlatvezető utazó gyógypedagógus is található.

8. Zárórendelkezés

Főigazgatói nyilatkozat - legitimációs záradék

Alulírott, Pásztor Julianna Éva, mint a(z) Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium intézmény főigazgatója, ezúton nyilatkozom, hogy a Közép-Pesti Tankerületi Központ számára, 2024. május 10-én megküldött Pedagógiai programot

- az intézmény vezetője a nevelőtestület bevonásával készítette el,
- véleményezte az intézményben működő valamennyi szakmai munkaközösség,
- és a Pedagógiai Program részét képező egészségfejlesztési program elkészítésében az iskola-egészségügyi szolgálat részt vett.

Budapest, 2024. május 10.

Pásztor Julianna Éva
főigazgató

**Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda,
Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola,
Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium**

1142 Budapest, Rákospatak u. 101
Tel:273-2220
Fax:383-7948
drtbisk@nagyothallo.info.hu

NYILATKOZAT

Alulírott Pásztor Éva a Dr. Török Béla Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola és Kollégium (114 Budapest, Rákospatak utca 101.) főigazgatója nyilatkozom, hogy iskolánkban Iskolaszék és közalkalmazotti tanács nem működik.

Budapest, 2024. május 10.

**1. számú függelék – A tanulmányok alatti vizsgák
tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei**

Követelmények

Alsó tagozat

E/1. évfolyamon

Magyar nyelv és irodalom

1. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása

A társalgási tevékenységbe való bekapcsolódás, fülelő figyelem.

A társalgási témakörök feldolgozásának használt alapvető szókincs alkalmazása az alábbi témakörökben:

- család, iskola:
- évszakok, ünnepkörök, hagyományok
- állatok, növények, emberek

2. Olvasás, írott szöveg megértése

- A tanult nyomtatott és írott betűformák felismerése.
- Betűkapcsolatok összevonásának, összeolvasásának képessége. Pontosan olvasson szavakat, szószerkezeteket.
- Ismert szavak, szószerkezetek, rövid mondatok értésének bizonyítása nyelvi eszközökkel, cselekvéssel, alkotással és grafomotoros tevékenységgel.
- Sorolók, mondókák tanulása és a gyerek nyelvi szintjének megfelelő elmondása.

3. Írás és helyesírás

- Magabiztosan tájékozódjon a vonalközökben.
- az írás jelrendszerének elsajátítása: írott egyjegyű kisbetűk
- szavak, szószerkezetek másolása írott formáról írottra, továbbá nyomtatottról írottra.
- Ismert (2-3-4 betűs) szavak látó-halló tollbamondás utáni írása
- tartalmilag ismert két-három betűs szavak emlékezet után való leírása
- A betűk szabályos és olvasható alakítása és kapcsolása, elhelyezése a vonalközökben.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Ismert halmaz elemeit összehasonlítja, szétválogatja adott szempont szerint.
- Eldönti, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.
- Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint. Halmazalkotás.
- Több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használata tárgyi tevékenységhez kötve.
- Néhány elem sorba rendezése próbálgatással.

Számтан, algebra

- Ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra
- A több, kevesebb, ugyanannyi viszony megállapítani tudása és alkalmazása a 10-es számkörben.
- Tudja a számokat nagyság szerint sorba rendezni a 10-es számkörben.

- Ismeri a számok jelét 10-ig, helyesen írja és olvassa.
- Megtalálja a számok helyét 0 kezdőpontú, egyesével beosztott számsorban 10-ig.
- Elemek sorszámának megállapítása adott sorozatban.
- Ismeri a számok szomszédjait 10-es számkörben.
- Ismeri és használja a matematikai jeleket: +, -, =, <, >.
- Felismeri a páros és páratlan számokat.
- Tud összeadást, kivonást tevékenységgel elvégezni eszközzel (vagy anélkül).
- Ki tud számolni összegeket, különbségeket eszközzel.

Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése

- tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat
- Felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatokat, és képes folytatni a felismert szabály alapján
- Tudja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat értelmezni
- A megismert tulajdonságok tárgyi tevékenységgel, képpel való bemutatni, értelmezni tudása.
- Számok összehasonlítása, szétválogatása adott tulajdonság szerint.

Geometria

- Egyszerű utasítások, megértése, követése. A tevékenységgel kapcsolatos kérdések megértése.
- Tud tájékozódni síkban: táblán, füzetben.

Etika

Ismerje és használja az alapvető viselkedési szabályokat: köszönés, megszólítás. Nyelvi állapotának megfelelően használja az elemi kommunikációs formákat, legyen képes érzelmeit, tapasztalatait azonosítani, megosztani másokkal.

Szókincs bővítés és irányított társalgás témakörök szerint:

Iskolások lettünk:

- saját, osztálytársak és tanítók neve
- óvoda és iskola közti néhány különbség és hasonlóság megfigyelése, megfogalmazása

Éntudat, önismeret:

- saját név- és születésnap, életkor megnevezése
- főbb külső tulajdonságok megfigyelése saját magán.
- Hasonlóságok felfedezése és megfogalmazása osztálytársak viszonylatában.
- alapvető érzelmek megfogalmazása (vidám, mérges, szomorú, ijedt, fáradt, izgatott)
- kedvenc tevékenységek és játékok megnevezése
- iskolai szabályok és viselkedési normák megítélése (helyes-helytelen, biztonságos-veszélyes)

Közvetlen közösségeim – A család és a gyerekek

- szűk család rokonságneveinek ismerete

- családi ünnepek élményének megosztása, a családi ünnepek jelképeinek csoportosítása (pl. karácsony, születésnap, húsvét stb.)

Helyem az osztályközösségben

- köszönések
- napirend
- segítségkérés nyelvi gesztusai

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban

- iskolai ünnepélyek elhelyezése a naptárban és a szokások kulcsszavainak/képeinek csoportosítása

A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

- néhány növény, virág nevének megismerése az iskola kertjében
- állatok megnevezése: közvetlen környezetünkben és erdőben, állatkertben

Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

- vallási ünnepek ismerete, elhelyezése évszakok szerint, illetve jellemző szokások, tárgyak csoportosítása

Ének-zene

A fejlesztés várt eredményei, melyeket a gyermek hallásállapota nagymértékben befolyásol:

- figyeljen fel a környezet hangingereire, jelezzék a hang meglétét, eltűnését
- képesek legyenek a magas-mély hangok mozgással történő érzékeltetésére
- tudjon zenére, énekekre ritmikus mozgásokat végezni
- érezze az egyenletes löktetést, tartsa a tempót, érzékelje a tempóváltást
- pontosan, folyamatosan szólaltassa meg a tanult ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatokat csoportosan és egyénileg is

Testnevelés

- A gimnasztikai feladatokat teljesíti utánzással.
- Az alapvető mozgáskészségeket (járás, futás, dobás, kúszás, mászás) elfogadhatóan végrehajtja.
- A funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformákat koordináltan hajtja végre.
- A támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

Vizuális kultúra

- A vizuális nyelv alapelemeinek – szín, forma, tömeg – megismerése, környezeti relációkban való megértése és azok felhasználása az alkotótevékenység során, a tanulói személyiség érzelmi és mentális gazdagodása érdekében.
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít.
- Rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi.

- A vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik.
- Egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer.
- Valós vagy digitális játékményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél.

Technika és tervezés

- Az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség.
- Egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során.
- Rendet tart a környezetében. Törekszik a takarékos anyagfelhasználásra.
- Szelektíven gyűjti a hulladékot.
- Az elvárt feladatokban önállóan, kevés segítséggel dolgozik – elvégzi a műveletet.

1/2. évfolyamon

Magyar nyelv és irodalom

1. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása

A társalgási tevékenységbe való bekapcsolódás, fülelő figyelem.

A társalgási témakörök feldolgozásának használt alapvető szókinccs alkalmazása az alábbi témakörökben:

- család, iskola:
- évszakok, ünnepkörök, hagyományok
- állatok, növények, emberek

2. Olvasás, írott szöveg megértése

- A nyomtatott és írott betűformák felismerése.
- A hangok helyének, időtartamának azonosítása szavakban.
- Betűkapcsolatok összevonásának, összeolvasásának képessége. Pontosan olvasson szavakat, szószerkezeteket.
- Ismert szavak, szószerkezetek, rövid mondatok értésének bizonyítása nyelvi eszközökkel, cselekvéssel, alkotással és grafomotoros tevékenységgel.
- Két-három elemes képsorokhoz azok tartalmi - logikai rendezése után a megfelelő „vázlatpont-jellegű” mondatok hozzárendelése.
- Olvasás során törekedjen a szóhatárok érzékeltetésére.
- Sorolók, mondókák tanulása és a gyerek nyelvi szintjének megfelelő elmondása.

3. Írás és helyesírás

- Magabiztosan tájékozódjon a vonalközökben.
- az írás jelrendszerének elsajátítása: írott egyjegyű kisbetűk
- Azonosítsa és csoportosítja a betűket a következő dimenziók szerint: nagybetű vagy kisbetű, ill. írott vagy nyomtatott betű.
- szavak, szószerkezetek másolása írott formáról írottra, továbbá nyomtatottról írottra.
- Ismert (2-3-4 betűs) szavak látó-halló tollbamondás utáni írása
- tartalmilag ismert két-három betűs szavak emlékezet után való leírása

- A betűk szabályos és olvasható alakítása és kapcsolása, elhelyezése a vonalközökben.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Ismert halmaz elemeit összehasonlítja, szétválogatja adott szempont szerint.
- Eldönti, hogy adott halmazra vonatkozó állítás igaz-e vagy hamis.
- Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint. Halmazalkotás.
- Több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használata tárgyi tevékenységhez kötve.
- Néhány elem sorba rendezése próbálgatással.

Számтан, algebra

- Ismeri két halmaz elemeinek kölcsönösen egyértelmű megfeleltetését (párosítását) az elemszámok szerinti összehasonlításra
- A több, kevesebb, ugyanannyi viszony megállapítani tudása és alkalmazása a 20-as számkörben.
- Tudja a számokat nagyság szerint sorba rendezni a 10-es számkörben.
- Ismeri a számok jelét 20-ig, helyesen írja és olvassa.
- Megtalálja a számok helyét 0 kezdőpontú, egyesével beosztott számegyenesen 20-ig.
- Elemek sorszámának megállapítása adott sorozatban.
- Ismeri a számok szomszédjait 20-as számkörben.
- Ismeri és használja a matematikai jeleket: +, -, =, <, >.
- Felismeri a páros és páratlan számokat.
- Tud összeadást, kivonást tevékenységgel elvégezni eszközzel (vagy anélkül).
- Ki tud számolni összegeket, különbségeket eszközzel.

Összefüggések, kapcsolatok, szabályszerűségek felismerése

- tárgyakkal, logikai készletek elemeivel kirakott periodikus sorozatokat folytat
- Felismeri a növekvő és csökkenő számsorozatokat, és képes folytatni a felismert szabály alapján
- Tudja a több, kevesebb, ugyanannyi relációkat értelmezni
- A megismert tulajdonságok tárgyi tevékenységgel, képpel való bemutatni, értelmezni tudása.
- Számok összehasonlítása, szétválogatása adott tulajdonság szerint.

Geometria

- Egyszerű utasítások, megértése, követése. A tevékenységgel kapcsolatos kérdések megértése.
- Tud tájékozódni síkban: táblán, füzetben.

Etika

Éntudat – Önismeret

- Felismer alapérzelmeiket, egyszerű szavakkal megfogalmazza saját i, hogy milyen tevékenységeket, helyzeteket kedvel vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemző elemeit.

Család – Helyem a családban

- Felismeri és megnevezi a szűkebb családtagokat, alapvető rokonsági szinteket.
- Átéli a különböző családi események fontosságát.
- Elkülöníti a családi és egyéb ünnepeket, felismeri, hogy ezeknek aktív résztvevője lehet.

Helyem az osztályközösségben

- Megkülönbözteti a tiszteletteljes és sértő közlési módokat (a hagyományos és a digitális közegben is), véleményét igyekszik nem bántó módon kifejezni.

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban:

- Felismeri az alapvető állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket.

A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

- Ismer néhány példát azzal kapcsolatban, hogy mit tehet ő a természet megőrzése és fenntarthatóság érdekében.
- Egyszerű példákat hoz a természet rendjének fontosságára.

Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

- Ismer néhány jelentősebb vallási ünnephez kapcsolódó egyházi és kulturális szokást.

Testnevelés

- A gimnasztikai feladatokat teljesíti utánzással.
- Az alapvető mozgáskészségeket (járás, futás, dobás, kúszás, mászás) elfogadhatóan végrehajtja.
- A funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformákat koordináltan hajtja végre.
- A támasz- és függésyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

Vizuális kultúra

- A vizuális nyelv alapelemeinek – szín, forma, tömeg – megismerése, környezeti relációkban való megértése és azok felhasználása az alkotótevékenység során, a tanulói személyiség érzelmi és mentális gazdagodása érdekében.
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít.
- Rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztrációt készít különböző vizuális eszközökkel: rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít és a képet, tárgyat szövegesen értelmezi.
- A vizuális nyelv elemeinek értelmezésével és használatával kísérletezik.
- Egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer.
- Valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan és dramatikusan feldolgozza: rajzol, fest, formáz, nyomtat, eljátszik, elmesél.

Technika és tervezés

- Az anyagok tulajdonságairól érzékszervi úton, önállóan szerez ismereteket – szín, alak, átlátszóság, szag, keménység, rugalmasság, felületi minőség.
- Egyszerű szöveges, rajzos és képi utasításokat hajt végre a tevékenysége során.

- Rendet tart a környezetében. Törekszik a takarékos anyagfelhasználásra.
- Szelektíven gyűjti a hulladékot.
- Az elvárt feladatokban önállóan, kevés segítséggel dolgozik – elvégzi a műveletet.

2. évfolyam

Irodalom

A tanuló képes legyen:

- ismert típusú írott utasítások megértésére, végrehajtására,
- kérdésekre adott válaszok értelmes megfogalmazására,
- a mindennapi érintkezés nyelvi formáinak alkalmazására, udvarias viselkedésre,
- a tanult memoriterek szöveghű elmondására,
- szavak, szószerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasására,
- rövid olvasmányok tartamával kapcsolatban kérdésekre válaszol,
- felismeri a címet, azonosítja a történetben a szereplőket, helyszínt, időt,
- a mesék, történetek szereplőiről egyszerű mondatokban véleményalkotásra,
- törekszik a felolvasott szöveg tagolására, a hangsúlyos olvasásra,
- 8-10 mondatos, a tanulóknak ismert témájú szöveg önálló megismerésére, megértésének igazolására kérdések megválaszolásával.

Magyar nyelv

- Írása legyen rendezett, a betűket olvashatóan alakítsa és kapcsolja egymáshoz.

A tanuló képes legyen:

- az írott kis és nagybetűk nyelvi jeleinek felismerése, helyes használatára,
- az ábécérend ismeretére, egyszerűbb betűrendbe sorolásra,
- hosszú magán- és mássalhangzók felismerése a beszédben,
- a hosszú hangok jelölésére az írásban.
- Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat begyakorolt szókészlet körében.
- Legyen képes rövid, fonetikusán írandó szavak hibátlan lejegyzésére tollbamondás útján, a kiejtéstől eltérőkére másolással.
- Szövegmintá alapján képes legyen felismerni és kijavítani hibáit.
- Tudjon legalább 5-5 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szót (egy-vagy kéttagú szavak) helyesen leírni.
- 5-10 „tj”, „lj”, „dj”, „nj”, „dt”, „ts” betűkapcsolatból származó összeolvadást vagy hasonulást tartalmazó szó megfigyelés utáni helyes leírására.
- A mondatok nagybetűvel való kezdésére, szavakra tagolására.
- A szavak elválasztására a szótagolás szabályai szerint.
- Ismerje fel a beszélői szándék szerint a kijelentő és kérdő mondatokat.
- Alkalmazza a megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.

Matematika

Gondolkodási és megismerési módszerek

- Egyedi elemekről, illetve elem párokról szóló állítások igazságának megítélése; igaz állítások alkotása.
- Elemek közös tulajdonságainak felismerése, a felismerés kifejezése újabb elem besorolásával vagy a tulajdonság megfogalmazásával; válogatás adott tulajdonság szerint.
- Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása.
- Nyitott mondatok igazgá tévése konkrét elemek behelyettesítésével.
- Számfeladatok, nyitott mondatok alkotása egyszerű, egyenes és fordított szövegezésű feladatokhoz.
- Több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használata szemmel eldönthető esetekben, tárgyi tevékenységgel és anélkül 100-as körben.

Számtan, algebra

- Számok (100-ig) darabszám és mérőszám-tartalmának ismerete, ezek kifejezése tevékenységgel. A számok írása, olvasása; szerkezetük gyakorlati ismerete.
- Számok pontos helyének megtalálása az egyesével beosztott számegetyes-darabon.
- Számszomszédok (egyes, tízes) megtalálása, kisebbik és nagyobbik szomszéd megkülönböztetése.
- Párosság és egyéb számtulajdonságok megállapítása.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása szóban és jellel.
- Matematikai jelek: +, -, •, :, =, <, >, () ismerete, használata.
- Számok bontása helyi érték szerint tízesek és egyesek összegére.
- Számok összeadása és kivonása a 100-as számkörben, számolási eljárások alkalmazása. A műveletek alkalmazása szöveges feladatok és nyitott mondatok megoldása során.
- Szorzó- és bennfoglaló táblák ismerete, fejben számolás.
- A szorzótáblák kapcsolatainak alkalmazása a számításokban.
- Kirakás (eljárás) után tudja kiszámítani az egyszerűbb maradékos osztásokat.

Geometria

- Vonalak (egyenes, görbe) ismerete.
- A test és a síkidom megkülönböztetése.
- Érti, és alkotásában tudja követni a szóban adott feltételt, feltételeket.
- Szét tudja válogatni megnevezett geometriai tulajdonság szerint a gyűjtött, megalkotott testeket, síkidomokat.
- Felismeri a téglalapot, négyzetet, téglatesetet, kockát; helyesen használja ezeket a szavakat; hajtogatással meg tudja mutatni egy négyszögről, hogy az négyzet, vagy téglalap.
- Elképzelés után ki tudja rakni egyszerű térbeli, síkbeli alakzat tükörképét, kirakását ellenőrizni tudja zsebtükörrel.
- Képes biztonságos mozgásos tájékozódásra.
- Érti az irányokat kifejező szavakat, képes azok követésére mozgásokban, tudja használni azokat elvégzett vagy képzelte mozgás megadására.
- Tudja azonosítani, megkülönböztetni a mozgás irányát és síkban az alakzatok állását.

Valószínűség, statisztika

- A sorozatok, táblázatok, grafikonok adatainak leolvasása, azokról megállapítások megfogalmazása.

Etika

Éntudat – Önismeret

- Felismeri alapérzelmeiket, egyszerű szavakkal megfogalmazza saját érzelmeit/ érzelmi állapotát.
- Felismeri milyen helyzeteket, tevékenységeket kedvel, vagy nem kedvel, azonosítja saját viselkedésének jellemzőit.

Család – Helyem a családban

- Felismeri és azonosítja a szűkebb család tagjait, a közvetlen rokonsági fokokat.
- Néhány példát felsorol a családi szerepvállalásból.
- Érzékeli a családi események fontosságát.
- Felismeri a családi és egyéb ünnepeket, törekszik azok előkészületeiben részt venni.

Helyem az osztályközösségben

- Megkülönbözteti a tiszteletteljes és sértő közlési módokat (a hagyományos és a digitális közegben is), véleményét igyekszik nem bántó módon kifejezni.
- Felismeri az együttműködést segítő vagy akadályozó tevékenységeket, egyszerű javaslatokat tesz az együttműködés megvalósítására.

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – Helyem a társadalomban:

- Felismeri az alapvető állami, nemzeti és vallási ünnepek jelentését, a hozzájuk kapcsolódó jelképeket.
- Felismeri a kiközösítés jeleit, és helyes erkölcsi érzékkel reagál ezekre.

A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

- Megfogalmazza személyes felelősségét a természeti és tárgyi környezet iránt, megoldási javaslatokat tesz környezetének fejlesztésére.

Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

- Felismeri az olvasott vagy a hallott kulturálisan hagyományozott történetekben megjelenő együttélési szabályokat.
- Ismer néhány, a jelentősebb vallási ünnepekhez kapcsolódó egyházi és kulturális szokást.

Ének-zene

- Érti az egyenletes lüktetést, igyekszik tartani a tempót, érzékeli a tempóváltozást.
- A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozza.
- A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismeri kottaképről (kézjel, betűkotta).
- A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot igyekszik pontosan, folyamatosan megszólaltatni.

Testnevelés

- A gimnasztikai feladatokat teljesíti utánzással.
- Az alapvető mozgáskészségeket (járás, futás, dobás, kúszás, mászás) elfogadhatóan végrehajtja.
- A funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformákat koordináltan hajtja végre.
- A támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

Vizuális kultúra

- Különböző érzékszervi tapasztalatok (pl. szaglás, hallás, tapintás, látás) élményszerű feldolgozása alapján kialakult érzések vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben (pl. rajz, festés, mintázás, építés, konstruálás, tárgyalkotás).
- Közvetlen megfigyelések útján szerzett konkrét vizuális tapasztalatok (pl. nagyság, felület, méret, irány, mennyiség) és jellemzők (pl. legsötétebb színű, legnagyobb formájú) felhasználása az alkotómunka során.
- Megadott szempontok alapján természeti és mesterséges tárgyak megfigyelése és vizuális megjelenítése.
- Élmények, tapasztalatok, elképzelt vagy hallott történetek vagy szövegek különböző vizuális eszközökkel való megjelenítése (rajzol, fest, nyomtat, fotóz, formáz, épít).
- Az adott életkornak és nyelvi fejlettségnek megfelelő tájékoztatást, figyelemfelkeltést szolgáló vizuális közléseket segítségével értelmez.
- Valós vagy digitális játékélményeit vizuális feldolgozza: rajzol, fest, formáz.

Technika és tervezés

- A hétköznapijainkban használatos anyagokat felismeri, tulajdonságaikat megállapítja érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján.
- Képlékeny anyagokat, papírt alakít.
- Alkalmazza az egyszerű tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, kötöz, mintáz.
- Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközöket biztonságosan, balesetmentesen használja.
- A munka utáni rendet, tisztaságot fenntartja.
- A háztartási és közlekedési veszélyeket tudatosítja, egészséges veszélyérzete van.
- Ismeri az alapvető háztartási eszközöket, gépeket és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrásokat.
- Ismer példákat az egészséges táplálkozás és az időjárásnak/alkalomnak megfelelő öltözködés terén.

3. évfolyam

Magyar nyelv

A tanuló képes legyen:

- az írott kis és nagybetűk nyelvi jeleinek felismerése, helyes használatára,
- az ábécérend ismeretére, egyszerűbb betűrendbe sorolásra,
- hosszú magán- és mássalhangzók felismerése a beszédben,
- a hosszú hangok jelölésére az írásban.
- Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat begyakorolt szókészlet körében.
- Legyen képes rövid, fonetikusán írandó szavak hibátlan lejegyzésére tollbamondás útján, a kiejtéstől eltérőkére másolással.
- Szövegminta alapján képes legyen felismerni és kijavítani hibáit.
- Tudjon legalább 10-15 gyakran használt „j”-t és „ly”-t tartalmazó szót (egy-vagy kéttagú szavak) helyesen leírni.
- 10-15 „tj”, „lj”, „dj”, „nj”, „dt”, „ts” betűkapcsolatból származó összeolvadást vagy hasonulást tartalmazó szó megfigyelés utáni helyes leírására.
- A mondatok nagybetűvel való kezdésére, szavakra tagolására.
- A szavak elválasztására a szótagolás szabályai szerint.
- Ismerje fel a beszélői szándék szerint a kijelentő és kérdő mondatokat.
- Alkalmazza a megfelelő mondatvégi írásjeleket a kijelentő és kérdő mondatoknál.

Irodalom

- Ismeretterjesztő szövegek, hétköznapi történetek szövegének értelmezése.
- A cím, a szereplők, a helyszín, az időpont megállapítása.
- Mondatok igazságtartalmának eldöntése, mondatok időrendbe állítása a történet cselekményének megfelelően.
- Ok-okozati kapcsolatok felismerése, hiányos mondatok kiegészítése a megadott kérdőszavak segítségével.
- Egyszerű kérdésekre önálló válaszadás írásban.

Matematika

Számfogalom

- Számfogalma biztos ezres számkörben.
- Képes helyiérték szerint számokat leírni.
- Meg tudja határozni a tízes, százás számszomszédokat.

Műveletek

- Képes egyszerű sorozatok szabályának felismerésére és a sorozat folytatására.

A tanuló képes elvégezni:

- két- vagy többtagú írásbeli összeadást,
- az írásbeli kivonást,
- szorzást egyjegyű szorzóval.

Törtek

- Felismer és megnevez egyszerű törteket.

Szöveges feladatok

- Képes egyszerű szöveges feladatot megoldani.

Geometria

- Felismer és csoportosít egyszerű geometriai alakzatokat a síkidomok és a testek közül.
- Ismeri a kerület és a terület fogalmát.

Mérés

- Ismeri a hosszúság tanult mértékegységeit (cm, dm, m, km).
- Ismeri az űrtartalommal kapcsolatos mértékegységeket (l, dl, cl, hl).

Környezetismeret

- Felismeri és megnevezi a halmazállapotokat.
- Felismeri és megnevezi az időjárás fő elemeit.
- Helyesen használja a napszakok nevét, felsorolja az évszakokat, hónapokat.
- Megnevezi az emberi élet szakaszait.
- Felismeri és megnevezi a fő testtípusokat emberen, állaton (emlős, madár).

Etika

Ismeri és használja az alapvető viselkedési szabályokat: köszönés, megszólítás. Nyelvi állapotának megfelelően használja az elemi kommunikációs formákat, képes érzelmeit, tapasztalatait azonosítani, megosztani másokkal.

Éntudat, önismeret:

- Saját és szülei nevét ismeri, életkorát megnevezi.
- Főbb külső tulajdonságokat megfigyel saját magán.
- Alapvető érzelmeket megfogalmaz (vidám, mérges, szomorú, ijedt, fáradt, izgatott).
- Megnevezi kedvenc tevékenységeit és játékait.

Közvetlen közösségeim – A család és a gyerekek

- Az egészséget –betegséget megkülönbözteti.
- Ismeri az egészségvédelemmel kapcsolatos tevékenységeket (tisztálkodás, takarítás).

Helyem az osztályközösségben

- Ismeri a segítségkérés nyelvi gesztusait.
- Ismerje fel konfliktusok helyes és nem szerencsés megoldásait.

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban

- Az iskolai ünnepélyeket, nemzeti ünnepeket megnevezi és a szokások kulcsszavait/képeit csoportosítja.

A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

- Ismeri a szelektív hulladékgyűjtés szokását, a viselkedést erdőben, természetben.

Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

- Felismeri a főbb vallási ünnepeket, elhelyezi évszakok szerint, illetve jellemző szokásaikat, tárgyaikat csoportosítja.

Ének-zene

- Meg tudja különböztetni a férfi, női, gyermekhangokat.
- Felismeri és megnevezi a tanult ritmusképleteket: tá, titi, szün, szünet.
- Képes megadott ritmust visszaadni.
- A 2/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozza.

Testnevelés

- A gimnasztikai feladatokat teljesíti utánzással és utasításra.
- Az ugrás, szökdelés, futás, dobásfeladatokat elfogadhatóan végrehajtja.
- Egyszerű labdakezelési feladatokat megfelelően elvégez.
- A funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformákat koordináltan hajtja végre.
- A támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

Vizuális kultúra

- Életkorának megfelelő jártassággal és készségszinten alkalmazza a tanult technikákat és ábrázolási módokat.
- Valós vagy digitális játékélményeit vizuálisan fel tudja dolgozni.
- Adott modelleket képes közvetlen megfigyelés alapján felismerhetően ábrázolni.
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, fotóz, formáz, épít.
- Egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer.

Technika és tervezés

- Ismeri az órán használt anyagokat (kartonpapír, rajzpapír, krepp-papír, tű, cérna, fonál, hurkapálca), eszközöket (olló, ragasztó, sablon, tű).
- Minta alapján képes egyszerű forma létrehozására.
- Ismeri az alapvető gyalogos közlekedés szabályait.
- Alkalmazza a tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, kötöz, mintáz.
- Betartja a helyes magatartási szokásokat a balesetmentes munkavégzés érdekében.
- Törekszik a rend, tisztaság megtartására munka közben.

Digitális kultúra

A tanuló képes legyen:

- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevezni néhány informatikai eszközt,
- egyszerű feladatokat megoldani informatikai eszközökkel,
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot létrehozni.

4. évfolyam

Magyar nyelv

- Mondatfajták felismerése, megnevezése, a mondatvégi írásjel megállapítása.
- A tanult szófajok (főnév, melléknév, számnév, névelő, névutó, ige) csoportosítása, adott mondatban azok felismerése.
- Kijelentő módú igeragozás jelen, múlt és jövő időben.
- A cselekvő számának, személyének megállapítása.
- Számnevek helyesírása, kérdőszavak segítségével azok todalékolása (Hányan? Hányszor?).
- A szótagolás szabályának megfelelő alkalmazása.
- Szavak, szószerkezetek, mondatok akusztikus tollbamondás utáni írása.

Irodalom

- Ismeretterjesztő szövegek, hétköznapi történetek, népmesék szövegének értelmezése.
- A cím, a szereplők, a helyszín, az időpont megállapítása.
- Mondatok igazságtartalmának eldöntése, mondatok időrendbe állítása a történet cselekményének megfelelően.
- Ok-okozati kapcsolatok felismerése, hiányos mondatok kiegészítése a megadott kérdőszavak segítségével.
- Egyszerű kérdésekre önálló válaszadás írásban.

Matematika

Számfogalom

- Számfogalma biztos tízezres számkörben.
- Képes helyiérték szerint számokat leírni.
- Meg tudja határozni a tízes, százás, ezres számszomszédokat.

Műveletek

- Képes egyszerű sorozatok szabályának felismerésére és a sorozat folytatására.

A tanuló képes elvégezni:

- két- vagy többtagú írásbeli összeadást,
- az írásbeli kivonást,
- szorzást egyjegyű és kétjegyű szorzóval,
- osztást egyjegyű osztóval.

Törtek

- Felismer és megnevez egyszerű törteket.

Szöveges feladatok

- Képes egyszerű szöveges feladatot megoldani.

Geometria

- Felismer és csoportosít egyszerű geometriai alakzatokat a síkidomok és a testek közül.
- Ismeri a kerület és a terület fogalmát.

Mérés

- Ismeri a hosszúság tanult mértékegységeit (mm, cm, dm, m, km).
- Ismeri a tanult idővel kapcsolatos mértékegységeket (óra, perc, hét, hónap, év).

Környezetismeret

- A mező, az erdő a víz és vízpart élővilága.
- Az ott élő növények és állatok felismerése, jellemző tulajdonságainak megnevezése.
- Az emberi test részeinek megnevezése.
- A légzés, keringés, emésztés szervei, azok funkciói.

Etika

Ismeri és használja az alapvető viselkedési szabályokat: köszönés, megszólítás. Nyelvi állapotának megfelelően használja az elemi kommunikációs formákat, képes érzelmeit, tapasztalatait azonosítani, megosztani másokkal.

Éntudat, önismeret:

- Saját és szülei nevét ismeri, születésnapát, életkorát megnevezi.
- Főbb külső tulajdonságokat megfigyel saját magán.
- Alapvető érzelmeket megfogalmaz (vidám, mérges, szomorú, ijedt, fáradt, izgatott).
- Megnevezi kedvenc tevékenységeit és játékait.
- Megítél iskolai szabályokat és viselkedési normákat (helyes-helytelen, biztonságos-veszélyes).

Közvetlen közösségeim – A család és a gyerekek

- Az egészséget –betegséget megkülönbözteti.
- Ismeri az egészségvédelemmel kapcsolatos tevékenységeket (tisztálkodás, takarítás).

Helyem az osztályközösségben

- Ismeri a segítségkérés nyelvi gesztusait.
- Ismerje fel konfliktusok helyes és nem szerencsés megoldásait.

A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban

- Az iskolai ünnepélyeket, nemzeti ünnepeket elhelyezi a naptárban és a szokások kulcsszavait/képeit csoportosítja.

A természet rendjének megőrzése a fenntarthatóság érdekében

- Ismeri a szelektív hulladékgyűjtés szokását, a viselkedést erdőben, természetben.

Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére

- Felismeri a főbb vallási ünnepeket, elhelyezi évszakok szerint, illetve jellemző szokásokaikat, tárgyaikat csoportosítja.

Ének-zene

- Meg tudja különböztetni a férfi, női, gyermekhangokat.
- Felismeri és megnevezi a tanult ritmusképleteket: tá, titi, szün, szünet.
- Képes megadott ritmust visszaadni.
- A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozza.

Testnevelés

- A gimnasztikai feladatokat teljesíti utánzással és utasításra.
- Az ugrás, szökdelés, futás, dobásfeladatokat elfogadhatóan végrehajtja.
- Egyszerű labdakezelési feladatokat megfelelően elvégez.
- A funkcionális hely- és helyzetváltoztató mozgásformákat koordináltan hajtja végre.
- A támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik.

Vizuális kultúra

- Rendelkezik alapvető színismeretekkel, színhasználati jártassággal.
- Életkorának megfelelő jártassággal és készségszinten alkalmazza a tanult technikákat és ábrázolási módokat.
- Valós vagy digitális játékelményeit vizuálisan fel tudja dolgozni.
- Adott modelleket képes közvetlen megfigyelés alapján felismerhetően ábrázolni.
- Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteit különböző vizuális eszközökkel egyszerűen megjeleníti: rajzol, fest, fotóz, formáz, épít.
- Egyszerű, mindennapok során használt jeleket felismer.

Technika és tervezés

- Ismeri az órán használt anyagokat (kartonpapír, rajzpapír, krepp-papír, tű, cérna, fonál, hurkapálca), eszközöket (olló, ragasztó, sablon, tű).
- Minta alapján képes egyszerű forma létrehozására.
- Ismeri az alapvető gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait.
- Alkalmazza a tárgykészítés legfontosabb technikáit: vág, ragaszt, kötöz, mintáz.
- Betartja a helyes magatartási szokásokat a balesetmentes munkavégzés érdekében.
- Törekszik a rend, tisztaság megtartására munka közben.

Digitális kultúra

A tanuló képes legyen:

- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevezni néhány informatikai eszközt,
- önállóan vagy tanítói segítséggel felismerni más tantárgyak tanulásának támogatásához applikációkat, digitális tananyagot, oktatójátékot, képességfejlesztő digitális alkalmazást,
- megoldani egyszerű feladatokat informatikai eszközökkel,
- információt keresni az interneten más tantárgyak tanulásához,
- ismerni és használni a kapcsolattartás formáit és a kommunikáció lehetőségeit a digitális környezetben.

Élő idegen nyelv – angol

- Lehetőség szerint értse meg a tanult és gyakran előforduló angol nyelvű utasításokat.
- Törekedjen a tanult szavak, kifejezések egyszerű mondatok felismerésére, megértésére.
- Igyekezzen, hogy az adott kérdésre adekvát választ tudjon társítani.
- Törekjen arra, hogy a tanult mondatmodellek alkalmazásával képes legyen: bemutatkozni, üdvözölni másokat, egyszerű mondatokat kiejteni, megismételni. - -
- Ismerje fel és értse meg a leírt egyszerű tanult szavakat, kifejezéseket, ezekre adekvátan reagáljon cselekvéssel, szóban, írásban, rajzzal.
- Képes legyen egyszerű szövegeket lemásolni, és egyszerű feladatokat írásban- akár segítséggel- megoldani.

Követelmények

Felső tagozat

MAGYAR IRODALOM

5. évfolyam

1. Család, otthon, nemzet

Művek:

Nép- és műmesék, Ajánlott mesék: A három kívánság, A só, A tulipánná változott királyfi, A csókalányok, Az égigérő fa, Tündérszép Ilona és Árgyélus, Holle anyó, Mátyás király tréfái

Verses és prózai formájú mesék: Arany János: Rege a csodaszarvasról - prózában, versből részletek

Állatmesék verses és prózai formában: A róka és a holló, A róka és a gólya, A bagoly és a holló, Az oroszlán és az egér, A teknős és a nyúl

Mítosz: Romulus és Remus vagy Parisz ítélete

Követelmények:

A tanuló

- az irodalmi művek segítségével is megfigyeli az emberi kapcsolatok sokféleségét, a téma irodalmi megjelenésének változatosságát korszaktól, műfajtól és formától függetlenül;
- felismer emberi alaphelyzeteket és irodalmi témákat, formákat;
- képes Arany János Rege a csodaszarvasról(memoriter) bemutatására
- nyelvi állapotának függvényében képes véleménye szóbeli megfogalmazására

Fogalmak: elbeszélés, mese, népmese, meseszám, mesealak, monda, kaland, rege, mítosz,

2. Petőfi Sándor: János vitéz

Követelmények: A János vitéz cselekménye, szerkezete. A mű mesei elemei (cselekmény, hősök) – népies elbeszélő költemény/verses mese. Kukorica Jancsi útja, tettei, választásai (értelmezés, jellemzés). A megjelenítés eszközei (az egységenkénti feldolgozás során néhány poétikai eszköz megismerése: képek, pl. hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzatok, pl.).

A tanuló

- ismeri az epikai műnem jellegét (tér, idő, cselekmény, szereplő, elbeszélő);
- jellemzi a mű szereplőit;
- megismeri a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. elbeszélő költemény);

- nyelvi állapotának függvényében képes memoriterek előadására (szövegrészeket a műből).

3. Szülőföld, táj

Művek:

Nagy László: Balatonparton, Petőfi Sándor: Szülőföldemen – részlet, Gárdonyi Géza: Balaton

Követelmények: A tanuló értelmileg és érzelmileg megragadja az otthon és a szülőföld fogalmának kapcsolatát; megismeri egy-egy jelentős alkotónak a szülőföldjéhez, a magyar tájhoz való viszonyulását (ez is fejleszti, alakítja a kötődés igényét);

Fogalmak: Tájleíró költemény, honvágy, érték, haza, otthon,

4. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

Követelmények

A tanuló

- építse be passzív és aktív szókincsébe a regényben megjelenő kifejezéseket
- gyakorolja a szövegértési és szövegalkotási feladatok megoldását (szóban/írásban), pl. jellemzés, elbeszélés,
- legyen képes: jelenet, dialógus előadására, dramatikus játéokra;
- az ok-okozati összefüggések megértésére;
- a cselekmény főbb fordulópontjainak felismerésére és megfogalmazására; a szereplők jellemének felismerésére és megfogalmazására;

Fogalmak: Ifjúsági regény, cselekmény, tér- és időviszonyok, konfliktus, , helyszín, főszereplő, mellékszereplő, jellemvonásokat, érzelmeket, lelkiállapotokat, indulatokat megnevező kifejezések, szinonimák

6. évfolyam:

1. Hősök az irodalomban

Művek: Arany János: A walesi bárdok, Mátyás anyja, Szent László legendái: Szent László füve Szent László pénze A tordai hasadék, Lúdas Matyi a népmese és néhány soros szemelvény Fazekas Mihály Lúdas Matyi című művéből

Követelmények:

A tanuló

- tisztában van a monda műfaji sajátosságaival
- megismeri a ballada műfaji jellemzőit, sajátos szerkesztés- és előadásmódját;
- tudja, hogy a népköltészeti alkotások többféle változatban létezhetnek;
- elő tud adni egy balladából néhány versszakot (memoriter);
- ismeri Arany János A walesi bárdok című balladájának cselekményét

- A tanuló értse meg a történet ok - okozati összefüggéseit; - ismerjen rá a mesei elemekre (pl. a hármas szám); - gyakorolja a szövegértési, szövegalkotási feladatokat;
- Fazekas Mihály művének szemelvényeiben ismerje fel a történet fordulópontjait;

Fogalmak: műballada, népballada, monda, próbatétel, hősiesség, csoda, legenda, földrajzi monda, ballada, balladai homály, kihagyás, külső –belső konfliktus, kaland

2. Arany János: Toldi

Követelmények:

A tanuló

- ismerje fel az elbeszélő költemény műfaját;
- a tér- és időviszonyokat; ismerje a cselekményt; értse meg az ok-okozati viszonyokat, a fordulópontok jelentőségét - szerezzon gyakorlatot a mű szereplőinek jellemzésében szóban és írásban külső és belső tulajdonságaik felismerésében, értse meg a szereplők közötti kapcsolatokat, a szereplők szándékait, érzelmeit, indulatait, motivációit - gyakorolja az önálló szövegalkotást (különbféle közlésformák; nézőpontváltás stb.) szóban és írásban;

Fogalmak: Előhang, elbeszélő költemény, hasonlat, megszemélyesítés, versszak, rím

3. Szeretet, hazaszeretet, szerelem

Művek: Kölcsey Ferenc: Himnusz 1. és 6. versszak Vörösmarty Mihály: Szózat 1-2. versszak Petőfi Sándor: Nemzeti dal

Követelmények

A tanulóknak

- legyen ismerete arról, milyen ünnepi alkalmakhoz köthető a Himnusz és a Szózat megszólalása, miként erősíti a nemzethez tartozás érzését és miért tekintjük nemzeti jelképünknek,
- ismerje a Nemzeti dal keletkezésének történelmi körülményeit és szerepét,
- törekedjék egyéni képességének és nyelvi szintjének megfelelő memoriterek visszaadására.

4. Gárdonyi Géza: Egri csillagok

Követelmények

A tanuló

- gyakorolja a szövegértési és szövegalkotási feladatok megoldását (szóban/írásban),
- legyen képes: az okozati összefüggések megértésére;
- ismerje fel a cselekmény főbb fordulópontjait és fogalmazza meg ezeket szóban;
- ismerje fel a szereplők jellemének főbb vonásait, tudja ezeket megfogalmazni
- legyen képes a főbb helyszínek, térbeli viszonyok azonosítására;

Fogalmak: Történelmi regény, talizmán, babona, várostrom, várvédők, áruló, jellemek, az elbeszélő

7. évfolyam:

I. Korok és portrék

1. Középkor

Művek: István király intelmei Imre herceghez (részletek)

Követelmények

A tanuló

- azonosítja a mű tematikáját
- vegyen részt az erkölcsi fogalmakról való társalgásban, legyen képes írásban is megfogalmazni saját intelmeit

Fogalmak: középkor, egyházi kultúra, lovagi kultúra, lovagi erények, intelem

2. Reneszánsz, humanizmus, reformáció

Művek: Hogyan került holló Mátyás király címerébe?, Janus Pannonius: Pannonia dicsérete, Balassi Bálint: Hogy Juliára talál, így köszöne néki, William Shakespeare: Romeo és Júlia a Shakespeare –mesék alapján

Követelmények

- a tanuló ismerje a monda fogalmát, Hunyadi Mátyás családfáját,
- helyezze el Janus Pannoniust a korszakban,
- néhány mondatban mutassa be a Pannonia dicsérete című verset és Balassi Bálint versét,
- ismerje a reneszánsz kor udvarlási szokásait,
- ismerje a Rómeó és Júlia történetét a Shakespeare-mesék alapján.

Fogalmak: reneszánsz, humanizmus, reformáció, könyvnyomtatás, vitézi élet, dal, epigramma, dráma, komédia, tragédia

3. Klasszicizmus és romantika

Művek: Csokonai Vitéz Mihály: Szegény Zsuzsi a táborozáskor, Kölcsey Ferenc: Himnusz, Vörösmarty Mihály: Szózat, Petőfi Sándor: Nemzeti dal, Szeptember végén, Reszket a bokor, mert; Arany János: A walesi bárdok; Ágnes asszony, Mikszáth Kálmán: A néhai bárány, Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője – részletek a regényből és a filmfeldolgozás, Jókai Mór: A huszti beteglátogatók

Követelmények

A tanuló

- ismerje a nemzeti identitást meghatározó lírai szöveget,
- fedezze fel a művekben megjelenő történelmi kapcsolódásokat.
- Ismerje a lírai alkotások szerkezetének sajátosságait (keret, refrén)
- ismerje Petőfi Sándor életét és pályaképét

- Néhány mondatban tudja bemutatni Petőfi szerelmesverseit és azok költői képeit.
- Ismerje a ballada műfaji vonásait.
- legyen képes követni a cselekményt, az események időrendjét,
- érzékelje az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést;
- ismerje fel az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; ismerje a regény és a novella műfaji sajátosságait;

A tanuló kisepikai alkotásokban

- legyen képes követni a cselekményt, az események időrendjét,
- érzékelje az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést;

Fogalmak: óda, himnusz, elégia, dal, allegória, rím, hasonlat, megszemélyesítés, metafora; ismétlés, párhuzam, ellentét, novella, regény, elbeszélés, időrend,

8. évfolyam

I. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében

1. Líra a 20. század első felének irodalmában

Művek: Ady Endre: A föl-földobott kő, Lédával a bálban, Őrizem a szemed, Kosztolányi Dezső: Mostan színes tintákról álmodom Juhász Gyula: Milyen volt... Juhász Gyula: Tiszai csönd, Dsida Jenő: Születésnap köszöntő édesanyámnak, József Attila: Mama, József Attila: Tiszta szívvel, József Attila: Tenyeremre tettem, Radnóti Miklós: Nem tudhatom, Radnóti Miklós: Éjszaka

Követelmények

A tanuló ismerje

- Ady Endre, Juhász Gyula, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós életpályáját
- legyen képes a megadott szempontrendszer alapján az olvasott művek bemutatására
- Tudjon memoritereket:
 - Ady: Őrizem a szemed
 - Juhász Gyula: Milyen volt...
 - Dsida Jenő: Születésnap köszöntő édesanyámnak
 - József Attila: Mama
 - József Attila: Tiszta szívvel
- Ismerje fel a következő költői képeket: megszemélyesítés, hasonlat, metafora, szimbólum

Fogalmak: óda, elégia, dal, rím, rímelhelyezkedés, alliteráció, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás.

2. Epika a 20. századkoszorú első felének magyar irodalmában

Művek: Móricz Zsigmond: Hét krajcár, Kosztolányi Dezső: Koszorú, Karinthy Frigyes: Röhög az egész osztály – részlet

Követelmények

A tanuló az elbeszélő művekben

- legyen képes követni a cselekményt, az események időrendjét;
- érzékelje az elbeszélés és a történet közti eltérést; ismerje fel az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet;
- ismerje meg az irodalmi művek olvasása során a regény és a novella műfaji sajátosságait
- ismerkedjen meg a helyzetkomikummal, jellemkomikummal és paródiával és gyakorolja ezek azonosítását a szövegben.

Fogalmak: Elbeszélői nézőpont, hangnem, ábrázolásmód; fejlődésregény.

II. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében

Líra a 20. század második felének magyar irodalmában

Művek: Szabó Lőrinc: Versek a Tücsökzene című ciklusból, Weöres Sándor: A társ Weöres Sándor gyermekversei (Rím és ritmus)

Követelmények

A tanuló

legyen képes a megadott szempontrendszer alapján az olvasott szövegek bemutatására

Fogalmak: óda, elégia, dal, időmértékes verselés, verssor, rím, alliteráció; hasonlat, megszemélyesítés, metafora, ismétlés, párhuzam, ellentét,

III. A 20. századi történelem az irodalomban

Művek: Szabó Magda: Abigél - A regény fő cselekményszálának feldolgozása átdolgozott szövegrészekkel és az akadálymentesített filmfeldolgozás megtekintésével.

Követelmények

A tanuló legyen képes:

- a cselekmény főbb fordulópontjainak felismerésére és megfogalmazására;
- a szereplők jellemének felismerésére és megfogalmazására;
- a regényben megjelenő élethelyzetek, erkölcsi összeütközések, motivációk azonosítására és megfogalmazására

Fogalmak: Regény, konfliktus, helyszín, szereplő, időpont jellem, 2. világháború, árulás, kirekesztés, közösség, a közösségben betöltött szerep, katonai ellenállás, zsidótörvények

MAGYAR NYELV

5. évfolyam

Témakörök: A kommunikáció alapjai, A magyar helyesírás, nyelvhelyesség, Nyelvi szintek: a) Hang és betű, b) A szavak alakja és szerkezete, hangalak és jelentés, Állandósult szókapcsolatok

Követelmények

- tudjon eligazodni a mindennapos kommunikációs helyzetekben;
- ismerje és alkalmazza a kapcsolattartás elemi udvariassági szabályait: kapcsolatfelvétel, megszólítás, köszönés, kérdés,
- ismerje és alkalmazza a legfontosabb, leggyakoribb hangkapcsolatokat és a hozzájuk tartozó helyesírási szabályokat,
- tudja használni A magyar helyesírás szabályai (12. kiadás) című kiadványt,
- nyelvi állapota függvényében törekedjen:
 - a tiszta hangképzésre és az hanglejtésre;
 - a megfelelő tempójú, érthető hangos olvasásra
- írjon olvashatóan, megfelelő tempóban, tetszetős külalakkal,
- a felismerés és megnevezés szintjén ismerje a szó hangalakja és jelentése közötti összefüggéseket,
- a hang a szó és a szóelem megkülönböztetése
- ismerjen meg néhány állandósult szókapcsolatot, közmondást és szólást személyes élményeiről tudjanak írásban is beszámolni. (elbeszélő fogalmazás, levél)

Fogalmak: beszédhelyzet, arcjáték, testtartás, tekintet, térközszabályozás, érintés, a beszéd zenei eszközei (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet), Hang, betű, Ábécé, betűrend, helyesírási alapelv (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve), szótag, szótagolás, elválasztás, helyesírási szótár, Beszédhang, magánhangzó, mássalhangzó; hangrend, szó, szóelem, szótő, toldalék, képző, jel, rag, egyszerű és összetett szó, illeszkedés, teljes hasonulás, részleges hasonulás, szójelentés, szóhangulat, egyjelentésű, többjelentésű szó, rokon- és ellentétes értelmű szó, hangutánzó, hangulatfestő szó, azonos alakú, szó, szólás, közmondás, egyszerű és összetett szó, szótő, toldalék: képző, jel, rag; levél, elektronikus levél, meghívó, plakát, író, költő, cím, mondat, írásjel, bekezdés.

6. évfolyam:

Témakörök: a kommunikáció alapjai, a szófajok

Követelmények

- a beszédhelyzethez és a nyelvi illem alapvető szabályaihoz alkalmazkodó beszédmód a kommunikáció iskolai és gyakorlati helyzeteiben,
- a nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök helyes használata az élőbeszédben,
- legyen képesek a kulturált vitára,
- legyen birtokában az alapvető szófaji ismereteknek,

- szövegben a szavak szófajának felismerése, megnevezése, a szófajok jellemzőinek, a szófajok helyesírására vonatkozó szabályok ismerete és alkalmazása,
- tudjon meghívót készíteni, levelet írni,
- tudjon vázlatot készíteni egyre nagyobb önállósággal,
- legyen képesek rövid párbeszédészövegalkotásra,

Fogalmak: önkéntelen gesztusok, szándékos gesztusok, kommunikációs helyzetek: kérdés, segítségkérés, konfliktuskezelés, kapcsolattartás, a szófaj: főnév, ige, melléknév, számnév, névmás, tulajdonnév, köznév, személyes névmás, birtokos névmás, visszaható névmás, kölcsönös névmás, kérdő névmás, határozott névmás, általános névmás, mutató névmás, tőszámnév, törtszámnév, sorszámnév, fokozás

7. évfolyam:

Témakörök: a kommunikáció, a digitális írásbeliség, a tömegkommunikáció fogalma és jellemzői, közvetítő eszközrendszerek, a rádiós és televíziós műfajok, műsортípusok, felhívó szándékú műfajok: reklám, hirdetés, apróhirdetés, a mondat, az egyszerű mondat szerkezete

Követelmények

A tanuló

- azonosítsa a kommunikációs folyamatban a kommunikáció tényezőit
- ismerje a tömegkommunikáció fogalmát és jellemzőit
- tudjon példát mondani felhívó szándékú műfajokra és műsортípusokra
- az egyszerű mondat részeinek, szintagmáinak megnevezése, elemzése, ábrázolása.
- a mondatfajták biztos megkülönböztetése.
- a tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok megfelelő alkalmazása:
 - a központosítás,
 - a tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknevek helyesírásának,
 - az egybe- és külön írás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása

Fogalmak: tömegkommunikáció, média, hírműsor, beszélgetős műsor, vetélkedő, közvetítés, reklám, hirdetés, apróhirdetés, mondatfajták: kijelentő, kérdő, felkiáltó, felszólító, óhajtó; Tagolatlan, tagolt, tő- és bővített mondat; a mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó és fajtái, jelző és fajtái és kifejezőeszközei (ismétlés: szófajok), alany- állítmányi viszony.

8. évfolyam:

Témakörök: a kommunikáció, az összetett mondat

Követelmények

- ismerje a tömegkommunikációs helyzetekről és műfajokról (hír, tudósítás, interjú, riport, hirdetés, reklám)
- legyen alapismerete az összetett mondatokról!
- tudjon összetett mondatot elemezni, ismerje fel a tagmondatok határát, az összetétel fajtáját,
- tükröztessék írásban helyesen a tagmondatok határát (központosítás)

Fogalmak: bestbeszéd, tömegkommunikáció, médiaműfajok, felszólalás, hozzászólás, köszöntő, összetett mondat, mondategész, mondategység (tagmondat), főmondat, mellékmondat, utalószó, kötőszó, a mellérendelő mondat fajtái: kapcsolatos, ellentéte, választó, következtető, magyarázó, az alárendelő mondat fajtái: állítmányi, alanyi, tárgyi, határozói, jelzői alárendelés, többszörösen összetett mondat, egyenes és függő idézet

TÖRTÉNELEM

5. évfolyam

A tanuló tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között. Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később– a kerettantervben megadott lépték szerint. Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók. Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni. Tudjon tájékozódni a történelmi időszalagon önállóan és/vagy tanári segítséggel.

Ismerjen fel néhány őskori tárgyat képek alapján, tudja azokat megnevezni. Képességeinek és nyelvi állapotának megfelelően képek alapján önállóan és/vagy tanári segítséggel tudjon mesélni az őskori emberek tevékenységeiről. Képességeinek és nyelvi állapotának megfelelően önállóan és/vagy tanári segítséggel tudja felidézni az ókori egyiptomi, görög és római életmód főbb vonásait.

Képességeinek és nyelvi állapotának megfelelően legyen tájékozott az ókori és a modern olimpiai játékokkal kapcsolatban. Tudja megkülönböztetni a különböző ókori népek harcosait kép alapján.

Legyen tájékozott Jézus életének legfontosabb eseményeiben.

Képességeinek és nyelvi állapotának megfelelően tudjon különbséget tenni a középkori és a mai életforma fontosabb jellemzői között.

Legyen tájékozott az egyes középkori társadalmi rétegek életformájának jellegzetes vonásaiban. Tudja összehasonlítani önállóan és/vagy tanári segítséggel megadott szempontok alapján a középkori várost és a falut (pl. jellegzetes foglalkozások, életmód). Legyen képes megkülönböztetni a középkori páncélos lovagot, ismerje fel és azonosítsa fegyverzetét kép, rekonstrukciós ábra segítségével.

Legyen tájékozott a honfoglaló magyarok viseletével, lakóhelyével, fegyverzetével kapcsolatosan. A tanult uralkodókat tudja elhelyezni az időszalagon.

Nevek: Tutanhamon, Zeusz, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Attila, Mózes, Jézus, Mária, József, Szent Péter és Szent Pál, Mohamed, Gutenberg, Hunor, Magyar, Álmos, Árpád, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, IV. Béla, Szent Gellért,

Fogalmak: címer, pecsét, Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor/modern kor, ásatás, régész, pattintott és csiszolt eszközök, gyűjtögetés, vadászat, vándorlás, sátor, kunyhó, barlang, marokkő, dárda, nyíl, szobrok, barlangrajz, élelemtermelés, földművelés, állattenyésztés, háziasítás, település, falu, város, öntözéses földművelés, fáraó, piramis, rabszolga, papirusz, polgár, kézművesek, többistenhit, demokrácia/népuralom, jósa, olümpiai játékok, királyság, köztársaság, császárság, rabszolga, gladiátor, vízvezeték, úthálózat, kereskedelem, népvándorlás, egyistenhit, Biblia, zsidó vallás, keresztény vallás, földesúr, lovag, nemes, adó, uradalom, vár, lakótorony, jobbágy, polgár, pápa, szerzetes, kolostor, céh, cégér, iszlám vallás, mecset, arab számok, életmód, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, , tized, Szent Korona, palást, jogar, országalma, tatárok

Topográfia: Afrika, Európa, Ázsia, Amerika, Egyiptom, Nílus, Mezopotámia, India, Kína, Athén, Olümpia, Spárta, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Itália, Róma, Pannónia, Római Birodalom, Jeruzsálem, Betlehem, Visegrád, Pannonhalma, Szentföld, Anglia, Franciaország, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Buda, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Német-római Császárság.

Évszámok: Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, 895 a honfoglalás, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.

6. évfolyam

A tanuló tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között. Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később– a kerettantervben megadott lépték szerint. Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók. Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni. Tudjon tájékozódni a történelmi időszalagon önállóan és/vagy tanári segítséggel.

Képességeinek, nyelvi állapotának megfelelően önállóan és/vagy tanári segítséggel törekedjen bemutatni a különböző korok életmódjának és kultúrájának főbb vonásait és az egyes történelmi korszakokban élt emberek életét befolyásoló tényezőket. Képességeinek, nyelvi állapotának megfelelően tud tájékozódni a középkor és újkor legfontosabb jellemzői között.

Képességeitől, nyelvi állapotától függően használja az idő tagolására szolgáló kifejezéseket, történelmi eseményre, jelenségre, korszakra való utalással.

A tanult uralkodókat tudja elhelyezni az időszalagon. Legyen képes a nagy felfedezők útjainak bemutatására térképen, a földrajzi felfedezések elhelyezésére időszalagon. Képességeinek, nyelvi állapotának megfelelően tudja összehasonlítani a céhet a manufaktúrával.

Ismerje II. Rákóczi Ferenc életútját, valamint Mária Terézia főbb intézkedéseit. Tanári segítséggel vagy önállóan, legyen képes összehasonlítani a kora újkori életmódot a maival.

Önállóan vagy tanári segítséggel legyen képes megnevezni az ipari forradalom találmányait, és felismerni ezek hatásait.

Képességeinek, nyelvi állapotának megfelelően legyen képes az 1848. március 15-e eseményeinek felidőzésére képek, dokumentumok, visszaemlékezések, filmrészletek segítségével.

Nevek: I. (Nagy) Lajos, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás, Kolumbusz Kristóf, Magellán, I. Szulejmán, Dobó István, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia, James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon, Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Ferenc József, Deák Ferenc.

Fogalmak: kormányzó, végvár, zsoldos, gyarmat, manufaktúra, bérmunkás, felvilágosodás, találmányok, szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, nemzetiség, ipari forradalom, gyár, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, országgyűlés, jobbágyfelszabadítás, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés

Topográfia: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár, Spanyolország, India, Kína, London, Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs, Debrecen, Temesvár, Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia, Pest, Világos, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia

Évszámok: 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása, 1492 Amerika felfedezése, 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata, , 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés,

7. évfolyam

A tanuló tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban. Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel. Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit. Tudja, hogy a történelmi személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban. Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit. Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit. Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni.

Nevek: Bismarck, Marx, Galilei, Andrassy Gyula, , Lenin, , Horthy Miklós, Sztálin, Hitler, Szent-Györgyi Albert Churchill, , Salkaházi Sára,

Fogalmak:

nemzeti jelképek, nemzetiség, , közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, , antant, központi hatalmak, front, , bolsevik, tanácsköztársaság, megtorlások, személyi kultusz, , antiszemitizmus, fasizmus, pengő, tengelyhatalmak, szövetségesek, , holokauszt, koncentrációs tábor, zsidótörvények,

Helyek: Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán, Budapest, Sarajevó, Szerbia, Doberdó, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, , Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok), Sztálingrad, Normandia, Hirosima, Don-kanyar, Auschwitz,

Évszámok: 1871 Németország egyesítése, 1896 a Millennium, 1914–1918 az első világháború, 1920. június 4. a trianoni békediktátum, 1933 a náci hatalomátvétel, 1920–1944 a Horthy-korszak, 1939–1945 a második világháború, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1945. április a háború vége Magyarországon, ,

8. évfolyam

Tudja, mi történt Európa más régióiban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején. Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között. Tudja a XX- XXI. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét. Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait. Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit. Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

Nevek: Rákosi Mátyás_Nagy Imre, Kádár János, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor,

Fogalmak: vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Államvédelmi Hatóság (ÁVH)._Molotov-koktél, sortüzek, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), termelőszövetkezet, rendszerváltoztatás, többpártrendszer, kitelepítés, kisebbség , általános választójog, euró, Európai Unió,

Helyek: Corvin köz, Szlovákia, Ukrajna, Románia, Szerbia, Ausztria

Évszámok:

1948–1956 a Rákosi-diktatúra. 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása

MATEMATIKA

5. évfolyam

GONDOLKODÁSI ÉS MEGISMERÉSI MÓDSZEREK

- Az egyes témakörökben konkretizálódnak.

SZÁMTAN, ALGEBRA

- Racionális számok írása, olvasása, összehasonlítása, ábrázolása számegyenesen.
- Mérés, mértékegységek használata, átváltás egyszerű esetekben.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű arányossági feladatok megoldása következtetéssel, az egyenes arányosság felismerése, használata.
- Két-három műveletet tartalmazó műveletsor eredményének kiszámítása, a műveleti sorrendre vonatkozó szabályok ismerete, alkalmazása. Zárójelek alkalmazása.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel (az adatok közötti összefüggések felírása szimbólumokkal).
- Becslés, ellenőrzés segítségével a kapott eredmények helyességének megítélése.
- Hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő, tömeg szabványmértékegységeinek ismerete. Mértékegységek egyszerűbb átváltásai gyakorlati feladatokban.
- Algebrai kifejezések gyakorlati használata a terület, kerület, felszín és térfogat számítása során.

ÖSSZEFÜGGÉSEK, FÜGGVÉNYEK, SOROZATOK

- Tájékozódás a koordinátarendszerben: pont ábrázolása, adott pont koordinátáinak a leolvasása.
- Egyszerűbb grafikonok elemzése.
- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, szabályok felismerése, megfogalmazása néhány tagjával elkezdett sorozat esetén.

GEOMETRIA

- Tételek, félegyenes, szakasz, szögtartomány, sík fogalmának ismerete.
- A geometriai ismeretek segítségével a feltételeknek megfelelő ábrák pontos szerkesztése. A körző, vonalzó célszerű használata.
- Alapszerkesztések: pont és egyenes távolsága, két párhuzamos egyenes távolsága, szakaszfelező merőleges, szögfelező, szögmásolás, merőleges és párhuzamos egyenesek.
- A tanult síkbeli és térbeli alakzatok tulajdonságainak ismerete.
- Téglalap és a négyzet kerületének és területének kiszámítása.

VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

- Egyszerű diagramok értelmezése, táblázatok olvasása.
- Néhány szám számantani közepének kiszámítása.

6. évfolyam

GONDOLKODÁSI ÉS MEGISMERÉSI MÓDSZEREK

- Az egyes témakörökben konkretizálódnak.

SZÁMTAN, ALGEBRA

- A számok helyi értékes írásmódjának alkalmazása nagy számok esetén.
- A 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság szabályainak ismerete, alkalmazása.
- Gyakorlati feladatok megoldása során legfeljebb kétjegyű egész számmal írásban osztás, a hányados megbecslése, a megoldás ellenőrzése.
- A tört, tizedes tört, a negatív szám fogalmának ismerete.
- Törtrészek ábrázolása, törtrészeknek megfelelő törtszámok meghatározása.
- A számok helyi értékes írásmódjának alkalmazása tizedes törtek esetén.
- A racionális számok közösleges tört és tizedes tört alakjának megfeleltetése egymással.
- A négy alapművelet ismerete a tanult számkörben, a műveletek sorrendjének helyes alkalmazása, a zárójel használata, az adott művelet sor eredményének kiszámolása.

ÖSSZEFÜGGÉSEK, FÜGGVÉNYEK, SOROZATOK

- Tájékozódás a koordináta-rendszerben: koordinátaival adott pont ábrázolása, megadott pont koordinátáinak leolvasása.
- Sorozatok folytatása adott szabály alapján.
- Néhány tagjával adott sorozat esetén a képzési szabály felismerése és megadása.

GEOMETRIA

- Síkbeli tartományok közül a szögtartományok kiválasztása, nagyság szerinti összehasonlítása, mérése, csoportosítása.
- A háromszögek csoportosítása szögeik és oldalaik szerint;
- Az egybevágó alakzatok felismerése síkban.
- Az alapszerkesztések ismerete: szakaszfelező merőleges, szögfelező, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése, szögek másolása.
- Elemi szerkesztési feladatokat elvégezze. A szerkesztéshez terv, előzetes ábra készítése

VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

- Egyszerű diagramok készítése, értelmezése, táblázatok olvasása.
- Adatok tervszerű gyűjtése, rendezése, ábrázolása.

7. évfolyam

GONDOLKODÁSI ÉS MEGISMERÉSI MÓDSZEREK

- Elemek halmazba rendezése adott szempont alapján.
- Egyszerű állítások igaz vagy hamis voltának eldöntése.
- Egyszerű sorba rendezési feladatok megoldása.

SZÁMTAN, ALGEBRA

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelezésre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása feladatmegoldás során. Egyszerű százalékszámítási feladat megoldása következtetéssel.
- Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak és néhány közös többszörösének megkeresése.

- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének kiszámítása, összevonás alkalmazása.
- 10 pozitív egész kitevőjű hatványait ismeri.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek és egyenlőtlenségek. A matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.
- Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.

ÖSSZEFÜGGÉSEK, FÜGGVÉNYEK, SOROZATOK

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, lineáris függvény ábrázolása értéktáblázattal.
- Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása különböző típusú grafikonon.

GEOMETRIA

- Geometriai ismeretek segítségével jó ábrák készítése, pontos szerkesztések végzése.
- A tanult geometriai alakzatok tulajdonságainak ismerete, ezek alkalmazása a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükörkép szerkesztése.
- Háromszögek, speciális négyszögek kerületének, területének számítása feladatokban.

VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

- Adatokat táblázatba rendezése, különböző típusú diagramokat megfeleltetése egymásnak.
- Zsebszámológép célszerű használata statisztikai számításokban.

8. évfolyam

GONDOLKODÁSI ÉS MEGISMERÉSI MÓDSZEREK

- Elemek halmazba rendezése több szempont alapján.
- Halmazműveletek alkalmazása két halmazra a matematika különböző területén.
- Sorba rendezés, kiválasztás néhány elem esetén.

SZÁMTAN, ALGEBRA

- Biztos számolási ismeretek a racionális számkörben. A műveleti sorrendre, zárójelre vonatkozó szabályok ismerete, helyes alkalmazása. Az eredmény becslése, ellenőrzése, helyes kerekítése.
- Mérés, mértékegység használata, átváltás. Egyenes arányosság, fordított arányosság.
- A százalékszámítás alapfogalmainak ismerete, a tanult összefüggések alkalmazása.
- A legnagyobb közös osztó kiválasztása az összes osztóból, a legkisebb pozitív közös többszörös kiválasztása a többszörösök közül.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések (képletek) átalakítása, helyettesítési értékének kiszámítása.

- Négyzetre emelés, négyzetgyökvonás, hatványozás pozitív egész kitevők esetén.
- Elsőfokú egyismeretlenes egyenletek és egyenlőtlenségek, a matematikából és a mindennapi életből vett egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel. Ellenőrzés. A megoldás ábrázolása számegyenesen.
- Számológép ésszerű használata a számolás megkönnyítésére.

ÖSSZEFÜGGÉSEK, FÜGGVÉNYEK, SOROZATOK

- Megadott sorozatok folytatása adott szabály szerint.
- Az egyenes arányosság grafikonjának felismerése, a lineáris kapcsolatokról tanultak alkalmazása.
- Grafikonok készítése, adatok leolvasása. Táblázatok adatainak kiolvasása, értelmezése, ábrázolása.

GEOMETRIA

- Geometriai ismeretek segítségével jó ábrák készítése, pontos szerkesztések végzése.
- A tanult geometriai alakzatok tulajdonságainak ismerete, alkalmazása a feladatok megoldásában.
- Tengelyes és középpontos tükrökép, eltolt alakzat képének szerkesztése. Kicsinyítés és nagyítás felismerése a valóság tárgyain.
- A Pitagorasz -tétel alkalmazása számítási feladatokban.
- Háromszögek, speciális négyszögek és a kör kerületének, területének számítása feladatokban.
- A hasábok, hengerek, gúla, kúpok felismerése. A tanult testek felszínének, térfogatának kiszámítása.

VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

- Relatív gyakoriságok kiszámítása.
- A leggyakoribb és a középső adat meghatározása konkrét adathalmazban. Grafikonok leolvasása, készítése egyszerű esetekben.

TERMÉSZETISMERET

5. évfolyam

- Ismerje hazánk természetett növényeit, a háziállatokat és az ember környezetében megjelenő állatokat.
- Ismerje és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni az élőlényeket.
- Ismerje meg az anyagok tulajdonságait, tudja jellemezni azokat.
- Ismerje meg az élettelen környezeti tényezőket.
- Értse, hogy az élő és élettelen környezeti tényezők egymással kölcsönhatásban vannak.
- Ismerje a Föld helyzetét az Univerzumban, és a Föld folyamatos változásának a történetét.

- Tudjon tájékozódni a térképeken.
- Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.
- Ismerje meg az emberi szervezet felépítését, a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket, illetve a környezet és az életmód szervezetre gyakorolt hatását.

6. évfolyam

- Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit (erdők, vizek, vízpartok életközössége), és az élőlények között megfigyelhető különböző szintű, típusú kapcsolatokat.
- Ismerje meg az élőlények és az élettelen környezeti tényezők közötti kölcsönhatásokat.
- Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól és környezeti állapotukról. Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.
- Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában. Használja a térképek keresőhálózatát, és tudjon tájékozódni a térképen a földrajzi fókusz segítségével.
- Ismerje a Föld belső felépítését, a külső és belső erők földfelszín formáló hatását. Ismerje meg a hegységképződési folyamatokat és a különböző típusú hegységek jellemzőit, formakincsét.
- Legyen tisztában azzal, hogy az energia mindennapi életünk működtető ereje. Ismerje az energiaforrásokat, és az energiatakarékosság fontosságát a földi élet fenntartásában.

BIOLÓGIA

7. évfolyam

- Legyen képe a mai élővilág kialakulásának folyamatáról.
- A tanuló értse az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggéseit az adott térségre jellemző környezeti tényezőkkel.
- Ismerje és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tudjon belőlük táplálékláncot összeállítani.
- Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit. Tudja bemutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit. (trópusi esőerdő, szavanna, sivatagi, mediterrán, mérsékelt övezet, tajga, tundra, magashegységek, tengerek)
- Ismerje az életközösségek változatosságának és változásának okait.
- Tudjon különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között.

- Legyen tisztában a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival.
- Ismerje az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait.
- Tudja elhelyezni morfológiai jellegzetességeik alapján, az ismert élőlényeket a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig).
- Ismerje a globális környezetkárosítás veszélyeit, értse, hogy a változatosság, a biológiai sokféleség érték, és a természet védelme a fenntarthatóság egyik alapfeltétele.

8. évfolyam

- Lásza a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést.
- Értse a sejszintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot.
- Legyen tisztában a bőr és a mozgásrendszer felépítésével és alapvető működési sajátosságaival.
- Legyen tisztában a testét felépítő szervek, szervrendszerek felépítésével és alapvető működési sajátosságaival (keringés, táplálkozás, kiválasztás, légzés, szabályozás, és szaporodás szervrendszere)
- Legyen tisztában a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival.
- Ismerje a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait.
- Értse a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.

FÖLDRAJZ

7. évfolyam

- A tanuló tanári útmutatás segítségével elemezze az egyes kontinensek, tájak, országok természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit bemutató képeket, ábrákat, adatsorokat.
- Tanári irányítás alapján ismerje fel az alapvető összefüggéseket a tananyagban felsorolt kontinensek, tájak természeti (földrajzi helyzet, felszín, éghajlat, vizek, természetes növénytakaró, talajtípus) és gazdasági (mezőgazdaság, bányászat, ipar, társadalmi berendezkedés) jellemzői között
- Megadott szempontok alapján tudja bemutatni az egyes kontinenseket, tipikus tájaikat, legfontosabb országaikat.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a tanult topográfiai fogalmakat.

Az évfolyam témakörei:

- Ne magolj, gondolkodj! – gyakorlati órák (térképolvasási készség, IKT eszközök, ábra- és diagrafamelemzések, pénzügyi alapismeretek)
- A trópustól a jégvilágig – éghajlati alapismeretek
- A kőzetbolygó titkai – a Föld belső és külső erői, felszínformálás, ásványok, kőzetek, talaj, földtörténet
- Afrika, Ausztrália és a Világtenger földrajza – a kontinensek természet- és társadalomföldrajza, a Sarkvidékek földrajza
- Amerika földrajza – a kontinens természet- és társadalomföldrajza, Amerikai Egyesült Államok
- Ázsia földrajza – a kontinens természet- és társadalomföldrajza, régiók földrajza

8. évfolyam

- A tanuló tudja bemutatni hazánk földrajzi környezetének természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján.
- Különböző térképi információk felhasználásával ismertesse hazánk tájainak természeti-gazdasági jellemzőit.
- Ismerje fel a természeti adottságok szerepét, hatását az egyes térségek gazdasági életében.
- Ismerje hazánk környezeti értékeit.
- Tudjon helyi, regionális és országos példákat említeni környezetvédelmi intézkedésekre.
- Legyen átfogó ismerete földrészünk, Európa, azon belül a meghatározó és a hazánkkal szomszédos országok természet- és társadalomföldrajzi sajátosságairól.
- Tudjon önállóan információt gyűjteni a megadott szempontok szerint különböző földrajzi-környezetvédelmi tartalmú információhordozókból és tanári irányítással tudja feldolgozni ezeket.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a megismert topográfiai fogalmakat. Határozza és fogalmazza meg földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.

Az évfolyam témakörei:

- Helyünk Európában és a Kárpát-medencében – A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajza

- Életünk Magyarországon, Gazdasági élet Magyarországon – Természeti adottságok és a társadalmi-gazdasági lehetőségek Magyarország tájain
- A szomszéd országok és Közép-Európa, Távolabbi európai térségek – Európa tájainak és országainak természet- és társadalom-földrajza

FIZIKA

7. évfolyam

1. félév

I. Testek, folyamatok mérhető tulajdonsága

- Fizikai mennyiségek (hosszúság, idő, tömeg, térfogat, terület) jelének, mértékegységeinek ismerete
- Sűrűség fogalma, jele, mértékegysége, kiszámítása.
- Feladatmegoldás: tömeg, térfogat, sűrűség kiszámítása
- Az anyagok fajtái (részecskeszervezet és a mező) és jellemzésük

II. Hőmérséklet, halmazállapot

- Hőmérséklet jele, mértékegysége
- Hőterjedés formái
- Halmazállapot-változások jellemzése, grafikonok rajzolása
- Fizikai mennyiségek: olvadáshő, fajhő
- Termikus kölcsönhatás feltétele, következménye

III. Testek mozgásának jellemzése

- Út, pálya, elmozdulás közti különbség ismerete
- Sebesség fogalma, jele, mértékegysége, kiszámítási módja
- Feladatmegoldás: út, idő, térfogat kiszámítása
- Egyenes vonalú, egyenletes mozgás
- Mozgások grafikus ábrázolása
- Egyenletesen változó mozgások
- Gyorsulás fogalma, jele, mértékegysége, kiszámítási módja
- Körmozgás jellemzői

2. félév

IV. Az erő

- Erő jellemzői, jele, mértékegysége, fajtái
- Súlyerő és tömeg közti kapcsolat
- Az erő sebességváltoztató hatása (súrlódás)
- Súrlódás fajtái, súrlódási erő kiszámítása
- Newton törvények
- Munka, teljesítmény fogalma, jele, mértékegysége, kiszámítási módja
- Hatásfok fogalma, jele, mértékegysége, kiszámítási módja
- Feladatmegoldás: munka, teljesítmény, hatásfok, gyorsító erő kiszámítása
- Egyszerű gépek
- Forgatónyomaték

V. Kölcsönhatások

- Kölcsönhatások feltétele, következménye
- Szilárd testek nyomása
- Hidrosztatikai nyomás
- Légnomás
- Feladatmegoldás: nyomás, nyomott felület, nyomóerő kiszámítása
- Közlekedőedények, hajszálcsövek
- Felhajtóerő
- Arkhimédész törvénye
- Testek úszása, lebegése, merülése

VI. Az energia

- Energia fogalma, jele, mértékegysége
- Energiaforrások
- Energiaváltozások

8. évfolyam

1. félév

I. Hang, hullámmozgás a természetben

- Hangkeltés
- Hangszerek csoportosítása
- Hallás, fül
- A magas és mély hangok
- A hang terjedése

II. A fény

- A fény jellemzői, tulajdonságai
- Fényvisszaverődés
- Síktükör és gömbtükörök képalkotása, kép szerkesztése
- Fénytörés
- Optikai lencsék képalkotása, kép szerkesztése
- Látás, szem
- Optikai eszközök

III. Elektromos alapjelenségek

- Elektromos állapot
- Atomok, elektronok, protonok
- Az elektromos áram
- Egyszerű áramkörök

- Elektromos töltés, áramerősség, feszültség, ellenállás jele, mértékegysége, kiszámítási módja
- Áramerősség, feszültség mérése
- Ohm törvénye
- Az áram hatásai

2. félév

IV. Az elektromos áram

- Fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolása
- Áramkörök összeállítása
- Feladatmegoldás: soros és párhuzamos kapcsolásra
- Áramforrások
- Elektromos munka és teljesítmény

V. Az elektromágneses indukció

- Mágneses kölcsönhatás
- Elektromágneses indukció
- Váltakozó áram
- Transzformátor
- Feladatmegoldás: transzformátor menetszámainak, feszültségek kiszámítása
- Elektromos fogyasztók

KÉMIA

7. évfolyam

1. félév

Mindennapi anyagaink

- A vegyipar fontos szerepének felismerése.
- A kémiailag tiszta anyag, az elem, a vegyület és a keverék fogalma.
- A kémia tárgyának és a kémia kísérletes jellegének ismerete, a kísérletezés szabályainak megértése. Egyszerű kísérletek szabályos és biztonságos végrehajtása.
- A fizikai és kémiai tulajdonságok megkülönböztetése.
- A kristálycukor példáján a fizikai és kémiai változás különbségének megismerése.
- Az egyesülés és a bomlás fogalmának megértése.
- Az exoterm és az endoterm kémiai változások közötti különbség értelmezése.
- A tömegszázalék fogalmának ismerete.
- A térfogatszázalék fogalmának megértése.
- Az oldat készítésének lépései.
- A telített és telítetlen oldat fogalmának ismerete.

- A levegő összetétele: a nitrogén, az oxigén, a nemesgázok és a szén-dioxid tulajdonságai.
- A földgáz és összetétele. A metán tulajdonságai.
- Az anyagok tulajdonságai.
- Az oldatok.
- A keverékek alkotórészeinek elválasztási módszerei.
- Anyagismeret bővítése.
- A gyors és a lassú égés, a tökéletes és a tökéletlen égés fogalma.
- A gyors égés három feltételének ismerete.
- A tűzoltás módjai.

Atomok és elemek

- Az elemi részecske fogalma.
- A rendszám és a tömegszám fogalma.
- Az elektronburok héjas szerkezete.
- A vegyértékhéj és a vegyértékelektronok fogalma és ábrázolásának lehetőségei.
- A periódusos rendszer felépítése.
- A nemesgáz elektronszerkezet.
- A periódusos rendszerből kiolvasható információk. A megismert elemek csoportosítása és logikus rendszerbe foglalása az elektronszerkezetük, így jellemző kémiai tulajdonságaik alapján.

2. félév

Elemek és vegyületek

- Kémiai kötés: kovalens kötés
- Az összegképlet és a szerkezeti képlet felírásának módjai és jelentésük.
- A molekulaképzés szabályai.
- Elem- és vegyületmolekulák kialakulása: a klór, az oxigén, a nitrogén, a víz, a hidrogén-klorid, a metán, az ammónia és a szén-dioxid molekulaszerkezete.
- A molekulák között másodrendű kötések hatnak.
- A hidrogén és a vízmolekulák polaritása és az ebből adódó másodrendű kötés erősségének ismerete.
- Az apoláris és dipólusmolekula fogalma.
- A molekularács fogalma.
- Az ion, a kation és az anion fogalma.
- A nátrium és a klór, illetve a magnézium és az oxigén reakciójának értelmezése ionképződéssel.
- A NaCl szerkezetének és fizikai tulajdonságainak összekapcsolt értelmezése.
- Atom – ion – molekula kapcsolata.
- A képletírás és szabályai.

Kémiai reakciók

- A tömegmegmaradás törvénye.
- A reakcióegyenlet felírásának lépései.
- Egyszerű reakciók egyenleteinek felírása és rendezése.
- A sav és bázis fogalma Arrhenius értelmezése alapján. A hidrogénion és a hidroxidion jelentősége.
- A bázis és a lúg kapcsolata.
- Fontosabb savak és bázisok nevei és képletei.
- Erős és gyenge sav értelmezése, egy- és többértékű sav és bázis értelmezése.
- A közömbösítés fogalma.

- A sav + bázis = só + víz reakció értelmezése.
- Fontosabb savak és bázisok reakciójának felírása reakcióegyenlettel.

8. évfolyam

1. félév

Kémia a természetben

- A légkör összetételének ismétlése (N_2 , O_2 , CO_2 , H_2O , Ar). Tulajdonságaik, légzés, fotoszintézis, üvegházhatás, a CO_2 mérgező hatása.
- A hidrogén és a levegő tulajdonságai.
- Édesvíz, tengervíz, ivóvíz, esővíz, ásványvíz, gyógyvíz, szennyvíz, desztillált víz, ioncserélt víz, jég, hó. Összetételük, előfordulásuk, felhasználhatóságuk. A természetes vizek mint élő rendszerek.
- A vizek és ásványok kémiai összetételének áttekintése; a vízszennyezés kémiai vonatkozásainak ismerete, megértése, környezettudatos szemlélet kialakításához kapcsolódó feladatok megoldása.
- Az ásvány, a kőzet és az érc fogalma.
- A legfontosabb szenek felhasználása. Kőszenek fajtái, széntartalmuk, fűtőértékük, koruk.
- A legfontosabb szenek és tulajdonságaik.
- A szénsav és tulajdonságai.

Kémia az iparban

- A savak, bázisok és sók ismerete, a kémiai reakciók ismerete.
- A vas és ötvözeteinek tulajdonságai.
- Az alumínium fizikai és kémiai tulajdonságai.
- A vas- és acélgyártás folyamata röviden. A vashulladék szerepe.
- A mészalapú építkezés körfolyamata: mészégetés, mészsoltás, karbonátosodás. A vegyületek tulajdonságai.
- Kalcium-szulfát. Kristályvíz. Kristályos gipsz, égetett gipsz.
- Homok, üveg.
- Az üveg tulajdonságai. Újrahasznosítás.
- A porcelán, a finomkerámia, az üveg és a papír tulajdonságai.
- A műanyagipar és hazai szerepe. Műanyagok.
- Ismerjék meg az energiaforrásainkat, és tudják megkülönböztetni egymástól a megújuló és a nem megújuló energiákat.

2. félév

Szerves vegyületek

- Szerves és szervesetlen anyagok megkülönböztetése.
- Szénhidrogének
- Ismerjék az alkoholok és szerves savak funkciós csoportjait.
- Ismerjék a legfontosabb alkoholokat és szerves savakat.
- Ismerjék az alkohol káros hatását, és tudjanak különbséget tenni az etil-alkohol és a metil-alkohol között.
- A szén, az alkoholok és a szerves savak néhány tulajdonsága.
- Ismerjék a legfontosabb szénhidrát keletkezési reakciót, a fotoszintézist.
- Ismerjék az egyszerű és összetett szénhidrátokat.

- Ismerjék a szőlőcukrot, gyümölcscukrot és a répacukrot.
- Ismerjék a fehérjék összetételét. Tudják, hogy vannak aminosavak és ezek az aminosavak peptidkötéssel kapcsolódnak.
- Tudják, hogy a zsírok és olajok glicerinnél és zsírsavakból épülnek fel.
- A zsírok és olajok legfontosabb tulajdonságai.
- Ismerjék a legfontosabb élelmiszercsoportokat. Tudják, hogy mitől lesz egészséges a táplálkozás.

Kémia a háztartásban

- Ismerjék meg a hétköznapi életben használt savakat, lúgokat és sókat.
- Ismerjék meg a konyhasót, a szódabikarbónát, a sütőport, a szalicilsavat, a nátriumbenzoátot és az ecetsavat.
- Mosószeres és szappanos, mint kettős oldékonyságú részecskék.
- A csomagolóanyagok áttekintése. Az üveg és a papír, mint újrahasznosítható csomagolóanyag

ANGOL NYELV

5. évfolyam

Követelmények

Beszédértési készség

- A tanuló értse meg és tudja követni az órákon leggyakrabban használt angol nyelvű utasításokat és instrukciókat.
- Ismerje fel és értsék meg a már tanult szavakat, kifejezéseket, egyszerű mondatokat.
- Tudja azonosítani a megfelelő választ a feltett kérdésre.

Beszédkésztség

- A tanuló tudjon a tanult mondatmodellek alapján bemutatkozni és tárát üdvözölni.
- Tudjon a tanuló megközelítőleg helyes hanglejtéssel, hangsúllyal és helyes ritmusban egyszerű mondatokat ismételni, illetve kimondani.
- Tudja azonosítani a megfelelő választ a feltett kérdésre.
- Tudjon az eddig feldolgozott témákról önállóan néhány egyszerű mondatot alkotni.
- Tudjon egy kis verset, éneket, mondókát, közösen, esetleg önállóan is elmondani.
- Vegyen részt a tanult angol nyelvű gyermekjátékokban, szerepjátékokban.

Olvasásértési készség

- A tanuló ismerje fel és értse meg a leírt tanult szavakat kifejezéseket és egyszerű mondatokat.
- Legyen képes a tanult szöveget hangosan felolvasni!
- A szöveg alaposabb és önállóbb megértése céljából sajátítsa el a néma olvasás készségét.

Írásbeli készség

- A tanuló tudjon egyszerű szöveget lemásolni.
- Tudjon különböző könnyebb feladatokat írásban megoldani.

Egyéb fejlesztési követelmények

- Életkori sajátosságoknak megfelelően a tanuló tanári segítséggel ismerkedjen meg hasonlóság alapján a tananyagban előforduló nyelvtani szerkezetekkel, fokozatosan tudatosuljon benne képzésük és használatuk.

Témakörök

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete:
- ismerősök, rokonok (family relations)
- közvetlen környezet, otthon
- a ház/lakás részei, bútorok, háztartási eszközök, ünnepek
- animals, plants
- a természet, a város és a vidék
- a közéletben és a szolgáltatásokban résztvevő személyek, jellemző tárgyak
- cultural events, ways of entertainment
- hobbies, entertainment, culture, travelling, national and international tourism
- school, (school staff)
- objects used for studying
- afternoon activities, school festivals, school traditions, events, extracurricular opportunities for language learning/use of language
- learning, social events, hagyományőrzés (keeping traditions)

Angol nyelvi funkciók

Angol nyelvi funkciók az 5. évfolyamra a csoport nyelvi állapotához és hallásvesztéséhez igazítva (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello! Good morning! Good night! Goodbye! Bye-bye! Take care! How are you? Fine, thanks. I'm OK.)
- köszönet kifejezése (Thanks. Thanks a lot. Thank you very much.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem.)
- bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... Hello. Hi! Nice to meet you.)
- információkérés, információadás (What's your name? My name is Peter. How old are you? I'm 10. Where are you from? I'm from Budapest. When's your birthday? On 4th July. What's your favourite animal? My favourite animals are cats. Have you got a pet? Yes, a cat. No, I haven't. Have you got any brothers or sisters? Yes, a brother. No, I haven't.)
- hogylét iránti érdeklődés (How are you? What's wrong?)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry. I'm very sorry.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)
- jókívánások kifejezése (Happy birthday! Good luck! Congratulations!)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter!)
- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Dear Peter, Best wishes)

- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What do you think? I think ...)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like...? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion about ...? I think ...)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's .../ it's big and comfortable. What's ... in English? What's ... in Hungarian?)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes, I have. No, I haven't. Yes, I do. No, I don't.)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. I don't know. I have no idea.)
- nem értés megfogalmazása (I don't understand.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Can you repeat it? Can you spell it for me?)
- alapvető érzések kifejezése (I'm cold. I'm hungry. I'm happy/sad/angry.)
- akarat, kívánság kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)
- kérés és arra reagálás (Can you give me a pen? Can I get a pen? Yes, here you are. Sorry, I can't.)
- javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema., Good idea. Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- meghívás és arra reagálás (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't. I'd like to invite you to my party.)
- kínálás és arra reagálás (Would you like an orange? Here you are. Yes, please. No, thank you. Thank you.)
- betűzés kérésének kifejezése (Could you spell it, please?)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here, please. Read the text, please.)

Angol nyelvi elemek, struktúrák

Nyelvi elemek, struktúrák a 5. évfolyamra a csoport nyelvi állapotához és hallásvesztéséhez igazítva (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- was there? What was that?)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)
- felszólító mód: felszólítások (Come here. Don't shout.)
- kérdő mondatok, kérdőszavak (who?, when?, where?, what?, how?)
- birtoklás: birtokos névmások és 's genitive (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother ...)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám (dog-dogs, child-children)
- mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ..., hundred), sorszámok (first, second, third...)
- mennyiségi viszonyok: megszámlálható főnevek (How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs.)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)

- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.)
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.)
- minőségi viszonyok: rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse)
- modalitás: 'can', 'must' segédige (I can/can't swim. I must go.)
- szövegösszetartó eszközök: névelők (a, an, the), mutató névmások (this, that, these, those), kötőszavak (and, or, but, because), névmások (I, he, they..., me, him, them...), some/any (There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase., There isn't any juice in my glass.), határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody)

6. évfolyam

Követelmények

Beszédértési készség

- A tanuló értse meg és tudja követni az órákon leggyakrabban használt angol nyelvű utasításokat és instrukciókat.
- Ismerje fel és értsék meg a már tanult szavakat, kifejezéseket, egyszerű mondatokat.
- Tudja azonosítani a megfelelő választ a feltett kérdésre.

Beszédkésztség

- A tanuló tudjon a tanult mondatmodellek alapján bemutatkozni és társát üdvözölni.
- Tudjon a tanuló megközelítőleg helyes hanglejtéssel, hangsúllyal és helyes ritmusban egyszerű mondatokat ismételni, illetve kimondani.
- Tudja azonosítani a megfelelő választ a feltett kérdésre.
- Tudjon az eddig feldolgozott témákról önállóan néhány egyszerű mondatot alkotni.
- Tudjon egy kis verset, éneket, mondókát, közösen, esetleg önállóan is elmondani.
- Vegyen részt a tanult angol nyelvű gyermekjátékokban, szerepjátékokban.

Olvasásértési készség

- A tanuló ismerje fel és értse meg a leírt tanult szavakat kifejezéseket és egyszerű mondatokat.
- Legyen képes a tanult szöveget hangosan felolvasni!
- A szöveg alaposabb és önállóbb megértése céljából sajátítsa el a néma olvasás képességét.

Írásbeli készség

- A tanuló tudjon egyszerű szöveget lemásolni.
- Tudjon különböző könnyebb feladatokat írásban megoldani.

Egyéb fejlesztési követelmények

- Életkori sajátosságoknak megfelelően a tanuló tanári segítséggel ismerkedjen meg hasonlóság alapján a tananyagban előforduló nyelvtani szerkezetekkel, fokozatosan tudatosuljon benne képzésük és használatuk.

Témakörök

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete:
- ismerősök, rokonok (family relations)
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: közvetlen környezet, otthon
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a ház/lakás részei, bútorok, háztartási eszközök
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: ünnepek
- A témakörre jellemző tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: hobbik
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: animals, plants
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: a természet, a város és a vidék
- Személyes és közvetlen környezethez tartozó egyszerű információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel
- Életkorának és nyelvi szintnek megfelelő mindennapi nyelvi funkciók használata.

Angol nyelvi funkciók

Angol nyelvi funkciók a 6. évfolyamra a csoport nyelvi állapotához és hallásvesztéséhez igazítva (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello! Good morning! Good night! Goodbye! Bye-bye! Take care! How are you? Fine, thanks. I'm OK.)
- köszönet kifejezése (Thanks. Thanks a lot. Thank you very much.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem.)
- bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... Hello. Hi! Nice to meet you.)
- információkérés, információadás (What's your name? My name is Peter. How old are you? I'm 10. Where are you from? I'm from Budapest. When's your birthday? On 4th July. What's your favourite animal? My favourite animals are cats. Have you got a pet? Yes, a cat. No, I haven't. Have you got any brothers or sisters? Yes, a brother. No, I haven't.)
- hogylét iránti érdeklődés (How are you? What's wrong?)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry. I'm very sorry.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)
- jókívánságok kifejezése (Happy birthday! Good luck! Congratulations!)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter!)

- megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Dear Peter, Best wishes)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What do you think? I think ...)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like...? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion about ...? I think ...)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's .../ it's big and comfortable. What's ... in English? What's ... in Hungarian?)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes, I have. No, I haven't. Yes, I do. No, I don't.)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. I don't know. I have no idea.)
- nem értés megfogalmazása (I don't understand.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Can you repeat it? Can you spell it for me?)
- alapvető érzések kifejezése (I'm cold. I'm hungry. I'm happy/sad/angry.)
- akarat, kívánság kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)
- kérés és arra reagálás (Can you give me a pen? Can I get a pen? Yes, here you are. Sorry, I can't.)
- javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema., Good idea. Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- meghívás és arra reagálás (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't. I'd like to invite you to my party.)
- kínálás és arra reagálás (Would you like an orange? Here you are. Yes, please. No, thank you. Thank you.)
- betűzés kérésének kifejezése (Could you spell it, please?)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here, please. Read the text, please.)

Angol nyelvi elemek, struktúrák

Nyelvi elemek, struktúrák a 6. évfolyamra a csoport nyelvi állapotához és hallásvesztéséhez igazítva (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ... I'm not ... Are you ...? Is he ...? Who is he? What's that?)
- felszólító mód: felszólítások (Come here. Don't shout.)
- kérdő mondatok, kérdőszavak (who?, when?, where?, what?, how?)
- birtoklás: birtokos névmások és 's genitive (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother ...)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám (dog-dogs, child-children)
- mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ..., hundred), sorszámok (first, second, third...)
- mennyiségi viszonyok: megszámlálható főnevek (How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs.)

- térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)
- időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.)
- minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.)
- minőségi viszonyok: rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse)
- modalitás: 'can', 'must' segédige (I can/can't swim. I must go.)
- szövegösszetartó eszközök: névelők (a, an, the), mutató névmások (this, that, these, those), kötőszavak (and, or, but, because), névmások (I, he, they..., me, him, them...), some/any (There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase., There isn't any juice in my glass.), határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody)

7. évfolyam

Követelmények

Beszédértési készség

- A tanuló értse meg és tudja követni az órákon leggyakrabban használt angol nyelvű utasításokat és instrukciókat.
- Ismerje fel és értsék meg a már tanult szavakat, kifejezéseket, egyszerű mondatokat.
- Tudja azonosítani a megfelelő választ a feltett kérdésre.

Beszédkésztség

- A tanuló tudjon a tanult mondatmodellek alapján bemutatkozni és tárát üdvözölni.
- Tudjon a tanuló megközelítőleg helyes hanglejtéssel, hangsúllyal és helyes ritmusban egyszerű mondatokat ismételni, illetve kimondani.
- Tudja azonosítani a megfelelő választ a feltett kérdésre.
- Tudjon az eddig feldolgozott témákról önállóan néhány egyszerű mondatot alkotni.
- Tudjon egy kis verset, éneket, mondókát, közösen, esetleg önállóan is elmondani.
- Vegyen részt a tanult angol nyelvű gyermekjátékokban, szerepjátékokban.

Olvasásértési készség

- A tanuló ismerje fel és értse meg a leírt tanult szavakat kifejezéseket és egyszerű mondatokat.
- Legyen képes a tanult szöveget hangosan felolvasni!
- A szöveg alaposabb és önállóbb megértése céljából sajátítsa el a néma olvasás készségét.

Írásbeli készség

- A tanuló tudjon egyszerű szöveget lemásolni.
- Tudjon különböző könnyebb feladatokat írásban megoldani.

Egyéb fejlesztési követelmények

- Életkori sajátosságoknak megfelelően a tanuló tanári segítséggel ismerkedjen meg hasonlóság alapján a tananyagban előforduló nyelvtani szerkezetekkel, fokozatosan tudatosuljon benne képzésük és használatuk.

Témakörök

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete: ismerősök (acquaintances), rokonok (family relations)
- közvetlen környezet (immediate environment)
- parts of the house/flat, furnishings, appliances
- holidays
- hobbies
- social relations
- animals, plants
- természet, települések (settlements)
- természetvédelem (nature protection), állatvédelem (animal protection), keeping pets
- természeti jelenségek, környezetünk védelme, fenntarthatósága
- a közigazgatás és szolgáltatások résztvevői (members of the public sector and civil service), tourists, etc.
- kulturális és közintézmények, éttermek, szállodák, hazai és külföldi nevezetességek, valamint a városi és vidéki élet helyszínei)
- entrance tickets, forms, brochures
- kulturális események (cultural events), különböző szórakozások (ways of entertainment)
- közigazgatás, szolgáltatások, idegenvezetés giving directions, giving information,
- entertainment, culture, services, travelling, national and international tourism
- school staff
- oktatási intézmények (educational institutions)
- objects used for studying
- délutáni foglalkozások (afternoon activities), tanórán kívüli foglalkozások (extracurricular activities), iskolán kívüli lehetőségek a nyelvtanulásra), (extracurricular opportunities for language learning/use of language), school festivals, school traditions, school events
- learning, extracurricular use of language, social events, keeping traditions
- A témakörre jellemző fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: school subjects, knowledge, language learning targets, professional orientation

Angol nyelvi funkciók

Angol nyelvi funkciók a 7. évfolyamra a csoport nyelvi állapotához és hallásvesztéséhez igazítva (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- megszólítás kifejezése és arra reagálás (Excuse me. Can I help you?)
- bemutatkozás megfogalmazása (Let me introduce myself.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your favourite subject? It's maths.)

- hogylét iránti érdeklődés és reakció (What's the matter? I feel...)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. Don't worry about it. It doesn't matter.)
- jókívánságok kifejezésekor a reakció megfogalmazása (Thank you, the same to you.)
- telefon felvétele, telefonon való bemutatkozás (XY speaking.)
- megszólítás, elbúcsúzás személyes levélben (Dear John, Best wishes, Love,)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion? In my opinion..., What do you think about ...? I think ...)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (How do you like it? I think it's...)
- képesség kifejezése (Can you speak French? Are you able to ride a horse? I can understand French. I am unable to ride a horse.)
- szükségesség kifejezése (Do I have to ...? Do I need to ...? You must ... We have to ...)
- lehetőség kifejezése (It may rain. She might visit us.)
- ígéret kifejezése (Will you help me? Don't worry, I will. I promise ...)
- dicséret, kritika kifejezése (It's great. It's a good idea. It's boring.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's ..., It's made of ..., It's used for ...)
- visszakérdezés, ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)
- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- betűzés kérése, betűzés (It spells ...)
- felkérés hangosabb, lassúbb beszédre (Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.)
- öröm, sajnálkozás, bánat kifejezése (Are you happy about it? What do you think of that? How do you feel about it? Great! I'm glad to hear that. I'm so pleased that..., Good for you. I feel so happy for ... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for ...)
- elégedettség, elégedetlenség, bosszúság kifejezése (What do you think of...? Are you pleased with ...? Are you happy with ...? Are you satisfied with ...? That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice. I'm quite satisfied with ... I'm quite happy with ... I'm quite pleased with ... It's not good enough. That wasn't very good.)
- csodálkozás kifejezése (How come? Is he? What a surprise!)
- remény kifejezése (I am looking forward to ... I hope ...)
- javaslat és arra reagálás (Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- meghívás és arra reagálás (I'd like to invite you to my party. Thank you, I'm happy to come.)
- információkérés, adás (When is the next train? What time does the train arrive? Is the boss here? Yes, he is.)
- egyetértés, egyet nem értés (Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it? I agree. I don't agree. I don't think so.)
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése (You are right. You are wrong.)
- egymást követő események leírása (What happened? First ... then ... finally ...)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Do you think they will come? They will probably come.)

Angol nyelvi elemek, struktúrák

Nyelvi elemek, struktúrák a 7. évfolyamra a csoport nyelvi állapotához és hallásvesztéséhez igazítva (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- cselekvés, történés kifejezése múlt időben:
- felszólító mód: Egyes/Többes szám 1. személy (Let's go.)
- birtoklás: birtokos névmások (mine, yours, his, hers, its, ours, theirs)
- birtoklás kifejezése múlt időben: 'have' (I didn't have many friends at school.)
- birtoklás kifejezése jövő időben: 'have' (At the age of 25 I will have a car.)
- minőségi viszonyok: hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (She is the most intelligent of all. Tom's younger than Sue. Mary is more beautiful than Sue.)
- modalitás: kötelezettség kifejezése 'have to' segédigével (Did you have to be there?)
- modalitás: tiltás kifejezése 'mustn't' segédigével (You mustn't smoke here.)

8. évfolyam

Követelmények

Beszédértési készség

- A tanuló értse meg és tudja követni az órákon leggyakrabban használt angol nyelvű utasításokat és instrukciókat.
- Ismerje fel és értse meg a már tanult szavakat, kifejezéseket, egyszerű mondatokat.
- Tudja azonosítani a megfelelő választ a feltett kérdésre.

Beszédkészség

- A tanuló tudjon a tanult mondatmodellek alapján bemutatkozni és tárát üdvözölni.
- Tudjon a tanuló megközelítőleg helyes hanglejtéssel, hangsúllyal és helyes ritmusban egyszerű mondatokat ismételni, illetve kimondani.
- Tudja azonosítani a megfelelő választ a feltett kérdésre.
- Tudjon az eddig feldolgozott témákról önállóan néhány egyszerű mondatot alkotni.
- Tudjon egy kis verset, éneket, mondókát, közösen, esetleg önállóan is elmondani.
- Vegyen részt a tanult angol nyelvű gyermekjátékokban, szerepjátékokban.

Olvasásértési készség

- A tanuló ismerje fel és értse meg a leírt tanult szavakat kifejezéseket és egyszerű mondatokat.
- Legyen képes a tanult szöveget hangosan felolvasni!
- A szöveg alaposabb és önállóbb megértése céljából sajátítsa el a néma olvasás készségét.

Írásbeli készség

- A tanuló tudjon egyszerű szöveget lemásolni.
- Tudjon különböző könnyebb feladatokat írásban megoldani.

Egyéb fejlesztési követelmények

- Életkori sajátosságoknak megfelelően a tanuló tanári segítséggel ismerkedjen meg hasonlóság alapján a tananyagban előforduló nyelvtani szerkezetekkel, fokozatosan tudatosuljon benne képzésük és használatuk.

Nyelvtani, nyelvhelyességi követelmények:

- pozitív és negatív kijelentések
- nyitott és eldöntendő kérdése
- udvarias kérés
- igék és előjárósavak
- melléknevek használata
- időhatározó, helyhatározó, módhatározó használata
- segédigék használata
- mellérendelt mondatok
- direkt és indirekt célú beszéd
- főnévi igenév használata
- alapvető kötőszavak használata (and, but, however, because)
- számok
- vonatkozó- és birtokos névmások használata
- egyszerű mondatok szórendje
- tagadás
- egyszerű- és folyamatos jelen idő
- egyszerű múlt idő
- egyszerű jövő idő és 'going to'
- 'DO' mint ige és segédige
- névmások
- határozott- és határozatlan névelő
- előjárósók
- mennyiségek (many/much/some/any)

Témakörök

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven:
- ismerősök (acquaintances), rokonok (family relations)
- közvetlen környezet (immediate environment)
- parts of the house/flat, furnishings, appliances
- holidays
- hobbies
- social relations
- animals, plants
- természet, települések (settlements)
- természetvédelem (nature protection), állatvédelem (animal protection), keeping pets
- természeti jelenségek, környezetünk védelme, fenntarthatósága
- a közigazgatás és szolgáltatások résztvevői (members of the public sector and civil service), tourists, etc.

- kulturális és közintézmények, éttermek, szállodák, hazai és külföldi nevezetességek, valamint a városi és vidéki élet helyszínei)
- entrance tickets, forms, brochures
- kulturális események (cultural events), különböző szórakozások (ways of entertainment)
- közigazgatás, szolgáltatások, idegenvezetés giving directions, giving information,
- entertainment, culture, services, travelling, national and international tourism
- school staff
- oktatási intézmények (educational institutions)
- objects used for studying
- délutáni foglalkozások (afternoon activities), tanórán kívüli foglalkozások (extracurricular activities), iskolán kívüli lehetőségek a nyelvtanulásra), (extracurricular opportunities for language learning/use of language), school festivals, school traditions, school events
- learning, extracurricular use of language, social events, keeping traditions
- school subjects, knowledge, language learning targets, professional orientation
- kulturális szokások, jellemzők ismerete
- Anglia-London országismereti jellemzőinek ismerete
- Hazai/Budapesti legfontosabb látnivalók, országismereti jellemzők bemutatása
- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírekre és eseményekre vonatkozó alapvető szókincs megértése és használata
- Életkorának és érdeklődésének megfelelő hazai és nemzetközi aktuális hírek és események értelmezése és tájékozódásra való alkalmazása

Angol nyelvi funkciók

Angol nyelvi funkciók a 8. évfolyamra a csoport nyelvi állapotához és hallásvesztéséhez igazítva (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- megszólítás kifejezése és arra reagálás (Excuse me. Can I help you?)
- bemutatkozás megfogalmazása (Let me introduce myself.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your favourite subject? It's maths.)
- hógylét iránti érdeklődés és reakció (What's the matter? I feel...)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. Don't worry about it. It doesn't matter.)
- jókívánságok kifejezésekor a reakció megfogalmazása (Thank you, the same to you.)
- telefon felvétele, telefonon való bemutatkozás (XY speaking.)
- megszólítás, elbúcsúzás személyes levélben (Dear John, Best wishes, Love,)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion? In my opinion..., What do you think about ...? I think ...)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (How do you like it? I think it's...)
- képesség kifejezése (Can you speak French? Are you able to ride a horse? I can understand French. I am unable to ride a horse.)

- szükségesség kifejezése (Do I have to ...? Do I need to ...? You must ... We have to ...)
- lehetőség kifejezése (It may rain. She might visit us.)
- ígéret kifejezése (Will you help me? Don't worry, I will. I promise ...)
- szándék, kívánság kifejezése (What would you like to do? Would you like to have a rest? I'd like to see that film.)
- dicséret, kritika kifejezése (It's great. It's a good idea. It's boring.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's ..., It's made of ..., It's used for ...)
- visszakérdezés, ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)
- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- betűzés kérése, betűzés (It spells ...)
- felkérés hangosabb, lassúbb beszédre (Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.)
- öröm, sajnálkozás, bánat kifejezése (Are you happy about it? What do you think of that? How do you feel about it? Great! I'm glad to hear that. I'm so pleased that..., Good for you. I feel so happy for ... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for ...)
- elégedettség, elégedetlenség, bosszúság kifejezése (What do you think of...? Are you pleased with ...? Are you happy with ...? Are you satisfied with ...? That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice. I'm quite satisfied with ... I'm quite happy with ... I'm quite pleased with ... It's not good enough. That wasn't very good.)
- csodálkozás kifejezése (How come? Is he? What a surprise!)
- remény kifejezése (I am looking forward to ... I hope ...)
- javaslat és arra reagálás (Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- meghívás és arra reagálás (I'd like to invite you to my party. Thank you, I'm happy to come.)
- információkérés, adás (When is the next train? What time does the train arrive? Is the boss here? Yes, he is.)
- egyetértés, egyet nem értés (Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it? I agree. I don't agree. I don't think so.)
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése (You are right. You are wrong.)
- egymást követő események leírása (What happened? First ... then ... finally ...)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Do you think they will come? They will probably come.)

Angol nyelvi elemek, struktúrák

Nyelvi elemek, struktúrák a 8. évfolyamra a csoport nyelvi állapotához és hallásvesztéséhez igazítva (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- felszólító mód: Egyes/Többes szám 1. személy (Let's go.)
- birtoklás: birtokos névmások (mine, yours, his, hers, its, ours, theirs)
- birtoklás kifejezése múlt időben: 'have' (I didn't have many friends at school.)
- birtoklás kifejezése jövő időben: 'have' (At the age of 25 I will have a car.)

- időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.)
- időbeli viszonyok: 'already', 'yet', 'just' (I have already read it. He has not finished it yet. She has just entered the room.)
- minőségi viszonyok: hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (She is the most intelligent of all. Tom's younger than Sue. Mary is more beautiful than Sue.)
- modalitás: kötelezettség kifejezése 'have to' segédigével (Did you have to be there?)
- modalitás: tiltás kifejezése 'mustn't' segédigével (You mustn't smoke here.)
- szövegösszetartó eszközök: további kötőszavak (e.g. however)

INFORMATIKA

5. évfolyam

A tanuló:

- ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni;
- legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret;
- ismerje a mappaszerkezetben való tájékozódás alapfogalmait;
- tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni;
- tudjon mappát másolni, mozgatni, létrehozni és törölni;
- ismerje az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályait;
- tudjon önállóan kommunikálni ismert programokkal;
- segítségével tudjon használni multimédiás oktatóprogramokat;
- tudjon az iskolai hálózatba lépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;
- ismerjen a számítógép előtt végzett munka káros hatásait csökkentő szabályokat és mozgás- gyakorlatokat.
- tudjon egyszerű rajzos-szöveges dokumentumot elkészíteni, módosítani, háttértárra menteni;
- ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakterformázásokat;
- legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;
- ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;
- a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.
- legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára;
- legyen képes tanári segítséggel, megadott szempontok szerint információt keresni;
- legyen képes a találatok értelmezésére;
- ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
- ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket.

6. évfolyam

A tanuló:

- legyen képes az adott informatikai környezet tudatos használatára;
- ismerje az operációs rendszer alapműveleteit;
- legyen képes állománykezelésre (pl. létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, futtatás, keresés);
- legyen képes egyszerű oktatóprogramok interaktív használatára;
- ismerje az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásait;
- ismerjen a számítógép előtt végzett munka káros hatásait csökkentő szabályokat és mozgás- gyakorlatokat.
- legyen képes egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítésére, háttértárra mentésére;
- tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni;
- ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakter és bekezdésformázásokat;
- ismerje egy bemutatókészítő-program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni;
- ismerje legalább egy digitális térképes alkalmazás szolgáltatásait.
- legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;
- ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;
- a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.
- legyen képes elektronikus és internetes médiumok használatára;
- legyen képes az interneten talált információk mentésére;
- ismerje a netikett szabályait.
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- tudjon használni elektronikus szolgáltatást (regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó);
- szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében.
- konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban képes megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat;
- el tudja dönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait

7. évfolyam

A tanuló:

- ismerjen meg különböző informatikai környezeteket;
- ismerje és tudja használni egy operációs rendszer, valamint a számítógépes hálózat alapszolgáltatásait;
- tudja megkülönböztetni a számítógép és egyéb informatikai eszközök főbb részegységeit;
- tudjon különböző típusú dokumentumokba különböző objektumokat beilleszteni;
- legyen képes szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- ismerje a jó prezentáció jellemzőit, és tudjon képet, táblázatot tartalmazó bemutatót készíteni.
- legyen képes megkeresni a kívánt információt;
- használja a legújabb infokommunikációs technológiákat, szolgáltatásokat.
- ismerje az informatikai biztonsággal és adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;

- ismerje az adatokkal való visszaélésekből származó veszélyeket és következményeket;
- ismerjen megbízható információforrásokat;
- legyen képes értékelni az információ hitelességét.
- a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve képes önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz;
- legyen képes alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás).

8. évfolyam

A tanuló:

- ismerje az informatikai eszközökkel kapcsolatos függőség néhány jellemzőjét;
- legyen képes tenni a függőség kialakulása ellen;
- önállóan legyen képes a tanult feladattípusok azonosítására, a megoldáshoz szükséges hardver- és szoftvereszközök kiválasztására és használatára.
- tudjon szöveget, képet, rajzot is tartalmazó dokumentumot minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- legyen képes médiaelemeket minta vagy leírás alapján elkészíteni;
- ismerje a diagramok szerkesztésének, módosításának lépéseit;
- tudjon többszintű felsorolást, akciógombokat és animációkat tartalmazó bemutatót készíteni.
- tudja megkülönböztetni a publikussá tehető és a védendő adatait.
- legyen képes megadott művek elektronikus katalógusban való visszakeresésére.
- ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
- ismerje az információforrások etikus felhasználási lehetőségeit;
- ismerje fel az informatikai eszközök használatának az emberi kapcsolatokra vonatkozó következményeit;
- ismerjen több elektronikus szolgáltatást;
- legyen képes a szolgáltatások igénybevételére, használatára, lemondására.
- legyen képes az iskolai könyvtár önálló használatára a raktári rend ismeretében;
- rendelkezzen közkönyvtári tapasztalatokkal;
- a választott forrásokat legyen képes alkotóan és etikusan felhasználni egyszerű tanulmányi feladatok egyéni és csoportos megoldása során;
- egyszerű témában képes az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani

ETIKA

5. évfolyam

- A tanuló kiválasztja több lehetőség közül az egészség megőrzéséhez szükséges szokásokat.
- Felismeri az életkori szakaszokat, törekszik annak megértésére, hogy az eltérő életkori szakaszokban, eltérő élethelyzetekben más-más igénnyel bírunk.
- Tud saját tulajdonságairól mondani néhány mondatot.
- Véleményt formál különböző konfliktusok kezelési módjairól.
- Tudja, hogy mit értünk közösséghez tartozáson. Képes felismerni a közösséget építő hagyományokat, szokásokat, viselkedési mintákat.

- Meghallgatja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.
- Felismeri, hogy mely emberi tevékenységek vannak negatív hatással van a környezet állapotára.
- Véleményt formál a modern technika legfontosabb előnyeiről és hátrányairól.
- Tisztában van a függőségek veszélyeivel.
- Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekszenek.

TÉMAKÖRÖK

- Test és lélek
- Kapcsolat, barátság, szeretet
- Kortársi csoportok
- Társadalmi együttélés
- A technikai fejlődés hatásai
- A mindenséget kutató ember

6. évfolyam

- A tanuló fel tud sorolni legalább 4, az egészség megőrzéséhez szükséges szokást.
- Felsorolja az életkori szakaszokat, törekszik annak megértésére, hogy az eltérő életkori szakaszokban, eltérő élethelyzetekben más-más igénnyel bírunk.
- Tud saját tulajdonságairól mondani néhány mondatot. Képes megfogalmazni, hogy miben kell változnia, fejlődnie.
- Javaslatokat tesz különböző konfliktusok kezelési módjairól.
- Tudja, hogy mit értünk közösséghez tartozáson. Képes felsorolni a közösséget építő hagyományokat, szokásokat, viselkedési mintákat.
- Meghallgatja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.
- Felismeri, hogy mely emberi tevékenységek vannak negatív hatással van a környezet állapotára. Képes javaslatot tenni környezete védő szokásokra.
- Véleményt formál a modern technika legfontosabb előnyeiről és hátrányairól.
- Tisztában van a függőségek veszélyeivel, javaslatokat tesz ezek elkerüléséhez.
- Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekszenek.

TÉMAKÖRÖK

- Test és lélek
- Kapcsolat, barátság, szeretet
- Kortársi csoportok
- Társadalmi együttélés
- A technikai fejlődés hatásai
- A mindenséget kutató ember

7. évfolyam

- Képes megfogalmazni, hogy mi érték számára, mi fontos neki.
- Néhány mondatban képes megfogalmazni, hogy mik az erősségei, mik a gyengeségei.
- Megfogalmazza terveit a jövőjére nézve.
- Konkrét helyzetekben felismeri mások gondolatait, motívumait.
- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket.

- Képes felismerni, hogy mit jelent egymás tisztelete párkapcsolatban, vagy egyéb emberi kapcsolatokban.
- Tisztában van a szexuális élet alapvető fogalmaival, szabályaival, következményeivel.
- Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.
- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel.

TÉMAKÖRÖK

- Ki vagyok én, és mi vezérli a tetteimet?
- Párkapcsolat és szerelem
- Egyén és közösség
- Helyem a világban
- Mi dolgunk a világban?
- Hit, világkép, világnézet

8. évfolyam

- Képes megfogalmazni, hogy mi érték számára, mi fontos neki.
- Néhány mondatban képes megfogalmazni, hogy mik az erősségei, mik a gyengeségei. Képes javaslattal élni a gyengeségei megváltoztatására.
- Megfogalmazza terveit a jövőjére nézve. Érti, hogy ezek eléréséhez erőfeszítéseket kell tennie.
- Konkrét helyzetekben felismeri mások gondolatait, motívumait.
- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket.
- Képes felismerni, hogy mit jelent egymás tisztelete párkapcsolatban, vagy egyéb emberi kapcsolatokban. Képes javaslatokkal élni ennek a tiszteletnek a kimutatására.
- Tisztában van a szexuális élet alapvető fogalmaival, szabályaival, következményeivel.

TÉMAKÖRÖK

- Ki vagyok én, és mi vezérli a tetteimet?
- Párkapcsolat és szerelem
- Egyén és közösség
- Helyem a világban
- Mi dolgunk a világban?
- Hit, világkép, világnézet

TESTNEVELÉS

A Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási területhez tartozó testnevelés tantárgy legfontosabb célja, hogy a tanuló:

- megismerje a mozgáshoz kapcsolódó helyes attitűdöket, a fizikailag aktív életmód élethosszig tartó jótékony hatásait;
- megtanulja a testnevelés és egészségfejlesztés szakkifejezéseit, helyes terminológiáját;
- mozgásműveltségét olyan szintre fejlessze, hogy alkalmassá váljon a hatékony mozgásos cselekvéstanulásra, az önálló testedzésre;

- életkorának, testi adottságának megfelelően fejlessze motoros teljesítőképességét, váljon képessé saját motoros teljesítmény- és fittségi szintje tudatos befolyásolására, elfogulatlan értékelésére;
- a testmozgás, a testnevelés és a sport eszközeivel fejlessze önismeretét, érzelmi-akarati készségeit és képességeit, alakítson ki szabálykövető magatartásmintákat;
- fejlessze társas-érzelmi jóllétét, társas-közösségi kapcsolatait, stressztűrő és -kezelő képességét;
- váljon képessé a baleseti források és az egészséget károsító, veszélyes szokások, tevékenységek értelmezésére.

A testnevelés olyan tanulási terület, amelynek speciális szerepe többirányú. A fejlesztésnek figyelembe kell vennie a tanulók adottságait, az átlagosnál gyakrabban előforduló mozgáskoordinációs zavarokat, a testi fejlődési rendellenességeket, a térbeli orientációs zavarokat. Ez a tehetséggondozás fontos területe is egyben, ahol a hallássérült tanulók jó adottságaikat fejlesztve halló kortársaikkal azonos teljesítményekre képesek.

5–6. évfolyam

Gimnasztika és rendgyakorlatok

Határozott formájú 4-8 ütemű szabad-, társas-, kéziszer- és szergyakorlatok. 8-10 gyakorlattal, részben önálló bemelegítés végrehajtása. Alapvető szakkifejezések ismerete.

Atlétika jellegű feladatmegoldások

Futó gyakorlatok, rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően. Állórajt, térdelőrajt.

Gyorsfutások irányváltóztatással. Vágtafutások 20–30 méteren. Tartós futás.

Helyből távolugrás. Távolugrás. Magasugrás.

Dobások és lökések tömött labdával. Kislabdahajtás célba és távolba nekifutással.

Torna jellegű feladatmegoldások

Talajgyakorlat: Gurulóátfordulások előre-hátra. Zsugorfejállás. Fellendülés kézállásba bordásfalnál. Mérlegállás. Hanyattfekvésből emelés hídba.

Ugrás: Keresztbe állított ugrószekrényen felguggolás és homorított leugrás; zsugorkanyarlati átugrás, guggoló átugrás. Kötélmászás mászókulcsolással.

Sportjátékok

Kézilabda: *Labdás technikai gyakorlatok:* A labda fogása. Labdavezetés mindkét kézzel állásban és mozgás közben, önszöktetéssel, irány-, iramváltással. Célba dobási gyakorlatok.

Kosárlabda: *Labdás technikai gyakorlatok:* Labdás ügyességi gyakorlatok. Labdavezetések: magas, középmagas, mély labdavezetés helyben és haladással, mindkét kézzel. Kétkezes mellső-, felső-, egykezes felsőátadás helyben és mozgás közben pattintva is. Kosárra dobás helyből egy kézzel.

Röplabda: *Labdás technikai gyakorlatok:* Alkarérintés és kosarérintés. Alsó egyenes nyitás. Felső ütőérintés.

Labdarúgás: *Labdás technikai gyakorlatok:* Labdahúzogató, -görgetés; haladás közben, fordulatokkal is. Labdavezetések külső és belső csüddel, mindkét lábbal. Rúgás kapura belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból.

Önvédelmi és küzdősportok

Elemi guruló- és esés gyakorlatok bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra.

Alternatív környezetben úzhető mozgásformák

A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályai.

7–8. évfolyam

Gimnasztika és rendgyakorlatok

Bemelegítő és levezető gyakorlatok önálló tervezéssel. Légző és feszültségoldó gyakorlatok.

A kamaszkori személyi higiénéről való elemi tájékozottság.

Atlétika jellegű feladatmegoldások

Térdelőrajt. Repülő és fokozó futások. Tartós futás a táv és az intenzitás növelésével. Futás feladatokkal, akadályokkal. Futóiskolai gyakorlatok.

Helyből távolugrás. Távolugrás guggoló vagy lépő technikával.

Magasugrás átlépő technikával.

Kislabdahajítás helyből, nekifutással hármás lépésritmusból. Kislabdahajítás célba.

Torna jellegű feladatmegoldások

Szekrény- és a támaszugrások a képességnek megfelelő magasságon.

Gurulóátfordulások előre, hátra, különböző kiinduló helyzetből különböző befejező helyzetbe. Fejállás különböző kiinduló helyzetből, különböző lábtartással és lábmozgással. Mellső mérlegállás. Fellendülés kézállásba bordásfalnál.

Ugrószekrényen széltében, hosszában guggolóátugrás.

Mászás kötélén. Függeszkedési kísérletek kötélén (fiúknak).

Egyensúlygyakorlatok ferdén elhelyezett padon: természetes és utánzó járások, futások, fordulatok.

Sportjátékok

Kézilabda: *Labdás technikai gyakorlatok:* A labda fogása. Labdavezetés mindkét kézzel állásban és mozgás közben, önszöktetéssel, irány-, iramváltással. Célba dobási gyakorlatok.

Kosárlabda: Labdás ügyességi gyakorlatok. Labdavezetések: magas, közepmagas, mély labdavezetés helyben és haladással, mindkét kézzel. Kétkezes mellső-, felső-, egykezes felsőátadás helyben és mozgás közben pattintva is. Kosárra dobás helyből egy kézzel.

Röplabda: *Labdás technikai gyakorlatok:* Alkarérintés és kosarérintés. Alsó egyenes nyitás. Felső ütőérintés.

Labdarúgás: Labdahúzogató, -görgetés; haladás közben, fordulatokkal is. Labdavezetések külső és belső csüddel, mindkét lábbal. Rúgás kapura belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból.

Önvédelmi és küzdősportok

Elemi guruló- és esés gyakorlatok bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra.

Alternatív környezetben úzhető mozgásformák

A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályai.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

5. évfolyam

- Balesetmegelőzési ismeretek, gyakori háztartási balesetek forrásai.
- Állagmegóvás, környezetbarát tisztítószerrel való takarítás, munkamegosztás a családban.
- Az egészséges táplálkozás alapjai.
- Hidegtál készítésének tervezése (szendvics, zöldségek, kaszinótojás), eszközök balesetmentes használata, munkafolyamat kivitelezése.
- Lakás alaprajzán való eligazodás.
- Különböző textilképezési eljárások ismerete (nemezelt, szőtt, hurkolt, csomózott).
- A szövés és a hímzés gyakorlata.
- Az energiaforrások ismerete, csoportosítása. A természeti kincsek felhasználása, törekvések a fenntarthatóságra.
- A természetes és a mesterséges faanyagok tulajdonságai. A kézi faanyagmunkálás eszközei.

- A mérőeszközök alkalmazása (tolómérő is). Mérés milliméteres pontossággal. Műszaki rajzi alapismeretek.
- Merített papír készítés, a papírkészítés technológiája.
- A talaj jellemzői, talajművelés, komposztálás, palántanevelés, gyomlálás.
- Kerékpáros közlekedési szabályok ismerete.

6. évfolyam

- Balesetmegelőzési ismeretek, alapvető elsősegélynyújtási tudnivalók.
- Állagmegóvás, karbantartás, szakemberhez fordulás. A társadalmi munkamegosztás, különböző foglalkozások.
- A tudatos vásárlói magatartás, ruházzkodás, divat, gazdaságosság, takarékoskodás.
- Az energiaforrások ismerete, csoportosítása. Törekvés, és felelősség a fenntarthatóságban. Mit tehetünk az energiatakarékosság érdekében?
- A magyar konyha értékei, hagyományai.
- Ételkészítési gyakorlatok tervezése, kivitelezése, különféle alapanyagok kiválasztása, mérése, előkészítése, konyhatechnikai eljárások alkalmazása.
- Biztonságos élelmiszer-, ételkészítés, elektromos mixer használata. (Rántottleves /foghagymaleves/ paradicsomleves/ hagymaleves készítése, palacsinta, sóskafőzelék, almarózsa készítés)
- Otthontervezés, lakberendezés.
- Textilek alapanyagok beazonosítása, csoportosítása. Még nem alkalmazott textilkészítési eljárások kipróbálása (csomózással karkötő, nemezeléssel tarsoly, hurkolással kokárda, hurkolás horgolótűvel, körmöcskével). Munkadarab tervezése.
- A szelektív hulladékgyűjtés szabályai és fontossága, az újrahasznosítás.
- A műanyagok tulajdonságai, alakításuk. A műveletekhez szükséges biztonsági szabályok betartása.
- A növények gyógyító hatásai. A fűszernövénykert jellemző növényei, csoportosításuk és felhasználásuk. A szerszámoskamra szerszámai, eszközei, azok gondozása, balesetmentes használata.
- A szerszámoskamra szerszámai, eszközei, azok gondozása, balesetmentes használata

7. évfolyam

- Balesetmegelőzési ismeretek, gyakori háztartási balesetek forrásai, elsősegélynyújtási szabályok.
- Ökológiai lábnyom. Környezettudatosság, tudatos fogyasztói magatartás, fenntarthatóság.
- A háztartási, családi költségvetés. A háztartás fogyasztása, környezetterhelése, a fogyasztás optimalizálása.
- A konyha mint munkahely kialakításának higiéniai, munkaszervezési, ergonómiai szempontjai. Konyhai gépek és alkalmazásuk.
- Tartósítási eljárások, fertőtlenítés.
- Élelmiszer- biztonság.
- Lekvár befőzés, balesetmentes konyhai munka.
- Konyhai gépek és alkalmazásuk
- Tornazsák tervezése, technológiai folyamat ismerete. A gépi varrás biztonságos alkalmazása.
- A természetben található ércek kitermelése.
- Fémek jellemző tulajdonságai, fajtái, csoportosításuk.
- A megmunkálás eszközei.
- Fúrógép használata.

- Alapvető mechanikai hajtások. – dörzshajtás, szíjhajtás, fogaskerék-hajtás, lánchajtás;
- Az egyszerű áramkör részei, jelképei – áramforrás, fogyasztó, kapcsoló, vezeték.
- Növény- madár-, rovar- és méh- védelem. A biogazdálkodás fogalma és elemei.
- A legújabb fejlesztésű közlekedési eszközökkel történő megismerkedés.
- A kerékpáros, és gyalogos közlekedés szabályai.
- A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak.

VIZUÁLIS KULTÚRA

5. évfolyam

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek életkornak megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Művészettörténet – alapfogalmak ismerete (őskor, ókori görögök, ókori rómaiak)
- A művészettörténet inspirálta képalkotás.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

6. évfolyam

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek életkornak megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek életkornak megfelelő használata a képalkotásban.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása (Csendélet, természet utáni tanulmány).
- Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása. (a honfoglalás művészete, romantika, gótika, reneszánsz, barokk)
- A művészettörténet inspirálta képalkotás.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.
- Fontosabb szimbolikus és kulturális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

7. évfolyam

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása. (A portré)
- Ábrázolási rendszerek (a perspektíva, vetületi ábrázolás, axonometria).
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján következtetések megfogalmazása.
- Több jól megkülönböztethető technika tudatos használata az alkotótevékenység során.
- A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
- Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése. (klasszicizmus, romantika, realizmus, impresszionizmus)
- A művészettörténet inspirálta képalkotás.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése, egyszerű összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

8. évfolyam

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- Tárgytervezés, forma és funkció összefüggései.
- Plakáttervezés.
- Több jól megkülönböztethető technika, média (pl. állókép-mozgóképek, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
- Digitális médiumok, a mozgóképkultúra alapjai.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotás felismerése (a szecesszió, Op- Art, a XX.század nagy alkotói itthon és külföldön.)
- A művészettörténet inspirálta képalkotás.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

Követelmények

Enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára

Magyar nyelv és irodalom

1-2. évfolyamon

- A kommunikációs készség fejlődése.
- Az olvasás jelrendszerének ismerete - egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- Szavak, mondatok olvasása szótagoló, illetve szóképes formában a totális kommunikáció eszközeivel.
- Az írás jelrendszerének ismerete (egyéni haladási ütemnek megfelelően). A kisbetűk alakítása és kapcsolása.

3-4. évfolyamon

- A megismert nyelvi formák alkalmazása a társas érintkezésben segítséggel, a totális kommunikáció eszközeivel.
- Kérdésekre adekvát válaszadás a szituációnak megfelelően egyéni képességek szerint.
- Egyénre szabott kommunikációs csatornák használatával szóképes, szótagoló, folyamatos olvasás.
- Az írott kis- és nagybetűk alkalmazása, olvasható íráskép.

5-6. évfolyamon

- Képessége szerint képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni.
- Az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználja.
- Tanári kérdések segítségével képes lényegkiemelésre, tartalom elmondásra.
- Tudja/ Próbálja az írást kommunikációs célokra használni

7-8. évfolyamon

- Próbálkozik az olvasott művek mondanivalóját megfogalmazni képessége szerint verbálisan, jelnyelven, képi eszközökkel.
- Segítséggel képes az olvasottak időrendi, tartalmi összefoglalására.
- Képessége szerint olvas különböző műfajú szöveget.
- Törekszik az írást céljainak elérése érdekében használni.
- Olvasás útján szerzett ismereteiről írásban és kérdések segítségével valamint a totális kommunikáció segítségével öt-hat mondatban számot ad.

Matematika

1-2. évfolyamon

- Nagyságbeli, térbeli és síkbeli viszonyiszavak használata megtámogatva a totális kommunikáció eszközeivel.
- Biztos számfogalom 10-es számkörben.
- Összeadások és kivonások 10-es számkörben.
- Tapasztalatok gyűjtése a hosszúság, tömeg, úrtartalom méréséről.

3-4. évfolyamon

- Számok írása, olvasása, értelmezése 100-as számkörben.

- Összeadás, kivonás 20-as számkörben. (szükség esetén eszközzel)
- Összeadás, kivonás 100-as számkörben tízesátlépés nélkül analógia és eszközök segítségével.
- Szóbeli szorzás és bennfoglalás alkalmazása.(szükség esetén segítséggel)
- A tanult mértékegységek ismerete, használata egyéni képességek szerint

5-6. évfolyamon

- Képessége szerint legyen biztos számfogalma 100-as számkörben, 1000- es körben.
- Törekedjen a pénz értékének megállapítására, a pénz használatára.
- Ismerje a törtszámokat és a negatív számokat.
- Tudja a szorzó- és bennfoglaló táblákat (mechanikusan vagy szükség esetén táblázat segítségével).
- Önállóan vagy számológép segítségével végezze a tanult írásbeli műveleteket.
- Tudjon egyszerű geometriai alakzatokat felismerni, mérni.

7-8. évfolyamon

- Legyen biztos számfogalma a számára kialakult számkörben.
- Ismerje a törtszámokat és a negatív számokat.
- Ismerje a szorzó- és bennfoglaló táblákat (szükség esetén táblázat segítségével).
- Végezze biztonsággal a négy alpműveletet a számára kialakult számkörben. (szükség esetén számológéppel).
- Legyen képes egyszerű szöveges feladatot önállóan megoldani (szükség esetén segítséggel).
- Ismerje fel a tanult síkidomokat, testeket, próbáljon egy vagy több szempont szerint csoportosítani.

Történelem

5-6. évfolyamon

- A tanuló ismeri a történelmi időszámítás egységeit. Alapvető szinten tájékozódik a történelmi térképen. Különbséget tesz a különböző történelmi korok, valamint a magyar és a világtörténelem eseményei között.

7-8. évfolyamon

- A nemzeti alpműveltséghez tartozó évszámokhoz történelmi ismeretet kapcsol. Az adott tematikai egység tárgyalt témaköreiben – képességeinek megfelelően – írásban és/vagy szóban számot ad a tanult elemi történelmi ismereteiről.

Állampolgári ismeretek

8. évfolyamon

- A tömegtájékoztatás eszközeinek megismerése. Államformák, állampolgári polgári jogok és kötelezettségek megismerése.

Hon- és népismeret

5. évfolyamon

- A tanuló egyéni képessége szerint ismeri Magyarország nemzeti hagyományait és értékeit. Ismeretekkel rendelkezik szűkebb és tágabb környezetének múltjáról és jelenéről.

Etika/Hit- és erkölcsstan

1-2. évfolyamon

- A tanuló elemi ismeretekkel rendelkezik személyi adatairól, külső tulajdonságairól. A körülötte élő gyermekekhez és felnőttekhez barátságos magatartással közeledik, pozitívan viszonyul a környezetéhez.

3-4. évfolyamon

- Kialakul szabálytudata, képes a szabályok betartására. Képes másokkal kapcsolatot kialakítani, felnőtt segítségével konfliktusokat feloldani.

5-6. évfolyamon

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért. Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget.

7-8. évfolyamon

- Életkorának és képességeinek megfelelő szinten ismeri önmagát. Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására. Képes megkülönböztetni a helyes és helytelen emberi cselekedeteket. A tisztelet, szeretet, megbecsülés fogalmáról elképzelésekkel rendelkezik.

Környezetismeret

3-4. évfolyam

- Tapasztalatok, megfigyelések, ismeretek szerzése a környezetben előforduló legismertebb tárgyak, anyagok tulajdonságairól, az élőlényekről, természeti formákról, jelenségekről.
- Magyarország fő jellegzetességeinek ismerete egyéni képességek szerint. Irányok, iránytű használata segítséggel. Az idő mérése, mértékegysége. Elemi szintű térképismeret.

Természettudomány

5-6. évfolyamon

- Természettudományos ismeretek alapozása. Alapvető fogalmak megértése, elsajátítása. Tanult és vizsgált anyagok jellemző tulajdonságainak ismerete. Kölcsönhatások, változások, folyamatok ismerete a mindennapi környezetben

7-8. évfolyamon

- Életközösségek élő és élettelen összetevőinek megkülönböztetése, ismeretek az élőlények, az emberi test felépítéséről. Az egészséges életmód feltételeinek ismerete. Tájékozottság a Naprendszeréről, a bolygókról. Térképismeret, térképhasználat.

Első élő idegen nyelv

7-8. évfolyamon

- Próbálja meg felismerni és megérteni a tanult szavakat és kifejezéseket, a tanár egyszerű utasításait, tömondatait. Ismerje fel a tanult kérdéseket, s azokra releváns válaszokat adjon. Próbálja a tanult nyelvtani szerkezeteket alkalmazni. Próbáljon meg saját magáról 5-6 mondatban összefüggően beszélni.

Ének-zene

1-2. évfolyamon

- Próbáljon meg egyszerű ritmusokat visszatapsolni. Kapcsolódjon be egyszerű ritmusok, mondókák hangszeres kíséretébe. Vegyen részt a mozgással, zenével kísért tevékenységekben

3-4. évfolyamon

- Résztétel a ritmikai és mozgásos játékokban. Képesség a daltanulásra, szükség esetén jelekkel támogatva.

5-6. évfolyamon

- Ritmikai-dallami ismereteik bővülése, megszilárdulása. Résztétel a tanult népdalok előadásában. A többször hallott hangok, hangzások felismerése.

7-8. évfolyamon

- A kulturált, közös és egyéni éneklés, kifejezés megőrzése. Ismeretek szerzése a tanult dalok kapcsán (tartalom, hangulat, szerkezet). A szülőföld zenéjének ismerete, érdeklődés a szülőföld, zenei értékei iránt.

Vizuális kultúra

1-2. évfolyamon

- A már begyakorolt technikákkal, kevert technikával alkotás létrehozása, társaival való kooperáció a közös alkotás során.

3-4. évfolyamon

- A tantárgy során használatos eszközök adekvát használata. Forma- és színritmus létrehozása.

5-6. évfolyamon

- Felismerhető képet készít. Képes tudatosan színt keverni, formát, vázaltszerű ábrát készíteni.

7-8. évfolyamon

- A tanuló képes műalkotások kompozíciós elemeinek célzott megfigyelésére, ritmikus, szimmetrikus képet komponálni, egyszerű makettet készíteni.

Digitális kultúra

3-4. évfolyamon

- A számítógép fő részeinek ismerete, a billentyűzet és az egér tanult funkcióinak használata. Egyszerű grafikus és szöveges felület megismerése.

5-6. évfolyamon

- Egyszerű, rajzos, szöveges dokumentum lehetőleg önálló, ha szükséges, egyéni segítségadással megvalósuló elkészítése. Információforrás irányított keresése a neten, a közhasznú információforrások megtalálása és felhasználása a mindennapi életben.

7-8. évfolyamon

- A számítógép főbb perifériás egységeinek használata önállóan vagy segítséggel, funkcióik ismerete. A net célirányos használata. A program- és adatvédelem szabályainak betartása.

Technika és tervezés

1-2. évfolyamon

- Természetes anyagok felismerése, egyszerű felhasználásuk. Megismert anyagok csoportosítása tulajdonságaik alapján. anyagok alakítása, az alaptechnikák egyre önállóbb kivitelezése, az eszközök balesetmentes használata.

3-4. évfolyamon

- Esztétikus alkotások készítése természetes anyagokból. Makettek, modellek készítése egyszerű tervrajz alapján.

5-6. évfolyamon

- Néhány famegmunkálási, alakítási eszköz és technika elsajátítása, irányítással használati tárgy készítése. Varróeszközök használata, egyszerű öltésekkel varrás.

7-8. évfolyamon

- Műveleti algoritmusok pontos követése a tervezésben és a kivitelezésben.

Testnevelés

1-2. évfolyamon

- Lateralitás és szerialitás kialakulása. Fejlődést mutat a testrészek felismerésében, megnevezésében. Törekszik az alapvető formások elsajátítására a játékos rendgyakorlatok során. Kialakul nála a fokozatos és biztonságos mozgás (járás, futás, lépcsőzés, egyensúlyozás).

3-4. évfolyamon

- A tanuló képes felismerni és használni a legfontosabb kézi- és tornaszereket. Képes vezényszóra egyszerű mozgás(sor)végrehajtására, tartáshelyzetek felvételére, irány, ütem tartására, labdával irányított dobások, rúgások kivitelezésére.

5-6. évfolyamon

- A tanuló képes összetett mozgások, 4-8 ütemű tornagyakorlatok végrehajtására, a testnevelés szakszavainak értésére (passzív szókincs szintjén) és adekvát mozgásos válaszra.

7-8. évfolyamon

- A tanuló képes a bemelegítési technikák alkalmazására, küzdősportok során ügyelni saját és társai testi épségére, alakzatváltozásokban együttműködésre. a gyakorolt mozgáselemek, sportágak szabad térben, más körülmények közötti, önálló alkalmazására, higiénés ismeretei rutinszerű és saját igény szerinti alkalmazására

Közösségi nevelés

5-6. évfolyamon

- Fejlődjön a tanuló önismerete, reális önértékelése. Felelősséget érez cselekedeteiért, próbálja érzékelni és értékelni a sikert, a kudarcot. Igyekszik betartani az iskolai követelményeket, normákat.

7-8. évfolyamon

- A közösségért érzett felelősség felismerése. Saját helyének, szerepének felismerése adott közösségben. Az egyéni adottságoknak megfelelő konfliktuskezelés a környezetben. Az iskola, a tágabb közösség elvárásainak megfelelő normatartás.

Követelmények

Középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára

Kommunikáció

1-2. évfolyamon:

- Legfontosabb gesztusjelek elsajátítása, szemkontaktus felvétele. Kooperációs készség kialakítása, alapvető utasítások megértése, teljesítése kép és jelnyelv segítségével. Képes napirend bevezetése és alkalmazása.

3-4. évfolyamon:

- Egyszerű kommunikációs és metakommunikációs jelek értelmezése, a környezetről lényeges információk megszerzése, rendszerezése, csoportosítása, szókincsbővítés/jelkészlet fejlesztése tematikusan. Tájékozódás a nap és a hét eseményei között vizuális segítséggel. Ismerje fel saját-, és családtagjainak nevét.

5-6. évfolyamon:

- A környezetnek és helyzetnek megfelelő kapcsolatteremtési mód megválasztása, a beszéd vagy más, képesség szerinti kommunikációs módszer alkalmazásával. Felismeri és megmutatja testrészeit, tisztában van érzékszerveivel és azok funkcióival. Érzékeli az idő múlását. Érdeklődik a körülötte lévő állat-, és növényvilág iránt. Ismeri a legfontosabb személyes adatait.

7-8. évfolyamon:

- A tanuló képességeihez és lehetőségeihez mérten minél gördülékenyebb önkifejezés, a társak kommunikációs jelzéseinek figyelése és megértése, a kommunikációs jelzések egyre pontosabb, érthetőbb, tisztább - lehetőség szerint beszéddel kísért – megjelenítése. A nonverbális jelek, gesztusok, képek, piktogramok értelmezése és használata (totális kommunikáció)

Ovasás-írás

1-2. évfolyamon:

- Artikulációs és utánzó gyakorlatokban aktív részvétel, tudatos hangadásra való törekvés. Kézmozgások ügyesítése gyurmával, gyönggyel. A ceruzafogás előkészítése. Íráselemek vázolása, átírása. Vonalkövetés különböző módokon.

3-4. évfolyamon:

- Rövid történetek értelmezése. Tájékozódás síkban, képen, a vonalköz megismerése. Színezés nagyobb ábrán a határok betartásával. Betűtanulás: 3.o: a, i-í, o-ó, m, l. 4.o: e, v, u-ú, á, s, p, t. Képolvasás, ismert nevek kirakása betűkből.

5-6. évfolyamon:

- A múlt- jelen- jövő idő megértése, szemléltetése képről, naptárhasználat bevezetése. Alapvető íráskészség kialakulása, az irányok biztonságos alkalmazása. Szavak, szövegek képhez rendezése.

7-8. évfolyamon:

- A teljes abc megismerése, kis-,és nagy nyomtatott betűk biztos felismerése. Rövid szöveg értelmezése. A mindennapi életben adódó olvasási feladatok segítségével való megoldása, néhány mondatos levél másolása.

Számolás-mérés

1-2. évfolyamon:

- Mennyiség- és számfogalom kialakítása 5-ös számkörben. 1-5-ig a számok neve, jele. Tárgyak alapvető mennyiségi tulajdonságainak felismerése.

3-4. évfolyamon:

- Az egyszerű ok-okozati összefüggések felismerése, a problémamegoldó képesség fejlesztése, tevékenységbe ágyazott feladatvégzéssel. Egyszerű térbeli viszonyok felismerése és képpel való egyeztetése. Relációs jelek alkalmazása. Számjegyek írása 0-5-ig. Összeadás, kivonás tárgyakkal.

5-6. évfolyamon:

- Alaprajzon, térképen való eligazodás, saját hely megtalálása. Eseményképek sorrendbe állítása. Műveletek alapozása, páros-páratlan számok megismerése. A leggyakoribb mértékegységek használata. Növekvő, csökkenő számsor kirakása.

7-8. évfolyamon:

- Eligazodás az óra számlapján és az időmérés fogalmának napi használata. Ismerkedés a földgömbbel, Magyarország elhelyezkedése, határai. A 4 égtáj megismerése, jelzése. Összeadás, kivonás, pótlás, bontás 10-es körben. Pénzhasználat, pénzkezelés fontosságának megértése.

Állampolgári ismeretek

5-6. évfolyamon:

- A tanuló képes legyen a személyes adatainak a lakóhelyének és iskolája címének elsajátítására és az ezekkel kapcsolatos szó-és jelkészlet bővítésére. A tanult viselkedési és magatartási normák, érintkezési formák alkalmazása a mindennapi élethelyzetekben. Képes a gyalogos közlekedés főbb szabályai szerint közlekedni segítséggel.

7-8. évfolyamon:

- Képes egyszerű élethelyzetekben helyesen cselekedni, egyszerű oksági összefüggéseket felismerni. A begyakorolt konfliktuskezelési mintákat igyekszik alkalmazni. Próbál

uralkodni indulatain. Képes a megismert tulajdonságok figyelembe vételével saját kapcsolatrendszer kialakítani.

Állampolgári érzései kialakulóban, elmélyülőben vannak.

Hon- és népismeret

7. évfolyamon:

- Ismeri a főbb ünnepeket és az azokhoz kapcsolódó szokásokat. Tudomása van közvetlen környezetének népszokásairól, népi játékaikról. Ismeri a nemzeti ünnepeket. Tudomása van a főbb magyar történelmi eseményekről

Etika

8. évfolyamon:

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért. Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget. Képességeinek tükrében gondolkodik saját személyiségjegyein. Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására. Képes elfogadni a közösségi normákat.

Környezetismeret

5-6. évfolyamon:

- Képes felismerni, megmutatni testrészeit, érzékszerveit, ismerni azok elemi funkcióit. Képes főfogalmi csoportosításokat végezni az állat és növényvilág körében. Képes egyszerű környezetmegóvó tevékenységet végezni.

7-8. évfolyamon:

- Elemi ismeretei vannak teste biológiai működéséről. Képes tájékozódni segítséggel egyszerű térképen, és a könyvekben. Ismeri a környezetet károsító anyagokat, cselekvéseket. Képes fejlettségi szintjének megfelelően kialakítani környezetvédő szemléletét.

Ének-zene

1-2. évfolyamon:

- Képes a hangokra figyelni. Képes együttműködni csoportos játékban, éneklésben. Segítséggel tud mozgást utánozni, végrehajtani. Képes néhány percig a zenére figyelni

3-4. évfolyamon:

- Ismer és megnevez hangszereket, ismeri a hangos, halk fogalmát, és tudja differenciálni. Ismer 8-10 verset, gyermekdalt, segítséggel elő tudja adni.

5-6. évfolyamon:

- Képes az adott ünnepnek megfelelő dalt, verset kiválasztani, előadni segítséggel. Képes a dal ritmusát együttműködéssel, segítséggel tapsolni, kopogni.

7-8. évfolyamon:

- Képes felismerni megszólaltatás után a hangszereket. Ismeri a Himnuszt és Szózatot, elhangzásakor megfelelően viselkedik. Képes a többször hallott részleteket felismerni zenedarabokban

Ábrázolás-alakítás

1-2. évfolyamon:

- Képes segítséggel megadott tulajdonságok alapján (szín, forma, nagyság) tárgyakat csoportosítani. Együttműködéssel végrehajt a különböző formák kialakításához szükséges mozgásokat. Papírhatárt és vonalhatárt igyekszik betartani. Használja a festés és rajzolás eszközeit.

3-4. évfolyamon:

- Képes elsajátítani különböző ábrázoló- alakító technikákat. Képes kitölteni az előrajzolt formát. Önállóan épít különféle építőjátékokból tagolt építményeket. Önállóan tud ritmikus sort folytatni. Illesztéssel hajt, egyszerű formákat tép, vág, illeszti a papírkép elemeit. Irányítással jellemző jegyeik alapján felismerhető ember, állat, növényábrázolásokat készít.

5-6. évfolyamon:

- Irányítással jellemző jegyeik alapján felismerhető ember, állat, növényábrázolásokat készít. Képes egyszerű tárgyakat készíteni együttműködéssel. Képességeihez mérten elsajátítja a különböző ábrázoló- alakító technikákat.

7-8. évfolyamon:

- Képes irányítással felismerni és szétválogatni a különböző anyagfajtákat. Megpróbálja irányítással saját élményeit rajzos formában megjeleníteni. Irányítással szemlél művészeti alkotásokat, a neki tetszőt kiválasztja

Digitális kultúra

8. évfolyamon:

- Képes a számítógépet felnőtt jelenlétében szabályosan használni. Képes a tanult eszközöket megfelelően működtetni, nyomtatványt, fénymásolatot készíteni (meghívó, plakát). Képes különböző típusú játékprogramok használatát elsajátítani egyéni szintekhez mért nehézségi fokon.

Mozgásnevelés

1-2. évfolyamon:

- Képes ülésben és állásban egyszerű gyakorlatokat végezni, próbál kúszni, mászni. Képes a lépcsőn lefelé kapaszkodással, felfelé utánlépéssel járni. Képes saját és társai testrészeit megmutatni, megnevezni. Képes együttműködni a közös foglalkozásokon. Képes utánzással gyakorlatokat végezni, bekapcsolódni egyszerű mozgásos tevékenységekbe.

3-4. évfolyamon:

- Képes segítséggel térbeli irányokat alkalmazni. Képes járásmódokat, egyszerű alapmozgásokat felismerni, bemutatás alapján reprodukálni. Képes lépcsőn segítség és kapaszkodás nélkül járni. Képes járás közben tárgyakat átlépni. Átveszi a mozgás ritmusát tapssal, lépéssel, meneteléssel. Képes a labdát kezelni, dobni, elkapni.

5-6. évfolyamon:

- Képes gimnasztikai gyakorlatokat leutánozni. Képes segítséggel, utánzással négyütemű gyakorlatokat végezni. Képes csapatához alkalmazkodni, motivált a sportszerű versengésre.

Testnevelés

7-8. évfolyamon:

- Képes a vezényszavakat követni. Képes mind hosszabb időtartamban végezni az izomerősítő gyakorlatokat. Képes egyensúlyozni változó feltételek között. képes aktívan részt venni sportjátékokban, labdát vezetni, labdát továbbítani, mérkőzés játszására egyszerűsített szabályok figyelembevételével.

Önkiszolgálás

1-2. évfolyamon:

- Képes segítséggel WC használatára és a mosdó használatával kapcsolatos teendőket elvégezni, szükséges esetekben felszólítás nélkül zsebkendőt használni. Képes a megfelelő evőeszközzel (de legalább kanállal) enni, pohárból inni, kancsóból tölteni, szalvétát rendeltetés szerint használni. Képes a terem rendjére ügyelni, az eszközöket rendeltetés szerint használni, helyére tenni. Képes saját tárgyait számon tartani, elkülönítve kezelni, másét tulajdonosának átadni.

Életvitel és gyakorlat

3-4. évfolyamon:

- Képes a megismert anyagokat adott szempontok szerint csoportosítani, legfontosabb tulajdonságait, alkalmazásukat ismerni. Irányítással, rendszeresen részt vesz a kerti- és

szobanővények gondozásában. Rendszeresen részt vesz a tanterem, öltöző takarításában (söprés, szemétszedés, portörölés).

5-6. évfolyamon:

- Segítséggel tud rendet tartani, teríteni, részt vesz a takarításban, mosogatásban, törölgetésben. Kis segítséggel képes használni a ruházati zárószerveket, cipőt fűzni, segítséggel csokrot kötni. Néhány alapvető árucikk beszerzési helyét és a vásárlás módját ismeri. Kertészeti és állatgondozási munkákban jártasságot szerez.

7-8. évfolyamon:

- Képes részt venni az eddig tanult és begyakorolt munkatevékenységekben, a konyhai munkákban, elkészíteni egy-egy hideg, illetve egyszerű meleg ételt. Ismeri az edényeket, eszközöket, az egyszerű konyhai gépek használatát, a takarítási és gondozási munkákhoz és az adott munkadarabok elkészítéséhez szükséges anyagokat és eszközöket egyre önállóbb kiválasztja, megadott helyiséget önállóan takarít.

Játékra nevelés

1-2. évfolyamon:

- Képes együttműködni felnőttel, társaival, játékeszközt adekváтан használni. Képes eljátszani kezdetleges szinten a környezetében zajló eseményeket. Képes bekapcsolódni a páros, illetve csoportos mozgásos játékba, követni a szabályokat, társaira figyelni.

3-4. évfolyamon:

- Képes szabályokat elfogadni, követni, együtt játszani társaival.

Követelmények

Szakiskola

Állampolgári ismeretek a 9-12. évfolyamon

9. évfolyam:

Félévi vizsgakövetelmények

- A tanuló ismerje a diákokat megillető jogokat, és tudja a kötelességeit.
- Ismerje, igyekezzen betartani az iskolai házirendet.
- Ismerje fel a családi szocializációnak az ember életútját befolyásoló jelentőségét.
- Ismerje az állam fontosabb feladatait.
- Ismerje tágabb környezetének (lakóhelye) legfontosabb történelmi eseményeit.
- Legyen tisztában a pénz jelentőségével.

Év végi vizsgakövetelmények:

- Ismerje fel a jogok és a kötelességek közötti különbségeket. Törekedjen a szabályok betartására.
- Ismerje és alkalmazza a mindennapi iskolai tevékenységeihez kötődő kommunikációs és illemtani szabályokat.
- Ismerje a hivatalos iratainak szerepét, jelentőségét.
- Legyen tisztában a családon belüli szerepek tartalmával, jelentőségével.
- Legyen tisztában Magyarország felelősségével az európai országok életében.

10. évfolyam

Félévi vizsgakövetelmények

- Felismeri és értelmezi az igazságosság, az esélyegyenlőség biztosításának jelentőségét és követelményeit.
- Legyen tisztában a hivatalos iratai használatának szabályaival.
- Tudja értelmezni a családi kohézió alapelemeit, jellemzőit.
- Tudjon felsorolni néhányat Magyarország politikai intézményei közül.
- Ismerje a rendvédelmi szerveket.
- Törekedjen arra, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse.

Év végi vizsgakövetelmények:

- Törekedjen véleményét kulturáltan kifejezésre juttatni, álláspontját érvekkel alátámasztani.
- Érezzen felelősséget hivatalos iratainak érvényességét illetően.
- Ismerje fel a családi háztartás gazdasági-pénzügyi jelentőségét.
- Ismerje a szociális háló elemeit.
- Fejlődjön az együttműködési készsége mind a tanulás, mind a hétköznapi élet területén.

11. évfolyam

Félévi vizsgakövetelmények

- Tudja differenciálni az állampolgári jogokat és kötelességeket.
- Ismerje fel a családi háztartás összetevőit.

- Ismerje az állam legfontosabb feladatait végző szerveket.
- Tudja értelmezni a család, mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit.
- Ismerje Magyarország nemzeti jelképeit.
- Becsülje meg szűkebb lakókörnyezetének épített örökségét, természeti értékeit, helyi hagyományait.

Év végi vizsgakövetelmények:

- Ismerje meg Magyarország Alaptörvényének legfontosabb részeit.
- Felelősséggel tudja használni hivatalos iratait.
- Ismerje meg a családi költségvetés felépítését.
- Legyen tisztában a nagykorú állampolgár, választópolgár jogaival és kötelességeivel.
- Erősödjön a nemzeti azonosságtudata.
- Tudjon azonosulni a hazaszeretet érzésével.

12. évfolyam

Félévi vizsgakövetelmények

- Ismerje a fogyatékkal élő emberek jogait és segítő szervezeteit.
- Ismerje meg a munkavállalói jogokat és kötelességeket.
- Ismerje meg hivatalos iratainak ügyintézési menetét.
- Törekedjen az önálló életvezetés kialakítására.
- Ismerje meg az Európai Unió történetét, jelképeit.

Év végi vizsgakövetelmények:

- Ismerkedjen meg a pénzügyintézetek típusaival és szolgáltatásaikkal.
- Törekedjen a közösségi környezet alakításában való aktív részvételle.
- Ismerje a szabadidős tevékenység lehetőségeit.
- Ismerje a munkavégzéshez kapcsolódó intézményeket, hatóságokat.
- Ismerje a munkaerőpiacon való érvényesüléshez szükséges viselkedési formákat, technikákat.
- Törekedjen reálisan értékelni saját képességeit, lehetőségeit.

Digitális kultúra

9. évfolyam – félévi követelmények

A képességeinek megfelelően tudja és ismerje, valamint segítséggel képes legyen:

- A baleset-megelőzés szabályait betartja, egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek.
- Számítástechnikai eszközöket önállóan kezeli.
- Az iskolában használatos operációs rendszert ismeri, segédprogramokat, perifériákat használ.
- A számítógépet használja a tanulásban, az ismeretszerzésben.
- Szöveg- és ábraserkesztési ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri a hardvereszközök fajtáit, jellemzőit.
- Szórakoztató, fejlesztő, szabadidős célú felhasználásának ismerete.
- Szakszerű eszközhasználat.
- Önkorlátozó hozzáállás a számítógép használatának időtartamára vonatkozóan.

9. évfolyam – év végi követelmények

A képességeinek megfelelően tudja és ismerje, valamint segítséggel képes legyen:

- A baleset-megelőzés szabályait betartja, egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek.
- Számítástechnikai eszközöket önállóan kezeli.
- Az iskolában használatos operációs rendszert ismeri, segédprogramokat, perifériákat használ.
- A számítógépet használja a tanulásban, az ismeretszerzésben.
- Szöveg- és ábrszerkesztési ismeretekkel rendelkezik.
- Ismeri a hardvereszközök fajtáit, jellemzőit.
- Szórakoztató, fejlesztő, szabadidős célú felhasználásának ismerete.
- Szakszerű eszközhasználat.
- Önkorlátozó hozzáállás a számítógép használatának időtartamára vonatkozóan.

10. évfolyam – félévi követelmények

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri, illetve minimális segítséggel:

- A baleset-megelőzés szabályait betartja, egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek.
- Számítástechnikai eszközöket önállóan kezeli.
- Az iskolában használatos operációs rendszert ismeri, segédprogramokat, perifériákat használ.
- A számítógépet használja a tanulásban, az ismeretszerzésben.
- Szöveg- és ábrszerkesztési ismeretekkel rendelkezik.
- Adatbázis- és táblázatkezelés egyszerűbb eseteit ismeri.
- Ismeri a hardvereszközök fajtáit, jellemzőit.
- Hálózati alapismeretekkel rendelkezik.
- Szórakoztató, fejlesztő, szabadidős célú felhasználásának ismerete.
- Szakszerű eszközhasználat.
- A világhálót használja a káros oldalak mellőzésével, megfontolt tartalmakat helyez el a világhálóra.
- Önkorlátozó hozzáállás a számítógép használatának időtartamára vonatkozóan.

10. évfolyam – év végi követelmények

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri:

- A baleset-megelőzés szabályait betartja, egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek.
- Számítástechnikai eszközöket önállóan kezeli.
- Az iskolában használatos operációs rendszert ismeri, segédprogramokat, perifériákat használ.
- A számítógépet használja a tanulásban, az ismeretszerzésben.
- Szöveg- és ábrszerkesztési ismeretekkel rendelkezik.
- Adatbázis- és táblázatkezelés egyszerűbb eseteit ismeri.
- Ismeri a hardvereszközök fajtáit, jellemzőit.
- Hálózati alapismeretekkel rendelkezik.
- Szórakoztató, fejlesztő, szabadidős célú felhasználásának ismerete.
- Szakszerű eszközhasználat.
- A világhálót használja a káros oldalak mellőzésével, megfontolt tartalmakat helyez el a világhálóra.
- Önkorlátozó hozzáállás a számítógép használatának időtartamára vonatkozóan.

11. évfolyam – félévi követelmények

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri:

- A baleset-megelőzés szabályait betartja, egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek.
- Számítástechnikai eszközöket önállóan kezeli.
- Az iskolában használatos operációs rendszert ismeri, segédprogramokat, perifériákat használ.
- A számítógépet használja a tanulásban, az ismeretszerzésben.
- Szöveg- és ábrakeresztési ismeretekkel rendelkezik.
- Adatbázis- és táblázatkezelés egyszerűbb eseteit ismeri.
- Ismeri a hardvereszközök fajtáit, jellemzőit.
- Hálózati alapismeretekkel rendelkezik.
- Szórakoztató, fejlesztő, szabadidős célú felhasználásának ismerete.
- Szakszerű eszközhasználat.
- A világhálót használja a káros oldalak mellőzésével, megfontolt tartalmakat helyez el a világhálóra.
- Önkorlátozó hozzáállás a számítógép használatának időtartamára vonatkozóan.

11. évfolyam – év végi követelmények

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri:

- A baleset-megelőzés szabályait betartja, egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek.
- Számítástechnikai eszközöket önállóan kezeli.
- Az iskolában használatos operációs rendszert ismeri, segédprogramokat, perifériákat használ.
- A számítógépet használja a tanulásban, az ismeretszerzésben.
- Szöveg- és ábrakeresztési ismeretekkel rendelkezik.
- Adatbázis- és táblázatkezelés egyszerűbb eseteit ismeri.
- Ismeri a hardvereszközök fajtáit, jellemzőit.
- Hálózati alapismeretekkel rendelkezik.
- Szórakoztató, fejlesztő, szabadidős célú felhasználásának ismerete.
- Szakszerű eszközhasználat.
- A világhálót használja a káros oldalak mellőzésével, megfontolt tartalmakat helyez el a világhálóra.
- Önkorlátozó hozzáállás a számítógép használatának időtartamára vonatkozóan.

12. évfolyam – félévi követelmények

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri:

- A baleset-megelőzés szabályait betartja, egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek.
- Számítástechnikai eszközöket önállóan kezeli.
- Az iskolában használatos operációs rendszert ismeri, segédprogramokat, perifériákat használ.
- A számítógépet használja a tanulásban, az ismeretszerzésben.
- Szöveg- és ábrakeresztési ismeretekkel rendelkezik.
- Adatbázis- és táblázatkezelés egyszerűbb eseteit ismeri.
- Ismeri a hardvereszközök fajtáit, jellemzőit.
- Hálózati alapismeretekkel rendelkezik.
- Szórakoztató, fejlesztő, szabadidős célú felhasználásának ismerete.
- Szakszerű eszközhasználat.

- A világhálót használja a káros oldalak mellőzésével, megfontolt tartalmakat helyez el a világhálóra.
- Önkorlátozó hozzáállás a számítógép használatának időtartamára vonatkozóan.

12. évfolyam – év végi követelmények

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri:

- A baleset-megelőzés szabályait betartja, egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek.
- Számítástechnikai eszközöket önállóan kezeli.
- Az iskolában használatos operációs rendszert ismeri, segédprogramokat, perifériákat használ.
- A számítógépet használja a tanulásban, az ismeretszerzésben.
- Szöveg- és ábraserkesztési ismeretekkel rendelkezik.
- Adatbázis- és táblázatkezelés egyszerűbb eseteit ismeri.
- Ismeri a hardvereszközök fajtáit, jellemzőit.
- Hálózati alapismeretekkel rendelkezik.
- Szórakoztató, fejlesztő, szabadidős célú felhasználásának ismerete.
- Szakszerű eszközhasználat.
- A világhálót használja a káros oldalak mellőzésével, megfontolt tartalmakat helyez el a világhálóra.
- Önkorlátozó hozzáállás a számítógép használatának időtartamára vonatkozóan.

TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ALAPISMERETEK 9-10.évfolyam

9. évfolyam

Félévi követelmények

- Képességekhez mérten értelmezze a szöveges és képi információkat.
- Segítséggel ismerje fel az emberi tevékenység környezet alakító hatás-visszahatás következményeit.
- Ismerje fel a környezeti ártalmakat.
- Ismerje fel a természeti jelenségeket.
- Tudja értelmezni szűkebb-tágabb környezetét.
- Legyen elemi ismerete az emberi test működésével kapcsolatban.
- Képességeihez mérten ismerje saját teste egészségi állapotát.
- Segítséggel tudjon különbséget tenni egészség-betegség között.
- Ismerje fel a káros szenvedélyeket.
- Ismerjen fel néhány szűrővizsgálatot.

Év végi követelmények

- Képes szöveges, képi információt értelmezni.
- Tudja legfontosabb elemek és vegyületek nevét.
- Segítséggel meg tudja különböztetni a háztartásban előforduló kémiai anyagokat és a mérgező anyagokat.
- Képességeihez mérten ismerje fel a szerves, szervetlen anyagokat.
- Ismerje a fontosabb tápanyagokat.
- Ismerje az építkezéseknél használt anyagokat.
- Törekedjen a szaknyelv elemi használatára.
- Tudja alkalmazni a balesetvédelmi szabályokat.

- Képességeihez mértén tudja, hogy vannak nem látható és nem érzékelhető veszélyforrások.
- Segítséggel legyen képes megnevezni a megújuló energiaforrásainkat.

10. évfolyam

Félévi követelmények

- Tudja értelmezni a szöveges és képi információkat.
- Ismerje fel a környezeti ártalmakat.
- Ismerje fel a szerves, szervetlen anyagokat.
- Legyenek ismereteit az emberi test működésével kapcsolatban.
- Ismerje saját teste egészségi állapotát.
- Tudjon különbséget tenni egészség-betegség között.
- Ismerje fel a káros szenvedélyeket.
- Képes néhány a szűrővizsgálatok felismerni.
- Ismerjen fel egy-egy gyógyszert, vitamint.

Év végi követelmények

- Tudja a legfontosabb elemek és vegyületek nevét.
- Ismerje fel a halmazállapot változásokat.
- Ismerje fel a háztartásban előforduló kémiai anyagokat és a mérgező anyagokat.
- Ismerje a fontosabb tápanyagokat.
- Ismerje fel az építkezéseknél használt anyagokat.
- Törekedjen a szaknyelv használatára.
- Képes alkalmazni a tűz-munka és balesetvédelmi szabályokat.
- Legyen tisztában a háztartásban és munkahelyen előforduló elektromos gépek, berendezések biztonságos használatával.
- Legyen tisztában a megújuló energiaforrásokkal.

TESTNEVELÉS 9-12. évfolyam

9.évfolyam

Félévi követelmények

- Motoros képességfejlesztés, a tanulók mérése és a képességek feltérképezése a fejlesztési területek szempontjából. NETFIT mint diagnosztizáló mérés alkalmazása.
- Kondicionális és koordinációs képességfejlesztés az egyéni képességek figyelembevételével. Saját testsúllyal végzett erősítő gyakorlatok. A biomechanikailag helyes testtartás fenntartása. Önállóan végzett és megtanult bemelegítő gimnasztikai gyakorlatsor tanulása és bemutatása. Atlétikai jellegű mozgásformák, valamint aerob környezetben végzett mozgásformák.
- Sport- és labdajátékokat előkészítő gyakorlatok.
- Szabálykövetés és döntéshozás, reakció játékok.
- Társas kapcsolatok fejlesztése, csapatépítő feladatokkal. Sportrendezvény látogatás.

Év végi követelmények

- Torna jellegű mozgások, előkészítő és rávezető gyakorlatok. Támaszok, gurulások, függeszkedések különböző kiindulópályákból. Talajtorna elemeinek áttekintése összefüggő gyakorlatsor összeállítása.

- Önálló feladatvégrehajtás, hibajavítás, társ tanítás. Segítségadás megtanulása, balesetvédelemmel kapcsolatos fogalmak.
- A munkavállaláshoz szükséges fizikai kondíció és az egészségtudatos magatartás beépülése a személyiségvonások rendszerébe.
- Labdajáték alapszabályainak elsajátítása, alap technikai elemek megtanulása és kreatív alkalmazása játék közben. Labdás és labda nélküli mozgások a csapatjáték elősegítése. Személyes és társas kapcsolatok kompetenciájának fejlesztése, sikerélmény, aktív részvétel a versenyeken. Házi bajnokságon és vetélkedőkön való részvétel.
- NETFIT mérés ismereteinek elsajátítása és értelmezése, gyakorlati alkalmazása.
- Szabadidős és rekreációs sportok megismerése, melyek által törekszünk az aktív pihenés igényének elősegítésére.

10. évfolyam

Félévi követelmények

- Hangsúlyossá válik a munkavállaláshoz szükséges fizikai kondíció és az egészségtudatosság. Optimális testtömeg és fittség paramétereinek kialakítása és fenntartása. Primer prevenció és az életvezetés kapcsolatrendszere: szokások, egészségfejlesztés, egészségtudatosság. Életviteli alapelvek és szokásrendszerek: étrend, bioritmus, higiénia, médiatudatosság, szenvedélybetegségek hatásai a testi-lelki egészségre.
- Labdavezetés kézzel, lábbal, cselezés, védővel szemben, átadások helyben és mozgás közben, célba rúgó és célba dobó játékok. A 9. évfolyamban elsajátított sportági ismeretek elmélyítése és bővítése. Taktikai elemek megtanulása és alkalmazása játékszituációban.
- Új sportág megismerése a helyi adottságok és a csoport tanulóinak képességeinek figyelembevételével.

Év végi követelmények

- Bemelegítő mozgásanyag tervezése és kivitelezése.
- Torna jellegű mozgások, szereken végzett célirányos gyakorlatok. Négy-nyolc ütemű szabadgyakorlatok különböző eszközök használata. Támaszok, gurulások, függeszkedések különböző kiindulólhelyzetekből. Talajtorna elemeinek áttekintése összefüggő gyakorlatsor önálló összeállítása és segítséggel történő bemutatása. Önálló feladatvégrehajtás, hibajavítás, társ tanítás.
- Segítségadás megtanulása, balesetvédelemmel kapcsolatos fogalmak.
- Küzdősport, birkózás vagy judo alapelemeinek elsajátítása és bemutatása.
- A munkavállaláshoz szükséges fizikai kondíció és az egészségtudatos magatartás beépülése a személyiségvonások rendszerébe.
- Labdajátékok ismereteinek bővítése, alapszabályainak elsajátítása, alap technikai elemek megtanulása és kreatív alkalmazása játék közben. Labdás és labda nélküli mozgások a csapatjáték elősegítése.
- Személyes és társas kapcsolatok kompetenciájának fejlesztése, sikerélmény, aktív részvétel a versenyeken.

- Házi bajnokságon és vetélkedőkön való részvétel. NETFIT mérés gyakorlati alkalmazása. Szabadidős és rekreációs sportok megismerése, melyek által törekszünk az aktív pihenés igényének elősegítésére.

11. évfolyam

Félévi követelmények

- Atlétikai sportági ismeretek bővítése, futó, dobó és ugrószámok. Sportág specifikus célirányos gimnasztikai gyakorlatok elsajátítása. Önálló gyakorlatsor összeállítása segítséggel.
- Házi versenyeken való részvétel a sportágakban. Egyéni és csoportosan végrehajtott versenyfeladatok.
- Diáksport, élsport, szabadidősport fogalmának megismerése. Sportszerűség és a fair play szellemiség, a nemzeti identitás erősítése a sporttörténelmi eredmények és példaképek megismerésén keresztül. Az Olimpiai eszme és történetének megismerése.
- Testépítés, mely által minden izomcsoport harmonikus fejlesztése a gerinc és az ízületek védelmével. Tudatos, gyakorlati alapú tapasztalatszerzés a hazai és külföldi sportjátékok technikai és taktikai készletéből.
- Szabadidős és rekreációs játékok, kerékpározás és KRESZ elsajátítása. Relaxációs gyakorlatok, légzés és figyelem összpontosítás, valamint lazító testtartások. A relaxáció és stresszoldás mint a lelki egészség megőrzésének egyik eszköze.
- Természetben űzhető sportok, túrázás és alapismereteinek elsajátítása. Túra és tájékozódás a környező túraútvonalakon. Természeti kincsek megismerése.

Év végi követelmények

- Bemelegítő mozgásanyag tervezése és kivitelezése. Torna jellegű mozgások, szereken végzett célirányos gyakorlatok. Négy-nyolc ütemű szabadgyakorlatok különböző eszközök használata. Támaszok, gurulások, függeszkedések különböző kiindulóhelyzetekből. Talajtorna elemeinek áttekintése összefüggő gyakorlatsor önálló összeállítása és segítséggel történő bemutatása. Önálló feladatvégrehajtás, hibajavítás, társ tanítás.
- Segítségadás megtanulása, balesetvédelemmel kapcsolatos fogalmak.
- Küzdősport, birkózás vagy judo alapelemeinek elsajátítása és bemutatása.
- A munkavállaláshoz szükséges fizikai kondíció és az egészségtudatos magatartás beépülése a személyiségvonások rendszerébe.
- Labdajátékok ismereteinek bővítése, alapszabályainak elsajátítása, alap technikai elemek megtanulása és kreatív alkalmazása játék közben. Labdás és labda nélküli mozgások a csapatjáték elősegítése.
- Személyes és társas kapcsolatok kompetenciájának fejlesztése, sikerélmény, aktív részvétel a versenyeken. Házi bajnokságon és vetélkedőkön való részvétel.
- NETFIT mérés gyakorlati alkalmazása.
- Szabadidős és rekreációs sportok megismerése, melyek által törekszünk az aktív pihenés igényének elősegítésére.

12. évfolyam

Félévi követelmények

- Atlétikai sportági ismeretek bővítése, futó, dobó és ugrószámok. Sportág specifikus célirányos gimnasztikai gyakorlatok elsajátítása. Önálló gyakorlatsor összeállítása segítséggel.
- Házi versenyeken való részvétel a sportágakban.
- Egyéni és csoportosan végrehajtott versenyfeladatok.
- Diáksport, élsport, szabadidősport fogalmának megismerése.
- Sportszerűség és a fair play szellemiség, a nemzeti identitás erősítése a sporttörténelmi eredmények és példaképek megismerésén keresztül. Az Olimpiai eszme és történetének megismerése.
- Testépítés, mely által minden izomcsoport harmonikus fejlesztése a gerinc és az ízületek védelmével.
- Tudatos, gyakorlati alapú tapasztalatszerzés a hazai és külföldi sportjátékok technikai és taktikai készletéből.
- Szabadidős és rekreációs játékok, kerékpározás és KRESZ elsajátítása. Relaxációs gyakorlatok, légzés és figyelem összpontosítás, valamint lazító testtartások. A relaxáció és stresszoldás mint a lelki egészség megőrzésének egyik eszköze.
- Természetben űzhető sportok, túrázás és alapismereteinek elsajátítása. Túra és tájékozódás a környező túraútvonalakon. Természeti kincsek megismerése.

Év végi követelmények

- Önálló gimnasztikai szabadgyakorlat és szerrel végzett gyakorlat tervezése és kivitelezése. Torna jellegű mozgások, szereken végzett célirányos gyakorlatok. Négy-nyolc ütemű szabadgyakorlatok különböző eszközök használata. Támaszok, gurulások, függeszkedések különböző kiindulóhelyzetekből. Talajtorna elemeinek áttekintése összefüggő gyakorlatsor önálló összeállítása és segítséggel történő bemutatása. Önálló feladatvégrehajtás, hibajavítás, társ tanítás.
- Segítségadás megtanulása, balesetvédelemmel kapcsolatos fogalmak.
- Küzdősport, birkózás vagy judo alapelemeinek elsajátítása és bemutatása.
- A munkavállaláshoz szükséges fizikai kondíció és az egészségtudatos magatartás beépülése a személyiségvonások rendszerébe.
- Labdajátékok ismereteinek bővítése, alapszabályainak elsajátítása, alap technikai elemek megtanulása és kreatív alkalmazása játék közben. Labdás és labda nélküli mozgások a csapatjáték elősegítése.
- Személyes és társas kapcsolatok kompetenciájának fejlesztése, sikerélmény, aktív részvétel a versenyeken. Házi bajnokságon és vetélkedőkön való részvétel.
- NETFIT mérés gyakorlati alkalmazása.
- Szabadidős és rekreációs sportok megismerése, melyek által törekszünk az aktív pihenés igényének elősegítésére.
- Higiénia, médiatudatosság, szenvedélybetegségek hatásai a testi-lelki egészségre és a megelőzés fontosságának a tudatosítása.
- Tánc tanítás, tutorálás mozgásos programokban, gyakorlatokban. Tánc, művészeti előadás és más mozgásformák alkalmazása az önreflexió és önkifejezés érdekében.

MATEMETIKA 9-12. évfolyam

9.évfolyam

Félévi követelmények

- Képes összefüggéseket felismerni számok, mennyiségek között.
- Segítséggel képes a tanult geometriai számítások végzésére.
- Tud sorozatokat folytatni adott szabály alapján.
- Segítséggel képes egyszerű adatokból átlagszámításra.
- Egyéni képességeinek megfelelően felismeri a 10-es számrendszer helyi értékeit a tanult számkörben.
- Segítséggel képes a négy alpműveletet kivitelezni.
- Segítséggel képes egyszerű szöveges feladatot értelmezni.

Év végi követelmények

- Képes összefüggéseket biztosan felismerni számok, mennyiségek között.
- Ismeri a tanult síkidomok és testek főbb jellemzőit.
- Segítséggel képes a tanult geometriai számítások és szerkesztések végzésére.
- Képes segítséggel arányos alaprajzot készíteni.
- Képes egyszerű adatokból átlagszámításra.
- Felismeri a 10-es számrendszer helyi értékeit a tanult számkörben.
- Képes a négy alpműveletet kevés hibával kivitelezni az egész számok körében.
- Segítséggel képes egyszerű szöveges feladatot megoldani.
- Képes számológép használatára.

10.évfolyam

Félévi követelmények

- Képes segítséggel összefüggéseket felismerni számok, mennyiségek, mértékegységek, geometriai alakzatok között.
- Képes a tanult geometriai számítások elvégzésére.
- Rendelkezik elemi ismeretekkel a halmazokra vonatkozóan.
- Képes egyszerű adatokból átlagszámításra.
- Képes szöveges feladatot megoldani.
- Képes az olvasható írásbeli munkára.
- Képes alapvető szakmai számításokat végezni.
- Képes arányos alaprajzot készíteni.

Év végi követelmények

- Képes a négy alpműveletet kivitelezni az egész számok körében.
- Ismeri a síkidomok és testek alkotórészeit.
- Képes a tanult geometriai számítások és szerkesztések elvégzésére.
- Képes alkalmazni a logikai kifejezéseket.
- Segítséggel képes adott halmazra vonatkozó állítások igazságának eldöntésében.
- Képes sorozatok folytatásában adott és felismert szabály alapján.
- Képes adatokból átlagot számítani.
- Képes szöveges feladatot megoldani, ellenőrizni.
- Képes az olvasható, áttekinthető írásbeli munkára.
- Képes egyszerű százalékkérték számításra.

11.évfolyam

Félévi követelmények

- Képes a négy alpműveletet önállóan kivitelezni az egész számok körében.
- Ismeri a 10-es számrendszer helyi értékeit a tanult számkörben.
- Képes egyszerű adatokból átlagszámításra.
- Segítséggel képes szöveges feladatot megoldani, ellenőrizni.
- Képes számológépet használni.
- Jártas a tanult geometriai számításokban.

Év végi követelmények

- Képes a számokat helyi értéknek megfelelően leírni.
- Képes egyszerű százaléktértek számításra.
- Jártas a tanult geometriai számításokban és szerkesztésekben.
- Ismeri a szakmájához tartozó mértékegységeket.
- Képes szöveges feladatot megoldani, ellenőrizni.
- Segítséggel képes az gyakorlati élethez szükséges méréseket, számításokat elvégezni, mennyiségeket, időt meghatározni.
- Tud állításokat tagadni.
- Képes alapvető szakmai számításokat végezni.
- A tanuló képes arányos alaprajzot értelmezni.

12.évfolyam

Félévi követelmények

- Segítséggel képes a négy alpműveletet kivitelezni a racionális számok körében.
- Tudja a szakmájához tartozó mértékegységeket alkalmazni.
- Képes szakmai számításokat elvégezni.
- Képes szöveges feladatot értelmezni, megoldani, ellenőrizni.
- Képes olvasható írásbeli munkára.

Év végi követelmények

- Képes a négy alpműveletet kivitelezni az egész és a racionális számok körében.
- Képes a számokat helyi értéknek megfelelően írni, olvasni.
- Képes alkalmazni a tanult logikai kifejezéseket.
- Képes egyszerű adatokból átlag- és százalékszámításra.
- Képes szöveges feladatot megoldani, ellenőrizni.
- Képes olvasható, áttekinthető írásbeli munkára.
- Képes az gyakorlati élethez szükséges méréseket, számításokat elvégezni, mennyiségeket, időt meghatározni.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM 9-12. évfolyam

9.évfolyam

Félévi követelmények

- Képes együttműködni beszédpartnerével, véleményt elfogadni.
- Képes részben tanári segítséggel elolvasni, értelmezni egyszerűbb, rövidebb írásos szövegeket.
- Segítséggel legyen képes rövid tartalom visszamondására.
- Képes írásbeli munkáit a tanult szabályok szerint kevés hibával végezni.
- Képes az olvasást az információszerzéshez és átadáshoz felhasználni.
- Valamennyire tájékozott a különböző tömegkommunikációs/média műfajaiban.
- Képes az olvasható írásbeli munkára.
- Tud pár mondatban beszélni magáról.

Év végi követelmények

- Képes kérdezni, együttműködni beszédpartnerével, véleményt elfogadni.
- Képes elolvasni, értelmezni egyszerűbb, rövidebb írásos szövegeket.
- Képes adekvát válaszadásra az olvasottakkal kapcsolatban.
- Tartalom rövid visszaadására képes (esetleg tanári kérdések alapján).
- Tudja a tanult helyesírási szabályokat alkalmazni.
- Képességeihez mérten pár mondatban tudjon beszámolni a környezetében történő eseményekről.
- Segítséggel képes a lényegkiemelésre.
- Ismeri a kommunikáció formáit (verbális, nonverbális).
- Eszközszinten tudja használni a helyesírási segédkönyveket.
- Képes az olvasható, áttekinthető írásbeli munkára.

10.évfolyam

Félévi követelmények

- Képes kérdezni, együttműködni beszédpartnerével, véleményt megfogalmazni, elfogadni.
- Képes elolvasni, értelmezni rövidebb írásos szövegeket.
- Lényegkiemelésre, tartalom rövid visszaadására képes (esetleg kis segítséggel).
- Képes írásbeli munkáit a tanult szabályok szerint végezni.
- Képes szövegből – adott szempontok alapján – információ kiemelésére.
- Képes az olvasható, áttekinthető írásbeli munkára.
- Ismerje és megfelelően alkalmazza a mondatfajtákat.

Év végi követelmények

- A tanuló képes a közlés kifejező és tájékoztató funkciójával élni.
- Képes érvelni, kérdezni, együttműködni beszédpartnerével, véleményt elfogadni.
- Képes elolvasni, értelmezni rövidebb szakmai szöveget.
- Képes tartalom visszaadására, lényeg kiemelésére.
- Képes írásbeli munkáit a tanult szabályok szerint végezni.

- Tudja az írást kommunikációs célokra használni.
- Képes az olvasást az információszerzéshez felhasználni.
- Legyen tisztában a média szerepével és hatásával.
- Képes hivatalos nyomtatvány (adatlap) kitöltésére.
- Ismeri az önéletrajz tartalmi elemeit.

11.évfolyam

Félévi követelmények

- Képes kb. egy oldalas szöveg elolvasására, értelmezésére.
- Képes olvasott szöveg tartalmának visszaadására (esetleg tanári kérdések alapján).
- Képes a szövegből a lényeg kiemelésére.
- Képes az olvasást az információszerzéshez és -átadáshoz felhasználni.
- Felismeri és megnevezi a legfontosabb veszélyt és tiltást jelentő szavakat, jelzéseket.
- Képes a média által bemutatott valóságképet elemzően fogadni.

Év végi követelmények

- Képes elolvasni, értelmezni hosszabb szakmai szöveget.
- Képes a média által bemutatott valóságképet elemzően fogadni.
- Tud szavakból mondatot alkotni.
- Képes saját élményről néhány összefüggő mondatban beszámolni.
- Ismerje a levél formai és tartalmi követelményeit.
- Tudja megkülönböztetni a verses és prózai formát.
- Fejlettségi szintjének megfelelően képes értelmezni a tömegkommunikációs műfajok lényegi mondanivalóját

12.évfolyam

Félévi követelmények

- Képes elolvasni, értelmezni hosszabb szakmai szöveget.
- Írásbeli munkáit olvashatóan áttekinthetően készíti el.
- Képes az olvasást az információszerzéshez és -átadáshoz felhasználni.
- Képes a média által bemutatott valóságképet elemzően fogadni.
- Képes néhány mondatból összefüggő szöveget alkotni.

Év végi követelmények

- Képes a média által bemutatott valóságképet elemzően fogadni.
- Segítséggel képes önéletrajzot készíteni.
- Képes értelmezni árajánlatot.
- Útmutatás alapján képes szöveget alkotni, szövegeket kiegészíteni.
- Képes a mindennapi élet alapvető hivatalos iratainak kitöltésére.
- Érti a környezetében meglévő jelzéseket, képi információkat.

Félévi és tanév végi vizsgakövetelmények

9. előkészítő évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Félévi vizsgakövetelmények

- Ismerje a különböző tömegkommunikációs/média műfajait
- Legyen tisztába a média szerepével és hatásával
- Eszközszinten tudja használni a helyesírási segédkönyveket
- Legyen olvasható az írása
- Képességeihez mérten pár mondatban tudjon beszámolni a közegében történő eseményekről
- Olvasott művekből vázlat formájában egyéni képességeinek megfelelően tudjon bemutatni emberi problémákat, kapcsolatokat, élethelyzeteket, erkölcsi kérdéseket
- Segítséggel legyen képes a lényegkiemelésre a rövid tartalom visszamondására

Év végi vizsgakövetelmények:

- Társalgásban részt tudjon venni
- Ismerje a különböző tömegkommunikációs/média műfajait
- Legyen tisztában a média szerepével és hatásával
- Eszközszinten tudja használni a helyesírási segédkönyveket
- Legyen olvasható az írása
- Képességeihez mérten pár mondatban számoljon be a közegében történő eseményekről
- Olvasott művekből vázlat formájában egyéni képességeinek megfelelően tudjon bemutatni emberi problémákat, kapcsolatokat, élethelyzeteket
- Segítséggel legyen képes a lényegkiemelésre a rövid tartalom visszamondására
- Felismeri a tanult irodalmi kifejezésformákat
- Segítséggel tudja kitölteni a mindennapi élet hivatalos iratait (feladóvevény, pénzesutalvány, csekk, hivatalos levél, kérvény)
- Segítséggel értelmezze a tömegkommunikációs eszközök lényegi mondanivalóját, képes legyen ezekhez viszonyulni
- Ismerje a mondatkezdés szabályait, tulajdonnevek helyesírását
- A tanult mondatvégi írásjeleket képességeinek megfelelően alkalmazza
- Segítséggel legyen képes a szótagolásra, a szavak elválasztására
- Különböztesse meg a rövid- és hosszú magánhangzókat, valamint a rövid- és hosszú mássalhangzókat
- Segítséggel tudja a levél írásának tartalmi és formai követelményeit (barátnak, idős rokonnak, hivatalnak, tanárának)
- Egy levél elolvasása után legyen képes megállapítani, hogy ki a címzett
- Egyéni képességeinek megfelelően tudjon önállóan leírást készíteni élő személyről, helyről

Matematika:

Félévi vizsgakövetelmények:

- Segítséggel helyezzen elemeket adott halmazokba
- Egyéni képességeinek megfelelően ismerje fel a 10-es számrendszer helyi értékeit a tanult számkörben
- Kis segítséggel legyen képes az alapműveletek végzésére

- Ismerje a tört fogalmát, szerepét a mindennapi életben
- Segítséggel legyen képes átlagszámításra
- Segítséggel tudjon mérni a tanult mérőeszközökkel
- Tudjon használni számológépet

Év végi vizsgakövetelmények:

- Legyen jártas az adott halmazra vonatkozó állítások igazságának eldöntésében
- Ismerje a törteket, segítségével végezzen a törtekkel alapműveleteket
- Tudja a negatív számok értelmezését, elhelyezését
- Ismerje a százalék fogalmát
- A tanult mérőeszközökkel tudjon mérni
- A mértékegységekre, átváltásokra vonatkozó ismereteit segítségével alkalmazza
- Tudjon sorozatokat folytatni adott szabály alapján
- Egyszerű szöveges feladatot képes megoldani
- Felismeri a tanult síkidomokat és testeket
- Segítséggel ismerjen fel egyszerűbb összefüggéseket számok, mennyiségek között

Állampolgári ismeretek:

Félévi vizsgakövetelmények:

- Ismerje és alkalmazza az iskolai Házi rend szabályait
- Ismerje és alkalmazza az illetlani szabályokat a mindennapokban
- Ismeri a jog és a kötelesség fogalmát, különbséget felismeri közöttük
- Ismeri az állam fontosabb feladatait (közrend védelme – rendőrség, honvédelem, igazságszolgáltatás – ügyészség, bíróság, művelődésügy, közoktatás, egészségügyi ellátás)

Év végi vizsgakövetelmények:

- Ismerje és alkalmazza az iskolai Házi rend szabályait
- Ismerje és alkalmazza az illetlani szabályokat a mindennapokban
- Ismeri a jog és a kötelesség fogalmát, különbséget felismeri közöttük
- Ismeri az állam fontosabb feladatait (közrend védelme – rendőrség, honvédelem, igazságszolgáltatás – ügyészség, bíróság, művelődésügy, közoktatás, egészségügyi ellátás)
- Tudomása van a média és a nyilvánosság szerepéről, fontosságáról
- Tud a világháló közösségi portáljain való részvétel lehetőségeiről
- Ismeri a megtakarítás és a hitel fogalmát, egyszerű példát tud rá mondani
- Segítséggel családi költségvetést tud csinálni
- Ismereteket szerez a jövedelem szerepéről
- Forinthez kötődő bankjegyeket, érméket megkülönbözteti
- Ismeri a hivatalos iratainak szerepét, jelentőségét

Természet tudományos alapismeretek:

Félévi vizsgakövetelmények

- Segítséggel nevezzen meg néhányat a környezeti ártalmak közül
- Segítséggel mondja el a háztartási hulladék, szerves-, szervesetlen anyagok, szelektív gyűjtés fogalmát
- Segítséggel soroljon fel néhány szennyezőanyagot

- Képességeinek megfelelően tudja az emberi test felépítését, a szervek, érzékszervek funkcióját és működését
- Képes legyen megnevezni segítséggel az általános orvosi vizsgálatokat: vérnyomásmérés, vércukorszint-mérés, pulzusvizsgálat
- Ismerje a járó beteg ellátás fórumait
- Segítséggel el tudja mondani az alapvető elsősegély nyújtási szabályokat

Év végi vizsgakövetelmények:

- Segítséggel nevezzen meg néhányat a környezeti ártalmak közül
- Segítséggel mondja el a háztartási hulladék, szerves-, szervetlen anyagok, szelektív gyűjtés, komposztálás fogalmát
- Segítséggel soroljon fel néhány szennyezőanyagot
- Képességeinek megfelelően tudja az emberi test felépítését, a szervek, érzékszervek funkcióját és működését
- Képes legyen megnevezni segítséggel az általános orvosi vizsgálatokat: mérnnyomásmérés, vércukorszint-mérés, pulzusvizsgálat
- Ismerje a járó beteg ellátás fórumait
- Segítséggel el tudja mondani az alapvető elsősegély nyújtási szabályokat
- Ismeri a kémiai jelrendszert elemi szinten
- Segítséggel tudjon megnevezni folyékony, gáz és szilárd elemeket és vegyületeket
- Ismerje a háztartásban előforduló kémiai anyagokat
- Ismerje a fontosabb természetes szénvegyületeket: szénhidrát, szőlőcukor, répacukor és tápanyagokat: olajok, zsírok, fehérjék, vitaminok
- Képességeinek megfelelően tudja az elektromosság és mágnesesség alapjait
- Felismeri az elektromosság fontosságát a gyakorlati életben
- Tisztában van a háztartási gépek és az elektromos eszközök használatával
- Ismeri a fény fogalmát, fény tulajdonságait, fényforrásokat
- Képes térképen tájékozódni

Angol:

Félévi vizsgakövetelmények:

- Segítséggel a tanuló a tanult szavakat egyszerű szituációkban is alkalmazza
- Felismeri, hogy angolul máshogy írunk, és máshogy ejtjük ki a szavakat; néhány feliratot elolvas, megért.
- Segítséggel képes legyen pár mondatos egyszerű szöveg alkotására
- Egyéni képességeihez mérten egyszerű mondatok megértése, ezek megválaszolása
- Ismerje a számokat 20-ig

Év végi vizsgakövetelmények:

- Segítséggel a tanuló a tanult szavakat egyszerű szituációkban is alkalmazza
- Felismeri, hogy angolul máshogy írunk, és máshogy ejtjük ki a szavakat; néhány feliratot elolvas, megért.
- Segítséggel képes legyen pár mondatos egyszerű szöveg alkotására
- Egyéni képességeihez mérten egyszerű mondatok megértése, ezek megválaszolása
- Ismerje a számokat 20-ig
- Ismerje a köszönési, udvariaság formákat
- Alapvető nyelvtani szabályokat ismerje, segítséggel alkalmazza
- Segítséggel ír egy rövid e-mailt
- Törekszik magáról 5-8 mondatban beszélni
- Legyen motivált az idegen nyelv tanulására, az önálló ismeretszerzésre

Digitális kultúra:

Félévi vizsgakövetelmények:

- Képességeihez mértén értelmezze a géphasználat során felmerülő fogalmakat- ikonok használata, egyszerű szöveg és rajz készítése, a használt programok alapjainak ismerete
- Keresőprogram használata, adatok értelmezése segítségével
- Nyers szöveg formázása segítségével
- Megismeri a levelezőprogramok alapvető szabályait, levelezőprogramot segítségével használ
- Megismeri a közösségi média alapvető szabályait, segítségével használja
- Megismeri a számítógép káros hatását csökkentő egyszerű mozgásgyakorlatokat

Év végi vizsgakövetelmények:

- Lehetőség szerinti önálló, biztonságos, megfelelő eszközhasználat
- A megismert alkalmazásokat kis segítséggel használja
- Egyéni képességeinek megfelelően készíti el a feladatokat
- Felismeri és értékeli a szerkesztőprogramok gyakorlati hasznosságát, előnyeit
- Törekszik a saját és mások személyiségi jogainak, intim szférájának megvédésére
- Képességeihez mértén törekszik az önkorlátozásra, a káros tartalmak kerülésére
- Ismeri és tudja használni az iskolai és a lakóhelyi könyvtár állományait, és egyéb szolgáltatásait
- Megismeri a számítógép káros hatását csökkentő egyszerű mozgásgyakorlatokat

Testnevelés:

Félévi vizsgakövetelmények:

- Képes önállóan menetben megindulásra és megállásra
- Segítséggel képes alakzatok kialakítására vezényszóra
- Önállóan képes testfordulatokra helyben
- Segítséggel képes 4-8 ütemű szabadgyakorlatok végrehajtására vezényszóra
- Vezényszóra segítséggel tudja végrehajtani a futó-, szökdelő-, ugró-, dobóiskola gyakorlatait
- Önállóan képes rajtokra, gyorsfutásra 60-100 méteren
- Képes legyen kislabdahajtásra távolba nekifutással
- Segítséggel összeállított talajgyakorlat bemutatására
- Tud kézilabdával egykezes pattintott átadásra
- Tud labdát céltudatosan irányítani
- Képes a labdarúgásra: laza emberfogás posztok szerint
- Segítséggel tudja a csapatsportok sportági játékszabályait
- Törekszik a higiénés ismereteit rutinszerűen alkalmazni saját életterében

Év végi vizsgakövetelmények:

- Képes legyen önállóan végzett bemelegítésre (8-10 gyakorlatnyi)
- Képes önállóan menetben megindulásra és megállásra
- Segítséggel képes alakzatok kialakítására vezényszóra
- Önállóan képes testfordulatokra helyben
- Segítséggel képes 4-8 ütemű szabadgyakorlatok végrehajtására vezényszóra
- Vezényszóra segítséggel tudja végrehajtani a futó-, szökdelő-, ugró-, dobóiskola gyakorlatait

- Önállóan képes rajtokra, gyorsfutásra 20-40 méteren
- Képes legyen kislabdahajtásra távolba nekifutással
- Segítséggel összeállított talajgyakorlat bemutatására
- Tud kézilabdával egykezes pattintott átadást mozgás közben végrehajtani
- Képes a labdával megindulásra, megállásra, irányváltoztatásra
- Képes a labdarúgásra: laza emberfogás posztok szerint
- Önállóan képes a természetes mozgások végrehajtására (sportág-specifikus jelleggel)
- Legyen képes menet- és ütemtartásra, hosszabb távú egyenletes, lassú futásra
- Képességének megfelelően szergyakorlatok teljesítése, önálló végrehajtása
- Legyen képes az ugróerő és súlypontemelkedés tudatos szabályozására
- Egyéni képességeihez mérten a versenyjátékok, versenyfeladatok szakszavait értelmezni, és azoknak megfelelően cselekedni
- Tud labdát céltudatosan irányítani
- Képes a labda- és sportjátékok szabályait betartani
- Törekszik a higiénés ismereteit rutinszerűen alkalmazni saját életterében
- Segítséggel tudja a relaxációs gyakorlatokat önsegítő rendszerében alkalmazni

Pályaorientáció:

Félévi vizsgakövetelmények:

- Tud kérdésekre információkat adni saját magáról
- Tud információt adni a családjában élő emberek végzettségéről, szakmájáról, munkájáról
- Ismeri a magyar iskolarendszer felépítését
- Tudja felsorolni a tanult szakmák jellemzőit
- Képes kiválasztani a szakmák és munkakörök rendszeréből a képességeinek és érdeklődésének megfelelő tevékenységet

Év végi vizsgakövetelmények:

- Ismeri a személyes iratok tartalmát, formáját, szerepét
- Ismeri a hivatalos iratok, erkölcsi bizonyítvány formátumát és a rajta szereplő adatokat
- Képes segítséggel önéletrajz készítésére
- Tudja az iskolai és a munkahelyi időbeosztást (szabadság, munkaidő, szünet, ebéidő)
- Ismeri az álláskeresés módjait
- Felismeri az egészséges munkahelyi környezet kritériumait

Szakmai alapozó ismeretek:

Félévi vizsgakövetelmények:

- Ismeri a munkahelyi szabályokat, munkahelyi beilleszkedéshez szükséges magatartási formákat (munkavédelmi rendszabályok, baleset fogalma, elsősegély nyújtási alapismeretek)
- Ismerje meg a munkagépek és munkaeszközök balesetet, sérülést okozó lehetőségeit és a tűz veszélyeit
- Ismerje az elsősegélyláda tartalmát, az ellátás szabályait
- Tudjon segítséget hívni, ismerje a segélyhívó számokat (mentők, tűzoltók, rendőrség)
- Ismerje a munkavégzésekhez használható védőfelszereléseket

- Segítséggel tud tájékozódni a menetrendben, fel tudja sorolni a tömegközlekedési eszközöket
- Ismeri a lakóhely és iskola (munkahely) közötti közlekedést, segítséggel közlekedik
- Műhely(ek), tantermek higiénés rendjét ismeri
- Az egyszerűbb kézi szerszámokat, eszközöket ismeri és egyéni képességeinek megfelelően használja
- Ismeri a szerszámok tisztántartásának, anyagok tárolásának szokásait
- Ismeri a szünet fogalmát, gyakorlatban napi szinten alkalmazza
- Segítséggel képes legyen felismerni a kerékpár típusokat
- Segítséggel képes legyen felismerni a kerékpár főbb részeit
- Képes legyen a kiegészítő felszerelések felismerésére
- Segítséggel képes legyen a minimális szerelési feladatokra
- Képes legyen felismerni a mérőeszközöket

Év végi vizsgakövetelmények:

- Megismeri a munkahelyi szabályokat, munkahelyi beilleszkedéshez szükséges magatartási formákat
- Ismerje meg a munkagépek és munkaeszközök balesetet, sérülést okozó lehetőségeit és a tűz veszélyeit
- Ismerje az elsősegélylára tartalmát, az ellátás szabályait
- Tudjon segítséget hívni, ismerje a segélyhívó számokat (mentők, tűzoltók, rendőrség)
- Ismerje a munkavégzésekhez használható védőfelszereléseket
- Ismeri és segítséggel tájékozódik a menetrendekben, fel tudja sorolni a tömegközlekedési eszközöket
- Ismeri a lakóhely és iskola (munkahely) közötti közlekedést, segítséggel közlekedik
- Ismeri a szakmai kifejezéseket, munkafolyamat közben tanári segítséggel a megfelelő szavakat használja
- Tisztában van a műhely(ek) eszközeivel, rendjével, tisztántartásának szabályaival, gyakorlatban alkalmazza azokat
- Ismeri a megismert munkafolyamatok menetét
- Ismeri a munkaidő, pihenőidő és a szünet fogalmát
- Képes legyen a gyalogos közlekedés alapvető szabályait
- Képes legyen felismerni a kerékpár alapvető hibáit
- Alapvető szinten tudja alkalmazni a kerékpárral való közlekedés szabályait

Vizuális kultúra:

Félévi vizsgakövetelmények:

- Színhasználattal kapcsolatos tanulmányok készítése (főszín, kiegészítő szín, színkör)
- Tudatos színkeverés temperával, vízfestékekkel.
- Műalkotások kompozíciós elemeinek célzott megfigyelése
- Törekvés az igényes, tiszta munkára
- Ismeretek tapasztalati úton a mértani testekről, formaábrázolás (megközelítő hasonlósággal)
- Vázlatszerű ábra készítése

Év végi vizsgakövetelmények:

- Színhasználattal kapcsolatos tanulmányok készítése (főszín, kiegészítő szín, színkör)
- Tudatos színkeverés temperával, vízfestékekkel
- Műalkotások kompozíciós elemeinek célzott megfigyelése
- Törekvés az igényes, tiszta munkára

- Ismeretek tapasztalati úton a mértani testekről, formaábrázolás (megközelítő hasonlósággal)
- Vázlatszerű ábra készítése
- Választott technikával tárgy, makett készítése
- Ismerje fel a tanult ábrázolási rendszereket
- Ismerje fel a mérési pontosság jelentőségét, a tanult mérőeszközöket
- Egyszerű szakrajz (alaprajz, szabásminta) értelmezése, elkészítése

SZÁMÍTÓGÉPES ADATRÖGZÍTŐ SZAKMA

Félévi és tanév végi vizsgakövetelmények

9. évfolyam

Félévi követelmények

Irodai alkalmazások gyakorlata

A képességeinek megfelelően tudja és ismerje, valamint segítséggel képes legyen:

- Létrehozza a dokumentumok tárolására szolgáló mappaszerkezetet.
- Törekszik a biztonságos és hatékony internethasználatra.
- Információt keres, feldolgoz, tárol és továbbít (elektronikusan).
- Az irodai, titkári munka tartalmához kapcsolódóan a szövegszerkesztő program alapfunkcióit alkalmazza.
- A dokumentumszerkesztés alapjait alkalmazza.
- A titkári munkakörben előforduló dokumentumokat készíti (hivatalos levelek, szerződések, meghívók).

Gépírás és levelezési gyakorlat

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri, valamint segítséggel képes:

- A biztonságos irodai munkavégzésre, ismeri a képernyős munkahelyek egészségügyi kockázatait.
- Ismeri a tízujjas vakírás alapelveit, szabályait, technikáját.
- Ismeri a dokumentumok típusait, fajtáit.
- Ismeri az iratok fajtáit; készítésük tartalmi, formai és nyelvi követelményeit.
- Hivatalos iratot készít szövegszerkesztő programban.

Kommunikáció a titkári munkában

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri, valamint segítséggel képes:

- Nyelvi kultúra fogalmát és elemeit – különös tekintettel az üzleti élet írásbeli nyelvhasználatára.
- A tanuló kommunikációjára legyen jellemző a helyes beszédtechnika.
- Ismerje a magyar helyesírás alapvető szabályait – különös tekintettel e-helyesírás; digitális nyelvhelyesség- és helyesírás-javítási módszerek; szótárak, helyesírás-ellenőrző használatára.

9. évfolyam

Év végi követelmények

Irodai alkalmazások gyakorlata

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri, illetve minimális segítséggel:

- Létrehozza a dokumentumok tárolására szolgáló mappaszerkezetet.
- Törekszik a biztonságos és hatékony internethasználatra.
- Információt keres, feldolgoz, tárol és továbbít (elektronikusan).
- Az irodai, titkári munka tartalmához kapcsolódóan a szövegszerkesztő program alapfunkcióit alkalmazza.

- A dokumentumszerkesztés alapjait alkalmazza.
- A titkári munkakörben előforduló dokumentumokat készíti (hivatalos levelek, szerződések, meghívók).

Gépírás és levelezési gyakorlat

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri, illetve minimális segítséggel:

- A biztonságos irodai munkavégzésre, ismeri a képernyős munkahelyek egészségügyi kockázatait.
- Ismeri a tízujjas vakírás alapelveit, szabályait, technikáját.
- Ismeri a dokumentumok típusait, fajtáit.
- Ismeri az iratok fajtáit; készítésük tartalmi, formai és nyelvi követelményeit:
 1. Egyszerű ügyiratok.
 2. Szervezetek belső iratai.
 3. A hivatalos szervekkel való kapcsolattartás iratai.
 4. Az üzleti élet gazdasági, kereskedelmi levelei.
 5. A munkavállalással kapcsolatos iratok.
- Ismeri a levelezés és elektronikus kapcsolattartás udvariassági szabályait.
- Ismeri a világháló veszélyeit, a biztonságos internethasználat szabályait.
- Hivatalos iratot készít szövegszerkesztő programban.

Kommunikáció a titkári munkában

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri, valamint minimális segítséggel képes:

- Nyelvi kultúra fogalmát és elemeit – különös tekintettel az üzleti élet írásbeli nyelvhasználatára.
- A tanuló kommunikációjára legyen jellemző a helyes beszédtechnika.
- Ismerje a magyar helyesírás alapvető szabályait – különös tekintettel e-helyesírás; digitális nyelvhelyesség- és helyesírás-javítási módszerek; szótárak, helyesírás-ellenőrző használatára.
- Ismerje az üzleti, hivatali élet alapvető közlésformáit.
- Ismerje az üzleti kommunikáció fogalmát, formáit.
- Ismerje a viselkedéskultúra és a hivatali, üzleti protokoll alapfogalmait (társalgás, névjegykártya, öltözködés, stb)
- Ismerje a digitális kommunikáció fogalmát és feltételeit (internethasználat, veszélyek, navigáció, kommunikációs eszközök, információszerzés, webkeresők, E-ügyintézés, stb)
- Ismerje a nemzetközi protokoll alapfogalmait
- Ismerje a munkahelyi, irodai kapcsolatok fogalmát, jellemzőit.

10. évfolyam

Félévi követelmények

Irodai alkalmazások gyakorlata

A képességeinek megfelelően tudja és ismerje, valamint segítséggel képes legyen:

- Létrehozza a dokumentumok tárolására szolgáló mappaszerkezetet.
- Törekszik a biztonságos és hatékony internethasználatra.
- Információt keres, feldolgoz, tárol és továbbít (elektronikusan).

- Az irodai, titkári munka tartalmához kapcsolódóan a szövegszerkesztő program alapfunkcióit alkalmazza.
- A dokumentumszerkesztés alapjait alkalmazza.
- A titkári munkakörben előforduló dokumentumokat készít (hivatalos levelek, szerződések, meghívók).
- Táblázatkezelő program alapfunkcióit alkalmazza.
- Egyszerű adatbázist készít.
- Prezentációt készít egy konkrét bemutató készítő programban:
 - a) Ismeri és alkalmazza a prezentációkészítés lépéseit (felkészülés, tervezés, megvalósítás)
 - b) Tipográfiai alapismeretekkel rendelkezik (betűk, szöveg, színek stb.)

Gépírás és levelezési gyakorlat

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri:

- A biztonságos irodai munkavégzésre, ismeri a képernyős munkahelyek egészségügyi kockázatait.
- Ismeri a tízujjas vakírás alapelveit, szabályait, technikáját.
- Ismeri a dokumentumok típusait, fajtáit.
- Ismeri az iratok fajtáit; készítésük tartalmi, formai és nyelvi követelményeit.
- Ismeri az iratok fajtáit; készítésük tartalmi, formai és nyelvi követelményeit:
- Egyszerű ügyiratok.
- Szervezetek belső iratai.
- A hivatalos szervekkel való kapcsolattartás iratai.
- Az üzleti élet gazdasági, kereskedelmi levelei.
- A munkavállalással kapcsolatos iratok.
- Ismerje a levelezés és elektronikus kapcsolattartás udvariassági szabályait.
- Ismerje a világháló veszélyeit, a biztonságos internethasználat szabályait.
- Hivatalos iratot készít szövegszerkesztő programban.

Kommunikáció a titkári munkában

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri:

- Nyelvi kultúra fogalmát és elemeit – különös tekintettel az üzleti élet írásbeli nyelvhasználatára.
- A tanuló kommunikációjára legyen jellemző a helyes beszédtechnika.
- Ismerje a magyar helyesírás alapvető szabályait – különös tekintettel e-helyesírás; digitális nyelvhelyesség- és helyesírás-javítási módszerek; szótárak, helyesírás-ellenőrző használatára.
- Ismerje az üzleti, hivatali élet alapvető közlésformáit.
- Ismerje az üzleti kommunikáció fogalmát, formáit.
- Ismerje a viselkedéskultúra és a hivatali, üzleti protokoll alapfogalmait (társalgás, névjegykártya, öltözködés, stb)
- Ismerje a digitális kommunikáció fogalmát és feltételeit (internethasználat, veszélyek, navigáció, kommunikációs eszközök, információszerzés, webkeresők, E-ügyintézés, stb)
- Ismerje a nemzetközi protokoll alapfogalmait
- Ismerje a munkahelyi, irodai kapcsolatok fogalmát, jellemzőit.

10. évfolyam

Év végi követelmények

Irodai alkalmazások gyakorlata

A képességeinek megfelelően tudja és ismerje, valamint segítséggel képes legyen:

- A tanulók készségszinten – önállóan és kreatívan – tudják alkalmazni a tanult szövegszerkesztő, prezentációkészítő, táblázatkezelő és adatbázis-kezelő program által nyújtott lehetőségeket
- részletes feladattal irányított utasítások szerint.
- A tanulók ismerik, és tudják a szoftverhasználattal együtt járó dokumentumkezelési, tárolási teendőket és a veszélyeket.
- A tanultak alkalmazásával legyen képes az eredményes vizsga követelményeinek teljesítésére.

Gépírás és levelezési gyakorlat

A tanulók képességeiknek megfelelően, készségszinten:

- Utasításoknak megfelelően önállóan készítenek hivatalos levelet
- Tíz perc alatt legalább 1000-1500 leütés terjedelmű, közepes nehézségű, összefüggő nyomtatott, ismeretlen szöveget sortartással, tízujjas vakírással, javítószerkezet használatával másol. Hibahatár: a leütés számhoz viszonyított négy ezrelék.

Kommunikáció a titkári munkában

A képességeinek megfelelően tudja és ismeri:

- Nyelvi kultúra fogalmát és elemeit – különös tekintettel az üzleti élet írásbeli nyelvhasználatára.
- A tanuló kommunikációjára legyen jellemző a helyes beszédtechnika.
- Ismerje a magyar helyesírás alapvető szabályait – különös tekintettel e-helyesírás; digitális nyelvhelyesség- és helyesírás-javítási módszerek; szótárak, helyesírás-ellenőrző használatára.
- Ismerje az üzleti, hivatali élet alapvető közlésformáit.
- Ismerje az üzleti kommunikáció fogalmát, formáit.
- Ismerje a viselkedéskultúra és a hivatali, üzleti protokoll alapfogalmait (társalgás, névjegykártya, öltözködés, stb)
- Ismerje a digitális kommunikáció fogalmát és feltételeit (internethasználat, veszélyek, navigáció, kommunikációs eszközök, információszerzés, webkeresők, E-ügyintézés, stb)
- Ismerje a nemzetközi protokoll alapfogalmait
- Ismerje a munkahelyi, irodai kapcsolatok fogalmát, jellemzőit.
- Ismerje a konfliktuskezelés szintjeit és kezelésének alapvető módjait különös tekintettel a munkahelyi konfliktuskezelésre.
- Ismerje a tárgyalástechnika alapvető fogalmait (típusai, előfeltételei, személyi feltételei, tárgyalás jellemzői, stb)
- Ismerje a marketingkommunikáció fogalma, területeit.

SZOBAFESTŐ RÉSZSZAKMA

Félévi és tanév végi vizsgakövetelmények

9. évfolyam

Félévi követelmények

Építőipari alapismeretek

- Ismerje meg a tűzvédelmi és balestvédelmi ismereteket.
- Ismerje meg az egészségkárosító hatásokat a szakmáján belül.
- Ismerje meg az egyéni védőfelszereléseket, azok alkalmazási módját és szükségességét.
- Ismerje meg a munkatörvénykönyve fontosabb részeit.
- Ismerje meg a vállalkozás indításához szükséges lépéseket.
- Ismerkedjen meg az Ügyfélkapun történő ügyintézésessel.
- Ismerje meg az épületszerkezeteket, azok feladatát.

Falfelület festése, díszítése

- Ismerje meg az alapfelületek típusait, anyagait, azok diagnosztikai módszereit és diagnosztikai eszközeit.
- Ismerje meg a falfelület festésének, díszítésének szerszámain, eszközeit, segédeszközeit.
- Ismerje meg a leggyakrabban alkalmazott festékek típusait és jellemzőit.

Tapétázási munkák

- Ismerje meg a tapétázási munkák előkészítésének szükséges műveleteit, eszközeit, anyagait.
- Ismerje meg a tapéták típusait és szabványjelöléseit.
- Sajtáítsa el a kitűzési ismereteket.

9. évfolyam

Év végi követelmények

Építőipari alapismeretek

- Ismerje az elsősegély és a tűzvédelmi alapokat.
- Legyen képes a segítségnyújtásra és a tűzoltásra.
- Ismerje meg a környezetre káros, veszélyes anyagokat a szakmáján belül és legyen tisztában azok tárolási módjával.
- Legyen képes ismertetni a munkavállaló jogait és kötelezettségeit.
- Ismerje meg a cégformákat és az adózási formákat.
- Legyen képes felismerni az épületszerkezeteket.
- Legyen képes felsorolni a kivitelezési munkálatokat és azok sorrendjét.

Falfelület festése, díszítése

- Legyen képes felismerni az alapfelületeket.
- Legyen képes felsorolni a falfelület diagnosztikájának lépéseit.
- Ismerje meg a festő munkák segédanyagait (kiegyenlítő, simító anyagok, hézagolók, élvédők). Ismerje meg a színelméletet.

- Ismerje meg a falfelület festés tervdokumentációit és legyen képes egyszerűbb számítások elvégzésére

Tapétázási munkák

- Ismerje meg a tapétázás sorrendjét, díszítési lehetőségeit, felújítási és tisztítási lehetőségeit. Legyen képes a tapétázás előtti felületdiagnosztikájára.
- Ismerje a kitűzés eszközeit és munkafolyamatát

10. évfolyam

Félévi követelmények

Építőipari alapismeretek

- Ismerje meg az építőipari műszaki rajzi alapokat.
- Ismerje meg az építőipari dokumentációkat.
- Ismerje az engedélyköteles munkálatokat.
- Legyen képes ismertetni az építési engedély benyújtásához szükséges feladatokat ([ÉTDR](#))

Falfelület festése, díszítése

- Ismerje meg a falfelület festéséhez használatos gépeket és azok működési technológiáit.
- Ismerje meg a felületkezelés eljárásait, módszereit és anyagait. Ismerje meg a különböző festési eljárásokat és azok anyagait.
- Legyen képes az egyszerűbb színek kikeverésére.
- Ismerje meg a díszítési technológiákat

Tapétázási munkák

- Ismerje meg a tapéтарagasztók anyagait és típusait.
- Ismerje meg a tapétázás díszítőelemeit és díszítési technológiáit.
- Legyen képes felsorolni és összefoglalni a tapétázási munkálatok technológiai lépéseit.
- Ismerje meg a tapétázás tervdokumentációját és szakmai számítását.

10. évfolyam

Év végi követelmények

Építőipari alapismeretek

- Legyen képes értelmezni az építőipari tervdokumentációt és tudjon ezek alapján anyagszükséglet és anyagköltség számítást végezni.
- Legyen képes árajánlat készítésére.
- Legyen önállóan összeállított, a szakmai fejlődését bemutató, a képzőintézmény által elfogadott portfólió munkája!

Falfelület festése, díszítése

- Legyen képes megállapítani egy adott falfelület szükséges rétegrendjét. Legyen képes anyagszükséglet számítást végezni. Legyen képes egy munkaterület felmérésére és tervdokumentálására.
- Legyen képes összefoglalni a különböző díszítési technológiák folyamatát.
- Legyen önállóan összeállított, a szakmai fejlődését bemutató, a képzőintézmény által elfogadott portfólió munkája!

Tapétázási munkák

- Legyen képes a munkaterület felmérésére.
- Legyen képes a szükséges munkálatok megtervezésére.
- Legyen képes a tapétázás előtti munkaterület felmérésére, és árajánlat készítésre.
- Legyen önállóan összeállított, a szakmai fejlődését bemutató, a képzőintézmény által elfogadott portfólió munkája!

BURKOLÓ SZAKMA

Félévi és tanév végi vizsgakövetelmények

9. évfolyam

Félévi követelmények

Építőipari alapismeretek

- Ismerkedjen meg a kivitelezés fogalmával.
- Ismerje meg az építőipari anyagokat, a kivitelezésben résztvevő szakmákat, tevékenységkörüket, eszközeiket és az építőipar feladatát, valamint felosztását.

Burkolás előkészítése

- Ismerje meg a felületelőkészítés módszereit, lépéseit, azok eszközeit.
- Ismerje a felületellenőrzés lépéseit, azok anyagait.

Hidegburkolás

- Ismerje meg a hidegburkolatok anyagait, a hidegburkolás eszközeit.
- Ismerje meg a vastagágyas ragasztás munkafolyamatait, alapanyagait, jellemzőit és munkavédelmi előírásait

9. évfolyam

Év végi követelmények

Építőipari alapismeretek

- Ismerje meg a kivitelezés sorrendét, tudja megnevezni az épületszerkezeteket és azok rendeltetését.

Burkolás előkészítése

- Ismerje meg a kitűzés eszközeit, módszereit és a kitűzés folyamatát.
- Legyen képes egyszerű műszaki rajzok készítésére (szoba, épület körvonal).

Hidegburkolás

- Ismerje meg a hidegburkolatok megmunkálási módjait és azok eszközeit.
- Legyen képes képek, és szituatív leírás alapján megállapítani a vastagágyas ragasztás lépéseit.
- Legyen képes a saját, általa használt burkolóeszközök szakszerű megnevezésére.

10. évfolyam

Félévi követelmények

Építőipari alapismeretek

- Ismerje meg a munkavédelmi törvény alapfogalmait, a saját és munkáltatója kötelezettségét a munka – és balesetvédelemben.
- Ismerje meg a balesetmentes munkavégzés feltételeit és eszközrendszerét.
- Ismerje meg az építőipari foglalkozás ártalmaival, kockázataival és azok megelőzési módjával.

Burkolás előkészítése

- Legyen képes összetett alaprajzokat, burkolati terveket elemezni, következtetni a szükséges kivitelezési teendőkre.
- Legyen képes burkolati tervek készítésére.
- Legyen képes képek alapján megállapítani a burkolási technológiákat, eszközöket

Hidegburkolás

- Ismerje meg a vékonyágyas ragasztás technológiáját és anyagait.
- Legyen képes ismertetni a vékony és a vastagágyas ragasztás közti jellemző különbségeket.

Speciális burkolás

- Ismerje meg a pillérek és oszlopok burkolatait.

10. évfolyam

Év végi követelmények

Építőipari alapismeretek

- Ismerje meg a teendőit munkahelyi baleset esetében.
- Sajátítsa el, hogyan tud egy munkahelyi baleset során elsősegélyt nyújtani.

Burkolás előkészítése

- Legyen képes tervdokumentáció alapján anyagszükséglet számítást végezni.
- Legyen képes helyzetleírás alapján a megfelelő burkolási technológia megválasztására és ismertetésére.
- Legyen képes bonyolultabb burkolati tervek készítésére (diagonál, kötés stb.).

Hidegburkolás

- Ismerje meg a hidegburkolatok és azok aljzatának hibát.
- Ismerje meg a hibák mögötti ok-okozati összefüggéseket.
- Legyen képes megállapítani képek és szituatív leírás alapján a burkolatok, vagy azok aljzatának hibáit.

Speciális burkolás

- Ismerje meg a pillérek és oszlopok burkolási módját és kitűzését.

11. évfolyam

Félévi követelmények

Építőipari alapismeretek

- Ismerje meg az épületszerkezetek kivitelezésének folyamatát, a beruházás szereplőit és jogköreit.
- Ismerje meg a lakóépületek kialakítását és fajtáit.

Hidegburkolás

- Ismerje meg a hidegburkolatok és azok aljzatának javítási módjait.

Speciális burkolás

- Ismerje meg a lábazati és homlokzati burkolatokat érő hatásokat.
- Ismerje meg a lépcsők típusait és burkolási módját.
- Ismerje meg a medencék burkolásának anyagait és technológiáját

Térburkolás

- Ismerje meg a térburkolás eszközeit, szerszámaint.
- Ismerje meg a térburkolást megelőző előkészületeket, munkálatokat és tudja azok fontosságát.
- Ismerje meg a térburkolás anyagait.

11. évfolyam

Év végi követelmények

Építőipari alapismeretek

- Ismerje meg az alapvetőbb építési technológiákat, azok kivitelezési módszereit, anyagismeretét.
- Ismerje meg az építési dokumentációkat, azokat legyen képes értelmezni.

Hidegburkolás

- Legyen képes megállapítani, hogy egy-egy hiba esetén milyen javítási lehetőségek állnak rendelkezésünkre.
- Legyen képes a hibajavítással kapcsolatos munkafolyamatok ismertetésére.

Speciális burkolás

- Ismerje meg a teraszok erkélyek, homlokzati és lábazati burkolatok kivitelezésének módját, anyagait és legyen képes ezeket ismertetni.

Térburkolás

- Legyen képes ismertetni a térburkolás munkafolyamatait, eszközeit, anyagait.
- Tudjon térburkolati tervet és anyagszükséglet számítást végezni.

12. évfolyam

Félévi követelmények

Építőipari alapismeretek

- Ismerje meg a munkavállalói jogokat, jogköröket.
- Ismerje a munkaviszony fajtáit azok létesítés módját

Burkolás előkészítése

- Legyen képes összetett burkolati tervek készítésére (oszlop, mozaik, kerítés, homlokzat, lábazat)
- Legyen képes képek alapján hibák feltárására és azok javításának módjának ismertetésére.

Hidegburkolás

- Legyen képes komplexhidegburkolati terv készítésére feladatleírás alapján.

Speciális burkolás

- Ismerje meg a speciális burkolatokat és azok jellemzőit.

Foglalkoztatás I.

- Ismerje meg az angol nyelvtan alapjait.
- Tudjon bemutatkozni, tudjon egyszerűbb mondatokat alkotni.

Foglalkoztatás II.

- Ismerje meg az álláskeresési, munkaviszony létesítéséhez szükséges lehetőségeket a szakmáján belül.
- Ismerje meg a munkajogi alapokat.

12. évfolyam

Évvégi követelmények követelmények

Építőipari alapismeretek

- Ismerje meg a vállalkozás indításához szükséges folyamatot, felületeket, lehetőségeket.
- Tudjon számlát írni, ismerje a számlaíráshoz kapcsolódó alapfogalmakat, jogi háttérrel és legyen képes a szükséges számítások elvégzésére.

Burkolás előkészítése

- Ismerje meg a bonyolultabb burkolómunkák kitűzési alapelveit és azokat legyen képes ismertetni (oszlop, lábazat, homlokzat, mozaik stb.)
- Legyen képes tervdokumentáció alapján valamennyi burkolómunka anyagszükséglet és anyagköltség számítására.

Hidegburkolás

- Legyen képes komplex anyagszükséglet és anyagköltség számításra feladatleírás alapján

Speciális burkolás

- Legyen képes megállapítani, milyen esetekben van szükség a speciális burkolatok alkalmazására.

Foglalkoztatás I.

- Ismerje meg a szakmai szókincset.
- Tudjon a szakmájához kapcsolódóan egyszerűbb mondatokat mondani.

Foglalkoztatás II.

- Tudjon önéletrajzot írni. Ismerje a vállalkozás indításához szükséges lépéseket és jogi kötelezettségeket.
- Tudjon számlát és árajánlatot írni.

KERÉKPÁRSZERELŐ SZAKMA

Félévi és tanév végi vizsgakövetelmények

9. évfolyam

Félévi követelmények

Szakrajz

- Sajátítsa el az alaki és formai ismereteket.
- Ismerje a méretmegadást.
- Ismerje az eszközöket és azok használatát.
- Ismerje a síkmértani szerkesztést.
- Ismerje a vetületi ábrázolást.
- Ismerje a síkidomokat és testeket.
- Axonometrikus ábrázolás

Munkavédelmi speciális ismeretek

- Ismerje a munkavédelem célját
- Tudja mi a teendő, ha baleset van
- Ismerje a veszélyforrásokat és a veszélyt jelző szimbólumokat, színeket
- Ismerje milyen a biztonságos kerékpárszerelő műhely

Anyag- és gyártásismeret

- Fontosabb kémiai elemek jelölésének tudása
- Színfémek és ötvözeteik tulajdonságai (vas, acél, réz, alumínium)
- Műanyagok tulajdonságai
- Kompozitok tulajdonságai, példák rá
- Mi a súrlódás fogalma – fékek, fékbetétek fajtái
- Gyártástechnológia – lemezek, csövek hengerlése, alapfajtái

Kerékpár szerkezeti alapismeretek

- Tudja felismerni a kerék-, váz-, fékek- elemeit
- Ismerje fel a legfontosabb szerszámokat
- Tudja felidézni a balesetvédelmi szabályokat

Karbantartási gyakorlat

- Ismerje a munkahely rendjét.
- Ismerje fel az alkalmazott tűzrendészeti- és biztonságtechnikai szabályokat

- Legyen képes a tanult alkatrészek karbantartási munkálatainak megnevezésére, elvégzésére

9. évfolyam

Évvégi követelmények

Szakrajz

- Metszeti ábrázolás.
- Ismerjen ipari formák nézeti ábrázolását, nézeti ábrázolását.
- Ismerje az érdesség fogalmát, megadását.
- Ismerje a tűrést, az illesztési rendszereket.
- Ismerje az oldható és oldhatatlan kötések fajtáit.

Munkavédelmi speciális ismeret

- Ismerje a kéziszerszámok biztonságtechnikáját
- Ismerje a biztonságos tárolás, szállítás alapelveit
- Sorolja fel a forgógépeket, s azok balesetmentes, munkavédelmi szabályait a gépen dolgozóakra vonatkozóan is

Anyag- és gyártásismeret

- Lemezmegmunkálások fajtái (vágás, hajlítás, mélyhúzás)
- Csőmegmunkálások (darabolás, hajlítás, tágítás) ismerete
- Alkatrész gyártási, megmunkálási eljárások felsorolása néhány jellemzővel (esztergálás, fúrás, marás)
- Példák alkatrészek kötésére, kapcsolódására, oldható és nem oldható kötések felsorolása
- Anyagvizsgálati eljárások: roncsolásos és roncsolás mentes vizsgálati fajták

Kerékpár szerkezeti alapismeretek

- Tudja felismerni a hajtórendszerek elemeit
- Ismerje fel a futóműhöz tartozó elemeket
- Tudja kiválasztani a szerelésükhöz használható szerszámokat
- Alkalmazza a balesetvédelmi szabályokat

Karbantartási gyakorlat

- Tudja szét és összeszerelni a tanult rendszerek elemeit
- Legyen képes elvégezni az alapvető karbantartási műveleteket

10. évfolyam

Félévi követelmények

Munkavédelmi speciális ismeretek

- Ismerje a szakmában használatos anyagféleségek és alkatrészek tárolási szabályait
- Ismerje a veszélyességi fokozatok jeleit, a piktogramokat

Anyag- és gyártásismeret

- A tőrés és az illesztés fogalma, ismeretei a témában, jelölések ismerete
- Egymáson elmozduló alkatrészek felsorolása (pl. tengely-tárcsa)
- FELÜLETVÉDELEM:
 - A korrózió jelenségének ismerete
 - Hogyan védekezünk ellene?
 - (galvanizálás, eloxálás, festés, porszórás,...)

Kerékpár szerkezeti alapismeretek

- Ismerje fel a váltó rendszer elmeit
- A kerékpárhoz tartozó egyéb részeket válassza ki (kormány, nyereg, pedálok, világítás)
- Ismerje fel a különféle rendszerek kapcsolatát

Karbantartási gyakorlat

- Tájékozódjon a váltórendszerek részeinek javításában, karbantartásában
- Próbálja meg a mechanikai rendszerek összehangolását

Jogi- és vállalkozási ismeretek

- Segítséggel (szóbeli és írásos)
- fel tudja sorolni a munkavállalók kötelezettségeit és jogait,
- tud tájékozódni a különféle szerződési formák között (munka, kölcsön),
- tájékozódik a személyi jövedelemadó legfontosabb vonatkozó szabályai között,
- képes a tananyag témaköreihez kapcsolódó feladatlap kérdéseinek többségét megválaszolni.

10. évfolyam

Év végi követelmények

Munkavédelmi speciális ismeretek

- Soroljon fel veszélyes hulladékokat, kezelésüket, tárolásukat megemlítve
- Legyenek ismeretei tüzelőanyagokról, környezetvédelemről (pl. gumik, akkumulátorok)

Anyag- és gyártásismeret

- Mérési ismeretek
- Tudjon tolmérőt használni
- Soroljon fel más mérőeszközöket!
- Mit mérünk a szakmánkban? (hossz, párhuzamosság, merőlegesség,

Kerékpár szerkezeti alapismeretek

- Ismerje fel a kerékpár részeinek hibáit
- Legyen képes a megtalált hibák javítására
- Kiválasztani a javításhoz szükséges alkatrészeket és szerszámokat

Karbantartási gyakorlat

- El tudja végezni a kerékpáron a hibafeltárást, javítást, a rendszerek beállítását
- Végezzen próbát, és értékelje az eredményt
- Tudjon árajánlatot készíteni
- Ismerje meg a kerékpáros közlekedésre vonatkozó alapvető szabályokat

Jogi- és vállalkozási ismeretek

- Segítséggel (szóbeli és írásos)
 - fel tudja sorolni a munkavállalók kötelezettségeit és jogait,
 - tud tájékozódni a különféle szerződési formák között (munka, kölcsön),
- tájékozódik a személyi jövedelemadó legfontosabb vonatkozó szabályai között,
- képes a tananyag témaköreihez kapcsolódó feladatlap kérdéseinek többségét megválaszolni.
- tud árajánlatot készíteni
- az elvégzett munkáról számlát adni
- felismerni a vállalkozás indításához szükséges lépéseket
- képes a tananyag témaköreihez kapcsolódó feladatlap kérdéseinek többségét megválaszolni
- tájékozódik és felismeri a Társadalombiztosítási- és Nyugdíjrendszer személyére vonatkozó rendelkezéseit

NÉPI KÉZMŰVES- SZŐNYEGSZÖVŐ SZAKMA

Félévi és tanév végi vizsgakövetelmények

9. évfolyam

Félévi követelmények

Népi kézműves szakmai alapismeretek

- Vásárokkal kapcsolatos alapfogalmakat ismerje.
- Vásárokról a látogató oldaláról és szemszögéből tudjon megállapításokat felismerni.
- Ismerjen fel népi mesterségeket. Leírás, vagy kép alapján tudja megnevezni azokat.
- Kézműves termék és gyári termék között megadott szempontok mentén képes legyen különbséget tenni.

Szőnyegszövő szakmai ismeretek

- Körül tudja írni, mi az a textil, hogyan lehet textilt létrehozni.
- Ismerje fel az egyszerű szövőeszközöket.
- Össze tudja kapcsolni az adott tárgy melyik eszközön készülhetett.
- Fel tudja sorolni és rámutatva meg tudja nevezni a nyüstfával ellátott kiskeret részeit.
- Fel tudja sorolni a szövés alapelvének négy lépését.

Szőnyegszövő szakmai néprajz

- Legyen képes térképen megtalálni és felismerni az ősi szőnyegszövő központokat.
- Tudja elmondani mi a legszembeütőbb különbség szövött és csomózott szőnyeg között.

Szőnyegegk szövése gyakorlat

- Segítséggel tudjon felvetni kiskeretet.
- Sajátítsa el a szövéskezdés lépéseit.
- Egyszerű csíkritmusokat szőjön kis eszközökön.

Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlat

- Segítséggel tudjon rajzolni különböző csíkritmusokat.
- Megtanulja megkülönböztetni a folyamatos és a zárt kompozíciókat.
- Ismerkedjen meg a műszakirajz alapjaival.

9. évfolyam

Év végi követelmények

Munkahelyi egészség és biztonság

- Ismerje fel és tudja megkülönböztetni az egészség megőrzését és a balesetek megelőzését.
- Legyen tisztában vele neki mi a teendője az elsősegélynyújtás terén.
- Legyen elképzelése arról, hogy munkahelyek kialakításakor milyen szempontokra kell figyelni.
- Legyen tisztában mit jelent az eszközök rendeltetésszerű használata.
- Tudja megmagyarázni a karbantartás fontosságát, tudja, hogy azt rendszeresen kell végezni és tudjon mondani rá példát saját szakmákból.
- Tudjon felsorolni egészségre ártalmas munkakörnyezeti hatásokat, nevezzen meg védőfelszereléseket.
- Legyen tisztában vele, mi számít munkahelyi balesetnek, milyen kötelező teendők vannak ilyen esetben a balesetet elszenvedőnek.

Népi kézműves szakmai alapismeretek

- Tehetség és szorgalom között tudjon különbséget tenni.
- Legyen képe róla mit jelent a Népi iparművészeti alkotások minősítése és miért van erre szükség.

Szőnyegszövő szakmai ismeretek

- A textilipari alapanyagokat be tudja sorolni hova tartoznak. Természetes, azon belül növényi, állati, ásványi eredetű, vagy mesterséges.
- Legyen képes, akár a kender, akár a gyapjú házi feldolgozását ábrázoló képeket műveleti sorrendbe helyezni.

Szőnyegszövő szakmai néprajz

- Lássa át, milyen szempontok szerint vizsgáljuk a szőnyegeket, ami alapján jellemző sajátos jegyeit megállapítjuk.
- Térképen tudja megmutatni és leolvasni a magyar nyelvterület azon tájait, ahol a gyapjúszövő kultúra elterjedt.

Szőnyegegk szövése gyakorlat

- Sajátítsa el a szállebegések nélküli hibátlan szövést, de legalábbis lássa meg a hibát és segítségével javítsa.
- Tudjon figyelni a fordulásokra és a szélek tartására.
- Önállóan tudja a vetülékfonalat vetélőre tekerni és fonalbabát készíteni.
- Segítséggel fogazásos mintákat is tudjon készíteni.
- Legyen egyértelmű számára befejező műveletek fontossága, sorrendje.

Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlat

- Merőleges és párhuzamos szerkesztésének, síkidomok rajzolásának technikája ne okozzon gondot.
- Ismerje fel a tengelyesen tükrös alakzatokat.

10. évfolyam

Félévi követelmények

Népi kézműves szakmai alapismeretek

- Vásárokról az árus oldaláról és szemszögéből tudjon megállapításokat felismerni.
- A vásározni szándékozó alkotó feladatait legyen képes felismerni.
- Rövid mesterségbemutató alapján a mesterséget ismerje fel és nevezze meg.

Szőnyegszövő szakmai ismeretek

- Ismerje fel melyik textil szövött, melyik kötött- hurkolt, vagy nemezelt.
- Legyen képes megnevezni, leírást adni a szövött textil két fonrendszeréről.
- Fel tudja sorolni és rámutatva meg tudja nevezni egy szövőállvány részeit, szövőszék fő részeit

Szőnyegszövő szakmai néprajz

- Ismerje fel a székely festékeseket, jellemző színvilága, mintakincse, kompozíciója alapján.
- Tájékozódjon a gyapjúszőttestek között, a megnevezett funkciók szerint.
- Tudja meghatározni mi a cserge.

Szőnyegegk szövése gyakorlat

- Sikerüljön felvetnie egy kiskeretet párral.
- Egyre szélesebb tárgyakat szőjön szélek tartásával.
- Ismerkedjen meg a kilim technikával.
- Tapasztalja meg, hogy lehet a szélességet tartani kilim szövése mellett.

Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlat

- Ismerje meg az alapkötéseket.

10. évfolyam

Év végi követelmények

Népi kézműves szakmai alapismeretek

- Legyen képe a pályázatok és konferenciák jelentőségéről.
- Saját szakmánk legjelentősebb szakági pályázatait tudja megnevezni.
- Zsűrizés szempontrendszerét figyelembe véve tudjon felsorolni néhány kizáró okot.
- Legyen képe arról kik alkotják a bíráló bizottságot és miért ők.
- Legyen elképzelése róla, hogy zajlik egy zsűri alkalom.

Szőnyegszövő szakmai ismeretek

- Tudjon példát mondani természetes és mesterséges eredetű alapanyagokra.
- Ismerje a természetes elemiszálak, növényi vagy állati eredet pontos szakszerű megnevezését.
- Ismerje a fonás történetét és menetét. Tudjon megnevezni, kép alapján felismerni, fonóeszközöket.
- Fonalfestés menetéről tudjon mesélni, festőnövényeket felsorolni.

Szőnyegszövő szakmai néprajz

- Legyen tisztában a csángó szöttesek ismertetőjegyeivel.
- Ismerje a rongyszőnyegek alapanyagait készülésének módját.

Szőnyegek szövése gyakorlat

- Felvetés és szövéskezdés egyre önállóbban menjen.
- Hibák észrevétele után egyre önállóbban tudja javítani azokat.

Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlat

- Ismerje a festékesek kompozícióit és motívumait.
- Legyen tisztában vele melyik a látványterv és melyik a műhelyrajz.

11. évfolyam

Félévi követelmények

Népi kézműves szakmai alapismeretek

- Ismerje a jelentős népművészeti vásárokat. Tudja összekapcsolni azokat a rájuk legjellemzőbb sajátosságokkal.
- Alkosson képet róla, hogy néz ki egy vásári stand, és az ott árusító mester egy kézműves vásárban, saját szakmánkban.
- Legyen terve, ő hogyan tartana mesterségbemutatót.

Szőnyegszövő szakmai ismeretek

- Ismerje fel és tudja megkülönböztetni egymástól a szövőszékek fajtáit.
- Legyen képes műveleti sorrendbe rakni a felvetés menetének mozzanatait.
- Ismerjen fel különböző felvető szerkezeteket.

Szőnyegszövő szakmai néprajz

- Tudjon felsorolni néhányat a csomózott és szövött szőnyegek különleges díszítő technikái közül.
- Ismerje fel a bukovinai székely szőnyegeket. Jellemző színeik és mintáik alapján.

Szőnyegek szövése gyakorlat

- Ismerje hogyan kell szövést kezdeni szövőszéken.
- Különböző kis eszközöket is tudja használni.
- Műveleti sorrendekben jártas legyen.
- Levágás befejező műveletek segítségével menjenek.

Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlat

- Legyen világos számára mik egy teljes tervdokumentáció elemei.
- Értse miért van szükség archiválásra.

11. évfolyam

Év végi követelmények

Népi kézműves szakmai alapismeretek

- Ismerje a legjelentősebb díjakat és kitüntetések.
- Értse, hogyan válhat valaki népművészet mesterévé, vagy népi Iparművésszé.
- Tudjon megnevezni mai neves alkotókat.
- Legyen tisztában a zsűri kategóriákkal.
- Legyen elképzelése róla mi az a páva védjegy.
- Legyen képe róla hol talál az alkotó, munkájához hiteles forrásokra.
- Legyen tisztában továbbképzési lehetőségeivel, milyen szakmai fórumokhoz fordulhat, azok miben tudnak segítségére lenni.

Szőnyegszövő szakmai ismeretek

- Legyen tisztában az alapanyagrendeléshez szükséges kifejezésekkel, fonalak kiszerezési formáival.
- A szövés munkafolyamatait tudja tagolni, szövést megelőző, a haladás során végzendő és befejező műveletekre.

Szőnyegszövő szakmai néprajz

- Lássa meg a hasonlóságokat és a különbségeket a különböző tájegységek szőnyegei között.

Szőnyegek szövése gyakorlat

- Önálló munkára törekvés
- Hiba esetén zokszó nélküli bontás.

Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlat

- Legyen világos számára mik egy teljes tervdokumentáció elemei.
- Értse miért van szükség archiválásra.

12. évfolyam

Félévi követelmények

Szőnyegszövő szakmai ismeretek

- Legyen képe arról milyen eszközökre van szükség egy szövőműhelyben.
- Legyen tisztában vele, milyen paramétereket kell megadni egy felvetés megrendelésekor.

Szőnyegszövő szakmai néprajz

- Ismerje a Délvidéki szőnyegek jellemző mintakincseit és szövéstechnikáját.
- Legyen képe róla, hogyan működtek a háziipari szövetkezetek.

Szőnyegek szövése gyakorlat

- Ismerje meg és sajátítsa el a kétszeles szőnyeggel kapcsolatos speciális teendőket.
- Műhelyrajzról önállóan tudjon mintát szőni

Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlat

- Tudjon megszőtt tárgyról olvasva méretarányosan mintát rajzolni.

Foglalkoztatás I.

- Ismerje meg az angol nyelvtan alapjait.
- Tudjon bemutatkozni, tudjon egyszerűbb mondatokat alkotni.

Foglalkoztatás II.

- Ismerje meg az álláskereső, munkaviszony létesítéséhez szükséges lehetőségeket a szakmáján belül.
- Ismerje meg a munkajogi alapokat.

12. évfolyam

Év végi követelmények

Szőnyegszövő szakmai ismeretek

- Legyen képes egy adott tárgyhoz valamilyen módon anyagkalkulációt végezni.
- Munkafolyamatokat legyen képes megnevezni és azokat műveleti sorrendbe állítani.

Szőnyegszövő szakmai néprajz

- Legyen képes megszerezni a megismert szőnyegfajtákat tájegységek szerint.
- Legyen képe a kortárs szőnyeg és kárpitszövő művészek neveiről, munkáiról.

Szőnyegek szövése gyakorlat

- A műhelyünkben található minden szövőeszközt tudjon felvetni, azon dolgozni.
- Tudja a vetülékfonalat szövésre előkészíteni

Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlat

- Készüljön el a portfólió.

Foglalkoztatás I.

- Ismerje meg a szakmai szókincset.
- Tudjon a szakmájához kapcsolódóan egyszerűbb mondatokat mondani.

Foglalkoztatás II.

- Tudjon önéletrajzot írni. Ismerje a vállalkozás indításához szükséges lépéseket és jogi kötelezettségeket.
- Tudjon számlát és árajánlatot írni.

Követelmények

Készségfejlesztő iskola

Kommunikáció 9. osztály – félév

- Képességeihez mértén tudjon alkalmazkodni a kommunikációs helyzetekhez
- Kérdésre tudjon adekvát választ adni.
- Legyen tisztában az alapvető iskolai viselkedési szabályokkal.
- Tudja elmondani nevét, egyszerűbb személyes adatait.
- Tudja magát térben és időben képességeihez mértén elhelyezni.

Kommunikáció 9. osztály – év vége

- Tudjon alkalmazkodni a kommunikációs helyzetekhez, tartsa be a normákat, illemszabályokat.
- Legyen képes az egyszerű piktogramokat értelmezni.
- Legyen képes / segítséggel/ helyzetekben eligazodni.

Számolás-mérés 9. évfolyam – félév

- Legyen képes magát térben és időben elhelyezni.
- Ismerje az évszakokat. Legyen tisztában az évszakok különböző jellemzőivel.
- Ismerje a hét napjait.
- Képességeinek megfelelő mértékben végezzen elemi műveleteket eszközök segítségével

Számolás-mérés 9. évfolyam – év vége

- Legyen tisztában az adott évszakkal, tudja a hónapokat segítséggel felsorolni.
- Napirendjét tudja irányított kérdések mentén elmondani.
- Képességeinek megfelelő mértékben végezzen elemi műveleteket számológépen.
- Tudjon tájékozódni az otthona és az iskola környékén segítséggel.
- Ismerje a pénz fogalmát, a papír, és fémpénzeket különböztesse meg.
- Legyen tisztában a vásárlás folyamatával.
- Ismerje fel, hogy mit mivel mérünk.

Állampolgári ismeretek 9. évfolyam – félév

- Ismerje fel személyes adatait.
- Nevezze meg legfontosabb iratait képek alapján.
- Legyen alapvető közlekedési ismerete.
- Tudjon segítséget kérni.

Állampolgári ismeretek 9. évfolyam – év vége

- Egyre nagyobb önállósággal tudja:
 - Személyes adatait
 - Ismerje fel a legfontosabb iratait
 - Egyre nagyobb biztonsággal mozogjon szűkebb környezetében
 - Ismerje a legfontosabb ünnepeket
 - Legyen alapvető közlekedési ismerete. Ismerjen legalább 10 közlekedési piktogramot
 - Tudjon segítséget kérni

Életvitel és gyakorlat 9. évfolyam – félév

- Egyéni képességeknek megfelelően!
- Legyen képes a rendszeres testápolásra, környezetének, ruházatának rendben tartására képekkel
- Legyen képes az évszaknak megfelelő ruhát kiválogatni.
- Ismerje a ház körüli, mindennapos tevékenységeket.
- Segítséggel használja szakszerűen a megismert eszközöket, háztartási gépeket.
- Ismerje a piktogramok alkalmazásának jelentőségét.

Életvitel és gyakorlat 9. évfolyam – év vége

- Önkiszolgálás, testápolás, öltözködés fázisait, eszközeit ismerje.
- Tudjon segítséggel részt venni minden eddig megismert munkafolyamatban.
- Szakszerűen segítséggel használja a megismert eszközöket, háztartási gépeket.
- Egyéni szint alapján tudjon részt venni a vásárlásban és a beszerzett anyagok tárolásában.
- Betegség esetén önmagának és a környezetében élőknek is elemi szinten tudjon segíteni.

Környezet és egészségvédelem 9. évfolyam – félév

- Egyéni képességekhez mérten ismerje testét, nevezze meg főbb testrészeit.
- Tudja, hogy mi a teendője betegség esetén.
- Legyen információjában az egészséges táplálkozásról és életmódról.
- Legyen igénye a rendszeres testápolásra, környezetének tisztaságára.

Környezet és egészségvédelem 9. évfolyam – év vége

Egyéni képességekhez mérten ismerje testének főbb belső szerveit képek segítségével.

Tudja elmondani mi az egészséges táplálkozás, milyen az egészséges életmód.

Legyenek ismeretei a természet erőiről, az ember és környezete viszonyáról, a környezetvédelemről.

Ének-zene 9. évfolyam – félév

- Tudjon képességeihez mértén minél több dalt, eldúdolni, felismerni.

Ének-zene 9. évfolyam – év vége

- Tudjon képességeihez mértén minél több éneket, dalt elénekelni, eldúdolni, felismerni.
- Tudjon ritmushangszereket megszólaltatni.
- Hangzás alapján ismerje fel a leggyakoribb hangszereket.

Ábrázolás-alkítás 9. évfolyam – félév

- Ismerjen fel és alkalmazzon egyszerű vizuális jeleket.

Vizuális ábrázolás:

- Tudja önállóan használni a festés és a rajzolás eszközeit.

Ábrázolás-alkítás 9. évfolyam - év vége

Vizuális ábrázolás:

- Tudja saját élményét megörökíteni színek hangulati kifejezőerejének alkalmazásával.

Digitális kultúra 9. évfolyam – félév

- Ismerje meg a számítógépet és annak részeit. Tudja segítséggel bekapcsolni és kikapcsolni a számítógépet.
- Segítséggel tudjon kapcsolódni az internetre.
- Telefon használatának megismerése (mobil és számítógépes lehetőségek megismerése).

Digitális kultúra 9. évfolyam – év vége

- Legyen képes a számítógépet és a megismert eszközöket segítséggel használni.
- Tudjon az interneten segítséggel tartalmakat keresni (képességének megfelelően).
- Ismerje a nyomtató, fénymásoló funkcióját, segítséggel és irányítással tudja használni

Testnevelés 9. évfolyam – félév

- Egyéni képességekhez mértén!

Rendgyakorlatok, téri tájékozódás

- Járások
- Menetelés

Labdás gyakorlatok:

- Célba dobás (kosár, céltábla)

Gimnasztikai gyakorlatok:

- Babzsák, labda, alkalmazásával végzett gyakorlatok vezényszavak segítségével
- Begyakorolt gyakorlatsorok a testtartás, és ütemtartás figyelembe vételével

Testnevelés 9. évfolyam – év vége

- Egyéni képességekhez mérten!

Rendgyakorlatok, téri tájékozódás

- Sorakozás

Gimnasztikai gyakorlatok:

- Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása.
- Babzsák, labda, alkalmazásával végzett gyakorlatok vezényszavak, számolás, zene segítségével.

Gyakorlati képzés előkészítése 9. évfolyam – félév

- Ismerje a balesetmegelőzés legalapvetőbb módjait.
- Tudjon egyszerűen megfogalmazott utasításokat végrehajtani.
- Ismerje az agyagozás, szövés, háztartás és a mezőgazdaság ismeretek óráin használt alapvető eszközöket.

Gyakorlati képzés előkészítése 9. évfolyam – év vége

- Törekedjen a balesetmentes eszközhasználatra egyre kevesebb segítséggel.
- Egy tevékenység részfolyamatát irányítás mellett el tudja végezni.
- Tudja csoportosítani a munkaformákat.
- Ismerje területenként a legfontosabb piktogramokat.

Kommunikáció 10. évfolyam – félév

- Tudja magát térben és időben képességeihez mértén elhelyezni.
- Tudjon alkalmazkodni a kommunikációs helyzetekhez, tartsa be a normákat, illemszabályokat.
- Rövid szövegről tudjon beszámolni szóban és/ vagy írásban.
- Legyen képes / segítséggel/ helyzetekben eligazodni.

Kommunikáció 10. évfolyam – év vége

- Egyre több piktogramot értelmezzon.
- A megszerzett ismeretek segítségével, egyre nagyobb önállósággal legyen képes helyzetekben eligazodni, döntéseket hozni.
- Ismerje a térkép funkcióját.
- Legyen tisztában az alapvető társadalmi viselkedési szabályokkal.
- Tudja megtervezni segítséggel szabadidejét

Számolás-mérés 10. évfolyam – félév

- Tudja a hónapokat önállóan felsorolni
- Képességeinek megfelelő mértékben végezzen elemi műveleteket fejben és nagyobb számkörben számológépen.
- Ismerje a termékek fő csoportok alá rendezését, tudja azokat csoportosítani.
- Elemi szinten tudja használni a különböző mérőeszközöket.

Számolás-mérés 10. évfolyam – év vége

- Segítséggel tudja, melyik évszakhoz mely hónapok tartoznak.
- Napirendjét legyen képes napszakhoz kötve elmondani.
- Képességeihez mértén tudjon megnevezni 3 különböző pénzt.
- Tudja, mit hol vásároljunk.

Állampolgári ismeretek 10. évfolyam – félév

- Egyéni képességnek megfelelően:
 - Ismerje szűkebb környezetét, tudjon közvetlen környezetében egyre önállóbban tájékozódni
 - Ismerje a legtöbb közlekedési piktogramot, táblákat
 - Ismerje a legfontosabb ünnepeket és tartalmát

Állampolgári ismeretek 10. évfolyam – év vége

- Egyre nagyobb önállósággal tudja:
 - Személyes adatait elmondani, hivatalos dokumentumait felismerni. Tudja melyiket mikor kell használni

- Ismerje a legfontosabb ünnepeket és tudja azokat csoportosítani (vallási, család, stb.), alkalmazza a tanult viselkedési formákat

Életvitel és gyakorlat 10. évfolyam – félév

- Egyéni képességeknek megfelelően!
- Legyen képes minél nagyobb önállósággal a rendszeres testápolásra, környezetének, ruházatának rendben tartására.
- Tudjon egyre nagyobb önállósággal részt venni minden eddig megismert munkafolyamatban.
- Egyre nagyobb önállósággal használja a megismert eszközöket, háztartási gépeket.

Életvitel és gyakorlat 10. évfolyam – év vége

- Legyen képes az árucikkeken található tájékoztató jelzések ismeretére és figyelembe vételére.
- Ismerje a piktogramok alkalmazásának jelentőségét.
- Tudja, hogyan kell segítséget kérni betegség, baleset esetén.

Környezet és egészségvédelem 10. évfolyam – félév

- Ismerje az ember életkorszakait.
- Ismerje a betegség fogalmát és a főbb betegség tüneteit.
- Legyenek alapszintű egészségügyi ismeretei.

Környezet és egészségvédelem 10. évfolyam – év vége

- Ismerje az ember életkorszakait és a serdülőkor jellemzőit.
- Ismerje a betegség lefolyása alatti, a gyors gyógyulást elősegítő tennivalókat.
- Legyen konkrét tudása arról, hogy mit tehet környezetének, és annak tisztaságának megóvása érdekében.

Ének-zene 10. évfolyam – félév

- Tudjon képességeihez mértén egyre több éneket, dalt elénekelni, eldúdolni, felismerni.
- Tudjon ritmushangszereket egyre nagyobb önállósággal megszólaltatni.

Ének-zene 10. évfolyam – év vége

- Helyesen társítsa a dalokat az ünnepekhez.
- Tudjon lassú és gyors között különbséget tenni, tempót tartani.
- Hangzás alapján ismerje fel a leggyakoribb hangszereket.

Ábrázolás-alkítás 10. évfolyam – félév

Vizuális ábrázolás:

- Illusztráció készítése különböző irodalmi alkotásokhoz (vers, mese).

Ábrázolás-alkítás 10. évfolyam - év vége

Vizuális ábrázolás:

- A látható valóság rajzolásának tökéletesítése, rajzolás modell után.

Digitális kultúra 10. évfolyam – félév

- Legyen képes a számítógépet és a megismert eszközöket egyre önállóbban használni.
- Legyen képes az eszközöket célszerűen és biztonságosan működtetni.
- Ismerje az internet és a közösségi média veszélyeit. Tudjon segítséget kérni.
- Ismerje és használj a Paint programot

Digitális kultúra 10. évfolyam – év vége

- Tudja a telefont önállóan használni.
- Tudjon telefonja segítségével fényképet készíteni.
- Egyre nagyobb önállósággal legyen képes a nyomtató, fénymásoló használatára.

Testnevelés 10. évfolyam – félév

- Egyéni képességekhez mérten!

Rendgyakorlatok, téri tájékozódás

- Járás lábujjhegyen, sarkon, helyben járás, jelre elindulás, megállás.

Labdás gyakorlatok:

- Alsó-felső dobás labdavezetés az ügyesebb és ügyetlenebb kézzel.

Gimnasztikai gyakorlatok:

- Begyakorolt gyakorlatsorok a testtartás, és ütemtartás figyelembe vételével.

Testnevelés 10. évfolyam – év vége

- Egyéni képességekhez mérten!

Rendgyakorlatok, téri tájékozódás

- Menetelés zenére, ritmustartás, ritmusváltás adott jelre.

Labdás gyakorlatok:

- Labdavezetés (kézzel, ügyesebbek lábbal) cél felé, akadályok megkerülése.

Gimnasztikai gyakorlatok:

- Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása.

Gyakorlati képzés előkészítése 10. évfolyam – félév

- Tudjon segítséget kérni a munkavégzés során felmerülő problémák esetén.
- Ismerje az agyagozás, szövés, háztartás és a mezőgazdaság alapvető eszközeit és használatukat.
- Tartsa be a munka és pihenőidőt.

Gyakorlati képzés előkészítése 10. évfolyam – év vége

- Segítséggel legyenek képesek eddigi tanulmányaik során szerzett ismeretek összekapcsolásával, egyszerű munkafolyamatok felügyelettel való elvégzésére.
- Ismerje a munka világát a munkahelyi, tanműhelyi viselkedés szabályait.
- Ismerje a csoportos munkavégzés szabályrendszerét.

Kommunikáció 11. évfolyam – félév

- Legyen képes irányított kérdések mellett egy hallott / olvasott történet tartalmának visszamondására.
- Tudjon alkalmazkodni a kommunikációs helyzetekhez
- Legyen képes /segítséggel/ beszédének formai és tartalmi elemeinek összehangolására.
- Legyen képes a piktogramok értelmezésére
- Legyen minimális olvasás- írás készsége.
- Legyen képes / segítséggel/ helyzetekben eligazodni.

Kommunikáció 11. évfolyam – év vége

- A kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából, érdeklődésének megfelelő értékes tartalmakból, segítséggel ismeretet szerezni.
Segítséggel tudjon eligazodni egy recept, koncertjegy, programajánló stb. leírásában.
- Ismerje a napi aktuális eseményeket, arról tudjon beszámolni, véleményt alkotni a média segítségével szerzett ismeretek alapján.

Számolás-mérés 11. évfolyam – félév

- Képességeinek megfelelő mértékben alakuljon ki időbeli tájékozódása.
- Napirendjét tudja önállóan elmondani.
- Tudjon végezni elemi műveleteket fejben és számológépen.
- Tudja használni képességének megfelelő mértékben mérési ismereteit, különös tekintettel a hosszúság és tömeg mérésére.

Számolás-mérés 11. évfolyam – év vége

- Tudjon tájékozódni az otthona és az iskola környékén térkép segítségével.
- Ismerje a pénz fogalmát, a papír, és fémpénzeket különböztesse meg.
- Értse a bevétel és kiadás fogalmát.
- Tudja a dátumot segítséggel elmondani.

Állampolgári ismeretek 11. évfolyam – félév

- Legyen kompetens és önálló képességeinek megfelelő mértékben a következő ismeretek és gyakorlatok terén:
 - Közlekedésben, napi élelmiszervásárlásban legyen jártas
 - Tudja, hogy mi szükséges az egészséges életmódhoz (mozgás, tálpálkozás, stb.)
 - Szabadidő eltöltéséhez rendelkezzen megfelelő ismeretekkel és gyakorlattal, ne unatkozzon
 - Ismerje elemi szinten a bank fogalmát és funkcióját. Tudja hogyan kerül oda a pénz

Állampolgári ismeretek 11. évfolyam – év vége

- Legyen kompetens és önálló képességeinek megfelelő mértékben a következő ismeretek és gyakorlatok terén:
 - Legyen tisztában a bankkártya funkciójával
 - Ismerje az ünnepeket és megfelelően készüljön rá (Hagyományok, népszokások)
 - Legyen jártas minimális szinten általános földrajzi, honismereti, kulturális, ismeretekben
 - Ismerje fel a betegségeket, legyen képes önállóan megfogalmazni betegségét, segítséget kérni
 - Tudja, milyen dokumentumok szükségesek az orvosi vizsgálat során

Környezet és egészségvédelem 11. évfolyam – félév

- Egyéni képességekhez mérten ismerje testrészeit és azok funkcióit.
- Ismerje érzékszerveit és védelmükkel kapcsolatos ismereteket.
- Ismerje a testműködés kóros formáit és a fontosabb betegségeket, gyógyszereket és az orvosi
- Legyen fogalma a balesetekkel és az elsősegély nyújtással kapcsolatban.
- Tudja, hogy vannak szervezetünkre veszélyes anyagok, melyek fogyasztását kerülni kell.

Környezet és egészségvédelem 11. évfolyam – év vége

- Egyéni képességeihez mérten ismerjen környezetvédelem fogalmát a hétköznapi életben.
- Alapszinten ismerje a víz szerepét az emberi élet során
- Ismerje a tiszta, egészséges környezet megteremtése érdekében szükséges teendőket.

Ábrázolás-alkatás 11. évfolyam – félév

- Törekedni kell az egyre önállóbb alkotásra.

Ábrázolás-alkatás 11. évfolyam - év vége

- Különböző technikákhoz eszközök kiválasztása, azok önálló használata.

Testnevelés 11. évfolyam – félév

- Elvárt teljesítmény:
 - Végezzen irányítással összetett utánzó gyakorlatokat, törekedjen az ütemtartásra.
 - Próbálkozzon mind hosszabb labdavezetéssel.

- Próbálkozzon alsó és felső dobással célba dobni.
- Kapcsolódjon be aktívan a versenyjátékokba, tudjon csapatához alkalmazkodni.

Testnevelés 11. évfolyam – év vége

- Legyen tisztában a sporteszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használatával, segítséggel tudja azokat használni képességeihez mérten
- Legyen képes sportjátékok játszására (egyszerűsített) szabályokkal,

Kisegítő takarító modul 11. évfolyam – félév

- Legyen tisztában a legfontosabb egészségvédelemmel és a balesetvédelemmel összefüggő ismeretekkel, ezeket helyesen alkalmazza.
- Ismerje a munka- és védőruha funkcióját.
- Ismerje a mindennapi életben előforduló egyszerű önellátó takarítási folyamatokat és azok piktogramjait.
- Tudjon egyszerűen megfogalmazott utasításokat végrehajtani.
- Ismerje a napi, heti, havi takarítási folyamatokat.

Kisegítő takarító modul 11. évfolyam – év vége

- Egyéni szint alapján tudjon részt venni segítséggel a különböző takarítási feladatokban:
 - seprés és porszívózás
 - felmosás
 - portörlés
 - bútorápolás
 - ablakmosás
 - mosás, teregetés, vasalás
 - ágyazás, ágynemű csere
- Ismerje a munkafolyamatok lépéseit.
- Ismerje a háztartásban használt eszközök, gépek és rendeltetésszerű használatát, szükség esetén segítséggel.
- A tanulók legyenek képesek a takarítási, tisztítási, mosási munkafolyamatokhoz a megfelelő vegyszereket kiválasztani és azokat körültekintően használni szükség esetén segítséggel.

Irodatechnikai eszközök használata modul 11. évfolyam – félév

- Egyéni képességeinek megfelelően ismerje az alapvető munkavédelmi és baleset megelőzési szabályokat és törekedjen a betartására.
- Legyen képes a tűzvédelmi előírások betartására.

- Egyéni képességekhez mértén ismerje a munka során használt eszközök, gépek megnevezését, funkcióját.
- Legyen tisztában a számítógép rendeltetésszerű használatával - üzembe helyezés, beállítások, kikapcsolás, áramtalanítás, szennyeződésektől megóvás ill. azok eltávolítása.

Irodatechnikai eszközök használata modul 11. évfolyam – év vége

- Egyre nagyobb önállósággal használja a számítógépet.
- Tudjon segítséggel multimédiás eszközöket csatlakoztatni aszámítógéphez.
- Egyre nagyobb önállósággal használja a számítógépet és annak programjait (Paint, Word, stb.)
- Ismerje az irodai eszközöket, fejlődjön azok használata során (gemkapocs, tűzőgép, kapocskiszedő, pecsét, rendszerező dossziék, papírvágó).
- Irányítottan tudjon keresni az interneten.
- Legyen tisztában a helyen internetes viselkedési szabályokkal!

Agyagtárgy készítő modul 11. évfolyam – félév

- Egyéni képességeinek megfelelően ismerje a munka- és balesetvédelmi szabályokat és betartásukra törekedjen.
- Egyéni képességekhez mértén ismerje a munka során használt eszközök, szerszámok megnevezését, funkcióját.
- Ismerje az agyag-előkészítés műveletét, különböző alakítási technikákat.

Agyagtárgy készítő modul 11. évfolyam – év vége

- Tudja az agyagtárgy készítés során az alapanyagok és eszközök rendeltetésszerű balesetmentes használatát.
- Legyenek ismeretei a különböző agyagtípusok tulajdonságairól, felhasználási területeiről.
- Legyen képes a közös tevékenységben együttműködni, ha szükséges, tudjon segítséget kérni.

Árufeltöltő modul 11. évfolyam – félév

- Egyéni képeségeinek megfelelően ismerje az alapvető munkavédelmi és baleset megelőzési szabályokat és törekedjen a betartására.
- Ismerje munkaruha viselésének fontossága.
- Ismere az alapvető termékeket és tudjon tájékozódni az eladótérben.
- Ismerje a munkavégzés helyére történő utazás szabályit.

Árufeltöltő modul 11. évfolyam – év vége

- Tudja az eladótérben alkalmazott kapcsolattartási és udvariassági szabályokat és alkalmazza.
- Egyéni képességekhez mérten ismerje a munka során használt eszközök, szerszámok megnevezését, funkcióját és balesetmentes használatára törekedjen.
- Egyéni képességeinkhez mérten tudjon konkrét munkafolyamatot, részfolyamatot végezni, irányítás mellett.

Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulók részére 11. évfolyam – félév

- Egyéni képeségeinek megfelelően ismerje az alapvető munkavédelmi és baleset megelőzési szabályokat és törekedjen a betartására.
- Ismerje munkaruha viselésének fontossága.
- Egyéni képességekhez mérten ismerje a munka során használt eszközök, szerszámok megnevezését, funkcióját.
- Ismerje a munkavégzés helyére történő utazás szabályait.

Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulók részére 11. évfolyam – év vége

- Legyen képes a munkahelyeken a tűzvédelmi előírások betartására.
- Tudja az utazás közben látott és a munkahelyen található piktogramok jelentését.
- Ismerje a munkahelyek rendjét.
- Ismerje a kulturált viselkedési szabályok a munkahelyen.
- Egyéni képeségeinek megfelelően ismerje az adott munkahelyhez és tevékenységhez kapcsolódó eszközöket, anyagokat.

Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére 11. évfolyam – félév

- Egyéni képeségeinek megfelelően ismerje az alapvető munkavédelmi és balesetvédelmi szabályokat.
- Legyen tisztába a munkavégzés feltételeivel és szabályaival és azzal, hogy saját sérülése milyen tárgyi és személyi segítséget igényel a folyamatos munkavégzéshez.
- Ismerje munkaruha és a védőfelszerelés viselésének fontosságát.

Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére 11. évfolyam – év vége

- Ismerje a piktogramok alkalmazásának jelentőségét.
- Képességeihez mérten ismerje iskolai berendezési tárgyait, eszközeit.
- Ismerje a munkafázisok egymásra épülését és sorrendjét.
- Legyen tisztába a munkavégzéshez szükséges alapanyagok, eszközök, célnak megfelelő kiválasztásával.

Háztartástan - életvitel modul 11. évfolyam – félév

- Legyen tisztában a legfontosabb egészségvédelemmel és a balesetvédelemmel összefüggő ismeretekkel, ezeket helyesen alkalmazza.
- Ismerje a munka- és védőruha funkcióját.
- Tudjon egyszerűen megfogalmazott utasításokat végrehajtani.
- A munkavégzés során felmerülő problémák esetén tudjon segítséget kérni.

Háztartástan - életvitel modul 11. évfolyam – év vége

- Képességeinek megfelelően ismerje a mindennapi életben előforduló egyszerű önellátó, konyhai feladatokat.
- Ismerje a mindennapi életben előforduló piktogramokat.
- Egyéni szint alapján tudjon részt venni a vásárlásban.
- Egyéni képességeihez mérten ismerje a háztartásban használt eszközök, gépek és rendeltetészerű használatát, szükség esetén segítséggel

Udvaros modul 11. évfolyam – félév

- Egyéni képességeinek megfelelően ismerje a biztonságos munkavégzéshez elengedhetetlen munka- és balesetvédelmi szabályokat és betartására törekedjen.
- Ismerje a munka- és védőruha használatának fontosságát.
- Ismerje az alapvető kerti szerszámokat/eszközöket és használni is tudja is segítséggel.

Udvaros modul 11. évfolyam – év vége

- Ismerje az udvari /kerti munkákat.
- Egy tevékenység részfolyamatát irányítással el tudja végezni.
- Tudjon egyszerűen megfogalmazott utasításokat végrehajtani.
- Tartsa be a munka és pihenőidőt.
- Törekedjen, hogy tudjon munkamegosztással egyedül, vagy párban dolgozni.
- Ismerje területenként a legfontosabb piktogramokat.

Palántanevelő modul 11. évfolyam – félév

- Egyéni képességekhez mérten tudja a balesetmegelőzés legalapvetőbb módjait.
- Ismerje a kertben használható kéziszerszámokat.
- Saját szintjén legyenek alapfokú növénytani ismeretei.
- Ismerje a palántanevelés fontosabb technológiai elemeit.

Palántanevelő modul 11. évfolyam – év vége

- Tudjon egyszerűen megfogalmazott utasításokat végrehajtani.

- Tudjon segítséget kérni munkavégzés során felmerülő problémák esetén.
- Tudja kiválasztani, hogy az elvégzendő feladatoknak megfelelő eszközöket.
- Ismerje a munka- és védőruha használatának fontosságát.
- Ismerje a palántanevelés fontosabb technológiai elemeit.

Szövött-tárgy készítő modul 11. évfolyam – félév

- Egyéni képességekhez mérten tudja a balesetmegelőzés legalapvetőbb módjait és törekedjen a balesetmentes eszközhasználatra egyre kevesebb segítséggel.
- Ismerje a természetes szálás anyagokat, az állati és növényi eredetű fonalak tulajdonságait, felhasználási módjait.
- Fel tudja ismerni a mesterséges és természetes szálás anyagokat.

Szövött-tárgy készítő modul 11. évfolyam – év vége

- Saját szintjén tudjon gombolyítani.
- Váljon képessé a szövéshez szükséges eszközök kiválasztására és rendeltetésszerű használatára.
- Ismerje a szövéshez szükséges textilipari nyersanyagok és eszközök használatát.
- Ismerje az alap- és kevert színeket.
- Tartsa be a munka és pihenőidőt.
- Ismerje a legfontosabb piktogramokat.

Kommunikáció 12. évfolyam – félév

- Rövid szövegről tudjon beszámolni önállóan szóban és/ vagy írásban.
- Legyen képes képességeihez mérten helyzetekben eligazodni.
- Legyen képes a megszerzett ismeretek segítségével, egyre nagyobb önállósággal adott helyzetekben eligazodni

Kommunikáció 12. évfolyam – év vége

- Tudjon udvarias nyelven kommunikálni.
- A kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából, érdeklődésének megfelelő értékes tartalmakból, segítségével ismeretet szerezni.
Ismerje a napi aktuális eseményeket, arról tudjon irányított kérdések mellett beszámolni a média segítségével szerzett ismeretek alapján.

Számolás-mérés 12. évfolyam – félév

- Napirendjét legyen képes napszakhoz kötve elmondani.
- Képes legyen napi programját megtervezni képek segítségével
- Megfelelően használja mérési ismereteit, különös tekintettel a hosszúság és tömeg mérésére.

Számolás-mérés 12. évfolyam – év vége

- Értse az évszakok periodikus váltakozását.
- Elemi szinten tudja használni a különböző mérőeszközöket.
- Tudja pontosan a jelen dátumot.
- Tudjon hosszúságot, tömeget minél pontosabban mérni, értelmezze a hőmérő és lázmérő értékeit.
- Ismerje lakcímét.
- Tudjon értelmezni egyszerű szöveges feladatot és az alapján műveleteket megoldani.

Állampolgári ismeretek 12. évfolyam – félév

- Legyen kompetens és önálló képességeinek megfelelő mértékben a következő ismeretek és gyakorlatok terén:
 - Legyen tisztában azzal, hogy hol intézheti a személyes irataival kapcsolatos ügyeket
 - Ismerje a bankautomatát
 - Ismerje és alkalmazza az illemszabályokat

Állampolgári ismeretek 12. évfolyam – év vége

- Legyen kompetens és önálló képességeinek megfelelő mértékben a következő ismeretek és gyakorlatok terén:

- Tudja a fontosabb személyi adatait
- Legyen tájékozott a banki ügyintézés, bankkártya használata kapcsán
- Legyen reális elképzelése jövőbeni életéről, lehetőségeiről

Környezet és egészségvédelem 12. évfolyam – félév

- Ismerje a testműködés kóros formáit és a fontosabb betegségeket.
- Ismerje az emberi test változásai a serdülő kor problémáit
- Ismerje egyéni képességekhez mérten az egészséges életmód főbb szabályait és a fő ételcsoportokat.

Környezet és egészségvédelem 12. évfolyam – év vége

- Ismerje a betegség és az egészség tüneteit.
- Tudja, hogy vannak veszélyes anyagok.
- Ismerje a mindennapi életben az egészségügyben használható piktogramokat.
- Képességeihez mérten ismerje a természeti erőket és környezetszennyező hatását az élőlényekre.

Ábrázolás-alkatás 12. évfolyam – félév

- Ismerje a különböző képzőművészeti ágakat: rajz, festészet, szobrászat, fényképezés, hímzés.

Ábrázolás-alkatás 12. évfolyam - év vége

- Utasítás alapján önálló munkavégzés

Testnevelés 12. évfolyam – félév

- Elvárt teljesítmény:
 - Tudjon labdát vezetni.
 - Végezze mind hosszabb időtartamban az izomerősítő gyakorlatokat.
 - Ismerje az általa használt tornaszerek nevét, azok balesetmentes használatát.

Testnevelés 12. évfolyam – év vége

- Legyen képes összetettebb sportjátékok játszására szabályok betartása mellett.

Kisegítő takarító modul 12. évfolyam – félév

- Egyéni szint alapján tudjon részt venni segítséggel a különböző takarítási feladatokban:
 - seprés és porszívózás (ismerje a helyes technikát, az eszközöket, tudja mikor kell porzsákot üríteni.)

- felmosás (eszközök helyes használata)
- portörletés
- bútorápolás
- ablakmosás- (eszközök kiválasztása, helyes munkafolyamat)
- mosás, teregetés, vasalás (mosógép használata, mosószer kiválogatása, ruhák válogatása, hajtogatás. Vasaló használata segítségével)
- ágyazás, ágynemű csere (segítséggel az ágynemű cseréje)

Kisegítő takarító modul 12. évfolyam – év vége

- Egyre nagyobb önállósággal tudja végezni a különböző takarítási feladatokat.
- Tudja, hogy melyik helyiségben milyen takarítási munkákat kell elvégezni.
- Ismerje a természetes tisztítószereket.
- Ismerjen egyszerű ruhajavítási technikákat. Ismerje a használt eszközöket.
- Legyen tisztában a virágápolási feladatokkal, segítséggel legyen képes gondozni a lakás növényeit.

Irodatechnikai eszközök használata modul 12. évfolyam – félév

- Tudjon önállóan multimédiás eszközöket csatlakoztatni aszámítógéphez, tudja azokat egyre nagyobb önállósággal használni.
- Tudja használni a WORD és Paint programokat segítséggel, vizuális megsegítéssel egyéni képességekhez mérten.
- Ismerjen különböző kommunikációs csatornákat az interneten. Képességeihez mérten legyen képes azok használatára (e-mail, messenger, stb.)
- Használjon irányítással különböző weboldalakat. Ismerje meg a hangalapú keresést.

Irodatechnikai eszközök használata modul 12. évfolyam – év vége

- Gyakorlati szinten ismerje meg az irodatechnikai eszközök, készülékek funkcióit, tulajdonságait, működési elveit, fő részeit. Képességeihez mérten, minél nagyobb önállósággal tudja azokat használni.
- Képességeihez mérten, minél nagyobb önállósággal tudjon mappákat létrehozni, másolni egyikből a másikba, fényképeket, dokumentumokat elmenteni.

Agyagtárgy készítő modul 12. évfolyam – félév

- Egyéni képességeinek megfelelően ismerje az agyagtárgy készítéssel a biztonságos munkavégzéshez elengedhetetlen munka- és balesetvédelmi szabályokat és betartására törekedjen.
- Ismerje az agyag-előkészítés műveletét, különböző alakítási technikákat.
- Egyéni képességekhez mérten ismerje a munka során használt eszközök, szerszámok megnevezését, funkcióját.

Agyagtárgy készítő modul 12. évfolyam – év vége

- Ismerje a munka- és védőruha funkcióját, a kemence használatát és veszélyessége, a segítségkérés módját.
- Legyenek ismeretei a különböző agyagtípusok tulajdonságairól, felhasználási területeiről.
- Egyéni képességeinek megfelelően tudja alkalmazni az ismert díszítő technikákat, szükség esetén segítséget kérni.

Árufeltöltő modul 12. évfolyam – félév

- Ismerje az utazás és a munkahelyen található piktogramok jelentését.
- A tanuló egyéni képességeihez mérten ismerje árufeltöltő tevékenységet, tanulja meg és gyakorlással, önállóan vagy részben önállóan alkalmazza.
- Egyéni képességeinek megfelelően ismerje a különféle árucikkeket, termékeket.

Árufeltöltő modul 12. évfolyam – év vége

- Legyen képes tájékozódni a raktárhelyiségben.
- Legyen képes csoportosítani az árukat és a kereskedelmi céloknak megfelelően elhelyezni a bemutató térben vagy raktárban.
- Legyen képes segítséggel, egyre önállóbban utasításoknak megfelelően, a szabályokat betartva dolgozni.
- Egyéni képességeihez mérten tudjon alkalmazkodni az elvárt udvariassági szabályoknak megfelelően.

Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulók részére 12. évfolyam – félév

- Tudja a munkavállaláshoz szükséges iratok neveit.
- Tudjon egyszerű önéletrajzot kitölteni.
- Legyen képes a munkahelyi elvárásoknak megfelelően dolgozni, viselkedni, szükség esetén segítséget kérni.
- Ismerje a kulturált viselkedési szabályok a munkahelyen.
- Egyéni képességeihez mérten tudjon egyedül, vagy párban és csoportba dolgozni.

Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre képes tanulók részére 12. évfolyam – év vége

- Ismerje munkaruha viselésének fontossága és tudja, mikor van szükség védőfelszerelésre végzendő munka során.
- Segítséggel legyenek képesek eddigi tanulmányaik során szerzett ismeretek összekapcsolásával, egyszerű munkafolyamatok felügyelettel való elvégzésére.
- Törekedjen a viselkedési szabályok betartására a munkahelyen.

Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére 12. évfolyam – félév

- Ismerje a munka világát, illetve a saját munkalehetőségeit, adottságait, képességeit.
- Ismerje a munka során használt veszélyes anyagokat
- Tudjon egyszerűen megfogalmazott utasításokat végrehajtani

Habilitációs célú munkavégzés integrált munkavégzésre nem képes tanulók részére 12. évfolyam – év vége

- Egyéni képességeihez mérten a törekedjen a konkrét munkafolyamatok kivitelezése, önállóan, vagy segítséggel.
- A munkavégzés során felmerülő problémák esetén tudjon segítséget kérni
- Alakuljon ki az együttműködő, szabálykövető magatartása

Háztartástan - életvitel modul 12. évfolyam – félév

- Képességeinek megfelelően ismerje a mindennapi életben előforduló egyszerű önellátó, konyhai feladatokat és azok elvégzését.
- Legyen képes az árucikkeken található tájékoztató jelzések ismeretére és figyelembe vételére.
- Tudjon egyszerűen megfogalmazott utasításokat végrehajtani.

Háztartástan - életvitel modul 12. évfolyam – év vége

- Legyen képes az árucikkeken található tájékoztató jelzések ismeretére és figyelembe vételére
- Ismerje a használt anyagokat és tudja tárolásuk helyét és helyes tárolásuk módját.
- Egyéni képességeihez mérten ismerje a háztartásban használt eszközök, gépek alkalmazási területeit és azokat tudják biztonságosan működtetni, rendeltetésszerű használatát, szükség esetén segítséggel.

Udvaros modul 12. évfolyam – félév

- Egyéni képességekhez mérten ismerje a munka során használt eszközök, szerszámok megnevezését, balesetmentes használatát.
- Törekedjen, hogy tudjon munkamegosztással egyedül, vagy párban dolgozni.
- Ismerje területenként a legfontosabb piktogramokat.

Udvaros modul 12. évfolyam – év vége

- Segítséggel legyenek képesek eddigi tanulmányaik során szerzett ismeretek összekapcsolásával, egyszerű munkafolyamatok felügyelettel való elvégzésére.

- Ismerje a munka világát a munkahelyi viselkedés szabályait.
- Képes egyszerű munkafolyamat segítségével való elvégezni.

Palántanevelő modul 12. évfolyam – félév

- Legyenek ismeretei a talajokkal, talajműveléssel, trágyázással, öntözéssel kapcsolatban.
- Az egyéni képességeihez mérten legyen képes megkülönböztetni a gyógy és fűszernövényeket, ismerje azok gondozását.
- Saját szintjén irányítással el tudja végezni az alapvető kertészeti tevékenységeket.
- Egyéni képességeihez mérten szerezzen jártasságot a növények gondozásában, ápolásában.

Palántanevelő modul 12. évfolyam – év vége

- Egyéni képességeinek megfelelően ismerje a kertészeti tevékenységek során megismert eszközök, kellékek rendeltetészerű használatát.
- Az egyéni képességeihez mérten legyen képes megkülönböztetni a gyógy és fűszernövényeket, ismerje azok gondozását, felhasználásának lehetőségeit.
- Ismerje fel a kertészeti természetben előforduló termesztő berendezéseket, termesztő-edényeket, kertészeti szerszámokat, tudja felhasználási lehetőségeiket, szakszerű használatukat.

Szövött-tárgy készítő modul 12. évfolyam – félév

- Legyen képes segítséggel, egyre önállóbban utasításoknak megfelelően, a szabályokat betartva dolgozni.
- Váljon képessé a szövéshez szükséges eszközök kiválasztására és rendeltetészerű használatára.
- Ismerje az alap- és kevert színeket.
- A szövés részfolyamatát irányítással el tudja végezni.

Szövött-tárgy készítő modul 12. évfolyam – év vége

- A munkadarabok készítése során legyen képes egyszerű minták alkalmazására és harmonikus színhasználatra, valamint egyéni ötleteinek megvalósításra.
- Kulturált munkahelyi viselkedési szokások kialakítása.
- Törekedjen színhasználat gyakorlása a szövött tárgyak készítése során.
- Képességekhez mérten tanuljon meg önállóan vagy kis segítséggel szőni és használati termékeket (terítő, tarisznya, párna, szőnyeg).